T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
DEMİRYOLLAR LİMANLAR VE HAVA MEYDANLARI
İNŞAATI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TURİZM KIYI YAPILARI
MASTER PLAN ÇALIŞMASI

REVİZE 1. ARA RAPOR

YÜKSEL PROJE
ULUSLARARASI A.Ş.
&
BELDE PROJE VE DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ.

ORTAK GİRİŞİMİ

Ağustos 2009

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....1

Amaç.....1

Yöntem.....1

A. GÜNÜMÜZ DENİZ TURİZMİ TESİSLERİNE İLİŞKİN TANIMLAMA VE NİTELİKLERİ HAKKINDA DEĞERLENDİRME 3

A.1 Turizm Kıyı Yapılarının Ulusal ve Uluslararası Standartlar Ölçeğinde Sınıflandırılması 3

A.1.1. Deniz Turizmi Altyapı Tesislerinin Tüm Yönleriyle Tanımı ve Sınıflandırılması 4

A.1.2. Rol, İşlev, Planlama, Boyutlandırma Kriterlerinin Belirlenmesi 7

B. TURİZM SEKTÖRÜNÜ ETKİLEYEN DÜNYA VE BÖLGEMİZDEKİ GELİŞMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ 14

B.1. Yurtiçi Gelişmelerin Değerlendirilmesi.....14

B.1.1.Türkiye'de Turizm Sektörünün Gelişimi 14

B.1.2. Deniz Turizminin Gelişimi..... 17

B.1.4. Turizm Sektörü Cazibe Alanları 31

B.1.5. Gelecek Dönemlerde Turizm Sektöründe Meydana Gelecek Gelişmeler..... 39

B.2. Yurtdışı Gelişmelerin Değerlendirilmesi 43

B.2.1. Dış Ülkelerle Yürütülen Turizm Amaçlı Faaliyetler..... 43

B.2.2. Türkiye'yi Çevrelen turizm Koridorları, Dış Ülkelerdeki Yat Limanları, Kruvaziyer Limanlar ve Bunlara Ait Gelişme Trendleri 44

B.2.3. Turizm Sektörü İle İlgili AB Boyutunun Değerlendirilmesi 55

C. MEVCUT DURUMUN TESPİTİ 58

C.1. Tüm, Türkiye Kıyılarında Kullanılan Kamu ve Özel Sektöre Ait Deniz Turizmi Kıyı Yapılarının Mevcut Durumları 58

C.1.1. Halen İşletilmekte ve Yatırım Aşamasında Olan Kamu ve Özel Sektöre Ait Turizm Kıyı Yapıları 58

C.1.2. Halen Yatırım Programları Kapsamında Gerçekleştirilmekte Olan Turizm Kıyı Yapıları ile Bağlantılı Altyapı Projeleri 59

C.1.3. Turizm Kıyı Yapıları İmar ve Çevresel Etki Değerlendirme Durumu..... 68

C.1.4 "Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007 - 2013" Öneri Turizm Kıyı Yapılarının Konumları, Tipleri, Gerçekleşme Dönemleri, ... 79

C.2. Daha Önceden Yapılmış Çalışmaların Değerlendirilmesi 82

C.2.1 Yat Turizmi Master Planı (1992) 82

C.2.2 Yat Turizmi Master Planı (1997) 86

C.2.3 Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı (2007-2013)..... 89

C.2.4. TINA Türkiye Çalışması 91

ARA RAPOR GENEL DEĞERLENDİRMESİ 106

EKLER 107

Ek 1: Deniz Turizmi Yönetmeliği 107

Ek 2: Yat Limanlarının Altyapı ve Üstyapı Nitelikleri ve Planlama Kriterleri.....132

Ek 3: Yat ve Gezinti Tekneleri Sınıflandırmaları 145

Ek 4: Kamu ve Özel Sektör Tarafından İşletilen ve Henüz İşletmeye Alınmamış Turizm Kıyı Yapıları 147

TABLOLAR

Tablo B.1: Belli Yıllar İtibarı İle Türkiye'ye Gelen Yabancı Turist Sayıları ve Turizm Gelirleri 14

Tablo B.2: Yerli ve Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara Göre Dağılımı 15

Tablo B.3: Turizm İşletme ve Yatırım Belgeli Tesislerin Sayılarının ve Yatak Kapasitelerinin Yıllara Dağımı (1970-2007) 16

Tablo B.4: Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Ulaşım Türlerine Göre Dağılımı 17

Tablo B.5: Yıllar İtibarıyla Türkiye'deki Kültür ve Turizm Bakanlığı İşletme Belgeli Yat Limanlarının ve Bağlama Kapasitelerinin Değişimi..... 18

Tablo B.6: Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan Turizm İşlemesi ve Yatırım Belgeli Yat Limanları 19

Tablo B.7: Türkiye'de Mevcut, İnşa Aşamasında, İhale Aşamasında ve Planlama Aşamasında Olan Yat Limanları Kapasitesi 21

Tablo B.8: Türkiye'de İşletilen Yat Limanı, Çekek Yeri ve Yat Yanaşma Yeri Kapasiteleri ... 22

Tablo B.9: Yıllar İtibari İle Türkiye'ye Gelen Yat Sayısı (sarı bayrak+transitlog alan) 24

Tablo B.10: Yıllar İtibarı ile Tüm Yat Limanlarına Gelen Yerli ve Yabancı Yatların Niteliğine Göre Dağılımı 25

Tablo B.11: Tüm Yat Limanlarına Gelen Yatlardaki Yolcu Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı 26

Tablo B.12: Tüm Yat Limanlarına Gelen Yatlardaki Mürettebat Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı 27

Tablo B.13: Kruvaziyer Yolcu Gemilerinin Uğrak Yaptığı Başlıca Türk Limanları 28

Tablo B.14: Türkiye'ye Gelen Kruvaziyer Gemi ve Yolcu Sayısının Yıllara Göre Değişimi ... 29

Tablo B.15: Kıyı Bölgesinde Yer Alan Turizm Merkezleri, Alanları ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Alanları Plan Durumları ve Yatak Kapasiteleri 31

Tablo B.16: Çeşitli Ülkelerdeki Yat Bağlama ve Yanaşma Yerleri..... 46

Tablo B.17: Kruvaziyer Turizmi Bölgelerine Göre Yolcu Sayıları 49

Tablo B.18: Ülkemiz Limanlarına Kruvaziyer Yolcu ve Gemi Sayıları 2006 (DTO, 2008) 51

Tablo C.1: Kamu Kaynakları ile Gerçekleştirilerek İşletmeye Açılmış Yat Limanları 58

Tablo C.2: Özel Sektör Tarafından Gerçekleştirilerek İşletmeye Açılmış Yat Limanları 58

Tablo C.3: DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü Tarafından Gerçekleştirilen Henüz İşletilmeye Alınmamış Yat Limanları..... 59

Tablo C.4: Yıllar İtibarıyla Hizmete Açılan Bölünmüş Yollar 60

Tablo C.5: Yatırım Programı Kapsamında Proje ve İnşaat Çalışmaları Sürdürülen Havaalanları..... 64

Tablo C.6: 2009 Yılı Yatırımlarının Sektörler Dağılımı (Bin TL)..... 67

Tablo C.7: 2009 Yılı Ulaştırma Yatırımlarının Kuruluşlara Dağılımı (Bin TL)..... 67

Tablo C.8: Yıllar İtibarıyla İmar Planı Teklifi Onaylanmış Turizm Kıyı Yapıları..... 71

Tablo C.9: Yıllar İtibarıyla ÇED Kararı Olumlu Çıkan Turizm Kıyı Yapıları 78
Tablo C.10: TINA Yolcu Trafiği Tahminleri 92
Tablo EK.2.1: Teknelerin Tipik Tasarım Parametreleri (PIANC 1995) 133
Tablo EK.2.2 Minimum parmak iskele genişlikleri. 139
Tablo EK.2.3 Yat limanı sıhhi tesis sayıları. 142
Tablo EK.2.4 Çamaşır yıkama tesisi sayıları. 143

GRAFİKLER

Grafik B.1: Türkiye'ye Gelen Turist ve Turizm Gelirlerinin Dönemler itibarı İle Artış Hızları (1963-2007) 15
Grafik B.2: Türkiye'ye gelen Yabancı Ziyaretçilerin Ulaşım Türlerine Göre Dağılımı 18
Grafik B.3: Turizm İşletme ve Yatırım Belgeli Yat Limanlarının Türlerine Göre Dağılımı 20
Grafik B.4: Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı Belgeli Yat Limanlarının İllere Göre Dağılımı 20
Grafik B.5: Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan İşletme ve Yatırım Belgeli Yat Limanlarının Bağlama Kapasitelerinin İllere dağılımı 21
Grafik B.6: Türkiye Yat Limanlarına Gelen Yat Sayıları (sarı bayrak + transitlog) 25
Grafik B.7: Yat Yoğunluğunun Aylara Dağılımı (%) 26
Grafik B.8: Yatların Mürettebat ve Yolcu Sayılarının Yıllara Göre Değişimi 27
Grafik B.9: Türkiye'ye Gelen Kruvaziyer Gemi ve Yolcu Sayısının Yıllara Göre Değişimi 30
Grafik B.10: 2006 Yılı Kruvaziyer Yolcu Sayılarının Limanlara Dağılımı 30
Grafik B.11: Uluslararası Turist Sayısı Tahmini 45
Grafik B.12: Kruvaziyer Gemilerin Büyüklüğü ve Yolcu Kapasiteleri(2008-2012) 50
Grafik B.13: Avrupa Kruvaziyer Yolcu Sayısı Tahmini 51

ŞEKİLLER

Şekil A.1.1 Tipik Yat Limanı Yerleşim Planı_1 9
Şekil A.1.2 Tipik Yat Limanı Yerleşim Planı_2 10
Şekil B.1: Türkiye'deki Yat Limanları, Çekek Yerleri ve Yat Yanaşma Yerleri 23
Şekil B.2: Akdeniz Çanağındaki Başlıca Kruvaziyer Limanları 28
Şekil B.3: Türkiye Kruvaziyer Gemi Limanları 29
Şekil B.4: Türkiye Turizm Bölge, Alan Merkezleri ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri 38
Şekil B.5: Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı 42
Şekil B.6: Dünyadaki Kruvaziyer Turizmi Bölgeleri 49

Şekil C.1: Türkiye Karayolları Yolları Ağı 61
Şekil C.2: Türkiye Demir Yolları Ağı 63
Şekil C.3: Türkiye'de Ticari Sivil Uçuşlar Yapılan Hava Alanları 65
Şekil C 4: Kıyı Yapıları İmar Planı Hazırlama ve Onay Süreci 70
Şekil C.5: Kıyı Yapıları Proje ve Uygulama Süreci 77
Şekil C.6: Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planına Göre, Yat Limanları, Kruvaziyer Limanlar ve Balıkçı Barınakları 81
Şekil C.7: Atama Sonuçları, YOGT(AADT), Baz Yıl 2004 93
Şekil C.8: Atama Sonuçları, Demiryolu Yolcu Trafiği, Baz yıl 2004 94
Şekil C.9: İç Hat Yolcu Talebi, Baz Yıl 2004 95
Şekil C.10: Dış Hat Yolcu Talebi, Baz Yıl 2004 95
Şekil C.11: Atama Sonuçları, YOGT(AADT), Referans Senaryo 2020, ... 96
Şekil C.12: Atama sonuçları, demiryolu yolcu trafiği, Referans Senaryo 2020, ... 97
Şekil C.13: İç Hat Yolcu Talebi, Referans Senaryo 2020, ... 98
Şekil C.14: Dış Hat Yolcu Talebi, Referans Senaryo 2020, ... 99
Şekil C.15: Atama sonuçları, YOGT(AADT), Uzun Dönem Yatırım Senaryosu 2020 100
Şekil C.16: Atama Sonuçları, Demiryolu Yolcu Trafiği, Uzun Dönem Yatırım Senaryosu 2020 101
Şekil C.17: İç Hat havayolu Yolcu Talebi, Uzun Dönem Yatırım Senaryosu 2020 102
Şekil C.18: Atama Sonuçları, Karayolu Yolcu Trafiği, Alternatif Senaryo 2020 103
Şekil C.19: Atama Sonuçları, Demiryolu Yolcu Trafiği, Alternatif Senaryo 2020 104
Şekil C.20: İç Hat Yolcu Talebi, Alternatif Senaryo 2020 105
Şekil EK.2.1: Bir Yat Limanına Ait Ulaşım Kanalı 134
Şekil EK.2.2 Tipik Yat Limanı Yerleşim Planı 136
Şekil EK.2.3 Tipik Yat Limanı Yerleşim Planı_2 137
Şekil EK.2.4 Tekne bağlama düzeni ve boyutları 138

GİRİŞ

Ülkemizin tanıtımında ve kültürlerin kaynaşmasında, ekonomik olarak da ülke kaynaklarına yapacağı katkı ile çok önemli işlev üstlenen deniz turizm sektörünün ülkemiz çıkarları doğrultusunda en iyi şekilde planlanması gerekmektedir. Bu doğrultuda yat turizmi amaçlı kıyı tesislerinin yolcu ve kruvaziyer hizmeti sunacak terminallerin hayata geçirilebilmesi için bölgesel potansiyelin ve ihtiyaçların tespit çalışmaları ve ulusal politikalarının belirlenmesi master plan çalışma konusunu oluşturmaktadır.

Bu çalışma amaç, kapsam ve yöntem tanımları ile irdelenecektir.

Amaç

Bu çalışmada amaç ülkenin döviz gereksinimlerini karşılamada çok önemli olan ve giderek gelişen bir hizmet sektörü olarak ülke ekonomisine katkıda bulunan turizm için değerlendirmeler yapmak ve özelliklede turizmin önemli bir alt sektörü olan ve gelişme dinamiği bulunan yat turizminin mevcut durumunu ve sorunlarını saptayarak, çözüm yollarını ve gelişim yönlerini araştırmaktır.

Yöntem

Turizm Kıyı Yapıları Master Planı ilke olarak, bu işe ilişkin Özel Teknik Şartnamede (İş Tanımı) sözü edilen sıralama ve süreçlere uygun olarak elde edilecektir. Bununla birlikte, bazı aşamalarda ve teknik konularda ek ayrıntı ve süreçlere de girilecektir. Bunlar aşağıda özetlenmiştir.

Çalışmanın "İlk Aşaması"nı, Mevcut Durumun Değerlendirmesi oluşturacaktır. Bu aşamada bir kaç farklı çalışma gerçekleştirilecektir.

Bu bağlamda önce; verinin toplanması, depolanması ve değerlendirmesi tamamlanacak, kısaca "Veri Tabanı"nın teşkil edilecektir. Bu aşamada ayrıca, daha önce yapılan üretilen master planların değerlendirilmesi de yapılacaktır. Bir alt-aşama olarak; günümüz taşımacılık sistemleri hakkında değerlendirmeler yapılacaktır. Bir diğer alt-aşama ise; taşımacılık, deniz taşımacılığı ve ulaştırma kıyı yapılarına ilişkin konjoktürel gelişme ve eğilimlerin tespitidir. Bu değerlendirmeler uluslar arası ve ulusal düzeylerde yapılacaktır.

"İkinci Aşama", İhtiyaç Duyulan Kapasitelerin karşılanmasına Yönelik Olarak Mevcut Tesislerin Geliştirilmesi ve/veya Yeni Tesislerin Planlaması olarak tanımlanmıştır. Bu aşamada kuşkusuz talep tahmin modelinin kurulması ve işletilmesi, Limanlara olan talebin 2030 yılı perspektifinde saptanmasıdır. Bu aşamada da; Alt-aşamalar bulunmaktadır. Bunların ilki; ülkesel ve bölgesel bazda yatırım gereksinmelerinin, mevcut kapasitlerin de gözetilmesi ile saptanması ve yenilerinin mekan ve zaman gösterilerek planlanmasıdır. Bunu takip eden çalışma; liman geri alanlarındaki diğer taşıma türleri itibarı ile entegrasyon

olanaklarının araştırılmasıdır. Master Plan nihayet, yasal ve yönetsel düzenleme önerileri sonuçlandırılacaktır.

Görüldüğü gibi Master Plan farklı ve ardışık aşamalardan oluşan; geleneksel planlama sürecinin yaşanması ile elde edilecektir. Plan; durum ve sorun tespiti bağlamında "Analiz ve Sentez" çalışmalarını, geleceğin kurgulanması bağlamında da; "Sayısal Tahminler", "Alınması Gerekli Fiziki ve Mali Önlemler ve Yatırımlar" ve nihayet "Yasal ve Yönetsel Düzenlemeler" çalışmalarını içerecektir.

Bu süreçte iiki hususa önem verilecektir. Bunlardan ilki katılımcılıktır. Planlama Süreci boyunca ilkinde Güçlü-Zayıf Yönler, Tehdit ve Fırsatlar(GZFT) analizi yapılmak üzere 2 "Katılımcı Karar Toplantısı" yapılacaktır. Bunları "Bölge Toplantılar" izleyecektir.

Diğeri ise olabildiğinde saydam olmaktır. Tüm gelişmeler ve plan kararları tüm ortaklara duyurulacaktır.

Çalışmanın kapsamı ise, Türkiye yat ve kruvaziyer turizminin ve Akdeniz yat ve kruvaziyer turizminin arz talep boyutlarını, istatistiksel verilerini, marina kapasitelerini, servisleri ve yat işletmelerini, yat inşaat sanayini, yat güzergahlarını, ilgili yasa, mevzuat ve formaliteleri tanımlamaktır. Akdeniz çanağındaki önemli ülkelerin yat turizmiyle, Türkiye yat turizminin karşılaştırılması da kapsam içindedir.

A. GÜNÜMÜZ DENİZ TURİZMİ TESİSLERİNE İLİŞKİN TANIMLAMA VE NİTELİKLERİ HAKKINDA DEĞERLENDİRME

A.1 Turizm Kıyı Yapılarının Ulusal ve Uluslararası Standartlar Ölçeğinde Sınıflandırılması

Bu bölümde turizm kıyı yapılarının ulusal ve uluslararası standartlar ölçeğinde değerlendirilmesi yapılacaktır. Turizm kıyı yapılarına konu olan kavramların netleştirilmesi, altyapı, donatı ve diğer kriterlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Deniz turizmi ile ilgili aşağıda yer alan genel tanımlar; 24/07/2009 tarih ve 27298 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Deniz Turizmi Yönetmeliği"nden alınmıştır.

Genel Tanımlar:

1) Deniz Turizmi Yönetmeliğinden Alınan Tanımlar

Deniz turizmi Araçları: Deniz turizmi hizmetinde gezi, spor, eğlence amaçlı, denize elverişlilik belgesine sahip, gerçek ve tüzel kişilere ait özel ve ticari yatları, kruvaziyer gemileri, günübirlik gezi teknelerini, yüzer otel, yüzer lokanta, su üstünde veya su altında hareket etme kabiliyetine sahip araçlar ile diğer deniz turizmi araçlarını ifade etmektedir.

Deniz turizmi araçları yatırım ve işletmecisi: Bakanlıktan alınan turizm yatırım belgesi ile yatırımı yapan veya işletme belgesi almak suretiyle sahip oldukları veya kiraladıkları Türk veya yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarını, mürettebatlı veya mürettebatsız olarak gezi, spor ve eğlence amacıyla geçici süreler ile kiraya veren, kendi ürünlerinin pazarlamasını yapan, gerçek veya tüzel kişileri belirtmektedir.

Deniz turizmi işletmeleri: Türk veya yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerce, birlikte veya ayrı ayrı gerçekleştirilen deniz turizmi tesisleri ve deniz turizmi araçlarını işleten ticari işletmeleridir

Deniz turizmi tesisleri: Turizm yatırımı kapsamında bulunan veya turizm işletmesi faaliyetinin yapıldığı, münhasıran deniz turizmi araçlarına güvenli bağlama, karaya çekme, bakım, onarım hizmetleri, bu araçlarla gelen yolculara yeme, içme, dinlenme, eğlence, konaklama gibi hizmetlerden birkaçını veya tamamını sunan kruvaziyer gemi limanı, yat limanı, çekek yeri, rıhtım ve iskele gibi turizm tesislerini kapsamaktadır.

Doğrudan turizm işletmesi belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen deniz turizmi tesisi ve deniz turizmi araçları işletmelerine turizm yatırımı belgesi almadan doğrudan turizm işletmesi belgesi taleplerinde verilen belgeyi ifade eder.

Sınıflandırma: Bu Yönetmelikte yer alan turizm işletme belgeli deniz turizmi tesisleri ve araçlarının asgari nitelikler, kapasite, fiziki özellikler, kullanılan malzeme standardı, işletme ve hizmet kalitesiyle personelin nitelikleri ve eğitim düzeyi gibi ölçütlerin sınıflandırma

komisyonunca değerlendirilerek sınıfının belirlenmesidir.

Turizm işletmesi belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen deniz turizmi tesisleri ve deniz turizmi araçları işletmelerine işletme aşamasında verilen belgeyi,belirtir.

Turizm yatırımı belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen deniz turizmi tesisleri ve deniz turizmi araçları işletmelerine yatırım aşamasında verilen belgedir.

Yatçı: Mürettebat ve diğer hizmet personeli dışında gezi, spor, eğlence amacıyla yatta bulunan kişileri kapsar.

Yolcu: Ticari olarak kullanılan bir deniz turizmi aracında, gemi adamı ve görevli diğer personel ile sahibi, işletmecisi veya bunların temsilcileri dışında gezi, eğlence ve spor hizmetlerini belli bir ücret karşılığında alan kişileridir.

A.1.1. Deniz Turizmi Altyapı Tesislerinin Tüm Yönleriyle Tanımı ve Sınıflandırılması

i) Yat Limanları

Deniz turizmi tesisleri; deniz araçlarına navigasyon, manevra, yanaşma, bağlanma, barınma, karaya çekilme hizmetleri sunan ve bu hizmetleri ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yeterli emniyet düzeyini sağlayacak şekilde fiziki özelliklere göre tasarlanmış alt yapıya sahip ve tesisten beklenen turizm hizmetinin en iyi biçimde verilmesini sağlayacak nitelikleri taşıyan, gerekli donanım, tesisat ve üst yapı ile yeterli kara, deniz alanı ve kara ulaşım bağlantılarına sahip alanlarda kurulur. Yatların bağlanabilecekleri ve yatçıların yatlarından yürüyerek çıkabilmelerine olanak sağlayan iskelelere, dinlenme, konaklama ve alışveriş gibi sosyal tesisler ile yatlara bakım, onarım, karaya çekme ve teknik hizmet sunan birimlere sahip deniz turizmi tesisleridir.

Yat limanları; üç çıpalı yat limanları, dört çıpalı yat limanları, beş çıpalı yat limanları olarak üçe ayrılırlar.

1) Üç çıpalı yat limanları; üç çıpalı yat limanları aşağıda verilen altyapı ve üstyapı koşullarını sağlayacak niteliklere sahip olmalıdır.

Altyapı nitelikleri

a) Deniz araçlarının düzenli ve emniyetli bir şekilde yanaşabileceği ve bağlanabileceği, işletme niteliğine uygun rıhtım ve iskeleler.

b) Denizcilik mevzuatına uygun denizden emniyetli yaklaşma ve girişi sağlayacak fenerler ve her türlü işaretler

c) Deniz turizmi tesislerinin tüm üniteleri ile çevre, iskele, rıhtım dâhil sahanın sağlıklı ve emniyetli aydınlatılmasını sağlayan sistem ve jeneratör.

ç) Tesis kapasitesi ile orantılı temiz su deposu, araç bağlama yerlerine de hizmet veren

sağlığa uygun, kullanma suyu ve devamlı sıcak su hizmeti sağlayan tesisat.

d) Tesisin tüm sahası içinde yangın ihbar ve ikaz sistemleri ile yangın istasyonu ve yangın söndürme cihazlarından oluşan yangın önleme istasyonları.

e) Atık kabul lisans belgesi olmayan tesislerde, sintine suyu, slaç, atık yağ, çöp ve pis su gibi katı ve sıvı atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine uygun şekilde bertarafı, hizmete uygun kapalı depolama ve arıtma tesisatı.

f) Kara park sahası, iskele, rıhtım ve yüzer iskeleler üzerinde, uygun mesafelere konan, deniz turizmi araçlarının içme ve kullanma suyu, televizyon, telefon ve elektrik ihtiyacını karşılayan deniz araçlarına doğrudan hizmet sağlayan kutular.

g) Bedensel engellilere de hizmet verecek şekilde bağlama kapasitesinin %10'u kadar otopark.

ğ) Dahili ve harici telefon, faks, post cihazı, data, internet, haberleşme sistemleri, denizde seyreden araçlar ile haberleşme ve arama kurtarma için uygun frekanslarda çalışabilecek çok kanallı VHF bantlarına haiz telsiz alıcı verici cihazları.

h) Bağlama yerlerine de hizmet verecek şekilde düzenlenen ambulans, itfaiye araçları, çöp kamyonu ve genel araçların geçmesine uygun tesis içi araç yolları.

ı) Gürültü azaltılmasına ilişkin yapı ve sistem.

Üstyapı nitelikleri:

a) Deniz turizmi tesislerine emniyetli ve kontrollü giriş sistemi.

b) Ön büro ve yönetim ünitesi.

c) Dinlenme ihtiyaçlarının karşılandığı bir salon.

ç) Yeme, içme ünitesi.

d) Kadın ve erkekler için yeterli sayıda duş ve tuvalet.

e) Gümrüklü veya gümrüksüz satış ünitesi.

f) İlk yardım malzeme ve gereçleri bulunan dolap.

g) Deniz turizmi tesisi ve deniz turizmi araçlarında çalışan personel için yeme, içme, duş, tuvalet ve dinlenme yeri.

ğ) Akaryakıt ikmal imkânı veren sistem veya ünite.

h) Deniz araçları için emanet ve malzeme depoları.

ı) Spor tesisleri.

i) Limana emniyetli giriş ve çıkışları sağlayan ve kılavuzluk hizmeti verebilen palamar botu.

j) Denizden yangına ilk müdahaleyi yapabilen yangın söndürme botu veya yangın söndürme sistemi.

k) Bakanlar Kurulu kararı ile deniz hudut kapısı olarak belirlenen deniz turizmi tesislerinde, hudut giriş ve çıkış işlemlerini yapmaya yetkili kamu birimleri için kamu hizmet binası.

Bu niteliklere ek olarak üç çıpalı yat limanlarının aşağıda verilen nitelikleri de taşıması gerekir.

1) Satış üniteleri.

2) Kadın ve erkek yatçılar için bağlama kapasitesinin en az % 5'i kadar duş ve tuvalet.

3) Çamaşır ve bulaşık yıkama yerleri.
4) Yatçıların dinlenmelerini ve bir arada bulunmalarını sağlayan sosyal tesis.
5) Bedensel engelliler için tuvalet ve özel düzenlemeler.

2) Dört çıpalı yat limanları, üç çıpalı yat limanları için aranan şartların yanısıra aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:
a) Lokanta veya kafeterya.
b) Kadın ve erkek yatçılar için bağlama kapasitesinin en az %10'u kadar duş ve tuvalet.
c) Kuru temizleme hizmeti.
ç) Yat çekek alanı ve vinç sistemleri.
d) Bakım onarım hizmeti.
e Yatçı eşya depoları.
f) Bağlama kapasitesinin en az %20'si kadar otopark alanı veya otopark hizmeti.
g) Tenis kortu.
h) Yüzme havuzu veya plaj yeri.
I) Aletli jimnastik, masaj, sauna, hamam imkânlarının sağlandığı üniteler.

3) Beş çıpalı yat limanları, dört çıpalı yat limanları için aranan şartların yanısıra aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:
a) Helikopter pisti.
b) Banka hizmetleri ünitesi.
c) Revir.
ç) Sergi, konser, eğlence mekânları.
d) Toplantı salonu.
e) En az iki tenis kortu.
f) Bağlama kapasitesinin en az %30'u kadar otopark.

ii) Diğer Tesisler

Yat limanları dışında gezi, spor ve eğlence amaçlı deniz turizmi araçlarına güvenli bir şekilde karaya çekme, bakım ve onarım hizmetleri ile denize indirme hizmetleri sunan yerlerdir. Bunlar rıhtım ve iskeleler ile çekek yerleri olmak üzere ikiye ayrılır.

Rıhtım ve iskeleler aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:
a) Korunmuş su alanında deniz araçlarının güvenli yanaşabilmesi ve bağlanması imkânı.
b) İdare ofisi.
c) Rıhtım, sabit veya sökülebilir iskele.
ç) Deniz araçlarından tahliye edilen atıkların çevreye zarar vermeyecek şekilde toplandığı ünite.
d) Yakın çevrede bulunmaması halinde temel ihtiyaçların karşılanabileceği satış ünitesi.
e) Kadın ve erkek yatçılar için duş ve tuvalet.
f) Deniz araçlarının giriş ve çıkışı, kontrolü, yangın ve hırsızlık yönünden emniyetini sağlayıcı tedbirler.
g) Tesis bünyesinde bulunmaması halinde tuvalet, duş ve yeme, içme hizmetleri için

dışarıdan hizmet alımı.

Çekek yerleri aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

a) Yönetim binası.

b) İlk yardım hizmeti.

c) Deniz turizmi aracı niteliğine uygun çekek teçhizatı.

ç) Çekek teçhizatına uygun parmak iskele, rıhtım, eğimli rıhtım, çekme havuzu gibi deniz yapısı.

d) Uygun büyüklükte çekek alanı.

e) Çalışanlar için duş, tuvalet, ortak yeme, içme mahalli ve dinlenme yeri.

f) Katı ve sıvı atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine uygun şekilde bertarafı, hizmete uygun kapalı depolama ve arıtma tesisatı.

g) Malzeme deposu.

ğ) Palamar hizmeti ve yangın söndürme botu.

h) Sahanın sağlıklı ve emniyetli aydınlatılmasını sağlayan sistem ve jeneratör.

ı) Tesiste yangın ihbar ve ikaz sistemleri ile yangın söndürme cihazlarından oluşan yangın önleme istasyonları.

A.1.2. Rol, İşlev, Planlama, Boyutlandırma Kriterlerinin Belirlenmesi

Yat limanlarının bölgesel ekonomi üzerinde etkin bir rolü vardır. Yatlar kendi yataklarını taşıyan bir çeşit lüks ve yüzen otellerdir. Konaklama, bakım ve onarım harcamaları ülke ekonomisine gelir kaynağı yaratmaktadır. Yatçılık yapan kişiler gelir düzeyleri yüksek olduklarından diğer turistlere göre daha fazla gelir bırakmaktadırlar. Bunların yanı sıra alt yapı hizmetleri, inşaat sanayi, catering hizmetleri, idari işlemler, personel alt yapısı gibi boyutları ile istihdamı artırmaktadırlar.

Yat limanlarının fonksiyonlarından biri ülkenin tanıtımdır. Yatçıların sadece kıyı bölgelerini tanımaları değil aynı zamanda o bölgede yaşayan insanları, onların kültürlerini ve bölgenin tarihini tanıma fırsatları doğmaktadır.

Yat limanlarının fonksiyonları aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Ulaşım fonksiyonu
- Hizmet fonksiyonu: Her türlü eğlence, spor, sağlık, iletişim ve diğer ihtiyaçlar.

Yat limanlarının yer seçiminde mümkün olduğunca yatçılara cazip güzergahların sağlanacağı konumlarının seçilmesine gayret edilmelidir, bunlar doğal güzellikler ya da tarihi alanlar olabilir. Ancak kıyı alanları, planlanacak yat limanları ile uyumlu olmalı ve doğa bu yatırımın baskısı altında kalmamalıdır.

A. Yat Limanları Planlama Kriterleri:

1-Temel Kriterler

Yat Limanı yapılması amacıyla seçilecek kuruluş yerlerinin;

a) Hakim dalgalara açık olmaması ve güçlü yerel akıntıların etkilerinden korunmuş olması,

b) bölgedeki marinalarla ulaşım bağlantısını sağlayacak bir konumda olması,

c) Yakın yerleşme merkezi ile karayolu bağlantısı bulunması,

d) Elektrik, tatlı su ve haberleşme imkanlarının bulunması,

e) Denizdeki alan kadar, kara alanının sağlanması,

f) Limanın su alanı içinde ve liman içi seyir yollarında , batık, sığlık, topuk vb. engellerin bulunmaması

g) Liman içine yönelik atık su ve drenaj suyu deşarjı olmaması

gibi koşullar aranır.

Örnek yat limanı çizimleri şekil A.1.1 ve A.1.2'de verlmiştir. Altyapı ve üstyapı nitelikleri ile planlama kriterleri Ek.2'de verilmiştir.

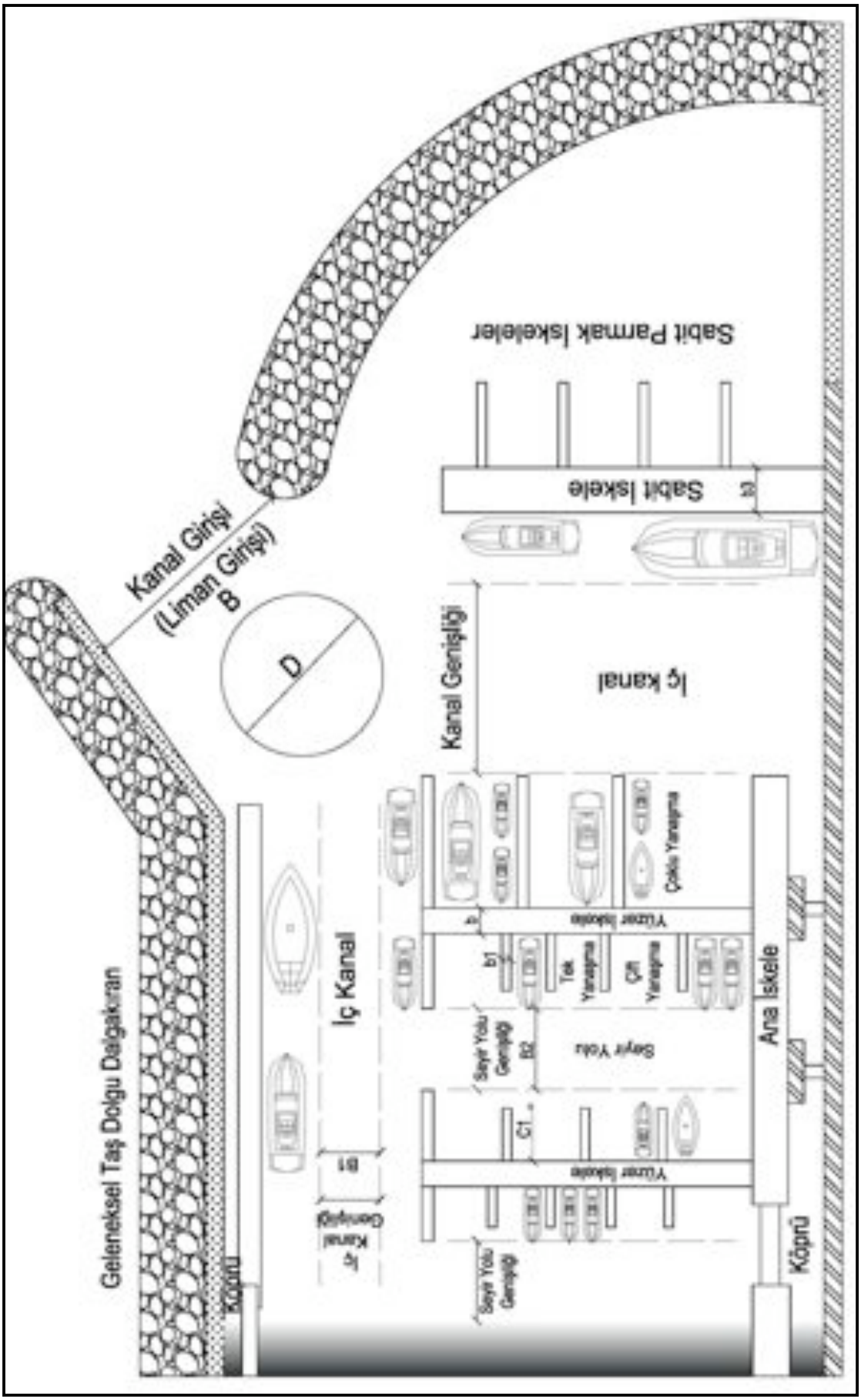

Şekil A.1.1 Tipik Yat Limanı Yerleşim Planı_1

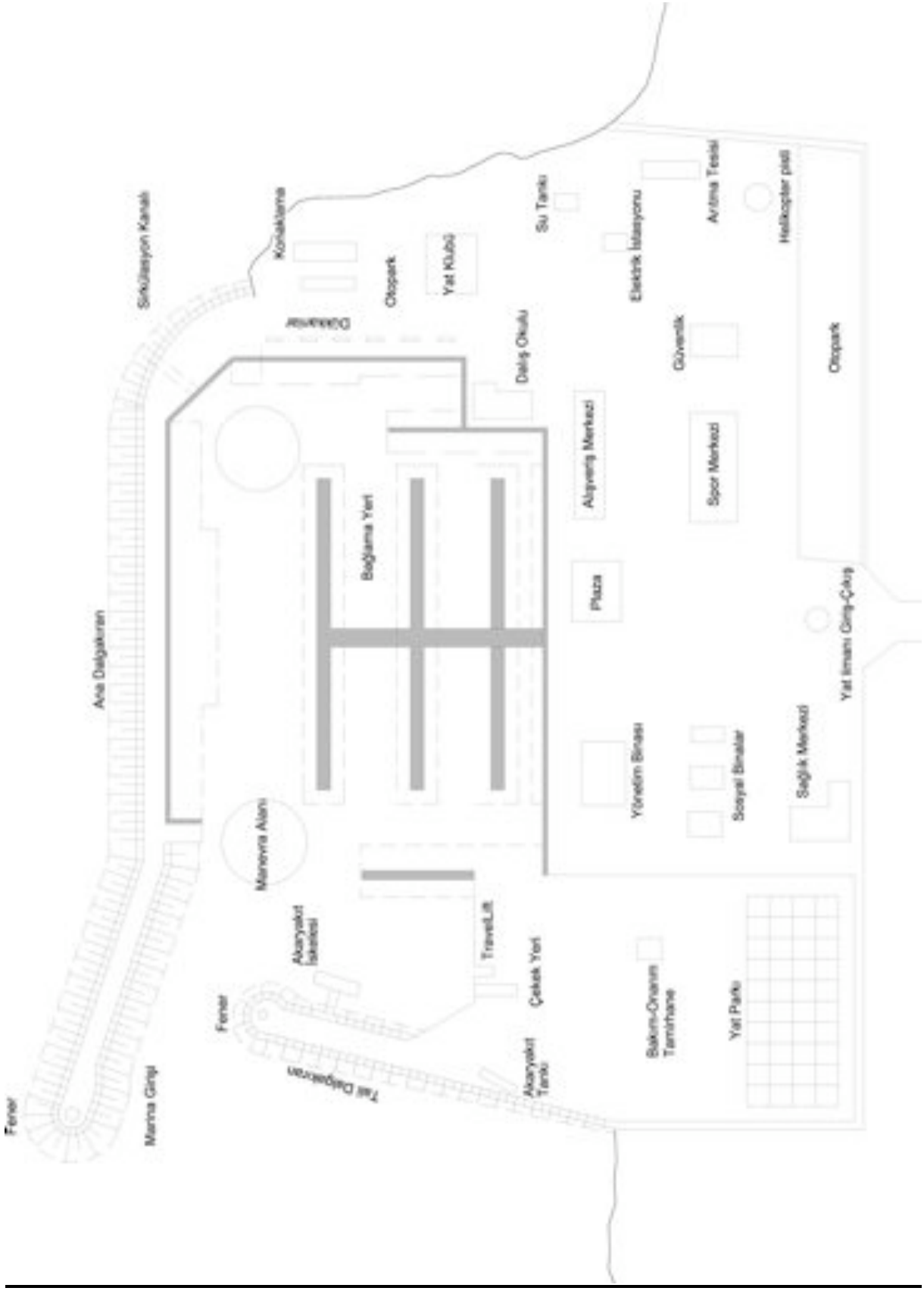

Şekil A.1.2 Tipik Yat Limanı Yerleşim Planı_2

B. Kruvaziyer Liman:

Deniz turizmi tesisleri; deniz araçlarına navigasyon, manevra, yanaşma, bağlanma, barınma, karaya çekilme hizmetleri sunan ve bu hizmetleri ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yeterli emniyet düzeyini sağlayacak şekilde fiziki özelliklere göre tasarlanmış alt yapıya sahip ve tesisten beklenen turizm hizmetinin en iyi biçimde verilmesini sağlayacak nitelikleri taşıyan, gerekli donanım, tesisat ve üst yapı ile yeterli kara, deniz alanı ve kara ulaşım bağlantılarına sahip alanlarda kurulur. Kruvaziyer gemi limanları, yerli ve yabancı ziyaretçilerin giriş ve çıkışlarında dinlenme, yeme, içme, konaklama ve alış veriş gibi sosyal ve ticari üniteleri bulunan deniz turizmi tesisleridir.

Kruvaziyer gemi limanları; A ve B tipi kruvaziyer gemi limanları olmak üzere ikiye ayrılır.
B tipi kruvaziyer gemi limanları aşağıda verilen altyapı ve üstyapı koşullarını sağlayacak niteliklere sahip olmalıdır.

Altyapı nitelikleri

a) Deniz araçlarının düzenli ve emniyetli bir şekilde yanaşabileceği ve bağlanabileceği, işletme niteliğine uygun rıhtım ve iskeleler.

b) Denizcilik mevzuatına uygun denizden emniyetli yaklaşma ve girişi sağlayacak fenerler ve her türlü işaretler

c) Deniz turizmi tesislerinin tüm üniteleri ile çevre, iskele, rıhtım dâhil sahanın sağlıklı ve emniyetli aydınlatılmasını sağlayan sistem ve jeneratör.

ç) Tesis kapasitesi ile orantılı temiz su deposu, araç bağlama yerlerine de hizmet veren sağlığa uygun, kullanma suyu ve devamlı sıcak su hizmeti sağlayan tesisat.

d) Tesisin tüm sahası içinde yangın ihbar ve ikaz sistemleri ile yangın istasyonu ve yangın söndürme cihazlarından oluşan yangın önleme istasyonları.

e) Atık kabul lisans belgesi olmayan tesislerde, sintine suyu, slaç, atık yağ, çöp ve pis su gibi katı ve sıvı atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine uygun şekilde bertarafı, hizmete uygun kapalı depolama ve arıtma tesisatı.

f) Kara park sahası, iskele, rıhtım ve yüzer iskeleler üzerinde, uygun mesafelere konan, deniz turizmi araçlarının içme ve kullanma suyu, televizyon, telefon ve elektrik ihtiyacını karşılayan deniz araçlarına doğrudan hizmet sağlayan kutular.

g) Bedensel engellilere de hizmet verecek şekilde bağlama kapasitesinin %10'u kadar otopark.

ğ) Dahili ve harici telefon, faks, post cihazı, data, internet, haberleşme sistemleri, denizde seyreden araçlar ile haberleşme ve arama kurtarma için uygun frekanslarda çalışabilecek çok kanallı VHF bantlarına haiz telsiz alıcı verici cihazları.

h) Bağlama yerlerine de hizmet verecek şekilde düzenlenen ambulans, itfaiye araçları, çöp kamyonu ve genel araçların geçmesine uygun tesis içi araç yolları.

ı) Gürültü azaltılmasına ilişkin yapı ve sistem.

Üstyapı nitelikleri:

a) Deniz turizmi tesislerine emniyetli ve kontrollü giriş sistemi.

b) Ön büro ve yönetim ünitesi.

c) Dinlenme ihtiyaçlarının karşılandığı bir salon.

ç) Yeme, içme ünitesi.

d) Kadın ve erkekler için yeterli sayıda duş ve tuvalet.

e) Gümrüklü veya gümrüksüz satış ünitesi.

f) İlk yardım malzeme ve gereçleri bulunan dolap.

g) Deniz turizmi tesisi ve deniz turizmi araçlarında çalışan personel için yeme, içme, duş, tuvalet ve dinlenme yeri.

ğ) Akaryakıt ikmal imkânı veren sistem veya ünite.

h) Deniz araçları için emanet ve malzeme depoları.

ı) Spor tesisleri.

i) Limana emniyetli giriş ve çıkışları sağlayan ve kılavuzluk hizmeti verebilen palamar botu.

j) Denizden yangına ilk müdahaleyi yapabilen yangın söndürme botu veya yangın söndürme sistemi.

k) Bakanlar Kurulu kararı ile deniz hudut kapısı olarak belirlenen deniz turizmi tesislerinde, hudut giriş ve çıkış işlemlerini yapmaya yetkili kamu birimleri için kamu hizmet binası.

Bu niteliklere ek olarak B tipi kruvaziyer limanlarının aşağıda verilen nitelikleri de taşıması gerekir.

a) En az bir kruvaziyer geminin yanaşabileceği, yeterli uzunlukta güvenli fonksiyonel yolcu indirme yeri.

b) En az bir gemiden inen yolcunun hizmet alabileceği kruvaziyer terminali.

c) Tur otobüsleri için park yeri ve taksi durağı.

ç) Personel, yolcu ve bagaj güvenlik kontrol ünitesi.

d) Danışma ünitesi.

e) Kamu hizmet binası.

f) Yeme, içme yerleri ve dinlenme salonları.

g) Kapalı devre güvenlik sistemleri.

ğ) Anons yayın sistemleri.

h) İlk yardım ünitesi.

ı) Bedensel engelliler için tuvalet ve özel düzenlemeler.

i) Posta ve diğer iletişim hizmet ünitesi.

j) Gümrüklü ve gümrüksüz satış üniteleri.

k) Sergi ve gösteriler için uygun mahaller.

l) Yakın çevrede yoksa banka hizmet ünitesi.

m) Personel toplantı salonu.

A tipi kruvaziyer gemi limanları, B tipi kruvaziyer gemi limanlarında aranan şartların yanısıra aşağıda belirtilen nitelikleri de taşır:

a) Aynı zamanda dört adet kruvaziyer geminin yanaşabileceği, aynı anda birden fazla kruvaziyer geminin yolcularını indirebileceği güvenli fonksiyonel yolcu indirme yerleri.

b) Birden fazla gemi yolcusunun hizmet alacağı, giriş ve çıkışın ayrı ayrı yapılacağı iki adet terminal binası.

c) İşletme ve yönetim birimleri.
ç) Yolcu nakliyesi için körük sistemleri.
d) Valiz nakliye alanı, yükleme ve boşaltma sistemi.
e) Turizm seyahat acenteleri ve tur operatörleri işletme ofisleri.
f) Konferans ve toplantı salonu.
g) Eğlence mekânları.
ğ) VIP hizmeti salonu.
h) Yeme, içme tesisleri.
ı) Helikopter pisti.
i) Revir.

B. TURİZM SEKTÖRÜNÜ ETKİLEYEN DÜNYA VE BÖLGEMİZDEKİ GELİŞMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

B.1. Yurtiçi Gelişmelerin Değerlendirilmesi

Türkiye son yıllarda turizm sektöründe öncü atılımlar yapan ve olağanüstü gelişme kaydeden ülkelerin başında gelmektedir. 1990'lı yılların başından bu yana sektör, hem ziyaretçi ve konaklama olanaklarını artırmış, hem de turizm ürününü çeşitlendirmiştir.

- Kitle Turizm (deniz, kış, kentsel turizm/yurt dışı örnekler – Londra, Paris, Prag, Viyana gibi)
- Kitle Turizminin etkisi ile gelişen yarı kitlesel yarı alternatif turizm (kültür/arkeoloji, bazı özel turizm türleri – rafting, yamaç paraşütü vb.)
- Alternatif Turizm (doğa tanıma, eko-turizm, Çiftlik/tarım, sağlık/termal, etnoğrafik)
- Deniz (Yat ve Kruvaziyer) Turizmi

Türkiye'nin en büyük başarıyı kitle turizminde elde etmiştir. Konaklama tesisleri ile oda ve yatak sayılarındaki artış bu savı kanıtlamaktadır. Bu tesisler deniz, kum ve güneş olarak simgeleştirilen Güney Ege ve Batı Akdeniz Bölgesinde yoğunlaşmıştır.

Bu bölümde Turizm Kıyı Yapıları Master Planı çerçevesinde Türkiye'deki turizm sektörünün ve hareketliğinin gelişi ve rakamsal değerleri üzerinde durulmuş Master Plan kapsamında yer alan yat ve kruvaziyer turizm ile ilgi daha detaylı çalışmalar yapılmıştır.

B.1.1.Türkiye'de Turizm Sektörünün Gelişimi

Türkiye, 1982 yılında çıkarılan Turizm Teşvik Kanunu ile turizm sektörü ile ilgili yatırımlar arttırılmış Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayıları da sürekli bir artış trendine girmiştir.

Tablo B1'de görüleceği üzere Türkiye'ye gelen turist sayısı 1963 yılında 198,000 kişi iken bu sayı 2007 yılında 23 milyonu geçmiştir. Aynı dönemde turizmden elde edilen gelir 7 milyon Amerikan dolarından yaklaşık 14 milyar Amerikan dolarına yükselmiştir.

Tablo B.1: Belli Yıllar İtibarı İle Türkiye'ye Gelen Yabancı Turist Sayıları ve Turizm Gelirleri

Yıllar	Yabancı Ziyaretçi Sayısı (1000 kişi)	Yabancı Ziyaretçi Harcaması (Milyon $)
1963	198	7
1970	724	51
1980	1,288	326
1990	5,389	2,705
2000	10,412	7,636
2007	23,341	13,990

Kaynak: www.tursab.org.tr

Grafik B.1 ve Tablo B.2 de görüleceği üzere onar yıllık dönemler itibarıyla artış hızları gözlemlediğinde artış hızı her zaman artı değer çıkmaktadır. 2007 döneminde turist sayısının artış hızı turizm gelirinin artış hızından daha yüksektedir. Bu durum turist başına harcamanın düştüğünü göstermektedir.

Grafik B.1: Türkiye'ye Gelen Turist ve Turizm Gelirlerinin Dönemler itibarı İle Artış Hızları (1963-2007)

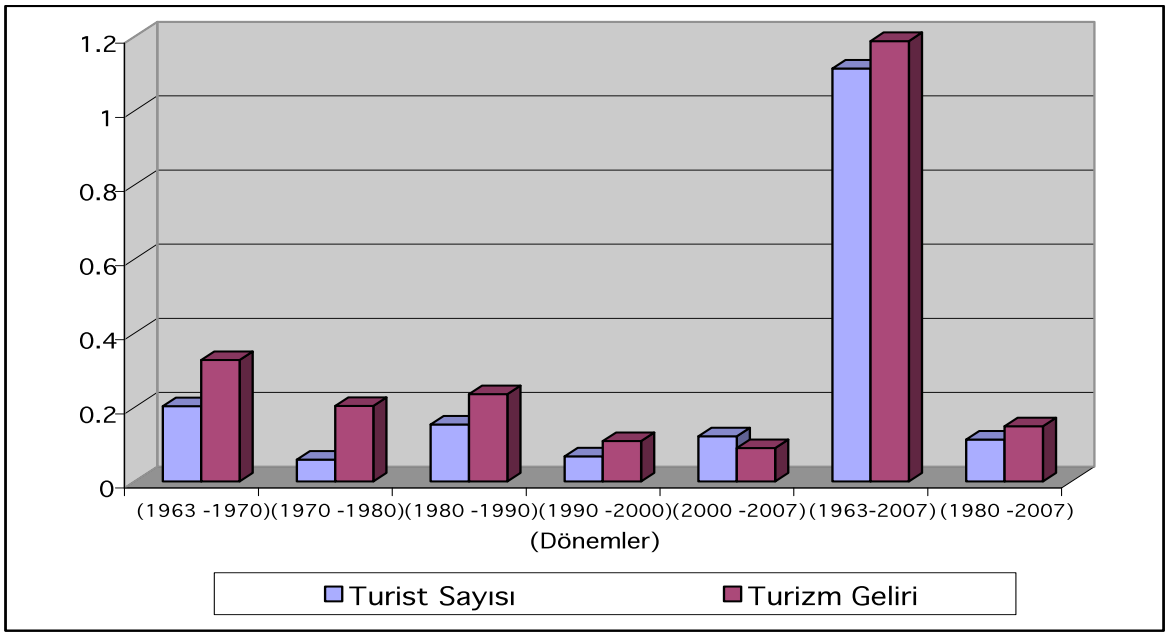

Kaynak: www.tursab.org.tr verilerinden düzenlenmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının turizm istatistiklerine göre yıllar itibarıyla yerli ve yabancı ziyaretçi sayıları, turizm geliri ve ziyaretçi başına harcama değerleri görülmektedir. Tablo B.2'de ziyaretçi sayıları ve turizm gelirleri artış gösterirken ziyaretçi başına harcama değerlerinde düşme görülmektedir.

Tablo B.2: Yerli ve Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara Göre Dağılımı

	Yabancı Ziyaretçi			Yerli Ziyaretçi		
	Turizm Geliri	Ziyaretçi Sayısı	Ortalama Harcama ($)	Turizm Geliri	Ziyaretçi Sayısı	Ortalama Harcama ($)
2001	7,386,246	11,276,532	655	2,680,908	2,173,589	1,233
2002	9,009,677	12,921,981	697	2,891,247	2,292,535	1,261
2003	9,676,623	13,701,418	706	3,526,520	2,600,632	1,356
2004	12,124,059	17,202,996	705	3,763,639	3,059,644	1,230
2005	13,929,300	20,522,621	679	4,224,203	3,601,880	1,173
2006	12,556,829	19,275,948	651	4,294,117	3,872,721	1,109
2007	13,989,952	23,017,081	608	4,497,055	4,197,907	1,071
2008	16,761,182	26 379 845	635	5,149,782	4,549,347	1,132
Artış Hızı (2001 - 2008)	0.124	0.129	-0.004	0.098	0.111	-0.012

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009

Türkiye'de turizm sektöründe yaşanan gelişmelere bağlı olarak tesis sayısı ve yatak sayısında ciddi artış görülmektedir. Aşağıda yer alan tabloda 1970'den 2007'e kadar olan dönemdeki turizm işletme ve yatırım belgeli tesislerdeki yatak kapasitesi görülmektedir. 1970 yılında 28,354 olan işletme belgeli yatak sayısı 2007 yılında 532,262'ye çıkmıştır.

Tablo B.3: Turizm İşletme ve Yatırım Belgeli Tesislerin Sayılarının ve Yatak Kapasitelerinin Yıllara Dağımı (1970-2007)

Yıl	Turizm Yatırımı Belgeli			Turizm İşletmesi Belgeli		
	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
1970	301	13,372	25,872	292	15,243	28,354
1971	259	13,116	25,619	337	17,282	32,114
1972	157	10,400	19,874	363	18,578	34,628
1973	180	12,564	24,605	388	20,517	38,528
1974	185	13,232	25,739	400	21,699	40,895
1975	202	12,846	25,956	421	23,860	44,957
1976	227	12,802	26,068	439	24,983	47,307
1977	261	14,359	28,230	446	26,496	50,379
1978	261	13,127	26,190	473	27,233	52,385
1979	265	12,803	25,727	494	28,013	53,956
1980	267	13,019	26,288	511	28,992	56,044
1981	278	15,159	30,291	529	30,050	58,242
1982	339	18,172	36,332	569	32,011	62,372
1983	376	21,410	43,425	611	33,694	65,934
1984	412	26,372	53,615	642	34,666	68,266
1985	501	34,251	71,521	689	41,351	85,995
1986	638	48,615	101,383	731	44,342	92,129
1987	892	73,537	153,786	834	51,040	106,214
1988	1,268	105,736	218,445	957	58,914	122,306
1989	1,662	139,497	288,896	1,102	70,603	146,086
1990	1,921	156,702	325,515	1,260	83,953	173,227
1991	1,987	158,379	331,711	1,404	97,260	200,678
1992	1,938	148,017	309,139	1,498	106,476	219,940
1993	1,788	132,395	276,037	1,581	113,995	235,238
1994	1,578	114,913	240,932	1,729	128,065	265,136
1995	1,334	96,517	202,483	1,793	135,436	280,463
1996	1,309	96,592	202,631	1,866	145,493	301,524
1997	1,402	110,866	236,632	1,933	151,055	313,298
1998	1,365	116,286	249,125	1,954	151,397	314,215
1999	1,311	114,840	245,543	1,907	153,749	319,313
2000	1,300	113,452	243,794	1,824	156,367	325,168
2001	1,237	106,683	229,047	1,998	177,371	368,819
2002	1,138	102,972	222,876	2,124	190,327	396,148
2003	1,130	111,894	242,603	2,240	202,339	420,697
2004	1,151	118,883	259,424	2,357	217,664	454,290
2005	1,039	128,005	278,255	2,412	231,123	483,330
2006	869	123,326	274,687	2,475	241,702	508,632
2007	776	112,541	254,191	2,514	251,987	532,262
1970-2007 Artış Hızı	0.026	0.059	0.064	0.060	0.079	0.082
1985-2007 Artış Hızı	0.020	0.056	0.059	0.061	0.086	0.086
1990 - 2007 Artış Hızı	- 0.052	- 0.019	- 0.014	0.041	0.067	0.068
2000-2007 Artış Hızı	- 0.071	- 0.001	0.006	0.047	0.071	0.073

Kaynak: Turizm İstatistikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009

Kültür ve turizm Bakanlığının verilerine göre belediye belgeli turizm tesislerinde de yatak sayısında artış görülmektedir. Öyle ki 1987 yılında 5,536 tesis ve 188,491 yatak sayısı 2006 yılında 7,033 tesis ve 395,671 yatak sayısına çıkmıştır.

Artık doyma noktasına gelen deniz–kum–güneş temalı kitle turizminin çeşitlendirilerek turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi, ziyaretçi sayılarının ve elde edilen gelirin arttırılması gerekmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2007 yılında hazırlanan "Türkiye Turizm Stratejisi 2023" planında da bu olguya vurgu yapılmaktadır. Turizmin çeşitlendirilmesi, turist sayılarının arttırılması, ortalama harcama değerinin yükseltilerek, turizm gelirlerinin arttırılması hedeflenmektedir.

B.1.2. Deniz Turizminin Gelişimi

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafında hazırlanan "Deniz Turizmi Master Planı Ön Çalışma Raporunda (2008)" deniz turizminin gelişmesi süreci 1960 yıllardan itibaren değerlendirilmektedir.

1960'lı yıllarda turist taşıyan teknelerin il olarak Türkiye Kıyılarına gelmeye başlaması, 1970'li yıllarda Avrupalı ve Amerikalı yatçıların Türkiye'ye gelmeye başlamaları, sonucunda bunlara hizmet verecek barınma, tamir, kışlama ve alışveriş vb. İhtiyaçların doğmasına neden olmuştur. 1970'li yılların sonunda Turizm Bakanlığı'nın bünyesinde çeşitli yat limanları belirlenmiş ve bunların Gelişme planları DPT tarafından hazırlanmıştır. Turizmi Teşvik Kanunu'ndan sonraki 1980'li yıllarda yat turizminin canlı olduğu bölgelerde daha çok doğal koylar içerisinde çeşitli nitelik ve statülerde Çeşme'den Antalya'ya kadar yat limanları kurulmuştur.

Ülkemizde deniz turizmi alanındaki düzenlemeler ilk defa 1982 yılında yayımlanan 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanununun yürürlüğe girmesi ile yasallık kazanmış olup, yat limanı yatırım ve işletmeciliği, yat yatırım ve işletmeciliğine ilişkin düzenlemeler ise bu kanuna bağlı olarak yayımlanan bir yönetmelik ile yapılmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığından alınan sınır istatistiklerine göre 2000 – 2008 döneminde Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin yaklaşık %70'lik kısmı Havayolunu tercih etmektedir. Bunu yaklaşık %20'lik bir oranla karayolu takip etmektedir. Türkiye'ye deniz yolu ile gelenlerin sayısı ise yaklaşık %8'lik bir dilimi kapsamaktadır. Aşağıda yer alan Tablo B.4'de ve Grafik'B.2'de bu durum görülmektedir.

Tablo B.4: Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Ulaşım Türlerine Göre Dağılımı

	Havayolu	Karayolu	Demiryolu	Deniz Yolu	TOPLAM
2000	7,274,062	1,969,579	39,667	1,144,845	10,428,153
2001	8,459,592	1,965,698	55,814	1,137,865	11,618,969
2002	9,990,454	2,465,104	55,494	744,976	13,256,028
2003	10,080,256	2,893,868	63,104	992,330	14,029,558
2004	12,574,731	3,716,796	73,211	1,152,170	17,516,908
2005	14,979,702	4,744,819	80,301	1,320,064	21,124,886
2006	14,084,727	4,206,198	71,707	1,457,201	19,819,833
2007	16,807,681	4,721,569	68,755	1,742,906	23,340,911
2008	19,243,533	5,667,103	73,831	2,040,155	27,024,622

Kaynak: Sınır İstatistikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı (2000-2008)

Grafik B.2: Türkiye'ye gelen Yabancı Ziyaretçilerin Ulaşım Türlerine Göre Dağılımı

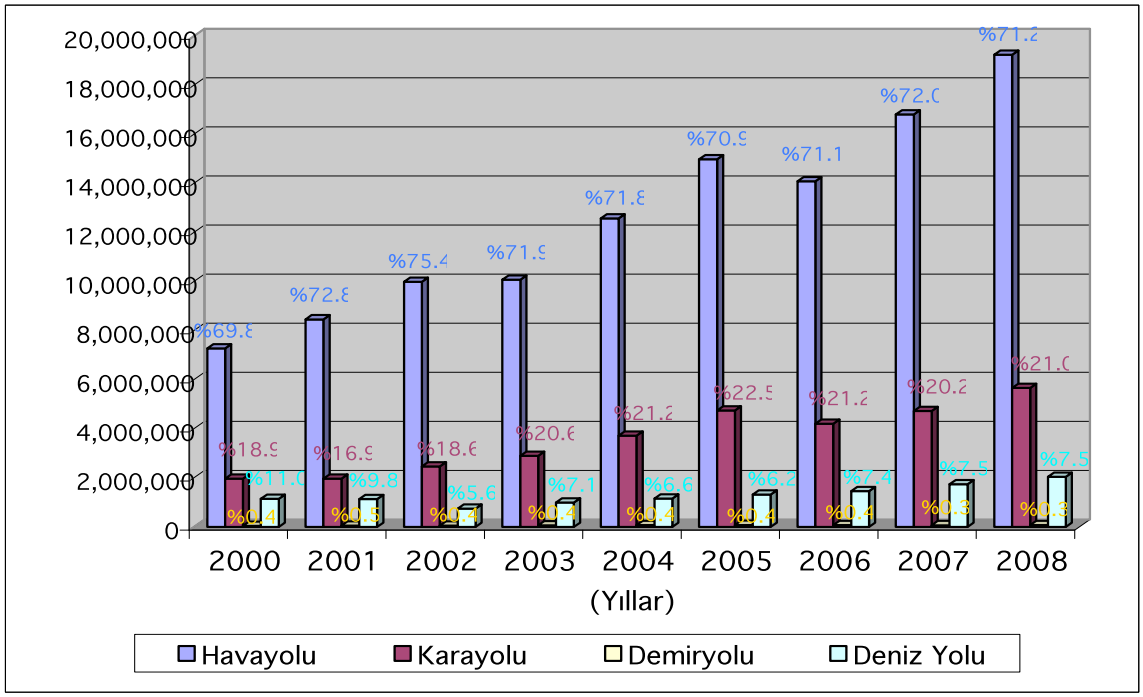

Yukarıdaki grafikte de görüleceği üzere Havayolu ve Karayolundaki sürekli artış eğilimi görülmektedir. Türkiye'ye Deniz yolu ile gelenlerde de bir artış görülmekte ancak bu durum diğer iki ulaşım türü kadar belirgin değildir.

Deniz turizmi ile ilgili değerlendirmeler Yat ve Kruvaziyer olarak iki ayrı başlık altında irdelenmektedir.

B.1.2.1. Yat Turizminin Gelişimi

Türkiye'de yat turizmi hareketleri, 1980'li yılların ikinci yarısından sonra iç ve özellikle dış talebin uyanışı ile gündeme gelmiştir. Ege ve Akdeniz kıyılarının yat turizmine çok uygun zeminler oluşturması, ayrıca dünya yatçılarının temizlik, yoğunluk ve alışkanlık bakımlarından diğer yatçılık bölgelerinden kaçışları, Türkiye'de yatçılık hareketlerine ilk ivmeyi kazandırmıştır.

Tablo B.5: Yıllar İtibarıyla Türkiye'deki Kültür ve Turizm Bakanlığı İşletme Belgeli Yat Limanlarının ve Bağlama Kapasitelerinin Değişimi

Yıllar	Bakanlık İşletme Belgeli Yat Limanı Sayısı	Bağlama Kapasitesi
1984	2	435
1989	6	1035
1994	12	3611
2001	15	4024
2003	16	4579
2005	19	5607
2007	21	5870
2009*	21	4095

* Kültür ve Turizm Bakanlığı, Deniz Turizmi Daire Başkanlığı'ndan Şubat 2009 tarihi ile alınan güncel veridir.

Kaynak: Deniz Turizmi Master Planı Ön Çalışması, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2008

Tabloda da görüldüğü üzere 80'li yılların ortasın itibaren Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan işletme belgeli yat limanları sayısında ve bağlama kapasitesinde ciddi bir artış gerçekleşmiştir. İşletme belgeli tesislerin sayısı, Kültür ve turizm Bakanlığı'nın belirlediği kriterlere göre değişmekte; bazı tesisler işletme belgesini kaybetmektedirler. 2009 'daki durum bunun göstergesi olarak algılanabilir.

Tablo B.6'da Kültür ve Turizm Bakanlığından işletme ve yatırım belgeli yat limanları, yat yanaşma yerleri ve çekek yerlerinin sayısı ve kapasiteleri görülmektedir.

Tablo B.6: Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan Turizm İşlemesi ve Yatırım Belgeli Yat Limanları

Turizm İşletmesi Belgeli Yat Limanları						
No	Yat Limanı	Türü	Bulunduğu İl	Denizdeki Kapasitesi (Adet)	Karadaki Kapasitesi (Adet)	Toplam (Adet)
1	Setur Kuşadası	Ana Yat Limanı	Kuşadası/AYDIN	310	-	310
2	Ataköy Yat Llimanı	Tali Yat Limanı	Ataköy/İSTANBUL	700	40	740
3	Akdeniz Kemer Marinası	Tali Yat Limanı	Kemer/ANTALYA	150	150	300
4	Kaleiçi Yat Limanı	Yat Yanaşma Yeri	Kaleiçi/ANTALYA	90	-	90
5	Altınyunus Yat Limanı	Tali Yat Limanı	Çeşme/İZMİR	90	60	150
6	Atabay Turizm Yat Çekek Yeri	Yat Çekek Yeri	Gebze/KOCAELİ	-	60	60
7	Amiral Fahri Korutürk Yat Limanı	Tali Yat Limanı	Fenerbahçe/İSTANBUL	558	-	558
8	Marmaris Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Marmaris/MUĞLA	676	122	798
9	Club Marina	Yat Yanaşma Yeri	Göcek/MUĞLA	121	-	121
10	Çelebi Marina	Tali Yat Limanı	ANTALYA	169	290	459
11	Ayvalık Yat Çekek Yeri	Yat Çekek Yeri	Ayvalık/BALIKESİR	-	140	140
12	Ayvalık Marina	Tali Yat Limanı	Ayvalık/BALIKESİR	100	-	100
13	Kumlubükü Yat Club	Yat Yanaşma Yeri	Marmaris/MUĞLA	10	-	10
14	Albatros Yat Çekek Yeri	Yat Çekek Yeri	Marmaris/MUĞLA	40	48	88
15	Turgutreis Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Turgutreis/MUĞLA	455	100	555
16	Ece Marina	Yat Yanaşma Yeri	Fethiye/MUĞLA	230	-	230
17	Yat Lift	Yat Çekek Yeri	Bodrum/MUĞLA	-	400	400
18	Milta Bodrum Yat Limanı	Tali Yat Limanı	Bodrum/MUĞLA	348	50	398
19	Ağanlar Yat Çekek Yeri	Yat Çekek Yeri	Bodrum/MUĞLA	-	200	200
20	My Marina Yat Yanaşma Yeri	Yat Yanaşma Yeri	Marmaris/MUĞLA	48	15	63
21	Göcek Yat Çekek Yeri	Yat Çekek Yeri	Fethiye/MUĞLA	-	156	156
	Genel Toplam			4,095	1,831	5,926
Turizm Yatırım Belgeli Yat Limanları						
No	Yat Limanı	Türü	Bulunduğu İl	Denizdeki Kapasitesi (Adet)	Karadaki Kapasitesi (Adet)	Toplam (Adet)
1	Alacatur Turistik Tesisleri Yat Limanı	Tali Yat Limanı	Turgutreis/MUĞLA	40	12	52
2	Meersea Körmen Yat Limanı	Tali Yat Limanı	Datça/MUĞLA	246	56	302
3	Marmarin Yat Çekek Yeri	Yat Çekek Yeri	Marmaris/MUĞLA	-	200	200
4	Martı Marina ve Yat İletletmeleri A.Ş.	Tali Yat Limanı	Marmaris/MUĞLA	301	70	371
5	Yat Marin Yat Çekek Yeri	Yat Çekek Yeri	Marmaris/MUĞLA	-	100	100
6	Kalkedon Marina	Tali Yat Limanı	Bodrum/MUĞLA	200	200	400
7	Bodrum Yalıkavak Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Bodrum/MUĞLA	336	100	436
8	Alaçatı Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Çeşme/İZMİR	260	250	510
9	D-Marin Didim Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Didim/AYDIN	619	250	869
10	Ataport Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Zeytinburnu/İSTANBUL	1000	100	1100
11	Alanya Yat Limanı	Ana Yat Limanı	Alanya/ANTALYA	287	160	447
	Genel Toplam			3,289	1,498	4,787

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Deniz Turizmi Daire Başkanlığı, 2009

Tabloda da görüleceği üzere 21 adet işletme belgeli tesis 11 adet de yatırım belgeli tesis bulunmaktadır. Yat limanlarının niteliklerine göre dağılımı Grafik B.3'de görülmektedir.

İşletmede bulunan yat limanlarının 3 tanesi ana yat limanı iken yatırım aşamasında olanların 5 tanesi bu statüdedir. İşletmedeki yat limanlarında 7 tanesi tali yat limanı iken yatırım aşamasında olanlarda bu sayı 4'dür.

Grafik B.3: Turizm İşletme ve Yatırım Belgeli Yat Limanlarının Türlerine Göre Dağılımı

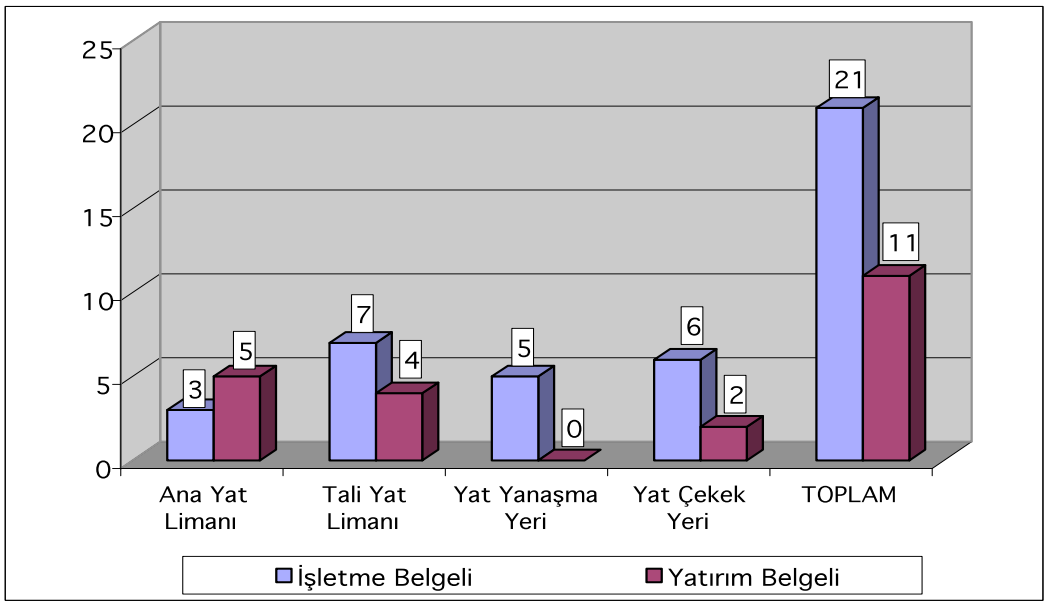

Halen işletme belgesine sahip olan yat limanlarının yarısından fazlası (%52) Muğla ili sınırları içinde yer almaktadır. Yatırım belgelilerde bu durum daha da baskın bir şekilde (%64) görülmektedir. Diğer iller birbirine yakın değerler göstermekle beraber ikinci sırada Antalya, üçüncü sırada İstanbul gelmektedir. Bakanlık belgeli Yat limanlarının illere dağılım Grafik B.4'de görülmektedir.

Grafik B.4: Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı Belgeli Yat Limanlarının İllere Göre Dağılımı

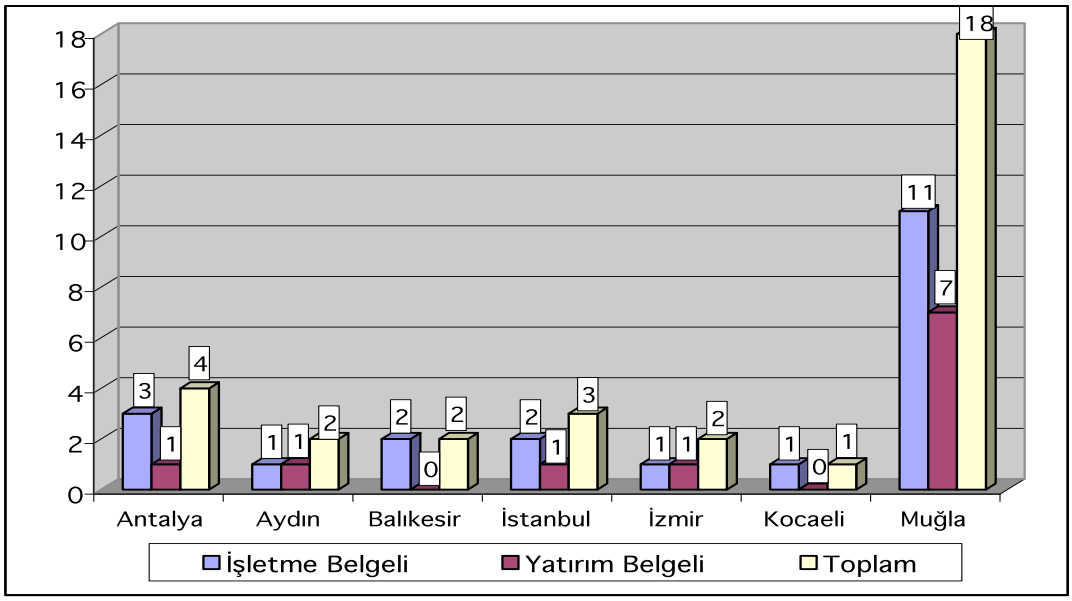

Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan belgeli tesislerin bağlama kapasitelerinin illere dağılımında Muğla'nın baskınlığı devam etmektedir. Ancak İstanbul'da sayıca az tesis olmasına rağmen

özellikle denizdeki bağlama kapasitesi yüksek tesislerin olması İstanbul'u En önemli yat merkezlerinden biri yapmaktadır.

Grafik B.5: Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan İşletme ve Yatırım Belgeli Yat Limanlarının Bağlama Kapasitelerinin İllere dağılımı

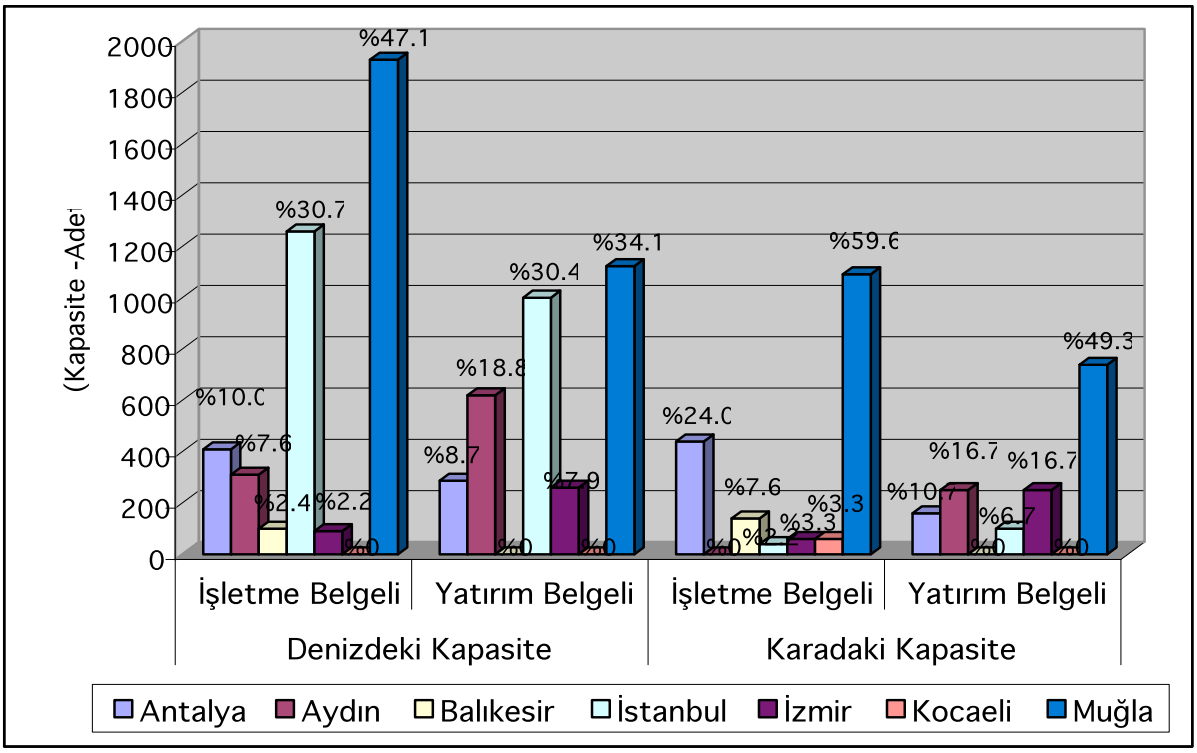

Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığından işletme belgeli olan ve olmayan tüm yat limanı, yanaşma yeri ve çekek yeri listesi Tablo B.7'de görülmektedir. Yat limanlarının kapasiteleri çeşitli kaynaklarda farklılık göstermesine rağmen birbirine yakın değerler vermektedir. Bu tabloda yer alan tüm yat limanlarının denizdeki kapasitesi 9400 adet, karadaki kapasitesi ise 4654 olarak görülmektedir. Yat limanlarının konumları da Şekil B.1'de görülmektedir.

DLH Genel Müdürlüğü'nden alınan 2009 yılı verilere göre; halihazırda işletilmekte olan yat limanlarının kapasitesi denizde 9345 adet, karada 4664 adettir. Tablo B.7'de DLH Genel Müdürlüğü'nden alınan verilere göre Türkiye'nin yat kapasitesi görülmektedir.

Tablo B.7: Türkiye'de Mevcut, İnşa Aşamasında, İhale Aşamasında ve Planlama Aşamasında Olan Yat Limanları Kapasitesi

Mevcut Durum	Denizdeki Kapasite	Karadaki Kapasite	Toplam
Halihazırda İşletilmekte Olan Yat Limanları	9345	4664	14009
Yapımı Devam Eden Yat Limanları	3890	1860	5840
İhale İlanında Olan Yat Limanları	1675	800	2475
İmar Planı Sürecinde Olan Yat Limanları	2375	500	2875
GENEL TOPLAM	17375	7824	25199

Kaynak: DLH Genel Müdürlüğü, 2009

Tablo B.8: Türkiye'de İşletilen Yat Limanı, Çekek Yeri ve Yat Yanaşma Yeri Kapasiteleri[1]

İli	İlçesi	No	Yat Limanı	Denizdeki Kapasite	Karadaki Kapasite	Mavi Bayrak[2]	5 Altın Çıpa[3]	Turizm İşletme Belgesi *
Antalya	Merkez	1	Adaport	0	400			
		2	Kaleiçi Marina	65	0			✓
		3	Çelebi Marina *	169	290			✓
	Finike	4	Setur Finike Marina	270	150	✓		
	Kemer	5	Park Kemer Marina	150	150	✓	✓	✓
	Kaş	6	Kaş Yat Limanı	110	0			
Aydın	Kuşadası	7	Setur Kuşadası Marina	350	175	✓		✓
Muğla	Fethiye	8	Ece Saray Marina	400	0	✓	✓	✓
		9	Fethiye Yat Yanaşma Yeri	150	0			
		10	Letoonia Jetty	50	0			
		11	My Marina Yat Yanaşma Yeri	48	15			✓
	Göcek	12	Göcek Belediyesi Marinası	70	0			
		13	Port Göcek	380	180	✓	✓	
		14	Skopea Marina	85	0	✓		
		15	Turkey Club Marina	205	0			✓
		16	Göcek Yat Çekek Yeri *	0	156			✓
	Bodrum	17	Bodrum Milta Marina	348	50	✓	✓	✓
		18	D-Marin Turgutreis	455	100	✓	✓	✓
		19	Port Atami	30	0			
		20	Port Bodrum Yalıkavak	300	60	✓	✓	
		21	Yat Lift	400	0			✓
		22	Ağanlar Yat Çekek Yeri	0	200			✓
	Marmaris	23	Pupa Marina	30	0			
		24	Albatros Marina	150	240			
		25	Netsel Marmaris Marina	720	50	✓		✓
		26	Martı Marina	350	100	✓	✓	
		27	Martı Marina Karacasöğüt	16	0			
		28	Global Sailing İskelesi	15	0			
		29	Marmaris Yat Marin	650	1000		✓	
		30	Sun Marina	0	100			
		31	Kumlubük Yat Club	10	0			✓
		32	Albatros Çekek Yeri	40	48			✓
İzmir	Merkez	33	Levent Marina	70	0			
		34	İteka Yat Limanı	170	0			
	Çeşme	35	Setur Altınyunus Çeşme Marina	180	60			✓
		36	Alaçatı Marina	250	0			
		37	Dalyanköy Yat Yanaşma Yeri	100	0			
	Foça	38	Eski Foça Yat Yanaşma Yeri	80	0			
İstanbul	B.Çekmece	39	Kumburgaz Güzelce Yat Limanı**	150	30			
	B.Çekmece	41	B. Çekmece Yat Limanı**	150	0			
	Bakırköy	41	Ataköy Marina	700	100	✓	✓	✓
	Kadıköy	42	Setur Kalamış ve Fenerbahçe Yat	1069	220			✓
Kocaeli	İzmit	43	İzmit Yat Yanaşma Yeri**	0	0			
	İzmit	44	Atabay Marina	0	100			✓
Balıkesir	Ayvalık	45	Ayvalık Yat Çekek Yeri *	0	140			✓
		46	Ayvalık Setur Marina	200	150	✓		✓
Çanakkale	Merkez	47	Çanakkale Marina	120	0			
TOPLAM				9255	4264			

* 2009 yılında alınan turizm işletme belgeli yat limanları listesine göre eklenmiş ve güncellenmiştir.

** İstanbul Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün yazısı ile güncellenmiştir. B.Çekmece Yat Limanının planlanan kapasitesi 600 yattır. halihazırdaki kapasitesi 150 dir. İnşaat çalışmaları devam etmektedir.

Kaynak: Piri, Taner, Kruvaziyer ve Yat Turizmi Kuşadası İnceleme Alanı, Uzmanlık Tezi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2008

---

[1] Yat Limanlarının yeni Deniz Turizm Yönetmeliğine göre sınıflandırılması daha sonra Kültür ve Turizm Bakanlığından alınan bilgilerle güncellenecektir.
Mavi Bayraklı marinalarda marina güvenliği ön plana çıkarılarak, Çevre Yönetimine geçiş konusunda ilk adımlar atılmıştır

[2] Mavi bayrak: Mavi Bayrak, gerekli standartları taşıyan nitelikli plaj ve marinalara verilen uluslararası çevre ödülüdür. Avrupa Topluluğu, kendi ülkelerinde yüzme amacı ile kullanılacak göl ve deniz suları için gerekli su kalitelerini belirleyen mikrobiyolojik parametreleri, yol gösterici ve uyulması zorunlu hükümler olarak ortaya koymuştur. 2004 yılında yürürlüğe giren yeni marina kriterlerine çevre eğitimi ve çevre yönetimi odaklı bir anlayış getirilmiş, ayrıca Mavi Bayraklı marinalarda marina güvenliği ön plana çıkarılarak, Çevre Yönetimine geçiş konusunda ilk adımlar atılmıştır

[3] Beş Altın Çıpa; British Marine Federation' bünyesindeki 'Yat Limanları Birliği- The Yacht Harbour Association' (TYHA) tarafından verilen, marinaların uluslararası standartlarını belirleyen bir ödüldür. Değerlendirme sürecinde, sunulan hizmetlerin çeşitliliği ve kalitesi, teknik altyapı, çevre düzeni ve temizlik, personel ve fiyatlandırma gibi konular göz önüne alınmaktadır

Şekil B.1: Türkiye'deki Yat Limanları, Çekek Yerleri ve Yat Yanaşma Yerleri

Tablo B.8 ve Şekil B.1'de görüleceği üzere Türkiye'deki yat limanları, yanaşma yerleri ve çekek yerleri Batı Akdeniz ve Güney Ege'de yığılmış durumdadır (özellikle Muğla ili) Doğu Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında ise işletmeye alınmış herhangi bir yat limanı ve ilgili tesis bulunmamaktadır. Ancak inşaatı tamamlanarak ihale aşamasına gelmiş ve inşaat faaliyetleri devam eden tesisler bulunmaktadır. Şekil B.1 ve "Bölüm C. Mevcut durumun Tespiti, C.1. Tüm, Türkiye Kıyılarında Kullanılan Kamu ve Özel Sektöre Ait Deniz Turizmi Kıyı Yapılarının Mevcut Durumları" başlığı altında; DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü tarafından inşaatı tamamlanarak ihale aşamasına getirilmiş yat limanları, inşat faaliyetleri devam eden yat limanları ve planlama aşamasındaki yat limanlarının dökümü görülmektedir. Kısa ve orta vadede işletmeye alınacak bu tesislerle Türkiye'nin sahip olduğu yat limanlarının kapasitesi yaklaşık 25 000'i bulacaktır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ülkemiz yat limanlarına giriş-çıkış yapan yatlara ilişkin verileri (Transitlog), Denizcilik Müsteşarlığının Bölge Müdürlükleri ve Liman Başkanlıklarından, Gümrük Müsteşarlığının Gümrükler Muhafaza Başmüdürlüklerinden, Gümrük Muhafaza Müdürlüklerinden ve Kısım Amirliklerinden İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri aracılığıyla temin ederek 1986 yılından itibaren, her yıl Yat İstatistiklerini hazırlamaktadır.

Tablo B.9: Yıllar İtibari İle Türkiye'ye Gelen Yat Sayısı (sarı bayrak+transitlog alan)

Yat Limanı	Milliyet	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Artış Hızı (2000-2007)
Finike	Yabancı	129	560	405	576	185	355	549	722	0,279
	Yerli	14	109	85	60	72	127	71	65	0,025
	Toplam	143	669	490	636	257	482	620	787	0,276
Kaş	Yabancı	122	90	66	79	118	114	99	118	-0,005
	Yerli	1177	595	502	596	1073	1388	1557	1753	0,059
	Toplam	1299	685	568	675	1191	1502	1656	1871	0,054
Kemer	Yabancı	251	347	230	227	236	241	264	315	0,033
	Yerli	193	380	346	420	449	696	346	300	0,065
	Toplam	444	727	576	647	685	937	610	615	0,048
Antalya	Yabancı	157	174	130	124	104	163	225	200	0,035
	Yerli	1200	1473	1415	1081	1165	968	745	728	-0,069
	Toplam	1357	1647	1545	1205	1269	1131	970	928	-0,053
Bodrum	Yabancı	868	854	659	1022	1147	1353	1763	2233	0,145
	Yerli	2849	3222	773	839	1082	1075	3189	3504	0,030
	Toplam	3717	4076	1432	1861	2229	2428	4952	5737	0,064
Datça	Yabancı	166	202	274	361	351	440	450	648	0,215
	Yerli	213	426	432	435	481	621	587	746	0,196
	Toplam	379	628	706	796	832	1061	1037	1394	0,204
Fethiye	Yabancı	571	2786	2944	373	881	1177	1273	1868	0,184
	Yerli	1232	2871	3318	1580	1706	1718	1582	1882	0,062
	Toplam	1803	5657	6262	1953	2587	2895	2855	3750	0,110
Marmaris	Yabancı	1933	2354	984	2762	2058	2627	5866	6820	0,197
	Yerli	3272	3274	3147	2787	2652	3077	2810	3060	-0,010
	Toplam	5205	5628	4131	5549	4710	5704	8676	9880	0,096
Kuşadası	Yabancı	505	462	379	452	512	479	505	628	0,032
	Yerli	68	35	20	102	75	55	44	62	-0,013
	Toplam	573	497	399	554	587	534	549	690	0,027
Çeşme	Yabancı	260	291	121	109	195	271	346	478	0,091
	Yerli	90	108	28	19	37	53	46	66	-0,043
	Toplam	350	399	149	128	232	324	392	544	0,065
İstanbul	Yabancı	279	297	159	371	503	806	1251	1708	0,295
	Yerli	191	145	69	224	199	263	248	163	-0,022
	Toplam	470	442	228	595	702	1069	1499	1871	0,218
Diğer	Yabancı	2165	392	322	2122	442	492	460	589	-0,170
	Yerli	1717	128	61	1300	53	82	58	82	-0,352
	Toplam	3882	520	383	3422	495	574	518	671	-0,222
TOPLAM	Yabancı	7406	8809	6673	8578	9442	11653	17124	21027	0,161
	Yerli	12216	12766	10196	9443	10372	11587	13122	14551	0,025
	Toplam	19622	21575	16869	18021	19814	23240	30246	35578	0,089

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yat İstatistikleri (2000 – 2007 Dönemi)

Tablo B.9'de ve Grafik B.6'da 2000 – 2007 döneminde Türkiye'ye gelen Yerli ve yabancı yat sayılarının dağılımı görülmektedir. Özellikle son beş yılda Türkiye kıyılarına gelen ve Türkiye kıyılarındaki yat hareketliliğinde düzenli bir büyüme görülmektedir.

Grafik B.6: Türkiye Yat Limanlarına Gelen Yat Sayıları (sarı bayrak + transitlog)

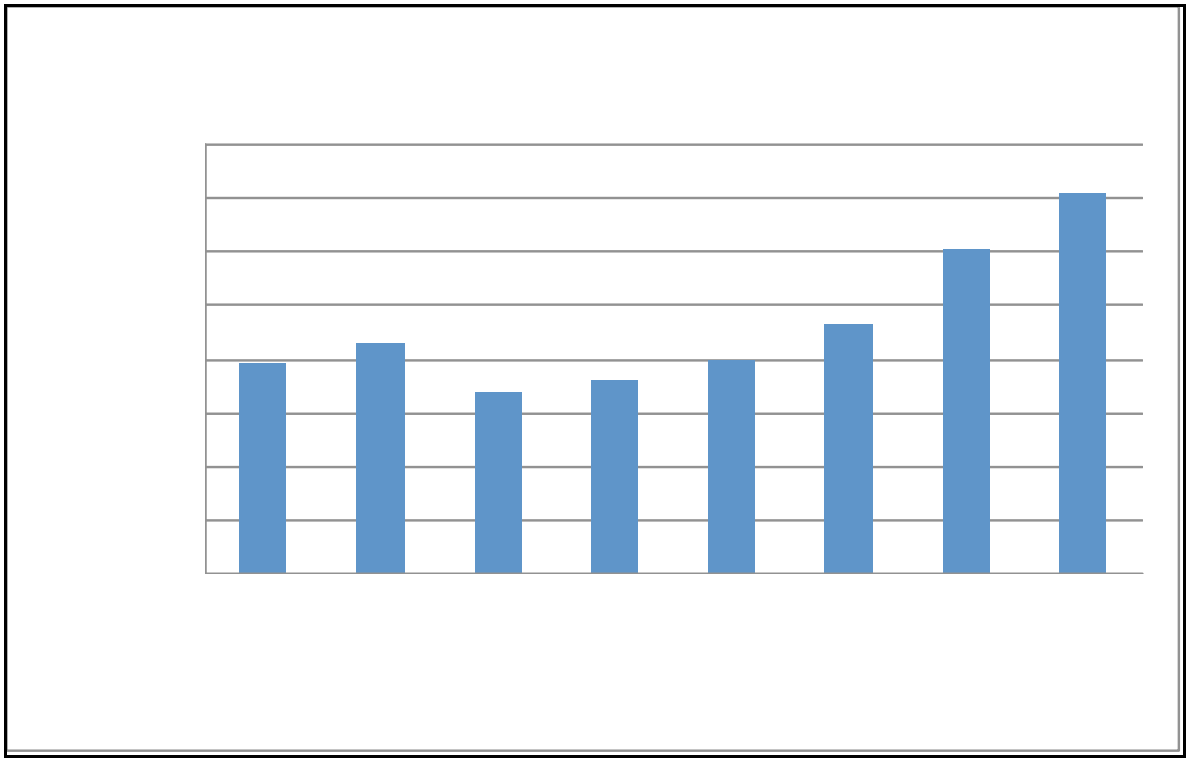

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yat İstatistikleri (2000 – 2007 Dönemi)

Kısaca değerlendirmek gerekirse Sarı bayraklı yat ister yerli isterse de yabancı olsun dış ülke karasularından Türk karasularına ilk giriş yapan yatların sayısını göstermektedir. Transit Log ise Türkiye karasularındaki yatların hareketliliğini ve yoğunluğunu göstermektedir. Tablo B.10'da sarı bayrak ve transitlog alan yatların yıllara göre dağılımları görülmektedir.

Tablo B.10: Yıllar İtibarı ile Tüm Yat Limanlarına Gelen Yerli ve Yabancı Yatların Niteliğine Göre Dağılımı

Tüm Yat Limanları	Yat Sayısı						
	Yabancı		Yerli		Toplam		
	Transitlog Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Sarı Bayrak Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Transitlog Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Sarı Bayrak Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Transitlog Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Sarı Bayrak Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Toplam
2000	5,924	1,203	11,361	664	17,285	1,867	19,152
2001	6,114	2,398	11,818	803	17,932	3,201	21,133
2002	4,230	2,284	9,092	1,035	13,322	3,319	16,641
2003	4,213	3,994	8,136	1,083	12,349	5,077	17,426
2004	5,800	3,642	8,823	1,549	14,623	5,191	19,814
2005	7,422	4,231	9,608	1,979	17,030	6,210	23,240
2006	11,023	6,101	10,718	2,404	21,741	8,505	30,246
2007	13,309	7,718	11,736	2,815	25,045	10,533	35,578

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yat İstatistikleri (2000 – 2007 Dönemi)

Grafik B.7'de yıllar itibarıyla tüm yatların aylara göre dağılımını göstermektedir. Grafikten de anlaşılacağı üzere Yat hareketliliğinin en yoğun olduğu dönem Mayıs – Ekim dönemidir. Temmuz ve Ağustos ayları bu yoğunluğun zirve yaptığı aylardır. Ocak ayında da yılbaşı ve özellikle yabancı yatların Noel tatili dolayısı ile hareketlendiği bir dönem olarak göze çarpmaktadır.

Grafik B.7: Yat Yoğunluğunun Aylara Dağılımı (%)

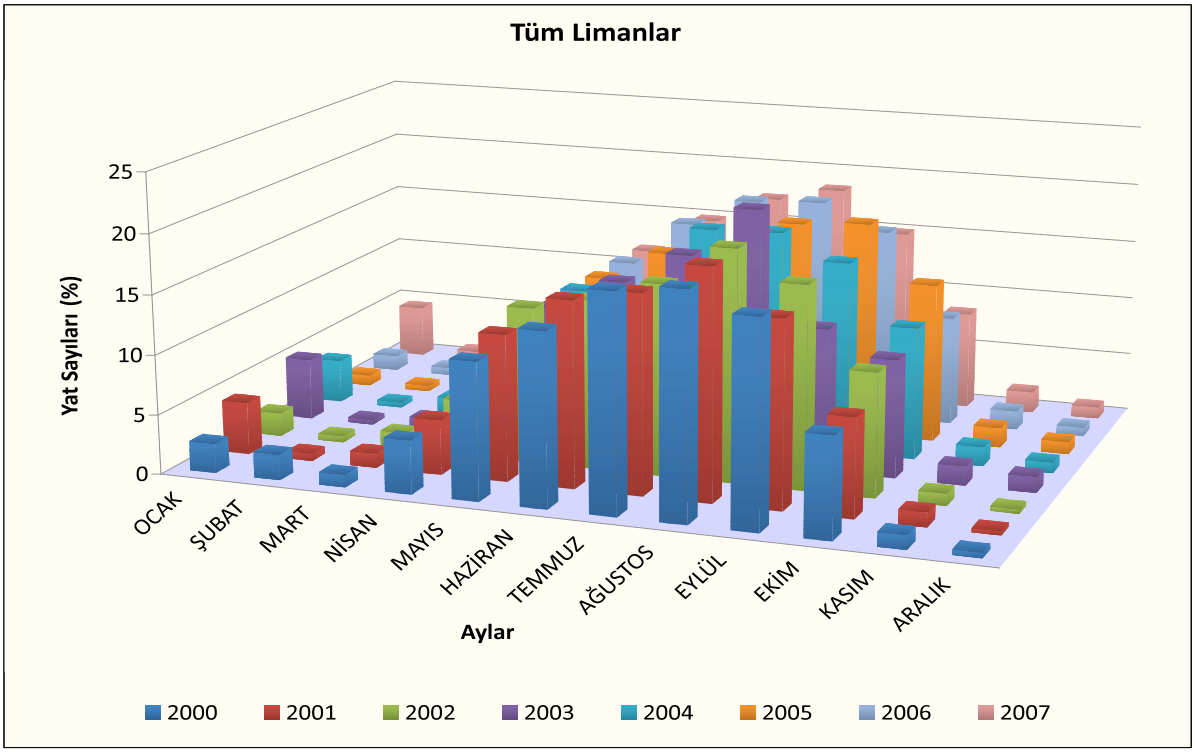

Yat istatistiklerinde yatların taşıdığı yolcu ve mürettebat sayılarının dağılımı Tablo B.11 ve Tablo B.12'de görülmektedir. 2007 yılında Türkiye karasularında giren veya seyahat eden yatların yolcu ve mürettebatları toplamı yaklaşık 250,000 kişidir. Bu rakam Türkiye'ye gelen toplam yerli ve yabancı ziyaretçi sayısının yaklaşık %1'ini oluşturmaktadır.

Tablo B.11: Tüm Yat Limanlarına Gelen Yatlardaki Yolcu Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Tüm Yat Limanları	Yolcu Sayısı										
	Yabancı				Yerli				Toplam		
	Transitlog Alan Yatların Sayısı		Sarı Bayrak Alan Yatların Sayısı		Transitlog Alan Yatların Sayısı		Sarı Bayrak Alan Yatların Sayısı		Transitlog Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Sarı Bayrak Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Toplam
	Özel	Ticari	Özel	Ticari	Özel	Ticari	Özel	Ticari	Özel	Ticari	
2000	7,047	72,607	2,397	4,150	996	18,196	217	527	98,846	7,291	106,137
2001	5,188	85,974	4,202	6,281	613	16,132	242	826	107,907	11,551	119,458
2002	4,968	72,526	4,712	7,681	1,404	12,168	303	957	91,066	13,653	104,719
2003	1,736	52,823	2,617	6,835	514	12,982	480	1,028	68,055	10,960	79,015
2004	1,813	63,028	3,528	9,932	1,351	12,757	605	1,307	78,949	15,372	94,321
2005	3,489	68,197	3,660	13,574	2,025	24,196	675	1,511	97,907	19,420	117,327
2006	8,019	72,155	5,984	16,649	4,363	20,439	1,152	1,859	104,976	25,644	130,620
2007	16,053	71,148	10,627	15,456	6,721	25,551	2,159	2,155	119,473	30,397	149,870

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yat İstatistikleri (2000 – 2007 Dönemi)

Tablo B.12: Tüm Yat Limanlarına Gelen Yatlardaki Mürettebat Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Tüm Yat Limanları	Mürettebat Sayısı										
	Yabancı				Yerli				Toplam		
	Transitlog Alan Yatların Sayısı		Sarı Bayrak Alan Yatların Sayısı		Transitlog Alan Yatların Sayısı		Sarı Bayrak Alan Yatların Sayısı		Transitlog Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Sarı Bayrak Alan (Ticari+Özel) Yatların Sayısı	Toplam
	Özel	Ticari	Özel	Ticari	Özel	Ticari	Özel	Ticari	Özel	Ticari	
2000	2,059	2,726	1,116	187	816	27,165	134	1,497	32,766	2,934	35,700
2001	4,218	3,576	3,483	547	527	32,239	206	2,423	40,560	6,659	47,219
2002	2,241	3,031	2,583	329	1,182	25,765	281	3,008	32,219	6,201	38,420
2003	5,063	7,835	7,921	2,466	1,236	23,783	1,108	3,671	37,917	15,166	53,083
2004	5,731	10,372	7,162	886	1,778	25,599	1,048	4,709	43,480	13,805	57,285
2005	5,637	13,367	7,421	1,349	2,626	26,965	1,563	5,667	48,595	16,000	64,595
2006	8,451	13,866	7,670	2,825	5,615	29,505	2,316	6,130	57,437	18,941	76,378
2007	12,586	13,207	10,562	2,771	10,494	30,164	5,142	6,453	66,451	24,928	91,379

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yat İstatistikleri (2000 – 2007 Dönemi)

Grafik B.8'de yatların mürettebat ve yolcu sayılarının yıllara göre değişimi görülmektedir.

Grafik B.8: Yatların Mürettebat ve Yolcu Sayılarının Yıllara Göre Değişimi

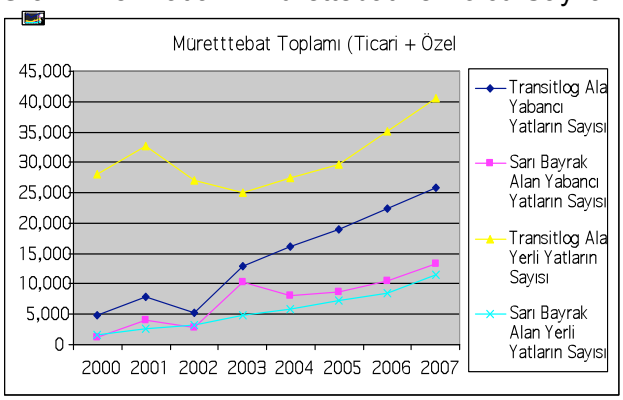

B.1.2.2. Kruvaziyer Turizminin Gelişimi

Tüm dünyada son yıllarda artış trendi gösteren kruvaziyer gemi turizmi Akdeniz çanağında ve dolayısı ile Türkiye'de de önem kazanmaktadır. Ülkemizde son yıllarda kurvaziyer gemiler ile yapılan seyahatler artmakta ve deniz hudut kapılarında yoğun yolcu trafiği yaşanmaktadır. Kruvaziyer gemilerinin Türkiye'de en çok uğradığı limanlar Kuşadası, İstanbul, İzmir, Bodrum, Marmaris, Antalya Limanları'dır. Bu limanlar içinde Kuşadası, İstanbul ve İzmir Limanı toplam gemi ve yolcu sayılarının %80'inden fazlasına ev sahipliliği yapmaktadır.

Kaynak: Piri, Taner, Kruvaziyer ve Yat Turizmi Kuşadası İnceleme Alanı, Uzmanlık Tezi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2008

Şekil B.2: Akdeniz Çanağındaki Başlıca Kruvaziyer Limanları

Tablo B.13'de Türkiye'ye gelen Kruvaziyer yolcu gemilerinin uğradığı başlıca limanlar ve bunların özellikleri gösterilmektedir.

Tablo B.13: Kruvaziyer Yolcu Gemilerinin Uğrak Yaptığı Başlıca Türk Limanları

Liman	Konum	Rıhtım uzunluğu (m)	Mak. rıhtım derinliği (m)
Salıpazarı TDİ	İstanbul	600 m.	10,0 m.
Karaköy TDİ		520 m.	6.,0 m.
Alsancak İzmir Limanı	İzmir	330 m.	10,5 m.
Çeşme Ulusoy Liman İşlt.		480 m.	10,0 m.
Dikili Liman ve Turizm İşlt.		124 m.	8,0 m.
Kuşadası Ege Liman İşlt.	Aydın	920 m	10,0 m.
Alidaş Alanya Liman İşlt.	Alanya	560 m.	10,0 m.
Bodrum Belediyesi Tic. Tur. A.Ş.	Muğla	90 m.	5,5 m.
Marmaris Turizm Yanaşma Yeri		60 m.	5,0 m.
Trabzon Limanı	Trabzon	400 m.	11,0 m.

Kaynak: Çayır, Alper Sami, "Kruvaziyer Turizm: İstanbul Galataport Örneği", Uzmanlık Tezi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2008, İzmir Ticaret Odası, 2008

Kaynak: İzmir Ticaret Odası, 2008'den Uyarlanmıştır.

Şekil B.3: Türkiye Kruvaziyer Gemi Limanları

Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan alınan verilere göre Türkiye'ye gelen Kruvaziyer gemi ve yolcu sayısında istikrarlı bir büyüme görülmektedir. Bakanlıktan alınan değerlere göre 2007 yılında 1,2 milyondan fazla ziyaretçi Türkiye'ye bu gemiler ile gelmiştir. 2006 yılından itibaren özellikle büyük yolcu kapasiteli yolcu gemilerinin Türkiye gelmeye başlamaları ile yolcu sayısında ciddi artışlar gerçekleşmiştir.

Tablo B.14: Türkiye'ye Gelen Kruvaziyer Gemi ve Yolcu Sayısının Yıllara Göre Değişimi

Yıllar	Gemi Sayısı (Adet)	Yolcu Sayısı (Kişi)
2002	821	332,700
2003	887	581,840
2004	927	645,264
2005	1048	767,565
2006	1317	1,016,314
2007	1267	1,225,275
2008*	-	1,500,000

* 2008 yılı değerleri kesinleşmemiştir. Yolcu sayısı tahmin edilmektedir.
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Deniz Turizmi Daire Başkanlığı, 2009

Grafik B.9: Türkiye'ye Gelen Kruvaziyer Gemi ve Yolcu Sayısının Yıllara Göre Değişimi

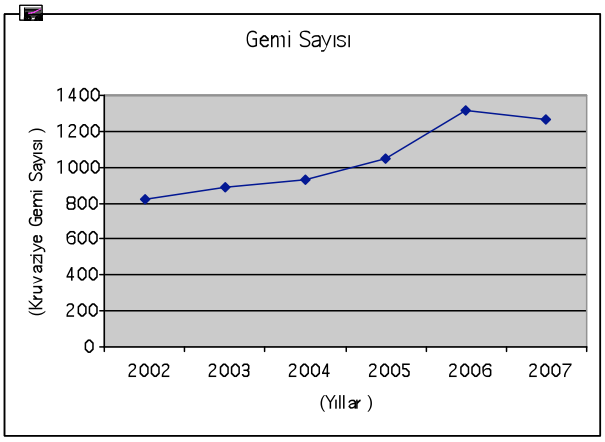

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Deniz Turizmi Daire Başkanlığı, 2009

Türkiye'de yer alan Kruvaziyer gemi limanlarının tamamı uğrak liman kapsamındadır. Bu limanlar herhangi bir seferin başlangıç veya bitiş noktasında yer almamaktadır. Grafik B.10'da Türkiye'deki Başlıca Kruvaziyer limanlarına gelen yolcuların limanlara dağılımı görülmektedir. Grafikte de görüleceği üzere en büyük payı Kuşadası Limanı almakta daha sonra İstanbul ve İzmir limanları gelmektedir. Bu üç liman %80'in üzerinde bir paya sahiptir.

Kuşadası Kruvaziyer gemi turları ile gelen ziyaretçilerin Efes Antik Kentine yaptıkları gezilerin kapı noktası olması dolayısı ile en yoğun liman konumundadır.

Grafik B.10: 2006 Yılı Kruvaziyer Yolcu Sayılarının Limanlara Dağılımı

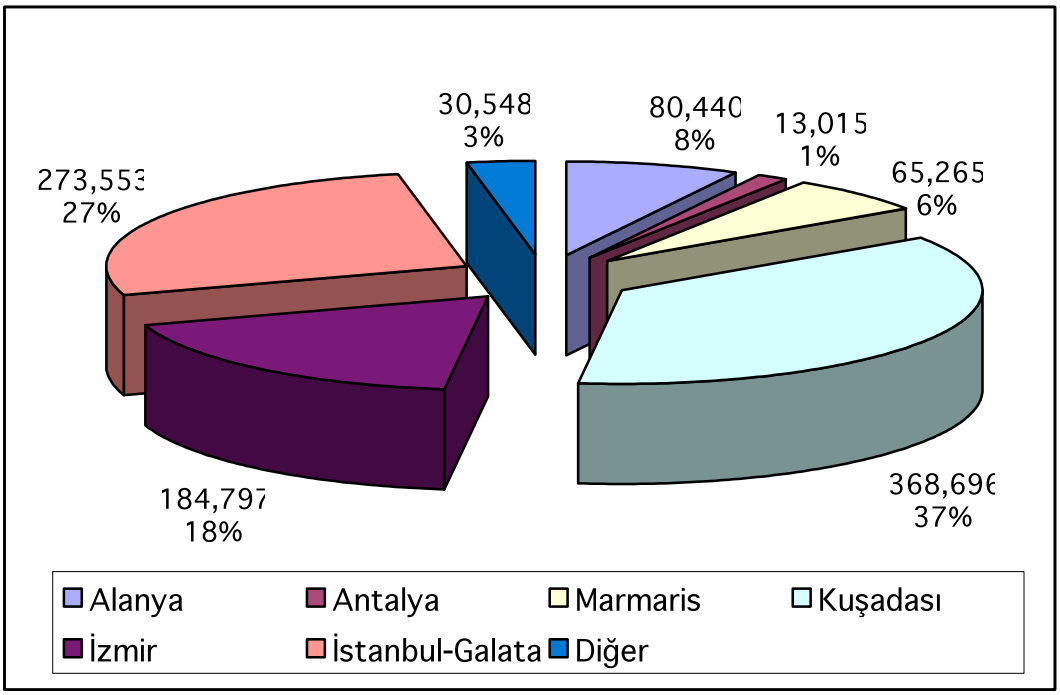

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2008

B.1.4. Turizm Sektörü Cazibe Alanları

Türkiye'de 56 ilde 232 adet fiilen yürürlükte olan Turizm Merkezi, Turizm Alanı ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi yer almaktadır. Bu bölgeler incelendiği zaman 5 başlık altına toplanabilecek turizm çeşidi öne çıkmaktadır.

a. Deniz – kıyı bölgesi turizmi

b. Dağ – kış sporları turizmi

c. Termal Turizm

d. Yayla Turizmi

e. Kültür turizmi

Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan turizm merkezleri, alanları ve kültür ve turizm koruma geliştirme bölgeleri incelendiği zaman ağırlıklı olarak deniz – kıyı bölgesi turizmi ve termal turizm ağırlıklıdır.

Marmara bölgesinde termal turizm ve kültür turizmi ağırlıklıdır. Karadeniz bölgesinde yer alan alanlarda ise baskın turizm türü yayla turizmidir.

Tüm Türkiye'deki Turizm Merkezi, Turizm Alanı ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, planlama çalışmaları ile öngörülen yatak sayısı 1,791,840 adettir

Kıyı bölgesinde yer alan 15 ilde yer alan 114 Turizm Merkezi, turizm alanı ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinin toplam öngörülen yatak sayısı 1,160,104'dür. Kısaca öngörülen yatak tahminlerinin yaklaşık %65'i kıyı kesiminde yer alan Turizm Merkezi, Turizm alanı ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yer almaktadır.

Tablo B.15: Kıyı Bölgesinde Yer Alan Turizm Merkezleri, Alanları ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Alanları Plan Durumları ve Yatak Kapasiteleri

İLİ	TM, TA VE KTKGB ADI	PLAN DURUMU	ONAY TARİHİ	Plan Yatak Kapasitesi
ADANA	Yumurtalık TM (20.09.1991-20997)	Adana Karataş Yumurtalık KTKGB içerisinde kalıyor ÇDP Onaylı	27.09.2005	0
	ADANA KARATAŞ YUMURTALIK KTKGB SINIR DARALTMASI (13.03.2008-26815 RG)	ÇDP Onaylı	20.12.1996, 30.07.2003, 27.09.2005	20,000
	ALANYA ALARA ÇAYI GÜNEYİ TM (06.01.2005 - 25692)	ÇDP Onaylı Okurcalar NİP ve UİP Onaylı	26.10.2004 05.10.2005 17.08.2007	15,000
	ALANYA BATISI TM (13.09.1989 -20281)	Doğu Antalya ÇDP Konaklı NİP ve UİP; Türkler NİP ve UİP Onaylı Avsallar NİP ve UİP Payallar NİP Payallar UİP Alanya Akhan NİP UİP	21.05.2007 09.09.2005 19.08.2005 26.10.2006 04.02.1997 16.07.1998 28.12.2007	60,000
	ALANYA ÇENGER TM (06.01.2005 - 25692)	ÇDP, NİP Mevzii UİP	21.05.2007 02.02.1990 18.02.2005	3,000
	ALANYA İNCEKUM TM (06.01.2005 -25692)	ÇDP, Mevzii NİP ve UİP	07.03.2008	7,500
	ARAPSUYU TM (20.05.1991 - 20876)	ÇDP Onaylı	08.11.1996	0
	BELEK TM (08.12.2006 - 26370)	Doğu Antalya ÇDP Değ. Serik-Belek Kadriye NİP	25.11.2002 28.01.2004 (YD)	53,000

	BELEK TM (08.12.2006 - 26370)	ve UİP Belek Yerleşimi NİP ve UİP	04.09.2006 15.06.2006	53,000
	DEMRE-KALE KIYI BANDI TM SINIR DARALTMASI (07.10.1997 - 19.10.2006 26324)	Kaş Finike Kumluca ÇDP D. Antalya Demre Kıyı Bandı NİP ve UİP NİP UİP REVİZYONU	07.10.2005 28.02.2006 Ekim 2008	16,769
	GAZİPAŞA TM (13.09.1989 -20281)	NİP ve UİP	23.05.2006, 28.06.2007	10,000
	İBRADI MAŞATA YAYLASI TM (11.01.1998 - 23227)	İbradı NİP ve UİP	12.05.2003	0
	KALEİÇİ TM (06.09.1982 -)	Kaleiçi Kor. İm Pl. Rev. Onaylı	13.05.1992	0
	KAŞ - KALKAN KIYI BANDI TA(05.03.1990 - 20452)	Antalya Kaş-Finike-Kumluca ÇDP Onaylı	09.10.1992	5,000
	KEMERAĞZI KUNDU KTKGB (06.09.2004 - 25575)	Antalya (Düden - Aksu Arası) ÇDP, Antalya NİP Onaylı ÇDP ve NİP Değ. Kemerağzı-Kundu KTKGB ÇDP NİP, UİP REVİZYON	27.09.2002 30.07.1998 08.05.2006, 12.06.2007, 09.11.2007	30,000
	KONYAALTI TM (06.09.2004 - 25575)	Antalya Konyaaltı TM NİP Onaylı UİP ONAYLI	01.08.2002 NİSAN 2008	1,700
	MERKEZ KTKGB (31.12.2004 - 25687)	Antalya B.B. Tarafından onaylı Mevzii planlar bulunmaktadır.	-	0
	PERGE KONGRE VE FUAR MERKEZİ TM (09.04.1997 - 22959)	ÇDP ONAMA AŞAMASINDADIR	-	0
	SERİK ÇOLAKLI TM (07.12.1985 - 18951)	ÇDP, NİP ve UİP Değişiklikleri	27.02.2004	1,800
	SERİK MANAVGAT KIYI KESİMİ TM (05.08.1986 - 19186)	ÇDP Onaylı Silkar Golf NİP ve UİP	29.05.2007 26.02.2007	1,600
	SİDE II NOLU TM (06.01.2005 - 25692)	ÇDP, Kızılağaç Yerleşimi ve KUM MEVKİİ NİP ve UİP	29.05.2007 18.10.2006 20.11.2007 10.10.2008	50,000
	SİDE TA (20.09.1991 - 20997)	Manavgat ÇDP Rev. Manavgat NİP UİP Side NİP UİP Ilıca NİP UİP	29.05.2007 20.02.2007 07.11.2006 24.07.2008	80,000
	GÜNEY ANTALYA TA (05.03.1990 - 20452)	Güneybatı Antalya ÇDP Mahkeme Kararı ile İptal Edildi ÇDP Çalışmaları Devam Etmektedir. Adrasan NİP ve UİP; Beldibi NİP ve UİP; Çamyuva NİP ve UİP+Kısmi Rev.; Kemer NİP ve UİP; Kemer NİP ve UİP Tekirova UİP+İlave UİP Onaylı **Göynük ÇDP DEĞ.** **KİRİŞ ÇDP DEĞ.**	09.11.2005 09.11.2005 05.08.2002 28.06.2004 26.08.1998, 28.12.1998 10.05.2005 15.04.2004 20.05.2005 19.09.2002 19.11.2003 **08.08.2008** **08.08.2008**	70,000
	KUZEY ANTALYA KTKGB (06.01.2005 - 25692)	Plan çalışmaları devam etmekte olup kadastro sorunları sebebiyle sonuçlandırılamamıştır. (Çevre ve Orman Bakanlığından tasarruf hakkı istenmiştir.)		50,000
	OYMAPINAR KTKGB (06.01.2005 - 25692)	ÇDP ONAYLI	17.07.2008	30,000
	BOĞAÇAY ÇANDIR ÇAYI GÖKSU ÇAYI TM (05.05.2007 - 26513)	PLANLAMA ÇALIŞMALARINA BAŞLANILMIŞTIR.		0
	ALANYA AKSEKİ TM (01.09.2005 - 25923)	Mera Alanı Olması Dolayısıyla Plan Çalışmasına Başlanamamıştır.		0

AYDIN	AKBÜK TM (20.09.1991 - 20997)	Yenihisar Akbük ÇDP; Aydın Akbük ÇDP Değişiklikleri; Akbük NİP ve UİP Değişiklikleri; Yenihisar NİP; Milas Akbük Saplıada 2. Kısım NİP; Didim Akbük TM NİP Onaylı, **AKBÜK I. KISIM NİP UİP REVİZYONU**	07.02.1983 20.03.2006 25.10.1989 25.03.1994 13.04.1992 21.01.2003 23.11.1989 21.01.2003 **06.02.2008**	6,600
	DİDİM KTKGB (06.01.2005 - 25692)	ÇDP Onaylı	20.07.2006	70,000
	KUŞADASI I NOLU TM (09.04.1987 - 18475)	KUŞADASI ÇDP ONAYLI NİP, UİP ve Değişiklikleri Onaylı	OCAK 2008 07.06.1991 12.02.1993	150
	KUŞADASI ÇAMLİMANI TM TEVSİİ (07.12.1985 - 18951 , 06.01.2005-25692)	Kuşadası ÇDP Onaylı, ÇDP D.	06.03.1990 21.03.2006	1,000
	KUŞADASI YAT LİMANI TM (06.01.2005 - 25692)	Kuşadası ÇDP ONAYLI, NİP ve UİP	MAYIS 2007 07.06.1991 12.02.1993	1,000
	AYDIN-BUHARKENT TERMAL TM (13.03.2008 - 26815)	UİP ONAYLI	27.11.1997	0
	AYDIN - TRALLEİS TERMAL TM (16.12.2006 - 26378)	NİP,UİP ONAYLI	14.11.2007	2,000
BALIKESİR	MARMARA GÜNEYİ ADALAR KTKGB (26.01.2008 - 26768)	ÇDP İHALESİ YAPILDI ÇALIŞMALAR DEVAM EDİYOR	-	0
ÇANAKKALE	BEHRAMKALE KADIRGA KOYU TM (20.09.1991 - 20997)	Güney Çanakkale Kıyı Kesimi ÇDP	18.12.1992	2,000
		Çanakkale Behramkale Kadırga Koyu TM KISMİ NİP	11.06.1997	
		Ayvacık Behramkale Kadırga Koyu NİP	20.03.2006	
		Çanakkale Kadırga Koyu TM Merkezi UİP	16.12.1997	
	SAROZ KÖRFEZİ KTKGB (08.12.2006 - 26370)	PLANLAMA ÇALIŞMALARI DEVAM ETMEKTEDİR.	-	0
	KÜÇÜKKUYU TM (20.09.1991 - 20997)	Güney Çanakkale Kıyı Kesimi ÇDP,	18.12.1992	0
EDİRNE	SAROZ KÖRFEZİ KTKGB (08.12.2006 - 26370)	PLANLAMA ÇALIŞMALARI DEVAM ETMEKTEDİR.	-	0
GİRESUN	AKSU TM (12.08.2006 - 26370)	NİP,UİP ONAYLI	14.05.2007	500
HATAY	İSKENDERUN KIYI BANDI TM (11.01.1998 - 23227)	ÇDP Onaylı	14.09.1994 10.10.2005	5,000
	SAMANDAĞ TURİZM BÖLGESİ (17.10.1993 - 21731)	ÇDP Onaylı, ÇDP REVİZYONU	14.09.1994 2007	0
MERSİN	TARSUS KTKGB (31.12.2004)	Mersin Tarsus Kıyı Kesimi ÇDP	06.02.2004	0
	MERSİN TARSUS KIYI KESİMİ T.M. (07.10.1997)	Mersin Tarsus Kıyı Kesimi NİP	06.02.2004	
	KARGICIK TM (19.04.1989)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
	MELLEÇ TM (19.04.1989)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
	ORTABURUN TM (19.04.1989)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
	OVACIK TM (19.04.1989)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
	MERSİN NARLIKUYU AKYAR T.M. (19.10.2006)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
	MERSİN TAŞUCU BOĞSAK T.M (19.10.2006)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
	TARSUS KTKGB (31.12.2004 - 25687)	Mersin Tarsus Kıyı Kesimi ÇDP ÇDP DEĞ.	06.02.2004 27.09.2005	11,500
	MERSİN TARSUS KIYI KESİMİ T.M. (07.10.1997 - 23133)	Mersin Tarsus Kıyı Kesimi NİP	06.02.2004	0

	KARGICIK TM (19.04.1989 - 20144)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	900
	MELLEÇ TM (19.04.1989 - 20144)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	1,000
	ORTABURUN TM (19.04.1989 - 20144)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	2,500
	OVACIK TM (19.04.1989 - 20144)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
	MERSİN NARLIKUYU AKYAR T.M. (19.10.2006 - 26324)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
	GÜLEK KARBOĞAZI KTKGB (31.12.2004 - 25687)	-	-	0
	MERSİN TAŞUCU BOĞSAK T.M (19.10.2006 - 26324)	Batı İçel 1/25000 Ölçekli Kıyı Kes. ÇDP	26.12.1988	0
İSTANBUL	AKARETLER TM (13.09.1989 - 20281)	NİP ve UİP	03.08.1998 27.03.2001	0
	ATAKÖY TM (11.01.1998 - 23227)	NİP ve UİP	30.09.2004 13.04.2006 15.06.2007	20,000
	BALTALİMANI TM (07.12.1985 - 18951)	Boğaziçi NİP	22.07.1983	0
	BARBAROS EVLERİ TM (19.04.1989 - 20144)	NİP,UİP ONAYLI	22.09.2005	500
	BEŞİKTAŞ ATİK ALİ PAŞA YALISI TM (17.12.1995-22205)	NİP ve UİP	29.08.2001, 29.11.2001	200
	BEYKOZ HÜNKAR KASRI TM (07.12.1985)	Boğaziçi NİP	22.07.1983	
	BEYOĞLU TOPHANE SALIPAZARI TM (17.12.1995 - 22205)	NİP ve UİP Özelleştirme İdaresince Hazırlanmaktadır.	-	0
	BOĞAZİÇİ OKULLAR BÖLGESİ TM (07.12.1985 - 18951)	NİP ve UİP	20.11.2000, 10.05.2001	616
	ÇIRAĞAN SARAYI TM (06.09.1982 - 17804)	NİP ve UİP	22.07.1983, 02.04.1986	530
	GALATA KULESİ VE ÇEVRESİ TM (13.09.1989 - 20281)	NİP ve UİP, İstanbul B.B. Tarafından hazırlanmaktadır.	-	0
	İSTİNYE TM (07.12.1985 - 18951)	NİP ve UİP	09.05.2006	0
	İSTİNYE KOYU TM (07.12.1985 - 18951)	Boğaziçi NİP	22.07.1983	0
	PARK OTEL TM (31.07.1984 - 18475)	NİP ve UİP	08.09.2006	700
	SARIYER İSTİNYE TM (13.09.1989 - 20281)	Uran Holding A.Ş. Mahkeme Kararı Bekleniyor. Vakıflar + Şahıs Çalışmaları Devam Ediyor.	-	0
	SULTANAHMET MEYDANI TM (06.09.1982 - 17804)	NİP ve UİP	22.09.2005	1,000
	ŞİŞLİ BOMONTİ TM (11.01.1998 - 23227)	NİP UİP	05.12.2007 12.11.2007	1,800
	TAŞKIŞLA TM (31.07.1984 - 18474)	NİP, UİP	14.07.1998 10.09.1998	800
	TAŞKIŞLA II NOLU TM (09.04.1987 - 19426)	NİP, UİP	11.12.1995 27.03.2001	0
	TUZLA AKFIRAT TEPEÖREN TM (13.05.2004 - 25461)	NİP ve UİP	09.09.2003	0
	YEŞİLYURT TM (09.04.1987 - 19426))	NİP ve UİP	10.09.1998	0
İZMİR	ALAÇATI TM (06.09.1982 - 17804)	İzmir Çeşme-Alaçatı-Paşalimanı KTKGB ÇDP (YÜRÜTMEYİ DURDURMA)	25.04.2006	7,060
	ÇEŞME-ALAÇATI KTKGB (12.10.2005)	Alaçatı Koruma Amaçlı NİP + İLAVE-REVİZYON NİP	28.03.2000	
		Alaçatı Koruma Amaçlı UİP	15.03.2002	
	BALÇOVA TERMAL TM (17.02.1995 - 22205)	UİP	30.12.1982	1,100
	ÇEŞME ALTINKUM TM (07.12.1985 - 18951)	İzmir Çeşme-Alaçatı-Paşalimanı KTKGB ÇDP (YÜRÜTMEYİ DURDURMA)	25.04.2006	18,300
		Altınkum UİP (Ödenek aktarılmış olup İzmir Çeşme-Alaçatı-	13.02.1986	

		Paşalimanı KTKGB ÇDP'ye uygun revizyon çalışmaları harita alımını takiben başlatılacaktır.)		
	ÇEŞME PAŞALİMANI TM (05.08.1986 - 19186)	İzmir Çeşme-Alaçatı-Paşalimanı KTKGB ÇDP (YÜRÜTMEYİ DURDURMA)	25.04.2006	2,000
	ÇEŞME PAŞALİMANI KTKGB (06.01.2005 - 25692)	İzmir Çeşme-Alaçatı-Paşalimanı KTKGB ÇDP (YÜRÜTMEYİ DURDURMA)	25.04.2006	50,000
	İNCİRALTI TM (20.09.1991 - 20997)	Mevzii İmar Planı (1/1000 ve 1/5000) Tarım alanlarına ilişkin görüş beklenmektedir. ÇDP ONAYLI	01.01.2005 16.05.2007	500
	ÖZDERE KESRE TM (07.10.1997 - 23133)	Seferhisar Dilek Yarımadası ÇDP	01.05.1985	9,730
		Özdere Turizm Yerleşme Alanı UİP	07.01.1998	
	SEFERİHİSAR DOĞANBEY TERMALTM (07.12.1985 - 18951, 16.12.2006 - 26378)	ÇDP, NİP, UİP ONAYLI	18.02.2005, 15.03.2006	25,000
	REİSDERE TM (13.03.2008 - 26815)	I. DERECE DOĞAL SİT ALANI OLDUĞUNDAN PLAN ÇALIŞMASI YAPILAMAMAKTADIR.	-	0
	BERGAMA ALLİANOİ - MANİSA SOMA MENTEŞE TERMAL KTKGB (16.12.2006 - 26378)	ÇDP ÇALIŞMALARI DEVAM ETMEKTEDİR.	-	30,000
	DİKİLİ TERMAL KTKGB (30.06.2007 - 26568)	ÇDP ÇALIŞMALARI DEVAM ETMEKTEDİR.	-	50,000
	SELÇUK PAMUCAK TM (07.12.1985 - 18951)	ÇDP ONAYLI (YÜRÜTMEYİ DURDURMA)	14.06.2002	12,790
KOCAELİ	KOCAELİ-SAKARYA KIYI BANDI KTKGB (08.12.2006-26370)	ÇDP ONAYLI	14.07.2006	0
MUĞLA	BODRUM YARIMADASI KTKGB (24.11.2006 - 26356 - YD)	BODRUM YARIMADASI ÇDP	10.10.2007	100,000
	MİLAS BODRUM FESLEĞEN KTKGB (27.02.2007 - 26447)	ÇDP ÇALIŞMALARI DEVAM ETMEKTEDİR.	-	0
	BODRUM ADALIYALI TM (06.01.2005 - 25692)	ÇDP Değ. BODRUM YARIMADASI ÇDP	25.08.2005 10.10.2007	0
	KARAADA TM (07.12.1985 - 18951)	Bodrum Karaada NİP BODRUM YARIMADASI ÇDP	26.03.1982 10.10.2007	0
	MARİNA TM (07.12.1985 - 18951)	Bodrum Marina NİP Değ.	22.12.2000	0
		Bodrum UİP - Karada Marina UİP Değ. BODRUM YARIMADASI ÇDP	1982 - 2001 10.10.2007	
	BODRUM TÜRKBÜKÜ DOĞUSU TM (31.01.2006 - 26066)	Türkbükü Doğusu NİP	10.06.1999	0
		Gölköy UİP	04.08.1989	
		Türkbükü ÇDP Rev. Gölköy Mevzii İm. Planları BODRUM YARIMADASI ÇDP	17.02.20061990-1991-1993-1998-2001-2004 10.10.2007	
		Göltürkbükü Kor. Am. UİP.	10.02.2004	
	BODRUM YALIÇİFTLİĞİ TM (19.10.2006 - 26324)	Bodrum Yarımadası ÇDP Değ., Yalıçiftliği ÇDP Rev. Planı Yapılmaktadır	27.07.1989	0
		Bodrum Yarımadası NİP	27.07.1989	
		Yalıçiftlik TM NİP	30.05.2000	
		Yalıçiftlik TM NİP Değ.	07.08.2001	
		Yalıçiflik UİP - Rev.	1996 - 1997	

		BODRUM YARIMADASI ÇDP	10.10.2007	
	BODRUM YALIKAVAK LİMANI TM (25.09.1987 - 19585)	Bodrum Yalıkavak Limanı TM NİP, Küdür Mevkii Koruma Amaçlı İmar Planları	10.06.1999 22.05.2006	0
		Bodrum Yalıkavak Dolgu İm. Pl - İlave Rev. İm Pl. BODRUM YARIMADASI ÇDP	1993 - 1997 10.10.2007	
	DALAMAN KTKGB SINIR TEVSİİ (31.01.2006 - 26066-YD)	Dalaman KTKGB ÇDP	25.04.2006	70,000
	FETHİYE SEKİ-EREN DAĞI KIŞ SPORLARI TM (06.01.2005 - 25692)	Muğla Valiliğine Halihazır Harita Alımı ve Plan yapımı için ödenek gönderilmiştir.	-	1,500
	MARMARİS VE ÇEVRESİ TA (13.09.1989-21281)	Marmaris NİP,UİP	25.07.2006	39,507
		Beldibi UİP	11.05.1998	
		İçmeler NİP,UİP	15.07.2005	
		İçmeler Dogu ve İskele UİP	13.10.2004	
		Armutalan NİP ve UİP İlave Rev. Planlar	14.06.2005	
		Marmaris Kumlubük Kıyı Kesimi TM NİP	23.08.1990	
		Turunç NİP D.	17.06.2005	
		Turunç UİP	01.10.2002	
		Turunç UİP D.	17.06.2005	
		Kumlubük UİP	01.06.2000	
		Aktaş Güneydoğusu ile Adaağzı TM NİP	13.05.1988	
	MİLAS KAZIKLI KOYU KIYI BANDI TM (13.09.1989 - 20281)	Milas Akbük Kazıklıkoyu Kıyıbandı ÇDP	25.10.1991	15,000
		Milas Akbük Kazıklıkoyu ÇDP Değişiklikleri	1991-1993	
		Milas Kazıklı Mavisu NİP	19.01.1994	
		Milas Kazıklıkoyu NİP Değişiklikleri Milas Kazıklı Bucak NİP ve UİP	04.07.1989 15.05.2006 10.11.2006	
		Kazıklıbucak-Bozbük NİP	18.11.2002	
		Yenihisar - Güllük - Akbük Kıyı Kesim ÇDP	08.04.2003	
		Kazıklıbucak UİP ve Revizyonları	1990-1991-1993-1995-1998-2004	
	MİLAS ÇAMLİMANI TM (25.09.1987 - 19585)	Yenihisar - Güllük - Akbük TM ÇDP	13.09.1989	5,000
		Çamlimanı TM NİP ve Revizyonları		
	MİLAS GÜVERCİNLİK TM (11.01.1998 - 23227)	Güvercinlik NİP	01.07.1999	0
		Güvercinlik UİP	04.01.2000	
	MİLAS KAZIKLI KOYU TM (25.09.1987 - 19585)	ÇDP	13.09.1989	4,500
	MİLAS ÇÖKERTME TM (07.10.1997 -23133)	ÇDP	06.01.1994	28,000
	SARIGERME TA SINIR TEVSİİ (26.01.2008 - 26768)	DALAMAN-ORTACA ÇDP	25.04.2006	22,390
		Sarıgerme I. Kısım NİP (1,2 ve 3 no.lu parseller)	1988 - 1995	
		Sarıgerme I. Kısım Mev. İmar Planları SARIGERME II.KISIM NİP, UİP	1986 - 1988 06.05.2004	
	TUZLA GÖLÜ GÜNEYİ TM (12.10.2005 - 25964)	ÇDP Çalışmaları Devam Etmektedir. UİP (GÜVERCİNLİK)	04.01.2000	5,000
	MUĞLA ÖLÜDENİZ BELCEĞİZ KIDIRAK T.M. (21.11.1984 - 18582)	ÇDP	19.09.1989	2,062
RİZE	ÇAYELİ TM (12.08.2006 - 26370)	-	-	0

YALOVA	YALOVA ARMUTLU TERMAL TM (16.12.2006 - 26378)	ÇDP	25.12.2006	10,000
	YALOVA TERMAL TM (16.12.2006 - 26378)	ÇDP	25.12.2006	15,000
TOPLAM YATAK SAYISI				**1,160,104**

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009

Türkiye özellikle son 10 yıllık dönemde Turizm sektöründe yapılan yatırımlar ve çalışmalar sonucunda, “deniz-kum-güneş” ekseninde yer alan bir turizm patlamasına sahne olmuştur. Yıllar içinde dalgalanmalar gösterse de turist sayısında sürekli bir artış görülmektedir. 2008 yılı itibarı ile yaklaşık 26 milyon turist ülkemizi ziyaret ederken; 22 milyar dolar gelir elde edilmiştir.

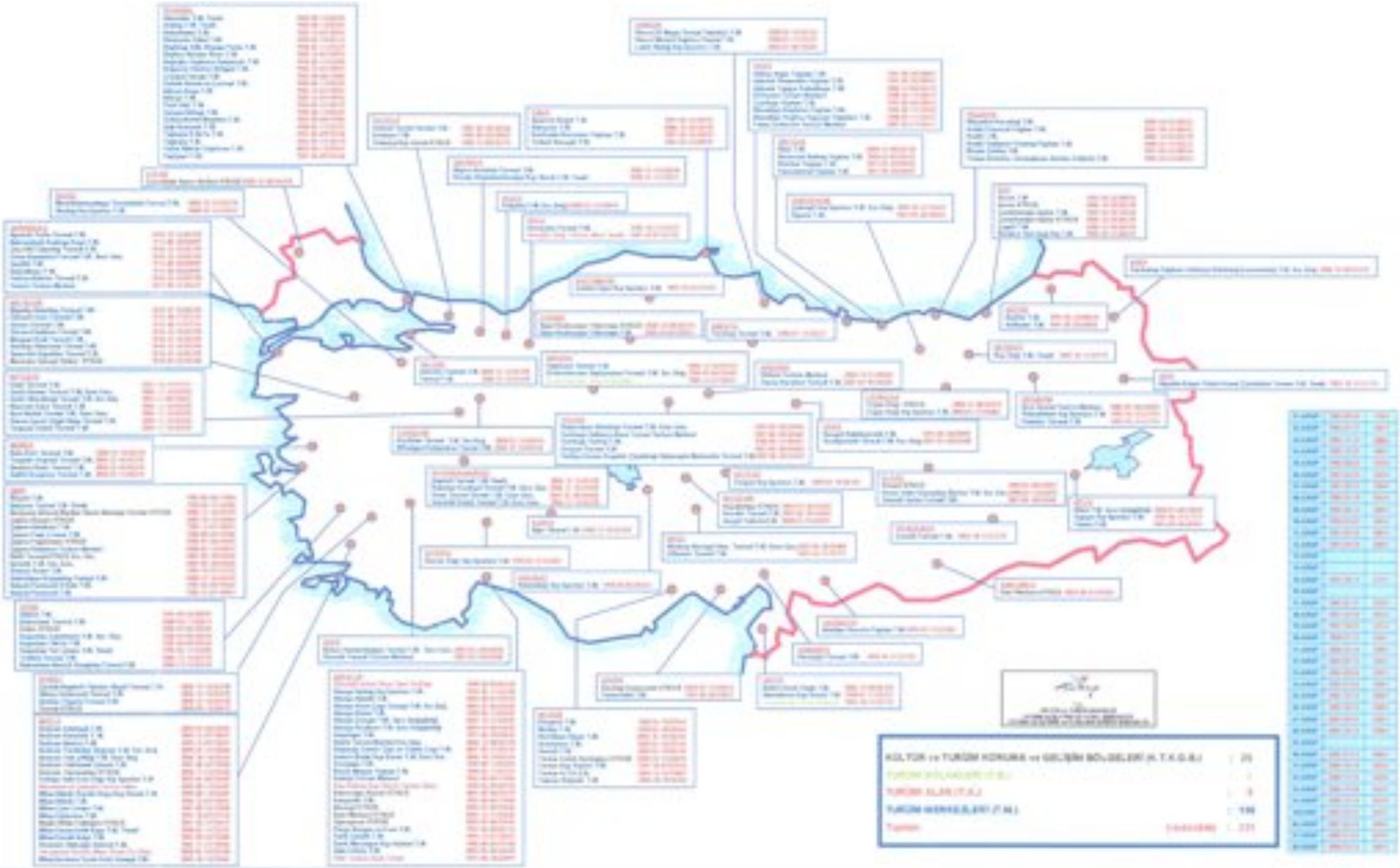

Şekil B.4: Türkiye Turizm Bölge, Alan Merkezleri ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri

B.1.5. Gelecek Dönemlerde Turizm Sektöründe Meydana Gelecek Gelişmeler

Kültür ve Turizm Bakanlığı "Türkiye Turizm Stratejisi 2023" (2007) Planı ile gelecek dönemlerdeki öngörüleri, kararları ve stratejilerini belirtmektedir. "Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı 2013", turizm sektörüne uzun erimli bir vizyon kazandırmak üzere hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi 2023'ün önemli bir bileşeni olarak hazırlanmıştır.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 yılını hedeflerken Eylem Planı 2013 yılını hedeflemektedir. Bunun nedeni ise uygulamaya konulacak hedeflerin ölçülebilir ve izlenebilir olmasını sağlamaktır. Eylem Planı -2013 yıllar itibarı ile kısa ve orta vade için 6 yıllık bir dönemi kapsamaktadır.

Eylem planına göre "Türkiye Turizm Stratejisi'nin öngördüğü gelişmelere paralel olarak eylem planında 9 kültür ve turizm gelişim bölgesi, 7 turizm gelişim koridoru, 10 turizm kenti, 11 kruvaziyer liman, 9 yat limanı, 27 Balıkçı Barınağı + Yat Limanı ile 1 yeni havaalanı, yeni demiryolu ve karayolu hatları yer almaktadır. Marka kentler ve ekoturizm bölgeleri de Türkiye Turizm Stratejisinin güçlü önerileri arasındadır. Turizmin çeşitlenmesi hiç şüphesiz ulaşımında çeşitlenmesini gerekli kılmaktadır. Bir yarımada şeklindeki ülkemizin deniz turizminden yeterince faydalanamadığı bir gerçektir. Bu çerçevede, çalışma kapsamında ülkemizde kruvaziyer gemileri kabul edecek limanlar ve yat limanları da önerilmektedir. İlk defa Türkiye Turizm Stratejisi-2023 Belgesi ile yat turizminin Karadeniz kıyılarında İğneada'dan Hopa'ya kadar geliştirilmesi öngörülmektedir. Bu noktada ilk etapta balıkçı barınaklarının bir kısmının yatlara da hizmet edecek şekilde yenilenmesi öngörülmektedir. Karadeniz'in yapısı nedeniyle yat turizmine ancak yaz aylarında açılması mümkündür. Av yasağının uygulandığı bu dönemler balıkçı teknelerinin hareketinin oldukça az olduğu dönemlerdir. Bu nedenle yaz aylarında bazı balıkçı barınaklarının yenilenerek kısmen yat turizmine açılması önünde yasal ve pratik bir engel bulunmamaktadır"

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 planına göre turizmin çeşitlendirilmesi başlığı altında sıralanan alt başlıklar şunlardır;

- Sağlık turizmi ve termal turizmi
- Kış turizmini
- Golf turizmi
- Deniz turizmi
- Eko turizm
- Kongre ve fuar turizmi

Deniz turizminin geliştirilmesi ile ilgili üretilen strateji hedefleri;

- *"Ülkemizde önümüzdeki dönemde nitelikli ve sürdürülebilir deniz turizmi geliştirilecektir.*
- *Hâlihazırda Trabzon, Kuşadası, Samsun, İzmir, Antalya ve Mersin'de bulunan ve Kruvaziyer gemi kabul eden limanlar yenilenerek genişletilecektir.*

- *İstanbul'daki liman kapasitesi hızla geliştirilecektir.*
- *İstanbul, Antalya ve İzmir'de bulunan yat limanlarının mega yatları kabul edecek şekilde yenilenmesi sağlanacaktır.*
- *Özellikle Karadeniz'deki balıkçı barınaklarının yatları da kabul edecek hale getirilmesini sağlanacaktır."*

Deniz turizmi ile ilgili belirlenen strateji hedeflerine ulaşılabilmesi için ön görülen düzenlemeler maddeler halinde aşağıda yer almaktadır.

- *"Halen Gümrük Muhafaza, Pasaport Polisi, Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Liman Başkanlığı tarafından yürütülen yabancı bayraklı yatlara liman giriş izni işlemlerinin tek otorite tarafından yürütülmesi sağlanacaktır.*
- *Yat Turizmi Yönetmeliği'nce sektörden tahsil edilen gelirlerin sektörün altyapısını geliştirmek ve fuarlarda kullanılmak üzere sektöre aktarılması hedeflenecektir.*
- *Yat Turizmi Yönetmeliği Deniz Turizmi Yönetmeliği olarak adlandırılarak, sektörün tüm bileşenlerini (kruvaziyer gemiler, su sporları, günübirlik yatlar ve dalış turizmi, v.b.) kapsayacak ve günün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenecektir.*
- *Yat kulüplerinin gelişmesi teşvik edilerek devre mülk yat sisteminin (çok sahipli yatlar) kurulabilmesine olanak sağlanacaktır.*
- *Denizde hareket kabiliyetleri ağırlıklı olarak yelkene bağlı ve spor amaçlı yatların vergiden muaf tutulması, motorlu yatlardan ise sigorta poliçelerindeki değer üzerinden vergi alınması yönünde düzenlemelere gidilecektir.*
- *Yatların pis suları, sintine suları ve katı atıklarının verileceği kabul tesisleri ve yüzer toplama sistemlerine yönelik teknik standartlar ve ölçütler belirlenecektir.*
- *Deniz turizmi potansiyelinin yüksek olduğu yörelerde deniz turizminin gelişimini olumsuz yönde etkileyen koruma statüleri yeniden gözden geçirilecektir.*
- *Avrupa ve Amerika'ya yat ihraç eden bir ülke konumundaki ülkemizdeki bankaların, geleneksel tersanelerin sipariş sırasında peşin ödenen meblağ için teminat vermelerine yönelik düzenlemeler yapılacaktır.*
- *Yat turizmi alanında çalışan veya ihtiyaç duyulan personel eğitilmesi, bu amaçla kıyı bölgelerimizde deniz turizmi dalında meslek edinmeyi olanaklı kılacak kısa süreli kursların açılması sağlanacaktır. Turizm meslek liseleri ve yüksek okullarda deniz turizmine yönelik derslerin konulması, öğrencilere yat limanları ve yat işletme şirketlerinde staj olanağının sağlanması, staj ve eğitim alanlara gemi adamı belgesinin verilmesi sağlanacaktır.*
- *Mevcut balıkçı barınaklarının yatlara hizmet verebilmesi amacıyla yasal ve idari önlemler alınacaktır.*

- *Tanıtım faaliyetleri geliştirilerek, Akdeniz çanağındaki yat ve kruvaziyer turizminden daha yüksek pay alınması sağlanacak ve deniz turizmi ile ilgili yatırımların daha çekici hale getirilmesi sağlanacaktır."*

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Planı'na göre 2023 yılında 63 milyon turist, 86 milyar dolar dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 dolar harcamaya ulaşılması beklenmektedir. Eylem planı ise 2013 yılında 40 milyonun üzerinde turist, 50 milyar dolar dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1000 dolarlık bir harcamayı öngörmektedir.

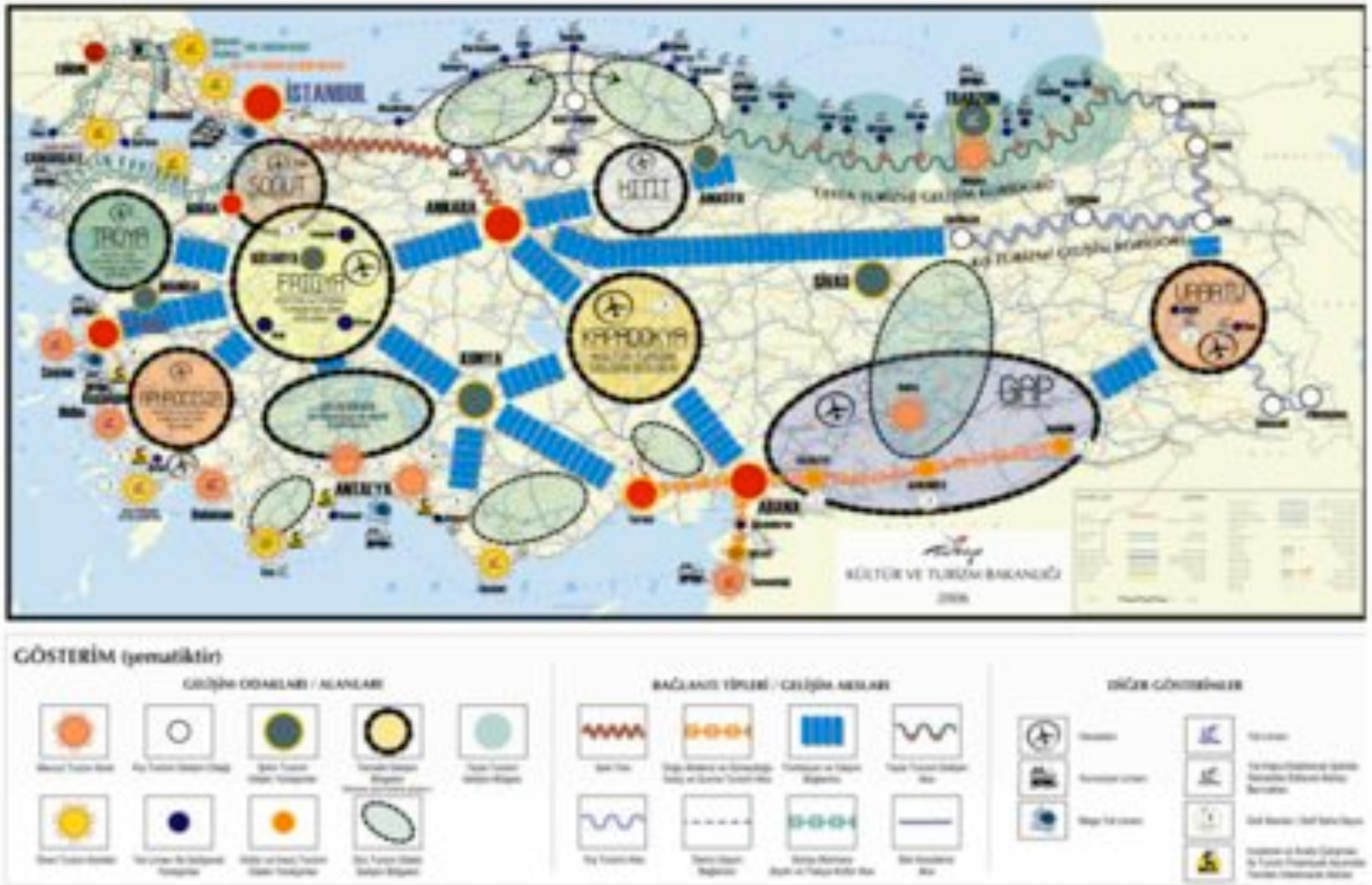

Kaynak: Türkiye Turizm Stratejisi 2023, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007

Şekil B.5: Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı

B.2. Yurtdışı Gelişmelerin Değerlendirilmesi

60 lı yıllardan bugüne; bazı yıllarda azalma görülse de; Türkiye'ye gelen turist sayısı sürekli artmış (2008 verilerine göre yaklaşık 26 milyondur) ve elde edilen gelir 22 milyar USD ye ulaşmıştır. 1980-1990 arasında turist sayısı yaklaşık 5 kat artarken elde edilen gelir 9 kat artmıştır. Daha sonraki onar yıllık dönemlerde ise gelen turist sayısı ve elde edilen gelir 2 kat civarında artış göstermiştir. 2007 verilerine göre Türkiye dünyada; gelen turist sayısı yönünden 11. sırada, elde edilen gelir yönünden ise 9. sırada yer almaktadır.

Bu çerçevede duruma bakıldığında; alternatif imkanların (termal, kış sporları, doğa, eko, kongre-fuar, golf, kruvaziyer ve yat vb.) olmasına rağmen; kıyı kullanımı (kum-deniz) ağırlıklı 'kitle turizminin' tablonun neredeyse tamamını oluşturduğu görülmektedir. Son yıllardaki uygulamalar (herşey dahil sistemi) ve turist başına elde edilen gelir (yaklaşık 600 USD) dikkate alındığında; global arenada son yıllarda gelişen; gelir artırıcı alternatiflerin (kruvaziyer, yat, golf vb.) öne çıkarılması gerekmektedir. Ayrıca, kıyı kesimindeki; özellikle Muğla-Antalya eksenindeki; mekansal yığılma son limitlerine ulaşmış ve yeni arayışlar başlamıştır. Türkiye'nin cazibesinin artırılması ve/veya durumunun korunması için yeni pazarlama imkanlarının (kıyı kullanımında marka olmaya alternatiflerde de marka olmayı eklemenin) yaratılması gerekmektedir.

B.2.1. Dış Ülkelerle Yürütülen Turizm Amaçlı Faaliyetler

Dünyada yaşanan ekonomik krizin turizm trendlerini iç turizm, inanç turizmi (2009 'İnanç Turizmi Yılı' ilan edilmiştir) ve yakın ülke seyahatlerine yönlendireceği tahmin edilmektedir. AB pazarına yakınlığı ve turizm altyapısındaki göreli gelişmişliği nedenleriyle Türkiye kriz ortamında da avantajlı bir konumdadır. Ayrıca düşük maliyetli kamp ve doğa turizmi de öne çıkacaktır.

Yeni gelişmeler çerçevesinde; ürün çeşitliliği artırılarak yıl boyu turizm geliştirilmeye çalışılmaktadır. Turizmin tüm yıla yayılması daha başka bir deyişle "turizm sezonu" kavramının ortadan kaldırılmasının ürün yelpazesinin genişliğine bağlı olduğu tüm dünyada anlaşılmıştır. Diğer niteliklerinin yanısıra iklimsel olarak ta avantajlara sahip olan Türkiye'nin turizm ürünleri çeşitliliğini artırmasının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Uluslararası gelişmeler ve yaklaşımlar çerçevesinde, turizmde ürün çeşitliliğinin öne çıktığı üst başlıkları aşağıda verilmektedir.

Şehir Turizmi:

Turizm potansiyeline sahip metropol ve büyük şehirlerin varış noktası olduğu şehir turizmi tüm dünyada hızla gelişmektedir. Şehir turizminin en fazla izlendiği coğrafya tarihsel süreçte gelişmiş kentlerin yoğun olarak yer aldığı Avrupa'dır. "Şehir - Kültür Turizmi" şehir turizmi üst başlığı altında gelişen diğer bir turizm türüdür. Şehir turizminin gelişmesinde; düşük maliyetli uçuş imkanı sağlayan havayolu şirketlerinin katkısı (havayolunun payı % 51), yeni destinasyonların oluşturulması ve kısa hafta sonu paketlerinin (1-3 gece) sunulması şehir turizmini geliştirmiştir.

Düşük maliyetli şehir turizmi İngiltere, Fransa, İtalya, İspanya, Avusturya, Hollanda ve İskandinav ülkelerinin yanısıra, Kuzey Amerika, Asya, Latin Amerika ve Avustralya'da da öne çıkmaya başlamıştır. Avrupa'da öne çıkan şehir turizmi destinasyonları; Paris, Londra, Roma, Viyana, Amsterdam, Venedik ve Prag'dır. Türkiye'de ise, Kültür ve Turizm Bakanlığı; İstanbul, İzmir, Ankara ve Antalya'yı "şehir turizmi geliştirilecek marka kentler"; Amasya,

Bursa, Edirne, Konya, Kütahya, Manisa, Nevşehir, Trabzon, Sivas, Mardin, Şanlıurfa, Gaziantep, Hatay ve Kars "kültür turizmi (şehir-kültür turizmi) geliştirilecek marka kentler" olarak ilan edilmiştir.

Deniz Turizmi

Son yıllarda; "deniz turizmi"; kum-deniz-güneş üçlemesinden çok yat-kruvaziyer-günübirlik tur-turizm amaçlı su sporları ekseninde gelişmeye başlamıştır. Bu dörtlü içinde özellikle "kruvaziyer"lerle yapılan turizm ön plana çıkmıştır. Kruvaziyer turları ağırlıklı olarak Karayipler ve Akdeniz'de yapılmaktadır. Kruvaziyer gemiler iklimsel koşullara bağlı olarak; Karayipler, Akdeniz, Güney Amerika, Hawai, Kuzey Amerika (doğusu ve batısı), Alaska, Güney Pasifik, Hint Okyanusu (Maldiv ve Seyşeller), Kuzey Avrupa, İskandinavya ve Baltık'ta konuşlandırılmaktadır. Son yıllarda Türkiye de (başta Kuşadası, İstanbul, İzmir olmak üzere Alanya, Antalya, Marmaris) rotalara dahil edilmeye başlanmıştır.

Son yıllarda Akdeniz çanağının öne çıkmasının temel nedeni; kültürel, tarihi ve iklimsel avantajların yanısıra, Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının aynı anda gezilebilirliliğidir. Sektörün önemli yatırımcılarından "Royal Carribean International" bir ayağının Türkiye olduğu Ege Limanlarını geliştirme projesini deklare etmiştir. Ayrıca; aynı yatırımcı, St Petersburg (1.7 milyar USD lik yatırım başlamıştır), Napoli ve İstanbul'u başlangıç ve bitiş limanı olarak programına almıştır.

Bu gelişmeler çerçevesinde, İstanbul, İzmir ve Antalya'nın; tarihi ve kültürel değerleri, ulaşım altyapısı (havayolu öncelikli) da dikkate alınarak; Karadeniz, Akdeniz; hatta, Ortadoğu rotalarının kruvaziyer başlangıç ve bitiş limanları olmaması için herhangi bir engel yoktur.

Kongre-Fuar Turizmi

Kongre ve Fuar Turizmi son yıllarda dünyada öne çıkan turizm çeşitlerindendir. Toplam sektör cirosunun % 20 sini oluşturan kongre ve fuar turizmi; mevsimsel turizm sezonundan bağımsız tüm yıla yayılabilme özelliği nedeni ile ciddi bir alternatif oluşturmuştur. Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere; Hong Kong, Tayland ve Singapur'un ana turizm kaynağı olmaya başlamıştır. Bu alt sektör itibariyle; uluslararası ve yerel düzeyde Türkiye'nin aldığı pay henüz önemli oranlara ulaşmamıştır. İstanbul'un yanısıra; İzmir, Antalya ve Ankara'nın isminden uluslararası kongre pazarında sözedilmeye başlanmıştır.

B.2.2. Türkiye'yi Çevrelen turizm Koridorları, Dış Ülkelerdeki Yat Limanları, Kruvaziyer Limanlar ve Bunlara Ait Gelişme Trendleri

Türkiye'yi çevreleyen turizm koridorlarını belirleyebilmek için ülkemizdeki ve dış ülkelerdeki yat limanlarını, yat turizminin gelişme trendlerini, deniz turizmindeki yeni gelişmeleri (kruvaziyer ve mega yat gibi) bütünleşik olarak görmek gerekmektedir. Turizmin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler üzerinde ekonomik sosyal kültürel ve politik açılardan çok önemli bir ekonomik olgu olduğu bilinmektedir. Genel turizm aktiviteleri arasında en önemli paya ise deniz turizmi sahiptir. Deniz turizmi Türkiye'de önemi giderek kavranan ve geliştirilebilecek bir turizm alternatifi olarak ortaya çıkmaktadır. Turizm geliri ve turist sayısı açısından dünya ülkeleri arasında ilk on İçinde (Piri, 2008) yer alan ülkemiz bu konumunu koruyabilmesi ve daha üst sıralara gelebilme hedefini gerçekleştirebilmesi açısından, Türkiye'yi çevreleyen turizm koridorlarının yeni gelişmekte olan kruvaziyer, mega yat turizminin ülkemize kazandırılması ve dünya deniz turizminden alınan payın arttırılması gerekmektedir. Bu

nedenle yat turizminde dünyada hızla artan mega yat talebi göz önüne alınarak ve gene dünya turizmi içerisinde dikkat çekici bir şekilde artan kruvaziyer turizminin trendleri doğrultusunda gelişim stratejisinin saptanması gerekmektedir.

A.Dünya'da Turizm:

2020 yılına yönelik tahminlerde uluslararası turizm faaliyetine katılan kişi 1.6 milyara turizmi gelirlerinin de 2 trilyon dolara ulaşması beklenmektedir. Dünya Turizm Örgütü'nün (WTO) Türkiye'ye ilişkin yaptığı tahminlere göre, Türkiye 2010 yılında 17.1 ve 2020 yılında 27 milyon turist çekecek, Turizm geliri ve turist sayısı arasındaki oran aynı düzeyini korursa Türkiye 2010 yılında 12.5, 2020 yılında ise 19.8 milyar dolar turizm geliri elde edebilecektir. (WTO) (http://www.ekodialog.com/Makaleler/turizm_ekonomisi.html/31.03.2009)

Dünya turizm trendlerini veren Grafik B.11'e bakıldığı zaman 1990 yıllardan sonra yıllık ortalama %9 luk büyümeyle turist sayısında yaşanan hızlı yükseliş 2000-2005 yılları arası dönemde yaşanan doğal afetler, terör saldırıları ile gerileme yaşamış ancak 2005 yılından sonra yeniden artışa geçmiştir. (UNWTO,2001:3)

Turist sayısında 2006 yılında bir önceki yıla oranla %5.4 lük artış oranı 850 milyonluk uluslararası turist sayısıyla beklentileri aşmıştır. Dünya Turizm Örgütü'nün (WTO) 2020 vizyonu tahminleri uluslararası turist sayısının 1.6 milyara ulaşacağını öngörmektedir (Grafik B.11). 2007 tarihindeki mevcut verilere göre hazırlanmış olan Grafik B.11'de verilen turizm göstergelerine 2009 dünya ekonomik krizi etkileri doğal olarak yansıtılmamıştır. Yapılacak tahminlerde ekonomik krizin etkilerinin uzun yıllar sürebileceği göz önüne alınmalıdır.

Bölgelere ve ülkelere göre uluslararası turist sayısı ve pazar paylarına bakacak olursak 2020 yılında Avrupa için 717 milyon turist öngörülmektedir. Bu sayı Ortadoğu ülkeleri için ise 69 milyon olarak öngörülmüştür (WTO.) Buna göre Avrupa 2020 yılında %46 oranında Ortadoğu is %4.4 oranında bir paya sahip olacaktır. Dünya Turizm Örgütü 2007 (UNWTO,2007) uluslararası turizmde en çok kullanılan ulaştırma şekli %46 ile havayolu, %43 ile karayolu, %7 denizyolu ve %4 demir yolu taşımacılığıdır. Kullanılan ulaşım şekli, deniz turizmi için hazırlanacak altyapıda göz önüne alınması gereken bir husustur.

Grafik B.11: Uluslararası Turist Sayısı Tahmini

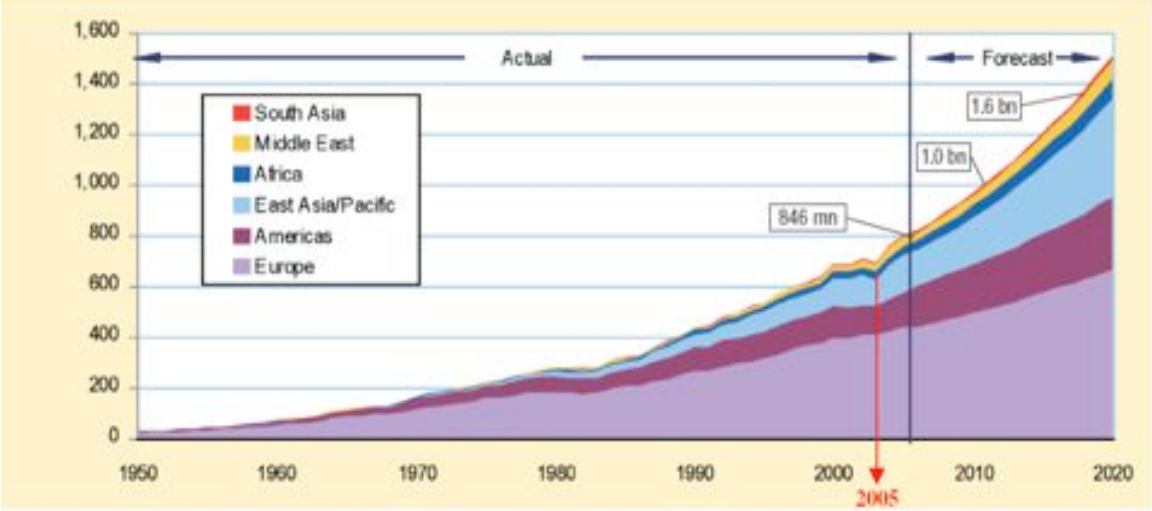

Kaynak: İzmir Ticaret Odası, 2008'den Terzibaşoğlu 2005

B.Türkiye'de Turizm

Turizm sektörü Türkiye ekonomisinde artan büyüme oranı ile çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu amaçla "Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı " çalışması hazırlanmıştır(T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı:2007). Turizm sektörünün 1980-2002 yılları arasında yıllık ortalama büyüme hızı turist sayısında %10 turizm geliri sıralamasında ise %11 dir. Bu nedenle Türk ekonomisinin en hızlı büyüyen sektörüdür. Özet olarak 1980-2000yılları arasında Türk turizminin gelişimi aşağıda verilmiştir (DPT 2007:12).

a- 1980 yılından 2005 yılına kadar ülkeye gelen yabancı sayısı 17.6 kat artarak 21 milyon 123 bin kişiye ulaşmıştır.

b- 1980 yılından 2005 yılına kadar turizm geliri 45 kat artarak $18 milyara erişmiştir. Turizm gelirlerinin GSMH içerisindeki payı 1980 de %7 iken 2005 yılında %5.5 e yükselmiştir.

c-Turizm gelirlerinin ihracat içerisindeki payı 1980 de %13.8 iken 2005 yılında %24.5 e ulaşmıştır.

Türk turizminin 2006 yılı gelişimi dünya rakamlarıyla karşılaştırıldığında 16.9 milyar dolarlık geliriyle 9 uncu sırada yer aldığı ve %2.23 lük bir paya sahip olduğu görülmektedir (UNWTO:2004).

C. Dünya ve Akdeniz Yat Turizmi

Önemi hızla artan yat turizminin, dünyadaki bazı ülkelerde yat bağlama ve yanaşma yerleri ve tekne sayıları aşağıda verilmiştir.

Tablo B.16: Çeşitli Ülkelerdeki Yat Bağlama ve Yanaşma Yerleri

	Yat bağlama ve yanaşma yerleri	Rekreasyonel tekne sayısı*
AVUSTURALYA	43800	VERİ YOK
HIVATİSTAN	13878	VERİ YOK
FİNLANDİYA	80900	110700
FRANSA	227700	240113
ALMANYA		209407
YUNANİSTAN	7000	19620
İRLANDA	3300	19600
İTALYA	128042	846720
JAPONYA		268000
HOLLANDA	177000	219474
YENİ ZELANDA	21000	55500
NORVEÇ	VERİ YOK	362000
POLONYA	VERİ YOK	32520
PORTEKİZ	10516	VERİ YOK
G. AFRİKA	2500	VERİ YOK
İSPANYA	106795	47318
İSVEÇ	200000	170000
TÜRKİYE	19301	13670
İNGİLTERE	225000	160742
ABD	874100	5190000
TOPLAM	2140832	7965384

Kaynak: UNICOM

Dünya yatçılığı özellikle Akdeniz ve Karayipler'de öne çıkmakta ve gelişimini sürdürmektedir. Yaz mevsiminde Akdeniz de 600 bin, kış mevsiminde ise Karayipler'de 600 bin civarında teknenin buradaki ülkeleri ziyaret ettiği görülmektedir. Akdeniz'de mevcut 718 marinada yaklaşık 315 bin yat bağlama kapasitesi bu (Turizm Review:2007) büyük bir çoğunluğu Fransa, İtalya, İspanya gibi Batı Akdeniz kıyılarında yer alan marinaların bu ülkelerin yat turizminde öncü olmalarına temel teşkil etmektedir. Tüm Avrupa'da 800 bin özel ve ticari yat bulunmaktadır (Turizm Review 2007). Akdeniz çanağında ise 2008 yılı istatistiklerine göre yıllık ortalama 600 bin yat bulunmaktadır. Bu sayının %85 i Fransa, İspanya ve İtalya tarafından ağırlanmaktadır.

2007 yılı itibariyle Türkiye'nin yat bağlama kapasitesi 9 bini marinalarda olmak üzere 16 bin civarındayken bu rakam Fransa, İspanya ve İtalya'da sırasıyla 227 bin, 107 bin ve 128 bin civarındadır. Akdeniz çanağındaki marinalar ve yat bağlama yerlerinin toplam kapasitesi ise yaklaşık 500 bini bulmaktadır. Türkiye'nin yat bağlama kapasitesi Akdeniz çanağındaki toplam kapasitenin yaklaşık %4 ünü oluşturmaktadır (TÜSİYAB).

D.Akdeniz Yat Turizmi Gelişmeleri

Akdeniz çanağında bulunan ve yat turizminde önde gelen ülkeler incelenmiştir

İtalya: 85 bin yat bağlama kapasitesine sahip marinalarıyla, Akdeniz çanağında yat bağlama kapasitesi bakımından 4. konumda olmayı bir eksiklik olarak gören İtalya yerel yönetimlerin marina projelerinde merkezi hükümetle işbirliği yapabilmelerine olanak sağlayan yeni bir yasa çıkarmıştır. Yeni marina projeleri için ayrıca "Italia Navigando" adında bir şirket kurulmuştur. İtalya yeni düzenlemeleriyle 2014 yılına kadar, mevcut yat bağlama kapasitesine 200 bin yat bağlama kapasiteli 60 marina daha eklemeyi hedeflemektedir. Yeni marinaların büyük bölümü marina sayısı daha az olan Güney İtalya'da yapılması planlamıştır. Venedik'te 900 yat bağlama kapasiteli Marine de Varazze açılmıştır.

Hırvatistan: Hırvatistan mevcut 50 marinada bulunan 16 bin yat bağlama kapasitesini 10 yıl içinde 31 bine yükseltmeyi hedefleyen bir planı yürürlüğe sokmuştur. Ülke, Losinj adasında mega yat bağlama imkanlarına sahip Cyristal Seas Marinayı 2008 yılında devreye sokmaya hazırlanırken, 400 yat bağlama kapasiteli bir marinayı da Adriyatik kıyısındaki Sibenic kentinde 2006 yılında devreye alınmıştır.

Bulgaristan: Karadeniz kıyılarını yat turizmine açmak için inşaasını başlattığı St. Vlast'daki 300 tekne bağlama kapasitesine sahip Marina Dinevi'yi işletmeye sokmaya hazırlanmaktadır. Türkiye'de öngörülen Kuzey Ege-Marmara-Karadeniz yat turizm koridoru kapsamında Karadenizde bulunan Bulgaristan'ın yat turizm planlamaları ve gelişmeleri önem kazanmaktadır.

Fransa: Fransa'da yat turizm gelişmelerine ilişkin olarak hükümete yatırımcılar tarafından 72 adet proje sunulmuştur. Palma Mallorca Marinalarının Americas Cup ziyaretinden iyi bir iş hacmi ve gelir elde edeceği öngörülmektedir.

Türkiye'de Yat Turizmi: Son yıllarda Batı Akdeniz deki deniz kirlenmesi ve fiyatlardaki artışlardan dolayı Doğu Akdeniz yatçılar için vazgeçilmez hale gelmiştir. Son yıllarda Avrupa Birliği ülkelerinde yatlar için ortaya konan vergiler yatçıların Doğu Akdeniz'e yönelmelerine neden olmuş ve bu durum Türkiye de yat turizmi için önemli bir fırsat ortaya çıkarmıştır. Yatçıların yeni yerler keşfetme arzusu ise doğu Akdeniz bölgelerini yeni yatçılık olanakları

olaraktan ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca doğal ve tarihi zenginlikleri, coğrafi özellikleri uygun iklim koşulları nedeniyle ülkemiz özellikle Akdeniz, Ege Denizi ve Marmara yat turizmi açısından büyük bir ekonomik potansiyele sahiptir.

Karadeniz'de de yatçıların yatlarının demirleyebilecekleri pek çok koy ve körfez mevcuttur. Bu oluşum ise tüm Akdeniz Çanağında batıdan başlayıp doğuya devam eden Türkiye özelinde ise Ege boyunca devam ederek İstanbul'a oradan da Karadeniz'e ulaşan yeni bir yat güzergâhını ülkemize kazandırmış olacaktır.

Yat turizminde ülkelerin sahip olduğu yelkenli yat ve diğer tekne sayıları yat turizmi sektöründe önemli bir girdi olmaktadır. 2006 yılına göre (Kaynak TENDUR 2008) Avrupa ülkelerinde Norveç, Finlandiya, İsveç'de yaklaşık 2 kişiye bir tekne düşerken, Türkiye'de 2000 kişiye bir tekne düşmektedir.

Türkiye yat turizmine ilişkin mevcut durumlar, yat limanları bazında özetlenen çalışmalar mevcut durum tespiti başlığında verilmiştir (C1.1).

Türk denizlerine ilişkin vizyon, planlama ve hedef tespitlerinde yatçılığın gelişme trendleri kapsamındaki mega yat artışına ayrıca kruvaziyer turizmine de ağırlık verilmesi gerekmektedir.

E. Kruvaziyer Turizmi:

Kruvaziyer Gemi Uluslararası Kruvaziyer Hatları Birliği (CLIA)'nin tanımına göre: "Seyahati programlanmış, derin sularda iki gün ya da daha fazla kalan, en az 100 yolcu kapasiteli gemidir."

Kruvaziyer turizmi 1996-2005 yılları arasında yolcu sayısında yüzde 10 luk büyüme kaydetmiştir (Kaynak: Los Angeles Kruvaziyer Raporu, 2007:7). ABD nüfusunun yaklaşık yüzde 15'i, Avrupalıların yüzde 10'u gemi turuna katılmaktadır. Türkiye'de bu turlara katılan kişi sayısı ise 10 bin olarak tahmin edilmektedir. Gemi turlarının en gözde bölgeler Karayipler, Akdeniz, Avrupa, Alaska, Meksika, Havai ve Güney Amerika şeklinde sıralanmaktadır (Şekil B.6). Tablo B.17'de ise kruvaziyer turizmi bölgelerine göre yolcu sayıları verilmektedir. (http://www.tuyed.org.tr/contdetail.asp?id=16 /01.04.2009)

Şekil B.6: Dünyadaki Kruvaziyer Turizmi Bölgeleri

Tablo B.17: Kruvaziyer Turizmi Bölgelerine Göre Yolcu Sayıları

Dönem	Kuzey Amerika	Avrupa**	Asya	Toplam	% Artış
1990	3,640,000	620,000	162,000	4,422,000	
1991	3,979,000	700,000	170,000	4,849,000	9.7%
1992	4,136,000	777,500	178,000	5,091,500	5.0%
1993	4,480,000	779,231	194,000	5,453,231	7.1%
1994	4,448,000	822,854	240,000	5,510,854	1.1%
1995	4,378,000	995,812	298,000	5,671,812	2.9%
1996	4,656,000	1,204,529	359,000	6,219,529	9.7%
1997	5,051,000	1,460,361	421,000	6,932,361	11.5%
1998	5,428,000	1,715,075	572,000	7,715,075	11.3%
1999	5,894,000	1,885,898	730,000	8,509,898	10.3%
2000	6,882,000	2,058,964	643,800	9,584,764	12.6%
2001	6,906,000	2,144,034	726,787	9,776,821	2.0%
2002	7,640,000	2,397,876	852,377	10,890,253	11.4%
2003	8,189,750	2,700,374	894,956	11,785,080	8.2%
2004	9,310,250	2,958,260	940,003	13,208,513	12.1%
2005*	10,210,000	3,400,000	1,150,000	14,760,000	11.7%
Notlar: * Tahmini Değer, ** Doğu Avrupa, Rusya Kıbrıs Dahil					

Kaynak; Los Angeles Kruvaziyer Raporu, 2007:7

Kruvaziyer gemilerin büyüklüğü ve yolcu kapasiteleri Grafik B.12'de verilmektedir. Bu grafikte gemilerin ve taşıdıkları yolcu sayılarının hızla arttığı görülmektedir.

Grafik B.12: Kruvaziyer Gemilerin Büyüklüğü ve Yolcu Kapasiteleri(2008-2012)

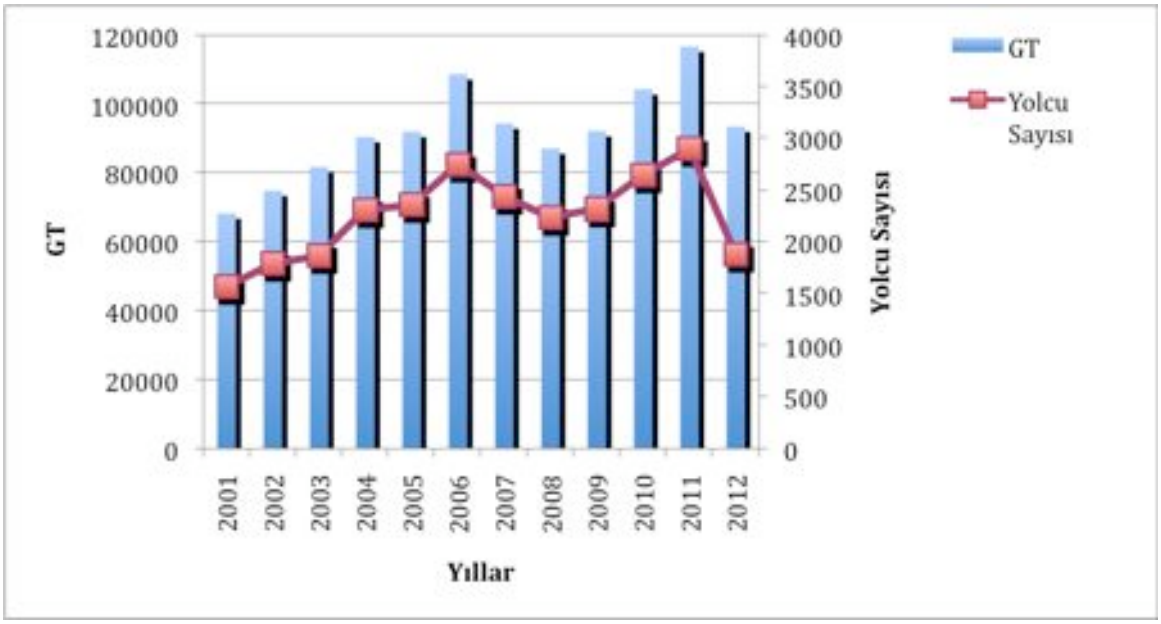

Kruvaziyer liman ise kruvaziyer gemilerin yanaşmasına ve yolcuları indirmeye müsait deniz yapıları ve yan tesislerinin yer aldığı liman olarak tanımlanmaktadır. Kruvaziyer limanlar, Ana liman (Home Port) ve Uğrak liman olarak ikiye ayrılmaktadır. Ancak uğrak limanların kruvaziyer turizm sektöründe limandan çok uğranılan tur programının bir parçası olan şehrin turistik özellikleri ön planda olması nedeniyle başarılı bir ana liman kadar karlı bir sektör olmadığı bilinmelidir.

F: Akdeniz Kruvaziyer Turizmi

Akdeniz Çanağında 2006 yılı itibariyle kruvaziyer firmalara ait 50' ye yakın gemi dolaşmaktayken bu rakamın 2008-2010 yılları arasında yeni inşa edilen gemilerle 80'e çıkacağı tahmin edilmektedir. (Canevello,2007)

Akdeniz kruvaziyer turları Doğu Akdeniz ve Batı Akdeniz bölgeleri için ayrı ayrı verilmiştir.

Doğu Akdeniz kruvaziyer turları; Hırvatistan (Dubrovnik, Split, Pola, Zadar, Rovmj, Kotor,vb..), Yunanistan ve Yunan Adaları (Mykonos, Santorini. Rhodes, Corfu, Crete, Katakolon, Piraeus, vb..) Türkiye, (İstanbul, Kuşadası. İzmir,) Kıbrıs (Limassol), Malta (La Valletta), Mısır (Alexandria) ve Libya (Tripoli) limanlarını kapsamaktadır.

Batı Akdeniz kruvaziyer turları; İspanya (Barcelona, Alrnena, Malaga, Alicante, Balearic Islands),Fransa, (Marseille, Nice, St. Tropez. Cannes), _talya (Genoa, Savona. Rome(Civitavecchia), Naples, Venice, Leghorn, Bari, Palermo, Messina) Tunus (La Goulette -Tunis), Cezayir (Algiers) limanlarını kapsamaktadır. (Canevello,2007)

2015 yılına kadar dünya kruvaziyer turizminde, Avrupalı turistlerin tüm dünyadaki tahmini artış oranı Grafik B.13'de verilmiştir (Piri, 2008).

Grafik B.13: Avrupa Kruvaziyer Yolcu Sayısı Tahmini

G. Türkiye Kruvaziyer Turizmi:

Türkiye'de kruvaziyer turizmi Doğu Akdeniz güzergahı içinde yer alan limanlar Kuşadası, İstanbul, Marmaris, Fethiye, İzmir, Alanya, Antalya, Dikili, Samsun, Çanakkale ve Trabzon limanlarıdır. Bu limanlardan yalnızca bir tanesi, Kuşadası (Efes) limanı sadece kruvaziyer gemilere hizmet vermek için kruvaziyer yanaşma yeri olarak planlanmış ve inşa edilmiş ve işletilmektedir. Buna ek olarak Bodrum'da da bir kruvaziyer yanaşma yeri tamamlanarak hizmete girmiştir. Ülkemiz limanlarına gelen kruvaziyer yolcu ve gemi sayıları Tablo B.18 'de verilmiştir.

Tablo B.18: Ülkemiz Limanlarına Kruvaziyer Yolcu ve Gemi Sayıları 2006 (DTO, 2008)

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2002-2007 Artış %	
Liman Adı	Gemi	Yolcu	Gemi	Yolcu	Gemi	Yolcu	Gemi	Yolcu	Gemi	Yolcu	Gemi	Yolcu	Gemi	Yolcu
Alanya	70	36,845	63	30,737	106	56,139	100	70,190	114	80,440	124	93,937	77.14	154.95
Antalya	56	18,617	92	48,012	63	51,049	40	30,424	32	13,015	34	15,680	-39.29	-15.78
Fethiye	21	1,300	22	2,532	21	3,682	7	3,157	67	3,566	4	948	-80.95	-27.08
Marmaris	23	20,774	51	32,977	74	74,753	97	83,094	83	65,265	64	60,039	178.26	189.01
Bodrum	71	16,540	63	15,416	79	33,231	55	8,921	66	10,478	-	-	-0.07	-0.37
Kuşadası	336	119,782	337	225,330	348	221,417	441	301,105	471	368,696	613	466,677	82.44	289.61
İzmir	18	2,081	5	3,271	33	75,934	39	66,285	105	184,797	122	287,350	577.78	13,708
Dikili	23	12,518	25	16,661	23	6,405	19	4,444	23	3,990	13	2,631	-43.48	-78.98
İstanbul	179	97,461	199	200,079	141	114,390	202	176,768	306	273,553	340	422,896	89.94	333.91
Samsun	0	0	0	0	1	257	3	1,364	9	2,661	8	186	-	-
Trabzon	9	2,533	7	3,204	13	3,816	12	4,351	17	4,845	13	2,950	44.44	16.46
Çanakkale	15	4,251	23	3,629	25	4,191	33	7,460	24	5,008	23	5,207	53.33	22.49
Toplam	**821**	**332,702**	**887**	**581,848**	**927**	**645,264**	**1,048**	**757,563**	**1,317**	**1,016,314**	**1,358**	**1,358,501**	**3.11**	**33.67**

Türkiye'deki kruvaziyer pazarın büyüklüğü 2005 yılında 17 Milyon Amerikan Doları seviyelerine ulaşmıştır. 85 Milyar Dolarlık dünya turizm pastasından ülkemiz 17 Milyon Dolar ile sadece binde 2 lik bir pay alabilirken ABD ise kruvaziyer turizmi endüstrisinden yılda 20 Milyar Dolar gelir elde edebilmektedir. (Dologh, 2006)

Amerika'nın sadece kruvaziyer turizminden elde ettiği gelirin ülkemiz 2006 yılı turizm gelirinin 16,9 milyar dolardan daha fazla olduğu düşünülürse kruvaziyer turizmin ülkemiz açısından ne kadar önemli bir sektör olduğu ortaya çıkmaktadır.

Dünya turizm olgusu içerisinde son yıllarda en büyük yükselme trendine sahip kruvaziyer turizmde, Türkiye bu niteliklere sahip gemisi olmayan ülke konumundadır.

H. Türkiye Kruvaziyer Turizmi Gelişme Planları:

Limanların özelleştirilmesine yönelik çalışmalar, kısa sürede Türk deniz turizminde ölçülür bir fark yaratmıştır. 2002–2005 yılları arasında kruvaziyer gemileriyle Türk limanlarını ziyaret eden yolcuların sayısı neredeyse kendini üçe katlamış 2006 senesinde ise bir milyonu geçmiştir. 2007'de özelleştirilen İzmir Limanı ile yine aynı sene içerisinde hizmete giren Bodrum Kruvaziyer Terminali'nin katkılarıyla, bu sayının artması beklenmektedir.

Tüm bu gelişmelerin yanında Türk Turizminin yol haritası niteliğindeki T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2007 yılında hazırladığı Türkiye Turizm Stratejisi (TTS) 2023 ve buna bağlı Eylem Planı 2007-2013'te yer alan yatırım başlıklarında,11 kruvaziyer limanı ve 3 mega yat limanına da yer verilmesidir. Bir yandan kruvaziyerler gibi kaliteli ve yüksek gelir sahibi turistleri taşıyan mega yatlar için İstanbul, Antalya ve İzmir'deki yat limanlarının onları da ağırlayabilecek şekilde geliştirilmesi planlanırken diğer yandan da 11 farklı alanda kruvaziyer limanı yapılması için fizibilite ve uygulama projeleri gerçekleştirilecek olması Türkiye kruvaziyer turizminin önemli bir hamle gerçekleştirmesinde yardımcı olacaktır.

Ulaştırma Bakanlığı, Tarım ve Köy işleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, Deniz Ticaret Odası ve Deniz Turizmi Birliği'nin işbirliği ile hayata geçirilecek bu projeler aşağıdaki yerlerde uygulanacaktır:

- Samandağı Kruvaziyer Limanı
- Antalya Kruvaziyer Limanı
- Kuşadası Kruvaziyer Limanı
- Çesme Kruvaziyer Limanı
- Çanakkale Kruvaziyer Limanı
- İstanbul Galata Kruvaziyer Limanı
- İstanbul Haydarpaşa Kruvaziyer Limanı
- İstanbul Ataköy Kruvaziyer Limanı
- İstanbul Zeytinburnu Kruvaziyer Limanı
- Samsun Kruvaziyer Limanı
- Trabzon Kruvaziyer Limanı

Tüm bu gelişmeler, hızla büyüyen dünya kruvaziyer turizmine yeterli arzı sağlamak adına olumludur. Ancak rakip ülkeler de liman işletmelerine yönelik ciddi yatırımlar yapmaktadır. Bu durum Türkiye'nin yakaladığı vizyon ve tempoyu geliştirerek bir istikrar yakalamasını zorunlu kılmaktadır.

I. Dünyada ve Türkiye'de Mega Yat Turizmi:

Mega yatlar üst gelir grubu tarafından tercih edilen 25-30 metre ve 30 metre üzerinde büyüklüğe sahip olan yatlardır. Dünyanın gelişmiş ülkelerinde yapılan ve yapımı devam eden mega yat marina ve limanlarının sayısının artması da, mega yat imalatını olumlu yönde etkilemektedir.

Dünyada 2007 yılında 777 yat denizlere inerken 2008 yılında mega yat siparişlerinde % 17.9 oranında artış görülmektedir. Bu durum ise 1997 yılından 241 olan yat siparişinin günümüzde yaklaşık dört kat artış sağladığını göstermektedir. (ShowBoats International, 2006)

Mega yatlar artık Akdeniz'in her kösesinde görülmeye başlamıştır. Gelişmeleri yakından takip eden İtalyanlar, La Spezia'nın kuzeyinde kapanmasına karar verilen bir NATO deniz üssünü satın almış ve mega yat boyama onarım bakım tersanesi olarak hizmete sokmak için çalışmalara başlamıştır.

Uluslar arası Lüks Yatçılık Ekonomik Raporu'nda açıklanan verilere göre mega yatlar olarak adlandırılan 24 metrenin üzerindeki tekne siparişleri 2003 yılından 2006 yılına yüzde 28 oranında arttı. Siparişlerin geçmişe doğru 5 yıllık gelişimleri incelendiğinde ise yelkenli yat siparişlerinde durgun bir seyir gözlenirken motorlu yat siparişlerinde 2001 yılından 2006 yılına yüzde 75 oranında artış yaşanmıştır..

Boylarından dolayı her limana bağlanamayan bu yatlar için yeni yanaşma yerleri yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Ülkemiz marinalarında, büyük boyutları nedeniyle yılda sadece 5-6 mega yata hizmet verebilmektedir. Ülkemiz sahillerine ve marinalarına gelmek isteyen mega yatlar, yer sıkıntısından dolayı kabul edilememektedir.

Su anda tersanelerimiz, mega yat yapımında dünya üçüncülüğünü ellerine geçirmiştir. Her bakımdan dünyanın en cazip noktalarından biri olan İstanbul'un ilk fırsatta, örneğin Haliç veya İstinye'de bir mega yat marinasına kavuşması, yat turizmimize inanılmaz bir ivme kazandıracak, ülkemiz için bir kazanç ve prestij kaynağı olacaktır. (DTO,2005:219)

Son on yıl içerisinde tekne boylarının ve miktarlarının artması ile son yıllarda mega yat sahiplerinin günümüz marinalarında 80 ile 100 feet arası teknelerini bağlayacak yer bulamaması ile bir çok yat sahibinin yatlarını bağlayabileceği özel mülk edinmesine neden olmuştur.

Türkiye, sahip olduğu kıyıları, yat turizm olanakları, kültür ve tarih zenginliği ile, mega yatlar için önemli bir uluslararası pazar imkanı sağlamaktadır. Dünyanın en cazip turistik ve tarihi noktalarından biri olan İstanbul Ataköy ve Zeytinburnu'ndaki yapımı planlanan yeni tesisler ve limanlar içinde mega yat bağlama imkanlarının da yer alması, ileriye dönük olarak ülkemizin mega-yat turizm gelirlerinin de artmasını sağlayacak, bu yatırımlar ülkemiz için bir kazanç ve prestij kaynağı olacaktır.

İ. Türkiye'yi Çevreleyen Turizm Koridorları:

Kültür ve Turizm Bakanlığı yat turizmi envanterinde yer alan bilgiler aşağıda özetlenmiştir.

Yat Master Planında 8 bölge olarak tanımlanmıştır.

I.Bölge- Bodrum Kaş arası (Bodrum kent merkezinden, Kaş kent merkezine (dahil) kadar olan kıyı bandı)

II. Bölge-Çesme Bodrum arası (Ilıca körfezinden Güneyde I Nolu bölge sınırına kadar olan kıyı bandı)

III. Bölge-Kuzey Ege (Enezden II.Bölge sınırına kadar yer alan kıyı bandı)

IV. Bölge-Kaş-Gazipaşa arası (Kaş'tan itibaren Gazipaşa kent merkezine kadar olan kıyı bandı)

V. Bölge-Doğu Akdeniz Bölgesi (Gazipasa kent merkezinden Suriye sınırına kadar olan kıyı bandı)

VI. Bölge-Marmara Bölgesi (Anadolu kesiminde Gebze-Çanakkale arasında Avrupa kesiminde Seddülbahir-Büyükçekmece arasında yer alan kıyı bantları)

VII. Bölge-Karadeniz (Bulgaristan sınırından Gürcistan sınırına kadar tüm Karadeniz sahilleri)

VIII. Bölge- İstanbul (Avrupa kesiminde Büyükçekmece' den Türkeli fenerine kadar, Anadolu yakasında Anadolu Fenerinden Gebze'ye kadar olan kıyı bandı) yer almaktadır.

I,II,III ve IV , VIII nolu bölgeler gerek Doğu Akdeniz yat limanları zinciri içindeki konumları, gerekse doğal , tarihi, kültürel zenginlikleri ve uygun iklim koşulları ile yat turizmi açısından en gelişmiş bölgelerdir ve bu gelişmenin Akdeniz'de yat turizminde önde gelen Batı Akdeniz ülkelerinin gelişmelerine paralel olarak hızla devam etmesi gereklidir.

Bölge V (Doğu Akdeniz) ise Akdeniz yat turizminde özellikle yeni yerler olarak ve Doğu Akdeniz yat zinciri içinde yer alması nedeni ile doğal kültürel, tarihi yapısı ve uygun iklim koşulları ile ortaya çıkmaktadır. Bölge V, bu nedenlerle yatırım önceliğinde Türkiye Batı Akdeniz- Doğu Akdeniz turizm koridorunu tamamlanması doğrultusunda ağırlıklı olarak değerlendirilmelidir.

Marmara Bölgesi mevcut durumu ile yatçılık için cazip bir bölge değildir. Deniz çevresinde yer alan sanayi tesisleri ve büyük ticari limanlar nedeniyle büyük ölçüde kirlenmiştir. Diğer taraftan Boğazlar trafiğinin geçiş yeri olması nedeniyle her zaman yoğun bir deniz trafiğine sahne olmaktadır. Bu durumda Marmara Denizi yalnız İstanbul-Ege yat geçişleri için kullanılmaktadır. Ancak İstanbul'un başlı başına Türkiye'nin en büyük çekim merkezi olması, Marmara Bölgesi'nin sahip olduğu nüfus yoğunluğu, Türkiye'nin sosyo-ekonomik olarak en gelişmiş bölgesi olması gibi unsurlar Marmara Bölgesinin de önemli bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. İstanbul ve yakın çevresinde yer alan tesislerin sayıca az olmasına rağmen yüksek sayılı yat bağlama kapasiteleri ve yatçılığın geliştirilmesine yönelik devam eden projeler; bu önemli potansiyeli destekler konumdadır.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) ile Karadeniz Deniz Turizmi Birliği Karadeniz'in deniz turizmine açılması gerektiği, bu açılımında Karadeniz kıyılarımızda ve kıyı kentlerimizde önemli bir istihdam ve ekonomik potansiyel yaratacağı ifade edilmiştir(Piri,2007) . 50 yat ile sınırlanan ve 50 yat 16 bayrağın katıldığı Karadeniz Yat Rallileri (KARYA), Karadeniz'i bir bütün olarak dünya yatçılarına tanıtmış ve Karadeniz'de de Yat Turizminin olabileceğini göstermiştir.

Karadeniz Bölgesinde dış talebe bağlı bir gelişme ancak komşu ülkelerdeki gelişmelere bağlıdır. Karadeniz'i İngiltere-Hollanda-Danimarka'ya bağlayan Ren-Tuna hattının (Orta Avrupa Su Yolu) günümüzde ticari taşımacılık amacıyla kullanılmakta olup, önemli derecede kirli kesimleri (Macaristan kesimi) vardır. Ayrıca ortalama yat süratinin 7-8 mil ve Ren-Tuna hattının 1900 mil olduğu dikkate alındığında bu hattan Karadeniz'e önemli bir yabancı talep olmayacağı düşünülmektedir.

Karadeniz bölgesini Doğu ve Batı Karadeniz Bölgeleri olarak iki bölgeye ayırmak yatırım önceliği açısından yararlı olabilir. Genelde Karadeniz Bölgesinde talep yetersizliği dikkate alınarak sırf yatçılar tarafından kullanılacak yatırımlara yer vermek yerine yaklaşık 30-40 deniz mili aralıkta genellikle büyük yerleşmeler kıyılarında yer alan mevcut balıkçı barınaklarının uygun olanlarının yatların kullanımına uygun olarak geliştirilmesi öngörülmektedir. Ancak Karadeniz'de havaalanı bağlantılı charter firmalarının oluşturacağı kısıtlı talebin ilk aşamada öncellikle Batı Karadeniz'de mevcut balıkçı barınaklarının iyileştirilmesi ile çözülmesi düşünülebilir.

Eski Sovyet Bloğu ülkelerinin mevcut durumda bir talep yaratması çok zor görülmektedir. Rusya 2009 yılında Doğu Karadeniz yat turizmini geliştirmek amacıyla Soçi'de yatırım yapmaya başlamıştır. Bu gelişme göz önüne alınarak Doğu Karadeniz'deki mevcut balıkçı barınaklarının uygun olanlarının yat limanı, barınağı olarak geliştirilmesi uzun dönemde düşünülebilir.

B.2.3. Turizm Sektörü İle İlgili AB Boyutunun Değerlendirilmesi

Temeli Roma Antlaşması ile atılan Avrupa Birliği'nde farklı tarihlerde yapılan ek antlaşma ve düzenlemelerde turizm sektörü yeterince ağırlık kazanamamış, öncelikler ekonomik sektörlerdeki politikalar ve düzenlemelere verilmiştir. Turizm sektörü ile ilgili politikalar ve düzenlemeler farklı tarihlerdeki çalışmalarla gündeme taşınmıştır.

1. AB Komisyonu 1 Haziran 1982 de "Topluluk Turizm Politikası Başlangıç Çerçevesi" raporunu Konsey'e sunmuştur.

2. Avrupa Komisyonu 1986 da hazırladığı "Aksiyon Planı" ile turizm sektörü ile ilgili 6 temel konuyu gündeme taşımıştır.

    1. Turizm Faaliyetlerinin geliştirilmesi,

    2. Turizmin iklimsel ve coğrafi dağılımının geliştirilmesi,

    3. Turistlerin daha iyi bilgilendirilmeleri ve tüketici olarak korunmaları,

    4. Turizm sektörünün çalışma şartlarının iyileştirilmesi

    5. Turizmle ilgili sorunların çözümü için bir danışma ve işbirliği mekanizması geliştirilmesi,

6. Mali araçların ve yapısal fonların daha etkin kullanılması.

3. Avrupa Parlamentosu 1988 yılında aldığı bir kararla 1990 yılını "Avrupa Turizm Yılı" ilan etmiştir. Turizm yılı amaçları çerçevesinde, ilk kez turizm sektörünün AB kaynaklarından desteklenmesi kararı alınmıştır.

4. Maastrich Antlaşması'nın (7 şubat 1992) 3. maddesinde turizm sektörü ile ilgili ortak politikanın 1996 yılındaki "Hükümetlerarası Konferansta" geliştirilmesi için çalışmaların başlatılması öngörülmüştür.

5. "Paket Seyahat Kararnamesi" ile turizm broşürlerinde; sağlık, sigorta, ulaşım, transfer, konaklama tesisleriyle ilgili her türlü bilginin doğru olarak belirtilmesi uygulaması başlatılmıştır.

6. "Aksiyon Planı" (1993-1996) ile sektöre destekler sağlanmıştır.

7. AB Komisyonu; hazırladığı "Yeşil Kitap" isimli raporuyla turizm sektöründe teşviklerin başlatılmasını sağlamayı amaçlamıştır. Ancak, görüşlerin kapsandığı bu rapor bağlayıcı nitelikte değildir.

8. AB Komisyonu kararı ile 1997 de yürürlüğe giren ve dört yıllık süreyi kapsayan "PHILOXENIA Programı" ile turizmin geliştirilmesi amaçlanmıştır. AB'nin turizmle ilgili temel hedefleri;

   - Daha önce geliştirilen politikalara ivme kazandırmak,
   - Üyeler arası bilgi alışverişini ve istatistik standardizasyonunu sağlamak,
   - Sektörler ve çeşitli alanlardaki politikalar arasında uyum sağlamak,
   - Turizm için uygun yasal ve finansman çerçevesi hazırlamak,
   - Turizmin kalitesini ve rekabet gücünü; çevre, doğal ve kültürel kalite de dikkate alınarak geliştirilmesi,
   - Turizmde çalışanların çalışma koşullarının düzenlenmesi,
   - Tüketicinin korunması,
   - Özürlülerin turizme erişebilirliliğini artırmak,
   - Çevrenin korunması,
   - Turizm ve kültür arasındaki işbirliğinin artırılması,
   - Topluluk dışı ülkelerden talep yaratmak ve topluluk içi talebi geliştirmek.

Bugüne kadar AB bünyesinde alınan kararlar "Topluluk Turizm Politikası" oluşturmaktan çok "Topluluk Tedbirler Yelpazesi" ni ortaya koymuştur. Gelinen noktada; Avrupa; kültürel ve tarihi zenginliğinin yanı sıra; pazarın % 53 üne sahip olmasıyla da dünyanın en büyük turizm bölgesi olmuştur. GSYH'nin % 5.5'i turizmden elde edilmektedir. Ayrıca, İstihdamın % 6 sı da turizm sektöründedir. Ulaşılan bu veriler AB içindeki turizmin rolünü belirginleştirmiştir.

Dolayısıyla, son yıllarda turizm politikası ve istihdam politikasının eşgüdüm içinde yürütülmesi gereği öne çıkmıştır.

AB ve Türkiye arasında turizm sektöründe işbirliği geliştirilmesi 1995 Barcelona Bildirgesi'ne dayanmaktadır. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu oniki Akdeniz ülkesi ile Avrupa-Akdeniz Ortaklığı çerçevesinde işbirliği geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu ortaklığın üç hedefi;

- Ekonomik ve mali işbirliğinin geliştirilmesi,
- Siyasi diyalog ve güvenliğin güçlendirilmesi,
- Sosyal, kültürel ve beşeri boyutun ön plana çıkarılması,

olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede aynı yıl Kazablanca da toplanan turizm bakanları "Akdeniz Turizm Şartı" nı kabul etmişleridir.

Avrupa-Akdeniz Ortaklığı finansman aracı MEDA 1997 de kabul edilerek turizmle ilgili projeler (ör: MEDTOUR) buradan desteklenmeye başlamıştır. 2000 yılına kadar devam eden bu programa bağlı olarak; Türkiye'de, "mesleki eğitim programı" finanse (2.4 milyon euro) edilmiştir.

Türkiye'nin turizm politikası ve AB de geliştirilen topluluk turizm politikaları arasında "Topluluk Müktesebatı" çerçevesinde paralellikler bulunmaktadır.

- Turizmin çeşitlendirilmesi,
- Turizmin ekonomik ve sosyal yararlarının dengeli dağılımı,
- Turizmin insanları ve kültürleri yakınlaştırmak için araç olarak kullanılması,

hem AB'nin hem de Türkiye'nin önceliklerdir.

Sonuç olarak; Komisyon tarafından 2003 yılında yayımlanan, "Avrupa Turizminin Sürdürülebilirliği İçin Temel Uyum Prensipleri" başlıklı raporda, turizmi ve gelişmesini etkileyen Topluluk politikalarının ve düzenlemelerinin uyumu ve birbiriyle tutarlılığı ile rekabetin artırılması gerekliliği üzerine yoğunlaşılıyor. Ancak, temel prensip **sürdürülebilirlilik** olarak öne çıkıyor. Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan rapordaki diğer önemli prensipler ise;

- Daha iyi düzenlemeler benimseyerek, politikalar arası koordinasyonu sağlayarak ve Avrupa Birliği'nden gerekli finansal yardım alınarak turizmi etkileyen önlemleri belirlemek.

Turizm alanlarını genişletip, görünürlüklerini artırmak.

C. MEVCUT DURUMUN TESPİTİ

C.1. Tüm, Türkiye Kıyılarında Kullanılan Kamu ve Özel Sektöre Ait Deniz Turizmi Kıyı Yapılarının Mevcut Durumları

Türkiye'deki turizm kıyı yapıları mevcut durumları eldeki bilgiler ışında değerlendirilmiş ve altyapı projeleri ile ilgili ilişkileri, yasal statüleri bu başlık altında değerlendirilmiştir.

C.1.1. Halen İşletilmekte ve Yatırım Aşamasında Olan Kamu ve Özel Sektöre Ait Turizm Kıyı Yapıları

Türkiye kıyılarında kamu ve özel sektöre ait turizm kıyı yapıları tablo olarak aşağıda özetlenmiştir. Kıyı yapıları ile detaylı teknik bilgiler Ekler bölümünde yer almaktadır. Kıyı yapıları ile ilgili ekte verilen bilgiler saha çalışmaları sonucunda güncellenecektir.

Tablo C.1: Kamu Kaynakları ile Gerçekleştirilerek İşletmeye Açılmış Yat Limanları

No	Adı	İli
1	Kaleiçi Yat Limanı	Antalya
2	Kaş Yat Limanı	Antalya
3	Ayvalık Tali Turizm Limanı	Balıkesir
4	Kuşadası Yat Limanı	Aydın
5	Bodrum Milta Yat Limanı	Muğla
6	Marmaris Yat Limanı	Muğla
7	Fethiye Turizm Yat Yanaşma Yeri	Muğla
8	Datça Gerince Tali Turizm Limanı	Muğla
9	Çanakkale Yat Limanı	Çanakkale
10	Eskifoça Yat Limanı	İzmir
11	Çeşme Dalyanköy Yat Yanaşma Yeri	İzmir
12	Büyükçekmece Yat Limanı*	İstanbul
13	İzmit Yat Barınağı*	İzmit
14	Kumburgaz Güzelce Yat Limanı*	İstanbul

* Ulaştırma Bakanlığı İstanbul Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün yazısı ile güncellenmiştir.
Kaynak: Piri, Taner, Kruvaziyer ve Yat Turizmi Kuşadası İnceleme Alanı, Uzmanlık Tezi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2008

Tablo C.2: Özel Sektör Tarafından Gerçekleştirilerek İşletmeye Açılmış Yat Limanları

No	Adı	İli
1	Ataköy Yat Limanı	İstanbul
2	Kalamış Yat Limanı	İstanbul
3	Fenerbahçe Yat Limanı	İstanbul
4	Kemer Yat Limanı	Antalya
5	Göcek Yat Yanaşma Yeri	Muğla
6	İltur Marina	Muğla
7	İltur Club	Muğla
8	Letonya Yat Yanaşma Yeri	Muğla
9	Bay-Marina Yat Yanaşma Yeri	Muğla
10	Albatros Yat Yanaşma Yeri	Muğla
11	Ekincik Yat Yanaşma Yeri	Muğla
12	Kormen Yat Limanı	Muğla

13	Göcek Yat Limanı	Muğla
14	Çeşme Altınyunus Yat Limanı	İzmir
15	İteka Yat Limanı	İzmir
16	Levent Yat Limanı	İzmir
17	Setur Finike Yat Limanı	Antalya
18	Bodrum Milta Marina	Muğla
19	Marmaris Netsel Yat Limanı	Muğla
20	Marmarin Yat Limanı	Muğla

Kaynak: Piri, Taner, Kruvaziyer ve Yat Turizmi Kuşadası İnceleme Alanı, Uzmanlık Tezi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2008

Tablo C.3: DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü Tarafından Gerçekleştirilen Henüz İşletilmeye Alınmamış Yat Limanları

Mevcut Durum	No	Adı	Denizdeki Kapasite	Karadaki Kapasite	Toplam Kapasite	İli
Yapımı Devam Eden Yat Limanları	1	Sığacık Yat Limanı	400	200	600	İzmir
	2	Çeşme Yat Limanı	400	100	500	İzmir
	3	Kaş Yat Limanı	400	100	500	Antalya
	4	Alanya Yat Limanı	290	160	450	Antalya
	5	Mersin Yat Limanı	500	300	800	Mersin
	6	Yalova Yat Limanı	240	100	340	Yalova
	7	Gazipaşa Yat Limanı	250	100	350	Antalya
	8	Datça Yat Limanı	250	100	350	Muğla
	9	Dalaman Yat Limanı	650	300	950	Muğla
	10	Didim Yat Limanı	600	400	1000	Aydın
	TOPLAM		**3980**	**1860**	**5840**	
İhale İlanında Olan Yat Limanı	1	Karaburun Yat Limanı	200	100	300	İzmir
	2	Kumkuyu Yat Limanı	200	100	300	Mersin
	3	Yenifoça Yat Limanı	225	100	325	İzmir
	4	Trabzon Yat Limanı	175	50	225	Trabzon
	5	Muğla Ören Yat Limanı	250	100	350	Muğla
	6	Silivri Yat Limanı	450	200	600	İstanbul
	7	Avşa Adası Türkeli Yat Limanı	175	150	325	Balıkesir
	TOPLAM		**1675**	**800**	**2475**	
İmar Planı Sürecinde Olan Yat Limanları	1	Fethiye Çavuşlu Yat Limanı	1000	200	1200	Muğla
	2	Çeşme Şifne Yat Limanı	700	100	800	İzmir
	3	Seferihisar Ürkmez Yat Limanı	475	150	625	İzmir
	4	Tekirdağ Yat Limanı	200	50	250	Tekirdağ
	TOPLAM		**2375**	**500**	**2875**	
GENEL TOPLAM			**8030**	**3160**	**11190**	

Kaynak: DHL Genel Müdürlüğü, 2009

C.1.2. Halen Yatırım Programları Kapsamında Gerçekleştirilmekte Olan Turizm Kıyı Yapıları ile Bağlantılı Altyapı Projeleri

Turizm Kıyı Yapıları ile ilişkili alt yapı ve ulaşım bağlantıları üç başlık altında irdelenmektedir. Bu başlıklar karayolu, Demir yolu ve Hava yoludur.

A. Karayolu:

Türkiye'de yolcu ve yük taşımacılığının temelini karayolu oluşturmaktadır. 2008 yılı itibarı ile devlet ve il yollarının uzunluğu 62.023 km. erişmiştir.

Türkiye'de yolcu ve yük taşımacılığının temelini karayolu oluşturmaktadır. Türkiye'de taşınan yük ve yolcunun %90'ından fazlası Karayolları ile taşınmaktadır. 2002 yılında çıkarılan Acil Eylem Planı ile bölünmüş yol çalışmalarına başlanmıştır. Yapılması aciliyet arz eden yollar üç ana kategoriye ayrılmıştır.

a) Kapasite yetersizliğinden dolayı bölünmüş yol olarak yapılması gereken kesimler 5,600 Km,

b) Uluslararası ağ bütünlüğünün sağlanabilmesi için yapılması gereken kesimler 4,000 Km,

c) Ulusal ağ bütünlüğünün sağlanabilmesi için yapılması gereken kesimler 5 400 Km. olarak belirlenmiştir.

Bu kesimlerin toplamı 15,000 km.dir.

Çalışmaların daha süratli ve kamu imkânlarının daha koordineli olarak kullanılabilmesi maksadıyla 5003 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünce Yapılacak Bölünmüş Yol İnşasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Kanun çıkartılmış ve 22 Kasım 2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Tüm ana karayolu akslarının bölünmüş yol olarak hizmete açılması hedeflenmektedir.

Tablo C.4: Yıllar İtibarıyla Hizmete Açılan Bölünmüş Yollar

Yıllar	**Hizmete Açılan Bölünmüş Yol (km)**
2002 Sonu	4,326
2003	1,305
2004	1,765
2005	2,045
2006	1,240
2007	1,082
2003-2007 Toplamı	7,437
Genel Toplam	11,763

Kaynak: www.kgm.gov.tr

1980'li yılların ortalarından itibaren başlayan Otoyollar inşaatları da devam etmektedir. Halen hizmette olan Otoyol güzergâhları

- Edirne-İstanbul-Kocaeli-Sakarya-Düzce-Bolu-Ankara aksı
- Mersin-Adana-Osmaniye-Hatay-Gaziantep aksı
- İzmir-Aydın aksıdır

Halen inşaat çalışmaları devam eden otoyollar

- Adana-Niğde
- Gaziantep-Şanlıurfa
- İzmir Çevreyolu
- Bursa Çevreyolu'dur.

Adana-Niğde ba7ğlantısının, Nevşehir ve Aksaray güzergahı ile Ankara'ya dolayısı ile Marmara'ya kadar ulaştırılması planlanmıştır. Yine İzmir-Manisa-Balıkesir-Bursa-Yalova-Kocaeli bağlantısı, Aydın-Denizli bağlantısı da planlanmış durumdadır.

Şekil C.1: Türkiye Karayolları Yolları Ağı

B. Demiryolu:

Türkiye'de demiryolu yapımı 1850'li yıllardan başlamıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarından 1950'li yılların ortasına kadar hızlanarak devam etmiştir. Bu tarihten itibaren karayollarına önem verilmesi ile yeni güzergâhların inşaatı yavaşlamıştır. Halen kullanılan demiryolu güzergâhlarının çok büyük bir bölümü 1950'li yıllara kadar yapılan güzergâhlar olmak üzere 10.991 km. demiryolu ağı bulunmaktadır.

2000'li yıllara kadar mevcut hatların düzenlenmesi ve iyileştirilmesi çalışmaları ağırlıklı olarak yapılmıştır. Bu dönemde iller arasında özellikle yolcu taşımacılığına yönelik Yüksek Hızlı Tren projeleri geliştirilmiş ve Ankara-Eskişehir-İstanbul Yüksek Hızlı Tren güzergâhının inşaatına başlanmıştır. Bu güzergâhın Ankara – Eskişehir kesimi tamamlanarak hizmete açılmıştır. Eskişehir – İstanbul arasında da inşaat çalışmaları devam etmektedir.

TCDD tarafından yayımlanan "T.C. Devlet Demir Yolları İstatistik Yıllığı 2003-2007"ye göre inşaat çalışmaları devama eden diğer Yüksek Hızlı Tren güzergâhları şunlardır.

- Ankara – Konya
- Ankara – Yerköy – Sivas
- Bursa – Osmaneli (Bilecik)
- Eskişehir – İstanbul

Mevcut inşaat çalışmalarına ilaveten planlanan hızlı tren güzergâhları;

- İzmir – Uşak – Afyon – Polatlı (Ankara)
- İstanbul– Edirne'dir.

Hızlı tren çalışmalarına ilaveten Kars – Tiflis (Gürcistan) arasında da yük taşımacılığına yönelik demir yolu inşaatı devam etmektedir. İnşaat çalışmaları haricinde TCDD mevcut hatlarını iyileştirme çalışmalarına devam etmektedir. 2010 yılına kadar mevcut hatların büyük bir kısmının elektrifikasyon ve sinyalizasyon alt yapısını tamamlamayı hedeflemektedir.

Kaynak: TCDD İstatistik Yıllığı, 2003–2007

Şekil C.2: Türkiye Demir Yolları Ağı

C. Havayolu:

Türkiye'de sivil ticari uçuşlara açık 44 hava alanı yer almaktadır. Bu hava alanlarından 40 tanesi Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMİ) tarafından işletilmektedir. Kalan 4 hava alanı özel ve diğer kamu kuruluşları tarafından işletilmektedir. DHMİ listesinde yer almayan Gazipaşa (Antalya) hava alanı, özel bir şirkete işletilmesi için verilmiştir. Henüz işletilmeyen hava alanında çalışmalar sürdürülmekte; kısa süre içinde işletilmeye geçmesi beklenmektedir.

44 havaalanından 12 tanesi uluslararası uçuşların yapıldığı hava limanı statüsünde 32 tanesi ülke içi uçuşların yapıldığı hava meydanıdır.

Muğla'da yer alan 2 adet uluslararası hava alanı (Bodrum-Milas ve Dalaman), Antalya Hava Alanı, İzmir Adnan Menderes Hava Alanı ve İstanbul Atatürk Hava Alanı, Ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin ana kapısı durumundadır.

Halen İstanbul'da yer alan Sabiha Gökçen Hava Alanı'nda dış hatlar terminal binasının yapımı devam etmektedir. DPT'nin 2009 yılı yatırım programı incelendiği zaman yapılan çalışmaların çok büyük bit kısmı, mevcut hava alanlarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi projelerini kapsamaktadır. Bunların dışında Çukurova Bölgesel Havaalanı yapımı etütleri ve İstanbul'a 3. bir havaalanı yapımı ile ilgili etütler 2009 sonrasına bırakılmıştır.

2009 Yılı yatırım Programında yer alan yeni havaalanı inşaatlarının başlangıç ve bitiş tarihleri Tablo C.5'de yer almaktadır.

Tablo C.5: Yatırım Programı Kapsamında Proje ve İnşaat Çalışmaları Sürdürülen Havaalanları

Havaalanı	Proje Başlangıç ve Bitiş Tarihleri
Iğdır Havaalanı inşaatı	2008-2011
Kütahya-Afyon-Uşak Bölgesel Havaalanı Projesi	2006-2013
Hakkari (Yüksekova) Havaalanı İnşaatı	2008-2011
Şırnak Havaalanı İnşaatı	2008-2011
Bingöl Havaalanı İnşaatı	2008-2011

Kaynak, 2009 Yılı Yatırım Programı, DPT

Ülkemizde yer alan ve halen işletilen ve işletme aşamasına gelmiş hava alanlarının konumları ve statüleri Şekil C.3.'de görülmektedir.

Şekil C.3: Türkiye'de Ticari Sivil Uçuşlar Yapılan Hava Alanları

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan 2009 Yılı Yatırım Programının Sektörlere dağılımı incelendiği zaman sektör bazında en büyük yatırım payı ulaştırma sektörüne aittir. Toplam planlanan yatırımlar içinde Ulaştırma sektörü %24'lük bir paya sahiptir. Bunu %19 ile diğer kamu hizmetleri, %16 ile eğitim sektörü, %13'erlik payla da tarım ve enerji sektörleri takip etmektedir.

2009 Yılı Yatırım Programı'na göre Ulaştırma sektörü yatırımlarının kuruluşlara ve türlere dağılımı incelendiği zaman; en büyük paya %47 ile karayolu ulaştırması sahiptir. Karayolu ulaştırmasını %37 ile demiryolu ulaştırması, %8 ile boru hattı ve %6 ile Havayolu ulaştırması takip etmektedir. Deniz yolu ulaştırması tüm ulaşım sektörü içindeki %2'lik payı ile en düşük orana sahiptir.

Bu değerler, Türkiye'de ulaşım sektörüne yönelik kamu yatırımlarının öncelikli olduğunu göstermektedir. Karayolu ve demir yolu yatırımlarının baskın rolü de son dönemlerde öncelik verilen duble karayolu uygulamaları ve hızlı tren yatırımlarına verilen önemi göstermektedir. Boru hatları ile ilgili değer de uluslararası platformda Türkiye'nin enerji politikalarının bir sonucudur.

2009 Yılı Yatırım Programına göre sektör bazında kamu yatırımları Tablo C.6'da, ulaştırma sektöründe bu yatırımların dağılımı Tablo C.7'de gösterilmektedir.

Tablo C.6: 2009 Yılı Yatırımlarının Sektörler Dağılımı (Bin TL)

KURULUŞLAR	PRJ. SAY.	PROJE TUTARI		2008 SONU HARCAMA			ETÜD–PROJE			DEVAM EDEN PROJELER			YENİ PROJELER			2009 YATIRIMI		
		DIŞ	TOPLAM	DIŞ		TOPLAM	DIŞ		TOPLAM	DIŞ		TOPLAM	DIŞ		TOPLAM	DIŞ		TOPLAM
				KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK	
TARIM	282	4 345 204	61 585 154	2 328 328	3 387	27 368 117	-	-	51 670	127 681	-	2 182 638	-	1 490	536 840	127 681	1 490	2 771 148
MADENCİLİK	44	544 657	1 374 953	-	13 880	63 921	-	180	6 500	-	18 125	100 921	-	382 058	823 579	-	400 363	931 000
İMALAT	80	277 410	1 371 057	-	97 799	434 164	-	4 950	10 050	-	56 946	169 901	-	6 550	121 839	-	68 446	301 790
ENERJİ	116	15 663 234	40 668 995	5 029 860	81 359	18 392 744	-	-	24 334	888 948	18 155	2 738 524	-	600	52 291	888 948	18 755	2 815 149
ULAŞTIRMA	364	33 811 141	88 182 658	17 575 911	2 100 935	44 228 869	-	1 723	96 285	1 880 329	306 223	4 309 148	-	42 361	685 893	1 880 329	350 307	5 091 326
TURİZM	49	-	1 197 441	-	-	322 451	-	-	1 825	-	-	117 077	-	-	29 024	-	-	147 926
HABERLEŞME	13	58 643	486 328	-	1 961	201 749	-	-	1 000	-	7 307	39 058	-	41 485	80 075	-	48 792	120 133
KONUT	37	-	343 135	-	-	60 081	-	-	550	-	-	78 050	-	-	59 162	-	-	137 762
EĞİTİM	645	446 766	18 101 462	135 750	-	8 011 032	-	-	58 009	112 725	-	2 334 206	-	-	1 021 314	112 725	-	3 413 529
SAĞLIK	128	520 748	7 039 628	359 158	-	2 937 358	-	-	43 400	46 642	-	982 661	1 216	-	611 346	47 858	-	1 637 407
DİĞER KAMU HİZMETLERİ	574	3 629 542	25 415 180	1 674 922	-	8 876 466	-	-	43 944	170 625	-	2 809 620	1 500	-	1 313 419	172 125	-	4 166 983
-DKH-İKTİSADİ	171	1 381 294	10 355 792	384 481	-	3 145 590	-	-	11 287	52 300	-	1 383 659	-	-	601 773	52 300	-	1 996 719
-DKH-SOSYAL	403	2 248 248	15 059 388	1 290 441	-	5 730 876	-	-	32 657	118 325	-	1 425 961	1 500	-	711 646	119 825	-	2 170 264
TOPLAM	2 332	59 297 345	245 765 991	27 103 929	2 299 321	110 896 952	-	6 853	337 567	3 226 950	406 756	15 861 804	2 716	474 544	5 334 782	3 229 666	888 153	21 534 153

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı, 2009

Tablo C.7: 2009 Yılı Ulaştırma Yatırımlarının Kuruluşlara Dağılımı (Bin TL)

KURULUŞLAR	PRJ. SAY.	PROJE TUTARI		2008 SONU HARCAMA			ETÜD–PROJE			DEVAM EDEN PROJELER			YENİ PROJELER			2009 YATIRIMI		
		DIŞ	TOPLAM	DIŞ		TOPLAM	DIŞ		TOPLAM	DIŞ		TOPLAM	DIŞ		TOPLAM	DIŞ		TOPLAM
				KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK	
DEMİRYOLU ULAŞTIRMASI	41	12 563 537	26 831 515	3 203 943	226 833	5 829 307	-	-	11 300	864 668	48 958	1 710 628	-	-	140 822	864 668	48 958	1 862 750
TCDD GN.MD.	23	6 280 764	13 891 198	2 111 603	226 833	3 463 471	-	-	-	530 000	48 958	1 184 020	-	-	135 980	530 000	48 958	1 320 000
ULAŞ.BAK.DLH İNŞAATI GN.MD.	18	6 282 773	12 940 317	1 092 340	-	2 365 836	-	-	11 300	334 668	-	526 608	-	-	4 842	334 668	-	542 750
DENİZYOLU ULAŞTIRMASI	31	135 123	1 017 873	-	50 823	341 496	-	-	2 000	-	4 760	74 062	-	9 000	33 538	-	13 760	109 600
DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI	4	61 941	208 472	-	23 941	115 171	-	-	-	-	3 800	22 600	-	-	900	-	3 800	23 500
ULAŞ.BAK.DLH İNŞAATI GN.MD.	10	-	598 365	-	-	128 709	-	-	2 000	-	-	37 012	-	-	11 088	-	-	50 100
KIYI EMNİYETİ GN.MD.	9	46 300	105 540	-	-	42 320	-	-	-	-	960	7 150	-	9 000	10 850	-	9 960	18 000
TCDD GN.MD.	2	-	10 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10 000	-	-	10 000
T.DENİZCİLİK İŞL.GN.MD.(1)	6	26 882	95 496	-	26 882	55 296	-	-	-	-	-	7 300	-	-	700	-	-	8 000
HAVAYOLU ULAŞTIRMASI	49	461 909	1 357 799	-	182 191	232 676	-	-	4 652	-	48 572	237 888	-	31 540	79 661	-	80 112	322 201
DHMİ GN.MD.	22	405 123	789 262	-	168 301	179 541	-	-	2 000	-	37 950	202 950	-	31 540	70 050	-	69 490	275 000
ULAŞ.BAK.DLH İNŞAATI GN.MD.	15	-	493 029	-	-	36 895	-	-	2 402	-	-	23 216	-	-	267	-	-	25 885
UB SİVİL HAVACILIK GN.MD.	1	-	644	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	644	-	-	644
D.METEOROLOJİ İŞL.GN.MD.	4	56 786	60 966	-	13 890	15 040	-	-	250	-	10 622	11 422	-	-	-	-	10 622	11 672
D.METEOROLOJİ İŞL.GN.MD.(DS)	7	-	13 898	-	-	1 200	-	-	-	-	-	300	-	-	8 700	-	-	9 000
KARAYOLU ULAŞTIRMASI	229	16 774 524	53 493 896	13 028 914	-	33 436 791	-	-	74 055	899 083	-	1 886 941	-	-	408 779	899 083	-	2 369 775
TCK GN.MD.	198	7 905 758	39 101 031	5 870 994	-	21 888 568	-	-	52 520	455 238	-	1 226 249	-	-	365 900	455 238	-	1 644 669
TCK GN.MD.(OTOYOLLAR)	23	8 868 766	14 294 406	7 157 920	-	11 535 096	-	-	20 110	443 845	-	646 189	-	-	1 701	443 845	-	668 000
EMNİYET GN.MD.	5	-	43 059	-	-	577	-	-	50	-	-	503	-	-	40 578	-	-	41 131
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	1	-	4 800	-	-	-	-	-	1 375	-	-	-	-	-	-	-	-	1 375
UB KARA ULAŞTIRMASI GN.MD.(DS)	2	-	50 600	-	-	12 550	-	-	-	-	-	14 000	-	-	600	-	-	14 600
BORU HATTI	14	3 876 048	5 481 575	1 343 054	1 641 088	4 388 599	-	1 723	4 278	116 578	203 933	399 629	-	1 821	23 093	116 578	207 477	427 000
BOTAŞ GN.MD.	14	3 876 048	5 481 575	1 343 054	1 641 088	4 388 599	-	1 723	4 278	116 578	203 933	399 629	-	1 821	23 093	116 578	207 477	427 000
TOPLAM	364	33 811 141	88 182 658	17 575 911	2 100 935	44 228 869	-	1 723	96 285	1 880 329	306 223	4 309 148	-	42 361	685 893	1 880 329	350 307	5 091 326

(1) Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar.

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı, 2009

C.1.3. Turizm Kıyı Yapıları İmar ve Çevresel Etki Değerlendirme Durumu

Kıyılarımızın kullanımı temel olarak; 1990'da yürürlüğe giren 3621 sayılı Kıyı Kanunu, 1985'de yürürlüğe giren 3194 Sayılı İmar Kanunu ve 1983'de kabul edilen 2872 Sayılı Çevre Kanunu ile yapılandırılmaktadır. Kıyı Kanununun nüvesi 1605 Sayılı Kanundur. Bu kanunla İmar Kanununa Ek 7 ve 8. maddeler eklenerek kıyı ve belediye-mücavir alan sınırları dışında yapılaşmaya düzenleme getirilmiştir. 3621 Sayılı Kıyı Kanunu'na göre kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında yer alan bütün planlama çalışmalarının hazırlanması ve onaylanması görevi Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na verilmiştir.

1991 yılında 443 sayılı Kanun ile Kurulan Çevre Bakanlığı'nın kurulması ve 1993'de Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliği'nin kabul edilmesi ile kıyı yapıları uygulama sürecinde ÇED raporu hazırlanması başlamıştır.

Maliye Bakanlığına Bağlı Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Milli Emlak Mevzuatı çerçevesinde kıyı yapılarının yapılacağı hazineye ait taşınmazların kiralanması ve irtifak hakkı verilmesini sağlamaktadır. Bu mevzuat çerçevesinde, 19.06.2007 tarih ve 26557 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik"; 26.04.2009 tarih ve 27211 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Hazine Taşınmazları Üzerinde İrtifak Hakkı ve Kullanım İzni Verilmesi İşlemleri Tebliği" ile kıyı bölgesinde yapılacak yatırımların izin ve kullanma işlemlerini yürütmektedir.

A. Planlama:

Kıyı alanlarının kullanıma açılması ve yapı yapılabilmesi için çok sayıda işlem yapılmalıdır. Kıyıda yapılacak tesise ilişkin işletme öncesi süreç üç ana aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar; tahsis için ön izin, imar planı, Proje ve uygulamadır. Bu prosedür temelde Kıyı Kanunu ve İmar Kanununa dayanmaktadır. İşlemler başvuru sahibi tarafından izlenmekte ve her aşamada alınan belge izin veya onay başvuruya eklenerek prosedür sonuçlandırılmaya çalışılmaktadır.

Kıyı alanlarında dolgu başvurusunda bulunabilmek için uygulanan prosedür, temel olarak 4 alt aşamadan oluşmaktadır:

1. Öncelikle, yatırım ve dolgu yapılacak alanın 1/1000 – 1/5000; yoksa 1/25000 haritalara işlenmesi ve Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nden **"ön izin"** alınması gerekmektedir. Ön izin başvurusu Valilik kanalıyla yapılmaktadır. Valilik başvuruyu Defterdarlık kanalıyla Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne göndermektedir. Milli Emlak'in görüşü olumsuz ise ve ön izin verilmeden prosedür sona erer.

2. "Ön izin" alındıktan sonra "Dolgu İmar Planı Teklifi" hazırlanmaktadır. Plan teklifi onaylı Kıyı Kenar Çizgisini gösterir 1/1000 ölçekli halihazır harita veya varsa onaylı imar planı üzerine çizilir. Kıyı yapısının deniz ve kara tarafındaki koordinatlarının gösterilmesi gerekmektedir. Plan Raporu, Jeolojik Etüt ve Fizibilite Raporu ile Milli Emlak'dan alınan ön izin belgesi eklenerek valiliğe (Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü) verilir.

3. Valilik teklifi Bayındırlık ve İskân Bakanlığına gönderir. Bakanlık, ilgili kurumlardan görüş almaktadır. Bu kurumlar; Çevre ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Belediye sınırları içinde ise belediye meclis kararı, belediye sınırları dışında ise il genel meclisi kararı ve gerekiyorsa diğer kurumlardan alınan görüşlerin tamamlanmasıyla birlikte teklifi değerlendirir.

   Proje alanı; turizm alanı, turizm merkezi, kültür ve turizm koruma-gelişme bölgesi, özel çevre koruma alanı, özelleştirme kapsamında olan tesis gibi özel statülü bir alan ise; ilgisine göre Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığına gönderilir plan onaması bu kurumlar tarafından yapılır..

4. Dolgu imar planı teklifinin Bayındırlık Bakanlığı tarafından onaylanması ile ilgili kurumlara (Valilik, belediye, İller Bankası Genel Müdürlüğü, Ulaştırma Bakanlığı – DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü, Denizcilik Müsteşarlığı, Kültür ve turizm Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Maliye Bakanlığı) ve başvuru sahibine dağıtımı yapılır. Maliye Bakanlığı plan onayının kendisine ulaşmasıyla “Kesin Tahsis” işlemini başlatır.

Kıyı Yapıları plan hazırlama ve onama süreci Şekil C.4’de gösterilmektedir.

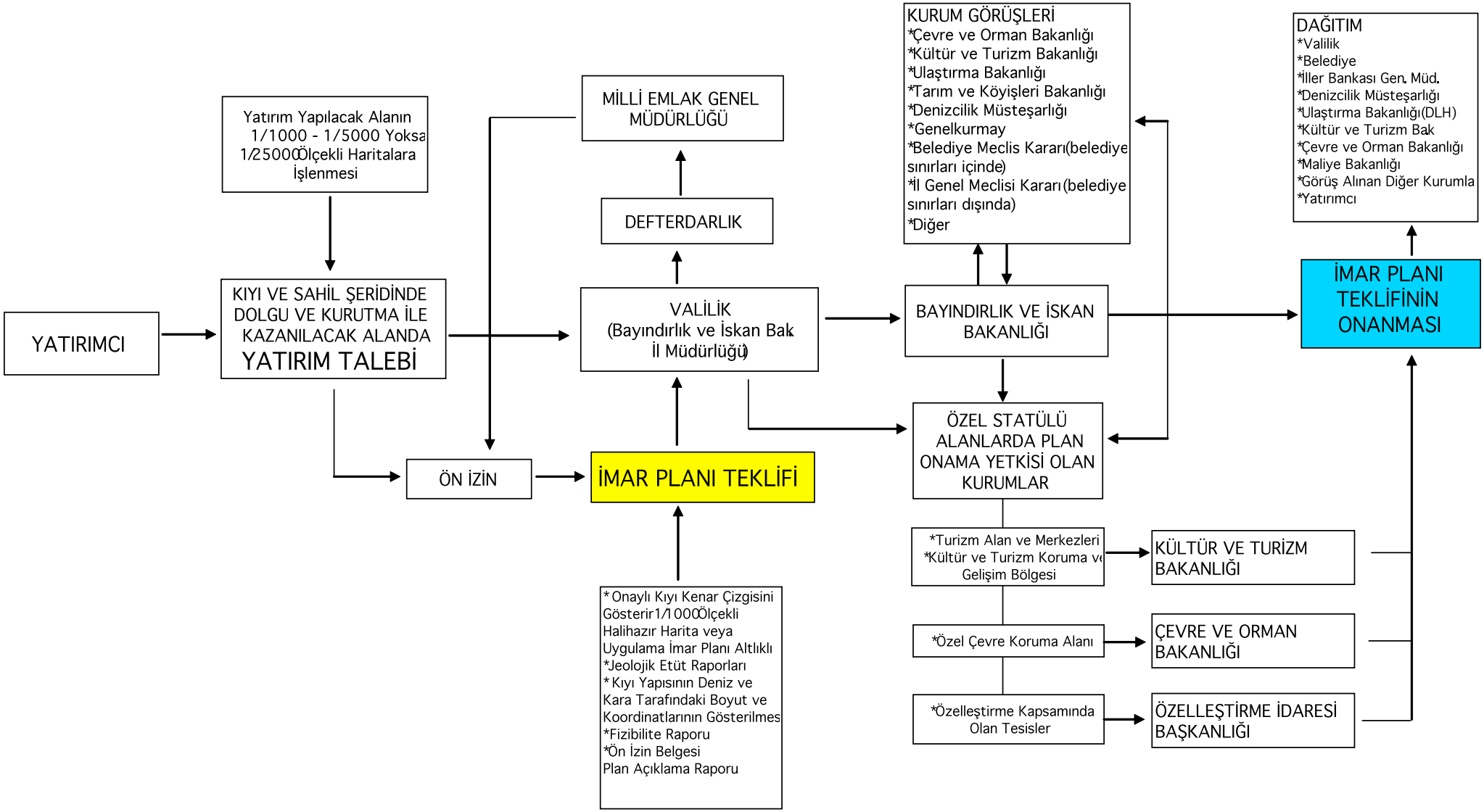

Şekil C 4: Kıyı Yapıları İmar Planı Hazırlama ve Onay Süreci

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü'nün kayıtlarının incelenmesi sonucunda 1992 yılından 2008 yılı sonuna kadar 133 adet turizm kıyı yapıları ile ilgili imar planının onaylandığı tespit edilmiştir. Bu planlar içinde, yat limanı, yat yanaşma yeri, kruvaziyer liman, kıyı düzenlemesi + yat limanı, turizm amaçlı onaylanmış kıyı kesimi planı vb. bulunmaktadır. Tablo C.8'de DLH Genel Müdürlüğü ve ilgili diğer kuruluşların arşivlerinin taranmasıyla ortaya çıkan; yıllar itibarıyla onaylanan turizm kıyı yapıları imar planları listesi görülmektedir.

Tablo C.8: Yıllar İtibarıyla İmar Planı Teklifi Onaylanmış Turizm Kıyı Yapıları

Yıllar	Sıra No	Yıl Sıra No	Plan Tekfinin Adı	Mevkii	Plan Onayını Yapan Kurum	Tarih-Sayı No	Plan Onay Tarihi
2008	1	1	Antalya-Kemerağzı-Kundu İskele İmar Planları	Kemerağzı	Kültür ve Turizm Bak.	10.01.2008/5146	04.01.2008
	2	2	Muğla İli, Fethiye İlçesi, Sahil Dolgu Alanı	Babataşı Mah.	Çevre ve Orman Bakanlığı	14.04.2008/800-2110	14.04.2008
	3	3	Muğla Milas (Ören) Dolgu Alanı Uyg. İmar Planı	Türkevleri Köyü Kerestebaşı Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	05.03.2008/1894	05.03.2008
	4	4	Muğla-Bozburun Beldesi Bük Mevkii Yat İmal ve Çekek Yeri	Bük Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	27.02.2008/423	27.02.2008
	5	5	Antalya İli, Demre İlçesi, Üçağız Köyü mevcut Dolgu Ali Yüzer İskele	Demre Üçağız	Çevre ve Orman Bak.	10.01.2008/53-170	10.01.2008
	6	6	İzmir Karaburun Yat Limanı Dolgu İmar Pl. Notu Değişikliği	Karaburun	Bay. ve İsk.Bak.	28.11.2008/9767	28.11.2008
	7	7	Muğla, Bodrum, Bitez Kıyı Düzenlemesi	Bitez Yalı Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	25.11.2008/9692	25.11.2008
	8	8	Muğla-Marmaris Yalancıboğaz Yat.Yan. ve Çek. Yeri İm.Pl. Değişikliği	Yalancıboğaz Mevkii	Kültür ve Turizm Bak.	05.08.2008/144505	05.08.2008
	9	9	Muğla Datça Meersa Tur. Tali Yat Lim.Uyg.İm. Planı	Karaköy Gerince	Çevre ve Orman Bak.	24.09.2008/2016	24.09.2008
	10	10	İstanbul-Kadıköy-Fenerbahçe Dolgu İm.Pl.	Fenerbahçe	Bay. ve İsk.Bak.	26.08.2008/7421	26.08.2008
	11	11	Muğla Göl-Türkbükü, Türkkbükü-Menemen Dolgu Alanı	Bodrum	Bay. ve İsk.Bak.	20.10.2008/8810	20.10.2008
	12	12	Kadıköy-Fenerbahçe Dolgu İmar Planı Hk. İSTANBUL	Fenerbahçe	Bay. ve İsk.Bak.	20.08.2008/7155	20.08.2008
	13	13	Muğla, Bodrum (İçmeler) Revizyon Dolgu Alanı	İçmeler Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	09.10.2008/8511	09.10.2008
	14	14	Muğla-Göltürkbükü, Hebil Mevkii, İskele Uyg.İm.Pl.	Hebil	Bay. ve İsk.Bak.	16.10.2008/8736	16.10.2008
	15	15	Antalya, Manavgat, gündoğdu İskele İm.Pl.	Gündoğdu	Çevre ve Orman Bak.	21.07.2008/1535-3799	21.07.2008
	16	16	Antalya Kemerağzı-Kundu İskele İmar Planları	Kundu	Kültür ve Turizm Bak.	18.07.2008/131768	17.07.2008
	17	17	Belek Turizm Merkezi, İskele ve İleribaşı Mevkii, İskele İmar Planları	İleribaşı Mevkii	Kültür ve Turizm Bak.	04.11.2008/199671	04.11.2008
2007	18	1	Muğla-Marmaris Selimiye Köyünde Yüzer İskele Uyg. İmar Planı	Muğla-Marmaris Selimiye Köyü	Çevre ve Orman Bak.	05.10.2007/1962-21264	05.10.2007
	19	2	Çevre Düzeni Revizyon Planı	Serik-Çolaklı Side, Çenger, Side II	Kültür ve Turizm Bak.	29.05.2007/94237-13080	29.05.2007
	20	3	Muğla İli, Datça İlçesi, İskele Mahallesi Azganlı Mevkii Yat Limanı	Azganlı Mevkii	Çevre ve Orman Bak.	31.05.2007/1041-3172-12874	31.05.2007
	21	4	Aksu Çayı Mendirek (ANTALYA-Kemerağzı)	Antalya Kemerağzı Kundu	Kültür ve Turizm Bak.	18.07.2007/125355-16504	18.07.2007
	22	5	Muğla İli, Fethiye İlçesi, Göcek Beldesi Eski Tigem Tesislerine ait imar planı	Poruklu Koyu Mevkii	Çevre ve Orman Bar.	19.07.2007/1432-4144-16604	19.07.2007
	23	6	Balıkesir-Ayvalık-Altınova Yat Limanı ve Kıyı Düzenlemesi Amaçlı Dolgu İmar Planı	Balıkesir-Ayvalık Altınova	Bay. ve İsk.Bak.	19.07.2007/5321-16762	19.07.2007
	24	7	Muğla İli, Fethiye İlçesi, Göcek Beldesi Eski Etibank tesislerine ait Yat Bağlama İskelesi	Muğla -Fethiye-Göcek	Çevre ve Orman Bak.	22.05.2007/952-2918-12434	22.05.2007
	25	8	Muğla İli, Bodrum İlçesi, Gündoğan Dalgakıran Uyg. İmar Planı	Muğla-Bodrum Gündoğan Mezgit Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	09.01.2007/50-93-616	09.01.2007
	26	9	Antalya, Manavgat Side Belediyesi 656 Adı 1 kapselde yer alan Side Perisse Otel İskele Planı	Antalya-Manavgat-Side	Kültür ve Turizm Bak.	16.05.2007/84985-11368	14.05.2007
	27	10	Balıkesir-Edremit-Akçay İskele Yapımı Dolgu İmar Planı.	Balıkesir İli, Edremit İlçesi Akçay Belediyesi	Bay. ve İsk.Bak	5.11.2007/8289	05.11.2007
	28	11	Güllük (Milas) Muğla İskele	Muğla-Milas Güllük Belediyesi	Bay. ve İsk.Bak	15.11.2007/860	15.11.2007
	29	12	Zonguldak Yat Limanı ve Kıyı Dolgu Alanı İmar Planı.	Zonguldak-Merkez İlçe Zonguldak Belediyesi.	Bay. ve İsk.Bak	21.11.2007/8721	21.11.2007
2006	30	1	İSTANBUL-Pendik Sahil Dolgu Alanı Değişikliği İmar Planı	Pendik	Bay. ve İsk.Bak.	05.01.2006/126-33	05.01.2006
	31	2	MUĞLA-Fethiye Karagözler Yat Yanaşma	Karagözler	Bay. ve İsk.Bak.	1801-2006/262-102	18.01.2006

			Yeri Revizyonu				
	32	3	Kumbahçe (Bodrum) Muğla yeri Yat Yanaşma iskelesi	Paşatarlası Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	18.01.2006/261-103	18.01.2006
	33	4	MUĞLA-Marmaris Orhaniye Köyü Keçibükü Mevki Yat Lim. Revizyonu	Keçibükü Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	21.02.2006/385-1029	21.02.2006
	34	5	MUĞLA-Bodrum Yolcu İskelesi	Kumbahçe-Mantar Burnu Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	01.03.2006/477-1247	01.03.2006
	35	6	İSTANBUL-Büyükçekmece Yat Lim.Dolgu İmar Planı Değişiklik Teklifi	Büyükçekmece	Bay. ve İsk.Bak.	08.03.2006/523-1412	08.03.2006
	36	7	MUĞLA-Milas-Ören İskele Teklifi	Çökertme Mevkii	Kültür ve Turizm Bak.	31.03.2006/46769	30.03.2006
	37	8	İZMİR-Karaburun Yat Limanı Bal.Bar. amaçlı Uygulama İmar Planı	Karaburun	Bay. ve İsk.Bak.	03.04.2006/750-2101	03.04.2006
	38	9	İSTANBUL-Büyükçekmece-Mimar-Sinan Yat Limanı Dolgu Alanı Uyg. İmar Planı	Büyükçekmece	Bay. ve İsk.Bak.	19.04.2006/925-2579	19.04.2006
	39	10	AYDIN-Kuşadası Kruvaziyer Lim. Uyg. İmar Planı iptali	Kuşadası	Bay. ve İsk.Bak.	31.05.2006/1311-3620	31.05.2006
	40	11	AYDIN-Kuşadası Limanı Uyg. İmar Planı	Kuşadası	Bay. ve İsk.Bak.	01.06.2006/1326-3665	01.06.2006
	41	12	İSTANBUL-Kadıköy-Çiftehavuzlar Dolgu Al. Ve Yat Lim. İm. Planı	Çiftehavuzlar Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	14.06.2006/1467-4037	14.06.2006
	42	13	MUĞLA-Marmaris, Adaköy Kirlik Mev.Yat Yan.Çek.Ye.İm.Pl.Değ.	Kirlik Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	26.06.2006/1656-4374	26.06.2006
	43	14	Marmaris-Sögüt Yat İmal ve Çekek Yeri	Muğla-Marmaris Söğüt Köyü Germe Mevkii	Çevre ve Orman Bak.	10.10.2006/2055-5201	10.10.2006
	44	15	Yalıkavak (Bodrum) Muğla, Mendirek Dolgu	Giriş altı Mevkii	Bay ve İsk.Bak.	18.10.2006/2775-7498	18.10.2006
	45	16	Fethiye İskele Dolgu Alanı+İskeleye ilişkin Plan Teklifi	Muğla-Fethiye Karagözler Mah. Çuhalar Mevkii	Çevre ve Orman Bak.	20.10.2006/2181-5448	10.10.2006
	46	17	Muğla İli, Datça İlçesi, İsk. Mah. Lim.Mev.GemYan. yer ve ek bar. Hk.	Muğla Liman Mevkii	Çevre ve Orman Bak.	18.07.2006/1445-3703	14.07.2006
	47	18	İzmir-Aliağa-Çaltıdere Yat İnşa Bakım Onarım ve Çekek Yeri	Çaltıdere Köyü	Bay. ve İsk.Bak.	02.08.2006/2156-5700	08.08.2006
	48	19	Muğla-Bodru-Yalıkavak Yat Limanı Revizyonu	Çökertme Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	08.08.2006/2156-5700	
	49	20	Muğla Marmaris,Orhaniye köyü Keçibükü Mevkii Tali Yat Limanı Teklifi	Keçibükü Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	19.12.2006/3350-8984	19.12.2006
2005	50	1	İZMİR-Çeşme Yat Limanı	Musalla Mah.	Bay. ve İsk.Bak.	07.03.2005/523-1823	07.03.2005
	51	2	ANTALYA-Merkez Çevre Düzeni Planı	Merkez	Bay. ve İsk.Bak.	03.03.2005/812-1744	03.03.2005
	52	3	MERSİN-Taşucu Bal.Bar ve Yat Limanı Dolgu Alanı	Taşucu	Bay. ve İsk.Bak.	16.03.2005/646-2169	16.03.2005
	53	4	ANTALYA-Alanya Sabit İskele Uzatımı Talebi	Alanya	Bay. ve İsk.Bak.	09.05.2005/1147-3980	09.05.2005
	54	5	YALOVA-Dolgu Alanı Uygulama İmar Planı	Samanlıderesi ile Dev.Ürt.Çift. arasında	Bay. ve İsk.Bak.	17.05.2005	17.05.2005
	55	6	TEKİRDAĞ-Merkez-Çekek Yeri Dolgu İmar Planı	Merkez	Bay. ve İsk.Bak.	22.09.2005/9840-2507	22.09.2005
	56	7	ANTALYA-Alanya-Akhan Yat Limanı Dolgu Alanı İmar Planı	Alanya Akhan Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	20.06.2005/1467-5965	20.06.2005
	57	8	MUĞLA-Bodrum-Yalıkavak Tekne Sahası (ilave çekek yeri) Dolgu Al.Uyg.İmar Planı	Yalıkavak	Bay. ve İsk.Bak.	06.12.2006/3118-11810	06.12.2005
2004	58	1	MUĞLA-Marmaris İskele Yapımına İlişkin Uygulama İmar Planı Değişikliği	Kemeraltı Mahallesi	Kültür ve Turizm.Bak.	12.05.2004/707-3148-12101	06.05.2004
	59	2	MUGLA-Milas Kayık Atım-Çekim Yeri	Güllük Yenimahalle Manastır Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	06.07.2004/1621-7751	06.07.2004
	60	3	İZMİR-Yenifoça Yat Limanı Uygulama İmar Planı	Yenifoça	Bay. ve İsk.Bak.	28.06.2004/1537-7478	28.06.2004
	61	4	MUĞLA-Bodrum (Yalıkavak) Tekne Sahası Çekek Yeri Uygulama İmar Planı	Çökertme Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	04.06.2004/1326-6214	04.06.2004
	62	5	İSTANBUL-Ataköy Nazım ve Uygulama İmar Planı	Ataköy	Kültür ve Turizm Bak.	01.10.2004/1577-8069-26904	30.09.2004
	63	6	İZMİR-Alaçatı Yat Limanı ve Bal.Bar. Planları	Çeşme Alaçatı	Kültür ve Turizm Bak.	17.09.2004/1482-7575-24451	10.09.2004
	64	7	AYDIN-Kuşadası Kruvaziyer Limanı Uygulama İmar Planı	Kuşadası	Bay. ve İsk.Bak.	03.09.2004/2139-10557	03.09.2004
	65	8	BARTIN-Kuruçaşile-Tekkeönü Tekne İnşa ve Çekek Yeri Dolgu İmar Planı	Tekkeönü	Bay. ve İsk.Bak.	20.08.2004/2017-10010	20.08.2004
	66	9	MUĞLA-Marmaris (İçmeler) Dolgu ve İskele Plan Değişikliği	İçmeler	Bay. ve İsk.Bak.	16.07.2004/1700-8344	16.07.2004
	67	10	MERSİN-Yenişehir Kıyı Dolgu Alanı	Yenişehir	Bay. ve İsk.Bak.	23.11.2004/2666-14608	23.11.2004
	68	11	MUĞLA-Fethiye Yat Yanaşma İskelesi Uyg. İmar Planı	Göcek	Bay. ve İsk.Bak.	18.11.2004/2648-14403	18.11.2004
	69	12	İSTANBUL-Beyoğlu Tophane Salıpazarı Kruvaziyet Yat Limanına ait İmar Planları	İstanbul	Kültür ve Turizm Bak.	18.10.2004/1651-8521-28433	30.09.2004
2003	70	1	Muğla-Bodrum (Yalıkavak) Yat Lim. Ve Yolcu Gemisi Yan. Yeri Uygu. İmar Planı Değişikliği	Yalıkavak	Bay. ve İsk.Bak.	22.10.2003/2643-10985	22.10.2003
	71	2	MUĞLA-Bodrum Yat Lift İskele Dolgu Alanı İmar Planı	Kumbahçe Mah. İçmeler Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	01.07.2003/1544-7366	01.07.2003
	72	3	İZMİR-Urla Yat Limanı ve Turizm Kompleksi İmar Planı	Kalabak Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	25.06.2003/1481-7238	25.06.2003

	73	4	MUĞLA-Köyceğiz Yat Yanaşma Yeri Uygulama İmar Planı	Ekincik Köyü Maden İsk. Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	16.04.2003/855-4456	16.04.2003
	74	5	MERSİN-Yenişehir Kıyı Dolgu Alanı ve İç Düzenlemesi ve KKÇ Değişikliği İmar Planı	Yenişehir	Bay. ve İsk.Bak.	06.06.2003/1272-6375	13.06.2003
	75	6	SAMSUN-Batıpark Dolgu Alanı İmar Planı	SAMSUN	Bay. ve İsk.Bak.	24.02.2003/422-2237	05.02.2003
	76	7	MUĞLA-Köyceğiz Yat Yanaşma Yeri İmar Planı	Ekincik Köyü Maden İskelesi Mevkii	Çevre Bakanlığı	16.01.2003/249	
2002	77	1	BALIKESİR-Altınoluk Dolgu Alanı Uygulama İmar Planı	Edremit	Bay. ve İsk.Bak.	14.06.2002/1217-11944	14.06.2002
	78	2	KOCAELİ-Gebze (Tavşancıl) İskele ve Rıhtım Dolgu İmar Planı	Gebze	Bay. ve İsk.Bak.	12.06.2002/1193-11896	12.06.2002
	79	3	İSTANBUL-Kumburgaz Yat Limanı Uygulama İmar Planı	Büyükçekmece	Bay. ve İsk.Bak.	30.04.2002/846-7979	30.04.2002
	80	4	KOCAELİ-İzmit Dolgu İmar Planı Değişikliği	İzmit	Bay. ve İsk.Bak.	26.04.2002/831-7923	26.04.2002
	81	5	MERSİN-Yenişehir Kıyı Dolgu Alanı Nazım İmar Planı	Yenişehir	Bay. ve İsk.Bak.	19.09.2002/1996-18971	19.09.2002
	82	6	İZMİR-Aliağa İskele Dolgu Alanı imar Planı	Arapçiftliği	Bay. ve İsk.Bak.	15.07.2002/1474-14496	15.07.2002
	83	7	İZMİR-Alaçatı Turizm Merkezi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı Revizyonu	Alaçatı	Kültür ve Turizm Bak.	19.03.2002/527-1000-8080	15.03.2002
	84	8	MUĞLA-Bodrum-Mumcular İskele ve Dolgu Alanı İmar Planı	Güvercinlik Köyü Gökçeler Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	12.04.2002/746-7227	12.04.2002
	85	9	İSTANBUL-Büyükçekmece Gürpınar Yat Limanı Dolgu Alanı İmar Planı	Gürpınar	Bay. ve İsk.Bak.	29.03.2002/626-5781	30.01.2002
2001	86	1	MUĞLA-Marmaris İçmeler Yat Yanaşma Yeri İmar Planı	İçmeler	Turizm Bakanlığı	27.06.2001/1166-3338-20763	27.04.2001
	87	2	MUĞLA-Bodrum Yalıkavak Dolgu Alanı İmar Planı	Çökertme Mev.	Bay. ve İsk.Bak.	08.06.2001/1322-14589	31.05.2001
	88	3	ANTALYA-Gazipaşa Yat Limanı İmar Planı	Kızılın Mevkii	Bay ve İsk.Bak.	12.01.2001/88-597	12.01.2001
	89	4	MUĞLA-Marmaris İçmeler Yat Yanaşma Yeri İmar Planı	İçmeler	Bay. ve İsk.Bak.	12.01.2001/89-594	15.01.2001
	90	5	MUĞLA-Bodrum Karada Marina İmar Planı	Karada	Turizm Bak.	18.09.2001/1734-4995-30002	17.09.2001
	91	6	İSTANBUL-Büyükçekmece Kumburgaz Dolgu Alanı İmar Planı	Kumburgaz	Bay. ve İsk.Bak.	10.10.2001/2415-23366	10.10.2001
2000	92	1	MUĞLA-Marmaris Yüzer İskele Uyg. İmar Planı	Adaköy-Adaağzı Mevkii	Kültür ve Turizm Bak..	25.08.2000/1717-4268-24042	23.11.2000
	93	2	MUĞLA-Bodrum-Karada Marina İskele Dolgu Alanı İmar Planı	Eski Çeşme Mahallesi	Bay. ve İsk.Bak.	22.12.2000/2543-30287	10.11.2000
	94	3	MUĞLA-Göcek Yat Çekek Yeri İmar Planı	Göcek	Bay. ve İsk.Bak.	22.03.2000/419-4863	09.05.2000
	95	4	ÇANAKKALE-Kepez Yat Limanı İmar Planı	Kepez	Bay.ve İsk.Bak.	02.03.2000/330-4223	02.03.2000
	96	5	MUĞLA-Güllük Gemi Yanaşma İskelesi	Güllük	Bay. ve İsk.Bak.	01.03.2000/326-4198	01.03.2000
	97	6	MUĞLA-Marmaris Bozburun Yat Çekek Yeri İmar Planı	Bozburun Belediyesi Bük Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	19.01.2000/68-622	18.01.2000
1999	98	1	BALIKESİR-Ayvalık Sakarya Yat Limanı Dolgu Alanı İmar Planı	Sakarya Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	03.03.1999/334-2731	26.02.1999
	99	2	MUĞLA-Marmaris Adaköy Adaağzı Yüzer İskele Talebi	Adaağzı Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	22.11.1999/1703-19029	03.11.1999
1998	100	1	İÇEL-Silifke Taşucu Liman ve Yol Plan Değişikliği	Taşucu	Bay. ve İsk.Bak.	18.11.1998/1847-16167	16.09.1998
	101	2	MUĞLA-Marmaris Orhaniye (Bay Marina) Tali Yat Limanı	Keçibükü Mevkii	Çevre ve Orm. Bak.	22.01.1998/224	20.04.1998
	102	3	MUĞLA-Bodrum Yalıkavak Yat Limanı ve Konaklama Tes.	Yalıkavak	Kültür ve Turizm Bak.	09.01.1998/31-89-830	15.12.1997
	103	4	MUĞLA-Marmaris Datça Yat Limanı Dolgu Alanı İmar Planı	Orhaniye Köyü Keçibükü Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	27.11.1998/1929-16721	27.11.1998
	104	5	İSTANBUL-Ataköy Zeytinburnu İmar Planı	Zeytinburnu	Bay. ve İsk.Bak.	24.11.1998/1894-16531	20.11.1998
	105	6	İSTANBUL-Yakuplu Yat Limanı Dolgu Alanı İmar Planı	Büyükçekmece Yakuplu	Bay. ve İsk.Bak.	27.10.1998/1748-14679	08.10.1998
	106	7	RİZE Yat Limanı Dolgu Alanı	Merkez	Bay. ve İsk.Bak.	08.07.1998-25.02.1998/1133-7427- 301-2186 (Revize edildi)	06.07.1998 13.02.1998
	107	8	MUĞLA-Göcek Fethiye Yat Limanı Dolgu Alanı İmar Planı	Göcek Fethiye	Bay. ve İsk.Bak.	03.06.1998/920-6028	17.11.1998
	108	9	MUĞLA-Bodrum Yalıkavak Yat Limanı Dolgu Alanı İmar Planı	Yalıkavak	Bay. ve İsk.Bak.		13.05.1998
1997	109	1	İSTANBUL-Ataköy Zeytinburnu Turizm Merkezi Nazım İmar Planı	Zeytinburnu	Bay. ve İsk.Bak.	22.12.1997/2151-18316	27.03.1998
	110	2	ANTALYA-Merkez Hurmaköy Akaryakıt Depolama ve Dağıtım Sistemleri	Hurmaköy	Bay. ve İsk.Bak.	22.12.1997/2135-18221	12.01.1998
	111	3	İSTANBUL-Ataköy Yat Limanı Plan Değişikliği	Ataköy	Bay. ve İsk.Bak.	23.10.1997/1760-15408	15.10.1997
	112	4	İSTANBUL-Kadıköy Fener bahçe Caddebostan Dolgu Alanı	Kadıköy	Bay. ve İsk.Bak.	13.01.1997/120-547	19.11.1997
	113	5	İSTANBUL-Büyükçekmece Gürpınar Bel. Yat Lim. Ve Dolgu Alanı	Gürpınar	Bay. ve İsk.Bak.	14.03.1997/484-3101	10.10.1997
	114	6	MUĞLA-Milas-Güllük Yat Limanı İmar Planı	Güllük	Bay. ve İsk.Bak.	25.04.1997/688-5639	23.06.1997

1996 ve Öncesi	115	1	MUĞLA-Bodrum Yat Limanı	Kızılağaç Köyü Gerenkuyu Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	07.10.1996/1541-12926	31.01.1997
	116	2	İZMİR-Çeşme-Ilıca Yat Limanı Dol.Alanı İmar Planı	Yıldız Burnu Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	23.10.1996/1732-14133	09.12.1996
	117	3	ANTALYA-Kalkan Dolgu Alanı İmar Planı	Karşıyaka Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	22.01.1996/91-1139	29.01.1996
	118	4	MUĞLA-Bodrum-Yalıkavak Marina Dolgu Alanı İmar Planı	Yalıkavak	Bay. ve İsk.Bak.	24.04.1996/606-5311	12.06.l996
	119	5	MUĞLA-Bodrum-Yalıkavak İskele Yerinin Değiştirilmesi	Yalı Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	26.06.1995/857-08583	07.12.1995
	120	6	KOCAELİ-İzmit Marina Çekek Yeri ve Yeşil Alan	İzmit	Bay. ve İsk.Bak.	29.03.1995/436-03977	06.06.1995
	121	7	MUĞLA-Bodrum-Turgutreis İskele Dolgu Alanı İmar Planı	Bağla Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	30.12.1994/2426-21393	13.03.1995
	122	8	MUĞLA-Bodrum-Yalıkavak Deniz Dolgusu ve Müzesi İmar Planı	Gökçebel Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	15.07.1994/969-12539	26.09.1994
	123	9	İSTANBUL-Eminönü Yolcu İskelesi Dolgu Alanı İmar Planı	Eminönü	Bay. ve İsk.Bak.	25.01.1994/90-01.571	24.06.1994
	124	10	MUĞLA-Marmaris Tersane ve Yat Çekek Yeri Dolgu Alanı İmar Planı	Adaağzı Yalancı Boğaz Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	25.01.1994/96-01564	03.05.1994
	125	11	MUĞLA-Bodrum-Yalıkavak Sahil Düzenlemesi-İskele Yapımı	Yalı Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	31.12.1993/2053-26806	26.04.1994
	126	12	MUĞLA-Bodrum-Yalıkavak Dalgakıran ve İskele	Tilkicik Mevkii	Bay. ve İsk.Bak.	21.06.1993/1019-11723	20.04.1994
	127	13	MUĞLA-Marmaris Albatros Yat Çekek Yeri Planı	Adaköy Kirlik Mevkii	Kültür ve Turizm Bak.	16.07.1993/1192-14320	17.06.1993
	128	14	AYDIN-Kuşadası İskele Dolgu Alanı İmar Planı	Türkmen Mah. Akyar Mekii	Kültür ve Turizm Bak.	09.08.1993/1327-16099	12.11.1993
	129	15	MUĞLA-Marmaris Rıhtım Dolgu Alanı İmar Planı	Kemeraltı Mah.	Bay. ve İsk.Bak.	18.05.1993/827-9867	29.12.1993
	130	16	MUĞLA-Marmaris İskele Dolgu Alanı İmar Planı	Adaağzı Yalancı Boğaz	Bay. ve İsk.Bak.	25.06.1993/1057-12505	11.06.1993
	131	17	MUĞLA-Bodrum İskele ve Rıhtım Dolgu Alanı İmar Planı	Bodrum	Bay. ve İsk.Bak.	03.04.1992/601-5593	23.06.1993
	132	18	İZMİR-İnciraltı Yüzer Dalgakıran imar Planı	İnciraltı	Bay. ve İsk.Bak.	06.07.1992/1055-11744	-

Kaynak: Ulaştırma Bakanlığı, DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, TAU Genel Müdürlüğü verileri

Yukarıdaki tablo incelendiği zaman özellikle 2004 yılı sonrasında plan tekliflerinin ve onaylanan planlarda bir artış görülmektedir. Son beş yıl içinde onaylanan planların toplamı 69 adettir (%52). Son üç yılda onaylanan plan sayısı ise 49 adettir (%37) bu veriler, artan turizm hareketliliğine bağlı olarak turizm kıyı yapılarında da bir artış trendi olduğunu göstermektedir.

Kıyı bölgelerinde yapılacak plan tekliflerini onama yetkisi Kıyı Yasasına bağlı olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndadır ancak özel statüsü bulunan alanlarda diğer bakanlıkların yetkisine girmektedir. Turizm Alanları, Turizm Merkezleri ve Kültür ve Turizm Koruma Gelişim Bölgelerinde onama yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığı; Özel Çevre Koruma Alanlarında Çevre ve Orman Bakanlığı plan onama yetkisine sahiptir.

B. Proje ve Uygulama Aşaması:

Kıyı yapıları ile ilgili olarak dolgu imar planının onaylanması, ÇED Raporunun hazırlanması, gerekli izinlerin alınması ile proje ve uygulama aşamasına geçilmektedir. Bu aşama dört alt başlıktan oluşmaktadır.

1. Kıyı tesisinin öncelikle altyapı projelerinin hazırlanması gerekmektedir: Ayrıntılı Jeolojik Etüt Raporu (bölgenin özelliğine göre Afet İşleri Genel Müdürlüğü veya Valilik onaylı), Mühendislik Uygulama Projeleri, deniz hareketlerini irdeleyen kıyı mühendisliği Model Deney Raporu, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu*. Bu proje ve raporlar "ön izin" belgesi de eklenerek DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

** **ÇED**: Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre kıyıda yapılacak;*

- *1350 DWT ve üzeri ağırlıktaki deniz araçlarının geçişine izin veren kıta içi su yollarının yapımı ve kıta içi su trafiği için yapılacak limanlar.*
- *1350 DWT ve üzeri ağırlıktaki deniz araçlarının yanaşabileceği ticari amaçlı Lima, iskele ve rıhtımlar.*
- *Yük ve yolcu gemilerinin yapım, bakım, söküm ve onarımı amaçlı tersaneler ile 24 m üzerinde yat imalatı yapan tesisler,*
- *Yat Limanları, ÇED Uygulanacak Projeler Listesi'nde (Ek-1) yer almakta olup ÇED Raporu Hazırlanacaktır.*

- *Akarsu havzalarında su aktarma projeleri (Ek-1'de yer almayanlar)*
- *Kıta içi su yollarının yapımı (Ek-1'de yer almayanlar)*
- *Akarsu yataklarının düzenlenmesi*
- *Limanla, iskeleler, rıhtımlar (Ek-1'de yer almayanlar)*
- *Balıkçı barınakları, römorkör barınakları.*
- *Denizden 10.000 m^2 ve üzerinde alan kazanılması projeleri,*
- *Erozyonla mücadele etmek için kıyılarda yapılan çalışmalar ve kıyının değişimine neden olabilecek deniz kenarında yapılan çalışmalar; dalgakıran, mahmuz, mendirek, set vb. (bunların bakımı onarımı hariç),*
- *Çekek Yerlerinde (Yat ve teknelere karaya çekme, bakım, onarım, konaklama, denize indirme hizmetleri sunan ve/veya tekne imalatı yapan tesisler)*
- *Derin deniz deşarjı projeleri, Seçme – Eleme Kriterleri Uygulanacak Projeler Listesi'nde (Ek-2) yer almakta olup Proje Tanıtım Dosyası Hazırlanacaktır.*

ÇED süreci, dolgu imar planlarının hazırlanması ve onaylanmasıdan bağımsız bir süreci takip etmektedir. 17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı Resni Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED yönetmeliğinin 6. maddesi 3. bendinde "Bu yönetmeliğe tabi projeler için ÇED Olumlu Kararı veya ÇED Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelere hiçbir teşvik, onay, izin, yapı ve kullanma ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez" hükmü yer almaktadır.

Dolayısı ile kıyı yapılarına ilişkin projelerde dolgu imar planı onaylanma şartı aranmamaktadır. Teklif projeleri ile de ÇED süreci yürütülebilir.

DLH onayladığı projeleri Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne göndermektedir.

2. Milli Emlak Genel Müdürlüğü **"kullanma izni"**ni vererek "**irtifak hakkı**" tesis eder ve dosyayı ilgisine göre valilik veya belediyeye göndermektedir.

   Proje alanı; turizm alanı, turizm merkezi, kültür ve turizm koruma-gelişme bölgesi, mevcut turizm tesisinin devamı ve tamamlayıcısı niteliğinde ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan alınacak "turizm yatırım belgesi" de eklenir.

3. Valilik veya belediye "**yapı ruhsatı"** vererek; yapımın projesine uygun olarak tamamlanmasını takiben yapı kullanma izni verilir.

4. Yapı kullanma izni ile Denizcilik Müsteşarlığına başvurularak "**işletme izni**" alınır. Denizcilik Müsteşarlığı 18/02/2007 tarihli ve 26438 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kıyı Tesislerine İşletme İzni verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ve bu yönetmeliğe bağlı 14.07.2008 tarih ve 24474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kıyı Tesisleri İşletme İzinleri Genelgesi çerçevesinde işletme izinlerini vermektedir. işletme izninin alınabilmesi için Kamu kurumları tarafından kullanılan kıyı tesisleri hariç, tüm kıyı tesislerinde Yapı Kullanma İzin Belgesi istenmektedir.

   Yönetmelik Kapsamında İşletme İznine veya Geçici İşletme İznine Esas Başvuru Belgeleri şunlardır:

   1) Gerçek veya tüzel kişiler için bu yönetmelik kapsamında faaliyet konusunu içeren ticaret sicil gazetesi aslı veya noter onaylı sureti.

   2) Gerçek veya özel tüzel kişiler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı veya gayri sıhhi müessese ruhsatı veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çalışmaya yönelik verilen iznin aslı veya ruhsatı veren kurumdan tasdikli sureti ya da noter onaylı sureti.

   3) Geçici işletme izni verilecek tesislerde, Yönetmeliğin 11 inci maddesinin ikinci fıkrası göz önünde bulundurularak İdarece değerlendirilir.

   4) Tesisin büyüklüğü ile orantılı uygun ölçekte hazırlanmış genel yerleşim planı (ölçekli, lejant gösterimi yapılmış, tesis üniteleri, baba, anele, aydınlatma yerlerini ve yangın hidrant ve dolaplarını içeren söz konusu genel yerleşim planı, TMMOB Mühendis odalarına kayıtlı mühendis veya mimar tarafından imzalı olacaktır).

   5) İlgili kurum yazısı veya kullanma izni, irtifak hakkı ya da işletme hakkı devir sözleşmesinin (geçici işletme izni için ön izin) aslı veya ilgili kurumdan tasdikli sureti ya da noter onaylı sureti.

   6) Kıyı tesisine ait Kıyı Kanunu kapsamında onaylı 1/1000 ölçekli uygulama imar planı veya onay işlemine ait ilgili yazı örneği (Geçici işletme izin talepleri, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinin ikinci fıkrası göz önünde bulundurularak İdarece değerlendirilir).

   7) Kıyı tesisine ilişkin Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünce (KEGM) düzenlenmiş fener gereklilik analizi, fener gerekli ise fenerin uygunluğu ve yeterliliğine ilişkin KEGM'den alınmış yazı.

   8) Gerçek veya özel tüzel kişilerin işleteceği kıyı tesislerinde, tesis tipi, yanaşacak deniz aracının özellikleri / sayısı, yolcu durumu, tahmil/tahliye edilecek ve/veya depolanacak yükün cinsi, tesisin kapasitesi/özellikleri göz önüne alınmak ve öngörülen standartlar doğrultusunda ekipman/donanım seçimi yapılmak suretiyle boru hattı ve şamandıra/platform ile kıyıdan uzak depolama tesisleri hariç,TMMOB Makine Mühendisleri Odasına kayıtlı mühendis tarafından hazırlanan yangın planı/projesi (KKÇ'nin kara tarafındaki tesisler ile ortak yangın planı ibraz edilmesi halinde bu plan kabul edilecektir).

   9) Hurda elleçleyecek tesisler için radyasyon ölçüm cihazlarına ilişkin Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan alınmış belgenin aslı veya belgeyi veren kurumca tasdikli sureti ya da noter onaylı sureti.

   10) Tesisin işletme izni veya geçici işletme izni talebine ilişkin yapılacak sörvey hizmeti bedellerinin ödendiğini gösterir ücret makbuzu.

Kıyı yapıları proje ve uygulama aşaması Şekil C.5'de gösterilmektedir.

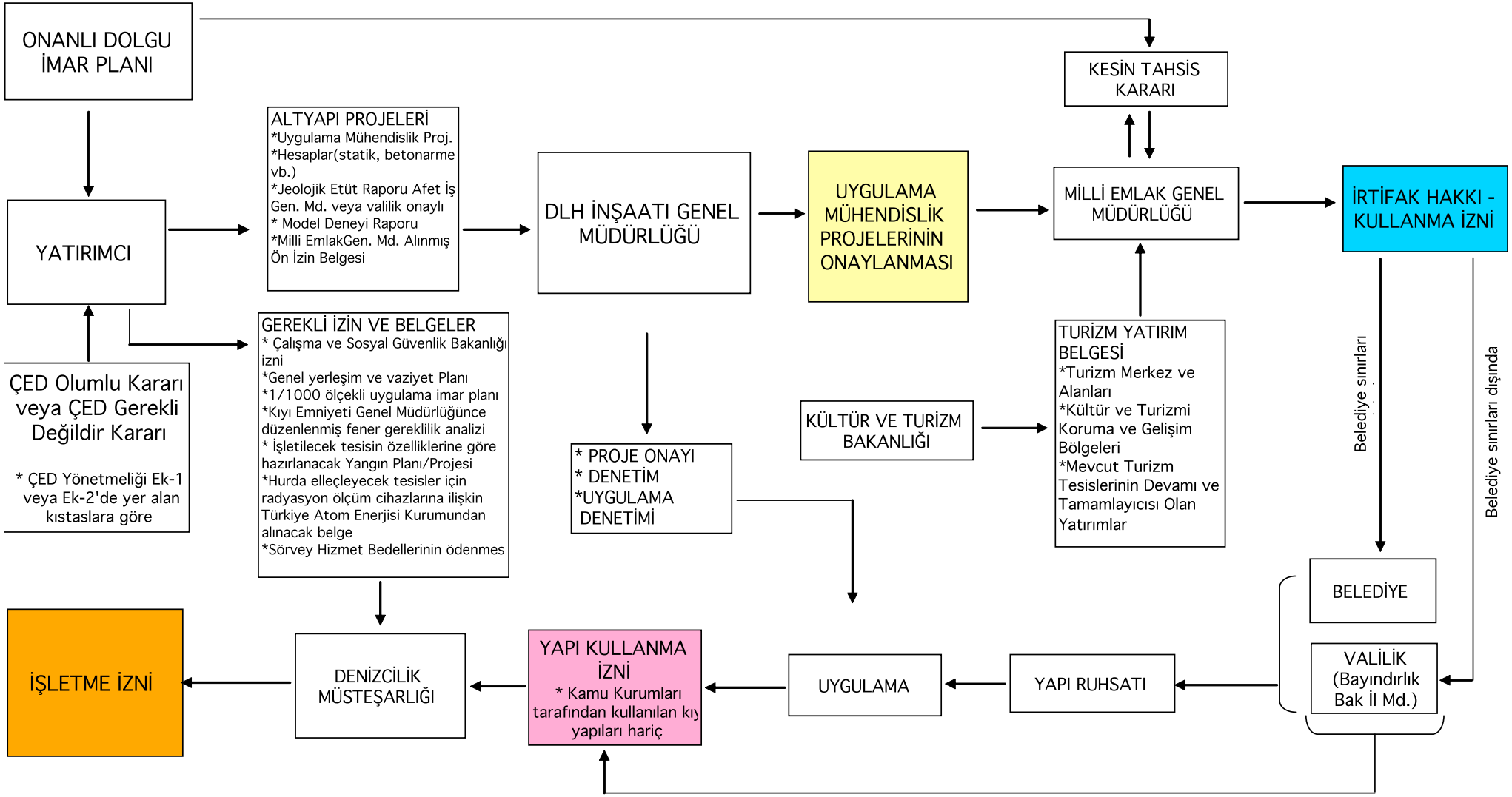

Şekil C.5: Kıyı Yapıları Proje ve Uygulama Süreci

Çevre Bakanlığı'nın 1991 yılında kurulması ve ÇED Yönetmeliği'nin de 1993 yılında çıkması ile kıyı yapıları ÇED raporu hazırlanması yükümlülüğü getirilmiştir. Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü verilerine göre 1993 yılından Nisan 2009 tarihine kadar olan süreçte 27 adet turizm kıyı yapısı ile ilgili olumlu ÇED kararı alınmıştır. Tablo C.9'da olumlu ÇED kararı alınan projelerin listesi görülmektedir.

Tablo C.9: Yıllar İtibarıyla ÇED Kararı Olumlu Çıkan Turizm Kıyı Yapıları

No	Karar Tarihi	Şube Müd.	Projenin Adı	Proje Sahibi	İli	Proje Yeri	ÇED Kararı
1	03.10.1996	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yalova Yat Limanı	DLHİ Gen. Müd.	Yalova	Merkez	Olumlu
2	08.11.1996	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Sahil Düzenlemesi Ve Yat Limanı	Gürpınar Bld.	İstanbul	Gürpınar	Olumlu
3	30.04.1998	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Marina,Konut, Arıtma Tesisi	Enelka Ltd.Şti	İstanbul	Yakuplu	Olumlu
4	03.06.1998	Turizm-Konut	Konut-Marina	Enelka İnş.A.Ş.	İstanbul	İstanbul-B.Çekmece	Olumlu
5	28.07.1998	Turizm-Konut	Göcek Turizm .Komp.	Anadolu Yat.A.Ş.	Muğla	Muğla-Fethiye	Olumlu
6	11.09.1998	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Rize Yat Limanı	Rize Belediyesi	Rize	Merkez	Olumlu
7	13.08.1999	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yat Limanı	Doğuş İnş.	Muğla	Bodrum	Olumlu
8	02.08.2000	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yalıkavak	Bod.Y.Kavak Turizm A.Ş..	Muğla	Bodrum	Olumlu
9	21.05.2001	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Kumburgaz Yat Limanı	DLHİ 4. Bölge md.	İstanbul	Bçekmece	Olumlu
10	08.07.2002	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Tekirdağ Yat Limanı	DLHİ Genel Müdürlüğü	Tekirdağ	Merkez	Olumlu
11	13.01.2003	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Urla Yat Limanı Ve Tur. Komp.	Atlas Marina İnt. Holding	İzmir	Urla	Olumlu
12	13.03.2003	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Alanya Yat Limanı	DLHİ Genel Müdürlüğü	Antalya	Alanya	Olumlu
13	03.11.2003	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Çanakkale Yat Limanı	İstanbul Turz.Otelcilik A.Ş	Çanakkale	Merkez	Olumlu
14	23.02.2004	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Trabzon Yat Limanı	Ulaştırma Bak.DLHİ Gn.Md.1.Bölge Müd.	Trabzon	Merkez İlçe Konaklar Mah.	Olumlu
15	10.03.2004	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yenifoça Yat Limanı	DLH İ 6. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Foça, Yenifoça Beldesi	Olumlu
16	10.09.2004	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Kumkuyu Yat Limanı	Ulaştırma Bak.DLHİ Gn.Md.1.Bölge Müd.	Mersin	Erdemli İlçesi, Kumkuyu Beldesi	Olumlu
17	15.04.2005	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Karaburun Yat Limanı	DLHİ Genel Müdürlüğü 6.Bölge Müdürlüğü	İzmir	Karaburun İlçesi,İskele Mevkiii	Olumlu
18	21.04.2005	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Çeşme-Şifne Yat Limanı	Ulaştırma Bakanlığı DLHİ 6.Bölge Müdürlüğü	İzmir	Çeşme İlçesi,Şifne Körfezi	Olumlu
19	27.12.2005	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Kartal Yat Limanı	Kartal Belediye Başkanlığı	İstanbul	Kartal	Olumlu
20	30.12.2005	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Büyükçekmece Yat Limanı Projesi	Büyükçekmece Belediye Başkanlğı	İstanbul	İstanbul, Büyükçekmece	Olumlu
21	01.02.2006	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Pendik Marina Alanı Projesi	Pendik Belediye Başkanlığı	İstanbul	Batı Mah. Sahil Dolgu Alanı	Olumlu
22	23.05.2007	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yat Limanı ve Yanaşma Rıhtımı	Nehirli Turizm ve Seyehat A.Ş.	İstanbul	Mimar Sinan	Olumlu
23	17.07.2007	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Zeytinburnu Deniz Turizmi Tesisleri	Rönesans-Koçhan	İstanbul	Zeryinburnu	Olumlu
24	18.10.2007	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yat Limanı Ve Sahil Düz. Çalışması	Beylikdüzü Belediye Başkanlığı	İstanbul	Büyükçekmece	Olumlu
25	01.11.2007	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Ataköy Mega Yat Limanı	Ataköy Marina Ve Yat İşletmeleri A.Ş.	İstanbul	Bakırköy	Olumlu
26	06.12.2007	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yat Limanı Ve Fuar Eğlance Alanı	Demir Madencilik A.Ş.	Zonguldak	Merkez	Olumlu
27	13.12.2007	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yat Limanı Feribot İskelesi Uzatımı Projesi	Marmaris Liman İşletmeciliği A.Ş.	Muğla	Marmaris	Olumlu
28	18.12.2007	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yat Limanı Projesi	DLH Gen.Müd.	Balıkesir	Marmara	Olumlu
29	20.05.2008	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Yat Limanı Ve Kıyı Rekreasyonu	Altınova Belediye Başkanlığı	Balıkesir	Ayvalık	Olumlu

TURİZM STRATEJİSİ 2023 TURİZME KAZANDIRILACAK MEVCUT BALIK BARINAKLARI

1. Enez Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
2. Şarköy Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
3. Avşa Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
4. İğneada Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
5. Kıyıköy Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
6. Kilyos Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
7. Şile Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
8. Akçakoca Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
9. Amasra Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
10. Cide Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
11. İnebolu Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
12. Sinop Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
13. Gerze Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
14. Yakakent Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
15. Samsun Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
16. Yalıköy Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
17. Fatsa Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
18. Efirli Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
19. Giresun Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
20. Görele Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
21. Trabzon Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
22. Of Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
23. Rize Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
24. Fındıklı Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
25. Hopa Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
26. Ahlat Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
27. Van Balıkçı Barınağı+Yat Limanı

TURİZM STRATEJİSİ 2023 ÖNERİ YAT LİMANLAR

1. Samandağ Yat Limanı
2. Anamur Yat Limanı
3. Dalaman Yat Limanı
4. Önen Yat Limanı
5. Datça Yat Limanı
6. Geyikli Yat Limanı
7. Bozcaada Yat Limanı
8. Gökçeada Yat Limanı
9. Saros Körfezi Yat Limanı

MEVCUT YAT LİMANLARI

TURİZM YATIRIM BEDELLİ YAT LİMANLARI

TURİZM STRATEJİSİ 2023 GELİŞTİRİLECEK VE ÖNERİ KRUVAZİYER LİMANLAR

1. Samandağ Kruvaziyer Limanı
2. Antalya Kruvaziyer Limanı
3. Kuşadası Kruvaziyer Limanı
4. Çeşme Kruvaziyer Limanı
5. Çanakkale Kruvaziyer Limanı
6. İstanbul Galata Kruvaziyer Limanı
7. İstanbul Haydarpaşa Kruvaziyer Limanı
8. İstanbul Ataköy Kruvaziyer Limanı
9. İstanbul Zeytinburnu Kruvaziyer Limanı
10. Samsun Kruvaziyer Limanı
11. Trabzon Kruvaziyer Limanı

Şekil C.6: Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planına Göre, Yat Limanları, Kruvaziyer Limanlar ve Balıkçı Barınakları

30	17.07.2008	Ulaşım ve Kıyı Yatırımları	Feribot Yanaşma Yeri,Yat Limani,Balikçi Barinaği	Güzelçamli Belediye Başkanliği	Aydin	Kuşadasi	Olumlu

Kaynak: Çevre ve Orman Bak., Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Gen. Müd.,2009

Olumlu ÇED Kararı alınana projelerin büyük bir kısmı Kamu projeleridir. 30 tekliften 18 tanesi Kamu kesimi projeleridir. Bu 18 teklifin 10 tanesi DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü veya bağlı Bölge Müdürlüklerine aittir.

C.1.4 "Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007 - 2013" Öneri Turizm Kıyı Yapılarının Konumları, Tipleri, Gerçekleşme Dönemleri,

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 raporu 2007-2013 Eylem Planına göre "Ülkemizin Deniz Turizminden Hak Ettiği Payı Alması" başlığı altında 2009 yılından başlayarak 2 yıl içinde aşağıda isimleri verilen yat limanlarının fizibilite ve uygulama projelerinin hazırlanması öngörülmektedir.

1. Samandağ Yat Limanı
2. Anamur Yat Limanı
3. Dalaman Yat Limanı
4. Ören Yat Limanı
5. Datça Yat Limanı
6. Geyikli Yat Limanı
7. Bozcaada Yat Limanı
8. Gökçeada Yat Limanı
9. Saros Körfezi Yat Limanı

Eylem planında öngörülen yeni yat limanlarında Doğu Akdeniz, ve Kuzey Ege bölgesine verilen önem verildiği görülmektedir.

Eylem planında Kruvaziyer gemi turizmi ile ilgili olarak; 2007 yılından başlayarak 2 yıl içinde fizibilite ve uygulama projelerinin hazırlanması öngörülen limanlar şunlardır.

1. Samandağı Kruvaziyer Limanı
2. Antalya Kruvaziyer Limanı
3. Kuşadası Kruvaziyer Limanı
4. Çeşme Kruvaziyer Limanı
5. Çanakkale Kruvaziyer Limanı
6. İstanbul Galata Kruvaziyer Limanı
7. İstanbul Haydarpaşa Kruvaziyer Limanı
8. İstanbul Ataköy Kruvaziyer Limanı
9. İstanbul Zeytinburnu Kruvaziyer Limanı
10. Samsun Kruvaziyer Limanı
11. Trabzon Kruvaziyer Limanı

Eylem planında özellikle Karadeniz'de yer alan balıkçı barınaklarının da Yat Turizmine kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu amaçla yat turizmine yönelik fizibilite ve uygulama projeleri hazırlanacak balıkçı barınakları aşağıda listelenmektedir. Balıkçı barınakları ile ilgili fizibilite ve uygulama projelerinin 2009'dan başlayarak 2 yıllık bir süreç içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.

1. Enez Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
2. Şarköy Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
3. Avşa Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
4. İğneada Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
5. Kıyıköy Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
6. Kilyos Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
7. Şile Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
8. Akçakoca Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
9. Amasra Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
10. Cide Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
11. İnebolu Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
12. Sinop Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
13. Gerze Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
14. Yakakent Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
15. Samsun Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
16. Yalıköy Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
17. Fatsa Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
18. Efirli Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
19. Giresun Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
20. Görele Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
21. Trabzon Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
22. Of Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
23. Rize Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
24. Fındıklı Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
25. Hopa Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
26. Ahlat Balıkçı Barınağı+Yat Limanı
27. Van Balıkçı Barınağı+Yat Limanı

Şekil C.6'da Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007-2013'e göre önerilen ve geliştirilecek yat limanları, yanaşma yerleri, kruvaziyer limanlar ve balıkçı barınakları görülmektedir.

C.2. Daha Önceden Yapılmış Çalışmaların Değerlendirilmesi

Turizm kıyı yapıları ile ilgili olarak daha önceden çeşitli kurumlar tarafından çalışmalar ve planlar bu başlık altında irdelenmektedir.

C.2.1 Yat Turizmi Master Planı (1992)

1992 yılında yapılan Yat Turizmi Master Plan çalışmasının gerçekleştirilmesinde kalitatif ve kantitatif araştırma **yöntemleri** kullanılmıştır. Kalitatif çalışmalarda kaynak araştırması yapılarak kullanılacak veriler toplanmış, anket uygulanacak alanlar saptanmış ve anket veri formları düzenlenmiştir. Anket uygulanması ve değerlendirmesi ise SİAR (Sosyal ve İktisadi araştırmalar A.Ş.) tarafından yürütülmüştür. Kantitatif çalışmalar ise "yüze yüz anket yöntemi" uygulanmıştır. Ticari ve özel yatlar için soru formları altı yat limanında (Kuşadası, Bodrum, Datça, Marmaris, Fethiye, Kaş) uygulanmıştır.

1. Turizm ve Yat Turizmi:

Çalışmanın ilk bölümünde turizm sektörüne ilişkin ayrıntılı bir araştırma yapılmıştır. Turizm sektörü 20. yüzyılın büyük sosyal kültürel ekonomik olayı niteliğine bürünmüştür tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de turizm geliri 1989 da dış ticaret açığının %6 sını karşılarken 1990 yılında %35 ini karşılamıştır. Bu nedenle turizm özellikle gelişmekte olan ülkelerin, gelişmiş ülkelerin sanayi ürünleriyle baş etmeleri çok zor olduğu için ekonomik kalkınma için çok önemli şansıdır. Turizm sektörünün özelliği çoğaltan katsayı nitelliğiyle diğer sektörlere de olumlu yönde etkili olmasıdır. Uluslararası turizm 1950 yılında 25.3 milyon kişiden 1990 yılında 16 katı artarak 415 milyon kişiye ulaşmıştır.(Kaynak WTO) Uluslararası turizm gelirleri ise 1950 yılında $2.1 milyar iken 1990 yılında 100 kat artarak 230 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır (WTO). 1963 yılında Türkiye turizm dengesi (gelir eksi gider) eksi $13 milyon iken 1990 yılında artı $2.8 milyar çıkmıştır. Türkiye'de 1963 yılından 1991 yılında yabancı turist sayısı 25 kat artıp yaklaşık 5.5 milyona çıkmıştır. Yurtdışına çıkan Türk vatandaşı ise 60 kat artıp yaklaşık 3 milyona ulaşmıştır. Ülkemiz uluslararası turizmde ülkeler arası sıralamada 1980-1988 döneminde gelen turist sayısı açısından 36. sıradan 19. sıraya yükselmiş, gelirler açısından ise 40. sıradan 22. sıraya çıkmıştır (WTO). Türkiye için turizm çok önemlidir ve turizm sektörü 6. beş yıllık kalkınma planı ile desteklenmiştir. Turizm gelirleri ancak turizm türlerini geliştirerek arttırılabilir bu bağlamda da yat turizmi çok önem kazanmaktadır. Yatçılık birçok unsurun bir araya gelerek deniz gezisi hizmetinin sunulmasıyla sonuçlanan ve genelde özel ve ticari teknelerle yapılan ekonomik bir faaliyettir. Yatçılık, limanlar, barınaklar gibi alt yapı hizmetleriyle, inşaat sektörüne, yat işletmesi yat yapımı, katering, idare ve personel işlemleriyle geniş ölçüde istihdam sağlayan sektördür. Yatçılık temel özellikleri;

1- Yatçılık bir ülkenin doğal, tarihi, kültürel özelliklerinin pazarlanmasına dayalı bir etkinliktir. Bu nedenle bu değerlerin korunması ve zenginleştirilmesi zorunludur.

2-Yatçılık ülkeler için etken bir tanıtım ve reklam yöntemidir.

3-Yat turizmine yönelik yatırımlar kıyılardaki betonlaşmaya alternatif olabilir. Örneğin 8 yataklı ve 10 yatlık filo 80 yataklı otelle aynı yatak kapasitesini oluşturmaktadır.

4-Marinaları inşaa ederken temel şart kirlenmeyi ve betonlaşmayı önlemektir.

Çalışmada Türkiye'de yatçılığın tarihçesi, mevcut durumu ve ilgili terimler sunulmuştur. Türk yat turizmiyle ilgili bakanlıklar kuruluşlar, teşkilatlar, kuruluşlar ve dernekler tanımlanmıştır. Yat turizmiyle ilgili yasalar, yönetmelikler ve mevzuat hükümleri ilan tarihleriyle verilmiştir. En önemli yasa ise "Turizm Teşvik Kanunu"dur (Kanun no 2634, kabul tarihi 12.03.1982 son değişiklik Kanun no 3754, kabul tarihi 06.06.1991).

Turizm Teşvik Kanununun 4. Bölümü ise yat turizmine ayrılmıştır (madde 26-29). 1983 te çıkarılan "Yat Turizminin Geliştirilmesi" hakkındaki yönetmelik 29.6.1991 tarihinde "Yat Turizm Yönetmeliği" olarak değiştirilmiştir. Bu yönetmeliğin amacı ise ülkemizde yat turizmi, yat işletmeciliği yönlendirilmesi ve geliştirilmesi için gerekli düzenlemeleri belirlemektir. Bu yönetmeliklerin ilkeler ve politikaları çerçevesinde ülkemizin kültür ve tarihi mirasları ve doğal yapısı etkin bir şekilde korunarak turizm faaliyet ve yatırımlarının planlanması kabul edilmiş ve yatçılığın geliştirilmesi ve yaygınlaşmasını destekleyecek, teknelere hizmet verecek, altyapı sistemlerinin önceliklere göre gerçekleştirilmesi için gelişim yönleri konulmuştur.

Çalışmanın bir bölümü ise yatçılara uygulanan formaliteleri kapsamaktadır. Burada önemli olan yatların giriş ve çıkış işlemlerinin Bakanlar Kurulu kararı ile "Yat Turizmi Yönetmeliğinde" belirlenmiş hudut kapılarından yapılmasıdır. Yönetmelikte yatçıların giriş çıkış işlemleri ile ilgili kayıt belgeleri uğrayacakları liman başkanlıkları ve yabancı bayraklı yatların Türkiye'de bırakılmaları halinde yapılacak işlemler ayrıntılı olarak verilmiştir. Ayrıca yat ve yatçılardan alınacak ücretlerde belirlenmiştir.

Çalışmanın son bölümünde de batı Akdeniz ülkelerinde yat turizmi Fransa, İtalya, İspanya, Yunanistan ve Yugoslavya özelinde yat limanları ilgili mevzuat ve formaliteler açısından verilmiştir. Çalışmada yapılan anketlerin sonuçlarına göre Türkiye'de marina yapımı için öncelikli bölgeler saptanmış ilkeler sorun ve öneriler belirlenmiştir.

2. Sonuç:

Türk yat turizmi arz ve talep yönünden değerlendirilerek bu çalışmada ortaya konulan bulgular ışığında, ülkemizde yat turizminin güçlü, zayıf yönleri, fırsatlar ve tehditler tdeğerlendirilmiştir.

<u>Türkiye Yat Turizmi Güçlü Yönleri</u>

i)Coğrafi konum, kıyı uzunluğu ve iklim

Üç tarafı denizle çevrili olan Türkiye fiziki coğrafyası nedeniyle turizm açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Doğal ve korunaklı kıyıların bulunduğu ülkemiz yatçılık alt yapılarının (yat limanları, iskeleler, marinalar) yapılabilmesi açısından avantajlıdır. Toplam kıyı uzunluğu 8333 km (Anadolu kıyısı 6480 km, Trakya kıyısı 786 km, Adalar kıyısı 1067 km) olan ülkemizde ilginç jeomorfolojik kıyı özellikleri, kumsallar koylar yatçılık için uygundur. Bu özellikler Ege, Akdeniz ve Marmara kıyılarında daha belirgin olup planlamada göz önüne alınmalıdır. Ege Denizi ve Akdeniz kıyıları yapısı bitki örtüsü ve yakın adalara seyir mesafesinin kısalığı nedeniyle de çok avantajlıdır.

Türkiye'nin iklimi kıyı turizminde çok önem taşımaktadır. Uygun iklim şartları, turizm sezonunun uzunluğu ülkemize büyük avantaj sağlamaktadır. Yatçılık için gerekli iklim koşulları, yelken yapabilmek için uygun rüzgarlar, ılıman ve kuru iklim ile özelikle Güney Ege

ve Akdeniz kıyılarında 6 aya varan uygun koşullar sağlamaktadır. Bu süre Kuzey Ege ve Marmara'da kısalmakta Karadeniz'de ise yağışlar olumsuz koşullar oluşturmaktadır

ii)Uygun Yat Güzergahları

Yat turizminde gelişmiş ülkelerden Fransa, İspanya, İtalya, Yugoslavya Yunanistan Akdeniz'in bir iç deniz olarak yatçılığa elverişli olmasından yararlanmaktadır. Coğrafi yakınlığımız nedeniyle Doğu Akdeniz'de bulunan ülkemiz için bu bir avantajdır. Akdeniz'in batısında oluşturulmuş olan bu yat zincirine yeni katılan Yugoslavya ve Yunanistan'dan sonra Türkiye'nin de katılması değişik yerler görmek isteğinde olan yatçılar için büyük bir potansiyel oluşturmaktadır. Ayrıca Akdeniz'in Batısında yoğun trafiğin getirdiği deniz kirliliği de yat trafiğinin Akdeniz'de Doğuya doğru kaymasına neden olmaktadır. Doğu Akdeniz'deki konumuyla Türkiye Akdeniz çanağındaki güzergahlar için zinciri tamamlayan bir halkadır. Güzergah ve liman yoğunluklarının çok fazla olmaması da yat trafiğinin doğuya doğru kaymasında rol oynamaktadır.

iii)Mevcut Yat Limanları ve Altyapı

Ülkemizde yat turizminin önemi göz önüne alınarak hazırlanan yat turizmini teşvik edici önlemler mevcut yat limanlarını ve altyapısının geliştirmede önemli bir rol oynayacaktır. 1991 yılı sonu itibariyle Turizm Bakanlığından işletme ve yatırım belgeli 18 yat işletmesinde toplam kapasite 5235 olup bunun yaklaşık 4297 si denizde, 938 i ise karada park yeridir.

Yat turizmi yönetmeliğinin çıkmış olması yat turizmine ve yat işletmeciliğine ivme kazandıran önemli bir olgudur. Mevcut yat limanları da bu ivmeyi kazandırmak için altyapıyı oluşturmaktadır.

iv)Yat İşletmeciliği ve Yat Yapımcılığı

"Yat Turizmi Yönetmeliği"nin çıkmış olması yat turizmine ivme kazandıran önemli bir olgudur ve yat imalatçılığını da geliştirmede etken olmuştur. Özellikle Marmara Bölgesi, Batı Karadeniz, İzmir çevresi, Bodrum ve Marmaris tersanelerinde yat imalatında başı çekmektedir.

v)Tarihi Doğal ve Kültürel Hazineler

Türkiye sahip olduğu doğal zenginlikler, arkeolojik değerler, kültürel değerler ile yat turizminde en önemli çekim noktası olabilecek potansiyele sahiptir.

<u>Zayıf yönler :</u>

i)Bağlama Yeri Kapasitesi

Ülkemiz için mevcut yat limanı sayısı, bağlama yeri kapasitesi ve mevcut altyapı, Akdeniz ve dünya standartları ölçeğinde değerlendirildiğinde yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle ülkemiz Akdeniz yat zincirinde zayıf halkayı oluşturmaktadır. Akdeniz'de marina kapasiteleri göz önüne alındığında toplam bağlama yerinin 169 bin olduğu görülmektedir. Toplam içinde Fransa, İspanya ve İtalya sırasıyla %35.4, %28 ve %21.5 paylarıyla yat bağlama yeri kapasiteleriyle en önde gelen ülkelerdir. Bu üç ülke toplam bağlama yeri kapasitesinin yaklaşık %85 ine sahiptir. 1991 yılı itibariyle 5235 toplam yat kapasitesi ile Türkiye Akdeniz çanağında yalnızca %3 lük bir hisseye sahiptir .

ii)Türkiye'de Yat İşletmeleri

1991 yılı itibariyle yat işletmesi ülkemizin güçlü olmadığı bir konudur. Yabancı işletmeler yerli işletmemeler pazarlama, ikmal, teknik ve bakım hizmetleri konusunda avantajlıdır. Yabancı işletmeler güçlü yapılarıyla çok daha düşük maliyette hizmet sunabilmektedir.

Türk yat işletmeleri sermaye, yatırım, hizmet birimleri olarak dağınık bir görüntü sergilemektedir. Bu ise bütünleşik ve aynı amaca yönelik sonuçları sağlamalarında zorluk yaratmaktadır.

Türk yat filosunun büyük bölümü eski balıkçı gemilerinin geliştirilmiş modellerinden oluşturmaktadır. Bunların bakım ve tamiri kazançların düşmesine neden olmaktadır. Ülkemizi yat turizminde zayıflatan bu durumdan kurtulabilmek için yat işletmelerinin yabancı tur operatörlerine bağımlılığından kurtulup, yurtdışında kendi tanıtım ve reklamlarını sağlayacak örgütlenmeye gitmeleri sağlanmalıdır.

iii)Yat Yapımcılığı

Yat yapım sanayindeki gelişme yat turizminde arzı arttırıcı ve yönlendirici bir unsurdur ancak Türkiye'de 1991 yılı itibariyle 120 yat imalatçının bulunması kaynak israfını da beraberinde getirmekte, bazı küçük imalatçıların işlerini tasfiye etmesine neden olmaktadır. Yerli yat yapımcılığı teşvik edilirken yerli ürünlerin uluslararası standartlara uygunluğu denetlenmelidir.

Fırsatlar:

Türkiye, öncelikle Akdeniz ve dünya yat turizm zincirinin halkası olabilecek şekilde fırsatları değerlendirmelidir. Buna yönelik talep analizleri yaparak yatırım stratejileri saptanırken Türkiye'ye gelen yatçıların istekleri, dünya turizminin gelecek beklentisi, bu konuda gelişmiş altyapıya sahip rakiplerimizin durum değerlendirmeleri yapılarak farklı vizyonlar yaratılmalı, yat turizminin gelişme stratejileri saptanmalıdır.

Fırsatların neler olabileceği ise ileriye yönelik taleplerin belirlenmesiyle mümkündür. Daha büyük gelir getirmekte olan yatların kışlama yerlerinin yeni planlanan yat limanlarında öne çıkarılması, gelişmesini tamamlamış ülkelere göre ülkemiz için bir fırsat olarak düşünülebilir. Yat yapımında mevcut sanayinin altyapısı geliştirilirken özellikle ülkemize özgü Bodrum tipi teknelerin imalatına önem verilebilir.

Kıyılarımızın doğal güzellik ve özelliklerinin yanı sıra, kültürel özelliklerimizin ortaya konulması için geleneklerimizi, folklorumuzu, ulusal müziğimizi, yemeklerimizi, kıyafetlerimizi tanıtılması için uluslararası festivallerin yapılması önemli bir fırsattır. Yat sanayinin pazarlandığı tekne fuarları, uluslararası yat yarışları, Türkiye yat turizminde önemli rol oynayabilir. Yat turizminin Akdeniz çanağında deniz ve çevre kirliliği nedeniyle nispeten daha temiz Doğu Akdeniz'e kayması Türkiye için bir fırsat yaratmaktadır.

1993 yılından itibaren, ortak pazarda uygulanması kararlaştırılan, deniz araçları vergisinin yüksek yoğunluğa sahip batı Avrupa ülkelerinde teknelere ağır bir yük getirecektir. Bu durum gerçekleşirse bu kütlenin Batı Akdeniz yat turizminin Doğuya kayarak yer değiştirmesi ülkemiz için bir fırsat oluşturacaktır.

Yat turizminde yüksek gelir getiren kışlama olasılıkları yeni planlanan yat limanlarında öncelikli olarak düşünülmesi, Batı Avrupa'da kışlama için yer bulamayan yatçılar için uygun bir kullanım potansiyeli yaratacak bu da Türkiye için önemli bir fırsat olacaktır.

Tehditler :

Çevre kirliliği artan nüfus ve çarpık ve yoğun yapılaşma sonucunda, kontrol altına alınamayan doğa kaynaklarının kötü kullanımıyla tehlikeli boyutlara ulaşmaktadır. Ülkemizin Akdeniz ve Ege kıyılarında başlayan plansız ve yoğun yapılaşma kirliliğe neden olmaya başlamıştır. Özellikle de kıyılardaki içme suyu, kanalizasyon, elektrik gibi altyapı eksiklikleri bu kirlenmeyi arttırmaktadır. Bu nedenle yoğun gelişim gösteren Batı Akdeniz ve gelişmekte olan Doğu Akdeniz'de çevresel sorunlar tehdit oluşturmaktadır. Kirlenme devam ettiği müddetçe turizm ölmeye mahkumdur. Kıyılardaki plansız ve çirkin yapılaşma yatçılıkta görsel olarak da önemli bir kirlilik unsurudur. Ayrıca yatların yarattığı kontrol edilemeyen kirlilik ise bu sorunun başka bir yönüdür. Bu sorunlara etkin çözümler getirilmesi yatların bıraktığı kirlilikte büyük bir sorun olarak karşımıza çıkacaktır.

Turizm sektörü ülkemizde ve dünyada ekonomik dalgalanmaların en fazla yansıdığı sektördür. Turizm hareketlerinin azalması doğal olarak ekonomik sorunlarla ilgilidir. Ekonomik gelişmeler genelde global bir oluşum olup kontrolü çok zordur.

Turizm sektörü çok büyük ölçüde bölgesel barışla bağlantılıdır. Komşu ülkelerde ortaya çıkabilecek barışı bozan durumlarda ülkemiz için bir tehdit olaraktan görülebilir.

C.2.2 Yat Turizmi Master Planı (1997)

1997 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından BPM LTD şirketine Türkiye Yat Limanı Master Planı yaptırılmıştır.

Söz konusu plan yat turizmine ilişkin konularda dünya gelişmeleri ile ilgili bir değerlendirme yapmış ve 5500 yat bağlama kapasitesini 23000'e çıkaracak öneriler geliştirmiştir. Bu çalışma kapsamında Bodrum ve Kaş arasında yer alacak yat limanlarının avan projeleri gerçekleştirilmiş ve ön fizibiliteleri yapılmıştır. Ayrıca Bu çalışma kapsamında yat limanlarının gerçekleşmesine ilişkin yasal darboğazların saptanması ve çözüm önerileri tartışılmıştır.

Talep tahmini için 1980 sonrasında Türkiye'de yatçılık konusunda yıllık veriler kullanılarak arz ve talep projeksiyonları yapılmış bu projeksiyonlar sonucu 2003 yılında Türkiye'de toplam yat sayısı 12000, yat bağlama yerlerinin ise yaklaşık 21000' e ulaşacağı tahmin edilmiştir.

Zaman boyutunda öncelik ve kapasite çalışması için projeksiyon dönemi3'er yıllık 3 etap olarak alınmıştır.. çalışma sonucunda 2003 yılı için yapılan tahminler Türkiye Kıyılarında yıllık yat sayısının 25000 yata ulaşacağı doğrultusundadır. Bağlama yeri kapasitesi ise 21000 olacağı doğrultusundadır. Sarı bayraklı yat girişi ise 2003 yılında yaklaşık 15500 yat olacağı öngörülmüştür.

Mekan boyutunda öncelikler için yapılan çalışmalar doğrultusunda ülke genelinde 8 bölge oluşturulmuştur. Bunlar sırasıyla

1. Bodrum –Kaş arasında kalan bölge

2.Çeşme - Bodrum arasında yer alan bölge

3.Çeşme Ayvalık arasında yer alan bölge

4.Kaş –Gazipaşa arasında yer alan bölge

5.Doğu Akdeniz Bölgesi

6.Marmara Bölgesi

7.Karadeniz Bölgesi

8.İstanbul

1. Bölge de Yat limanı ve yanaşma yeri olarak önerilen yerler
    - Bodrum
    - Çökertme
    - Yat yanaşma yeri
    - Sedir adası yat ve Çamlı Yanaşma yeri
    - Karacasöğüt Yat Limanı
    - Domuzçukuru Yat Yanaşma Yeri
    - Datça Yat Limanı
    - Keçi Bükü Yat Yanaşma Yeri
    - Bozburun Yat Limanı
    - Bozukkale Yat Yanaşma Yeri
    - Kumlubük Yat Yanaşma Yeri
    - Marmaris Yalancıboğaz Yat Limanı
    - Ekincik Yat Yanaşma Yeri
    - Köyceğiz – Dalyan yat yanaşma yeri
    - Dalaman Yat limanı
    - Göcek
    - Fethiye
    - Kaş Bucak Denizi Yat Limanı

2. Bölgede Yat limanı ve yanaşma yeri olarak önerilen yerler
    - Çeşme Yat Limanı
    - Karaada yat yanaşma yeri
    - Alaçatı Yat Limanı
    - Dalyanköy Yat Yanaşma Yeri
    - Sığacık Yat Limanı
    - Seferhisar (Ürkmez) Yat Limanı
    - Pamucak Yat Yanaşma Yeri
    - Kuşadası yat Limanı
    - Didim yat Limanı
    - Gülllük yat Limanı

- Kazıklı Koyu Yat Yanaşma Yeri
- Gündoğan Balıkçı Barınağı ve Yatlimanı
- Turgut Reis Yat Limanı
- Yalıkavak Yat Limanı
- Bodrum haremtan Yat Limanı

3. Bölgede Yat limanı ve yanaşma yeri olarak önerilen yerler
   - Bozcaada Yat yanaşma Yeri
   - Burhaniye Yat Limanı
   - Urla Yat Limanı
   - Mordoğan Balıkçı Barınağı
   - Ilıca Yat limanı

4. Bölgede Yat limanı ve yanaşma yeri olarak önerilen yerler
   - Demre –Çayzı Yat yanaşma Yeri
   - Finike Yat limanı
   - Adrasan Yat yanaşma Yeri
   - Tekirova Yat Limanı
   - Antalya Büyük Yat Limanı
   - Manavgat Irmakağzı Yat yanaşma yeri
   - Belek Yat Limanı
   - Alanya Yat limanı
   - Gazipaşa Yat Limanı

5. Bölgede Yat limanı ve yanaşma yeri olarak önerilen yerler
   - Limankale(Ağalimanı) yanaşma Yeri
   - Aydıncık yat Limanı
   - Taşucu balıkçı barınağı
   - Cennet Chennem yat yanaşma yeri
   - Kumkuyu Yat Limanı
   - Soli Yat yanaşma Yeri
   - Mersin yat Limanı

6. Bölgede Yat limanı ve yanaşma yeri olarak önerilen yerler
   - Marmara Adsı Yat Limanı
   - Marmara Ereğlisi Yat limanı
   - Silivri Yat limanı
   - Yalova Yat limanı
   - Kumburgaz yat limanı

7. Bölgede Yat limanı ve yanaşma yeri olarak önerilen yerler

Karadeniz'de yat limanı önerilmemiştir. Ancak Trabzon'da yat limanı yapımına başlanılmış ve Akçakoca balıkçı barınağının yat limanı olarak kullanılması için inşaat çalışmalarına başlanılmıştır.

8. Bölgede Yat limanı ve yanaşma yeri olarak önerilen yerler

Bu çalışmada İstanbul için özel çalışma yapılması önerilmektedir.

C.2.3 Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı (2007-2013)

Bu çalışma "Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007-2013" ile üretim, yönetim ve uygulama süreçlerinde turizm sektörünün, kamu ve özel sektörün yönetişim ilkesi çerçevesinde, önüne bir yol haritası konularak yönlendirilmesi ni amaçlamıştır. Türkiye Turizm Stratejisi 2023, 9. Kalkınma Planı hedefleriyle uyum içerisindedir. Bu çalışmada turizm kaynaklarının noktasal ölçekte planlanması yerine gelişim aksları, turizm koridorları, turizm bölgeleri, turizm kentleri ve eko-turizm bölgeleri oluşacak şekilde ele alınmıştır. Türkiye'de turizmde kitle turizmine yönelik gelişmelerde Akdeniz ve kıyı kesiminde aşırı yığılma, kıyı gerisi ve çevresi alanlarda çarpık kentleşme ve yapılaşma, altyapı yetersizliği ve çevre sorunlarının yaşandığı ortaya konmuştur.

Türkiye turizmi vizyon, Turizm Sektörünün Güçlenmesine yönelik stratejiler ve Türkiye turizm stratejisinin uygulanması başlıklarıyla ele alınmıştır.

1-Vizyon çalışmalarının amacı sürdürülebilir turizm yaklaşımı benimsenerek iş gücünün arttırılması ve bölgesel gelişmede turizmin öncü bir sektör konumuna ulaştırılması ve Türkiye'nin 2023 yılına kadar uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk beş ülke arasına giren uluslararası bir marka haline getirilmesi olarak tanımlanmıştır.

2-Turizm sektörünün güçlenmesine yönelik stratejiler ise 16 alt başlıkta verilmiştir. Her başlık ise strateji, 2023 yılı hedefleri ve hedeflere doğru alt başlıklarıyla sunulmuştur.

2.1-Planlama: Ekonomik gelişimi destekleyen, fiziksel düzeyde uygulanabilir, toplum yönelimli ve sürdürülebilir turizm ilkesini içeren bir planlama ortaya konulmuştur.

2.2-Yatırım: Turizm yatırım projelerini uygulanabilir kılacak teşvikler ile ve turizm sektöründe yatırımların arttırılmasına yönelik öneriler ortaya konulmuştur.

2.3-Örgütlenme: Ulusal, bölgesel, il ve noktasal düzeyde turizm sektörü ile ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının ve STK ların katılımlarını sağlayacak kurumsallaşmaya ilişkin öneriler verilmiştir .

2.4- İç Turizm: Toplumun farklı kesimlerine uygun kalite ve fiyatta turistik ürün alternatifleri sunulmuştur.

2.5- Araştırma ve Geliştirme: Turizm sektöründe ARGE, kamu ve özel ve turizm sektöründeki kuruluşlar arasında öncellikle ele alınması stratejisi saptanmıştır.

2.6-Ulaşım ve Altyapının Güçlendirilmesi: Hızla gelişen turizm sektörünün yoğunlaştığı bölgelerin altyapı ve ulaşım sorunlarının giderilmesine ilişkin stratejiler belirlenmiştir. Bu çalışma kapsamında özellikle deniz turizminin geliştirilmesine yönelik öneriler (örneğin; kruvaziyer limanlarının turizme açılması, mega yat limanlarının yapımı) ağırlıklı olarak ortaya konulmuştur.

2.7 Tanıtım ve Pazarlama: Ulusal bölgesel ve yerel ölçekte markalaşmanın hedeflenmesi tanıtım ve pazarlama önerileri ortaya konmuştur.

2.8 Eğitim: Turizm eğitiminin meslek odaklı olmasını amaçlayan çalışmalar sunulmuştur.

2.9 Hizmet Kalitesi: Turizm sektörünün her bileşeninde toplam kalite yönteminin etkin kılınmasına yönelik çalışmalar ve öneriler sunulmuştur

2.10 Kentsel ölçekte Markalaşma: Zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak turistlerin çekim noktası haline getirilmesi hedeflenmiştir

2.11 Turizm Çeşitlendirilmesi: Alternatif turizm türlerinden öncelikli olanların geliştirilmesi için stratejiler ve hedefler saptanmıştır. Bu çalışmada deniz turizmi ve eko-turizm öne çıkan öncelikli turizm türleri olarak ortaya konulmuştur. Deniz turizmin geliştirilmesi için mevcut limanlarda (örneğin Trabzon, Kuşadası, Samsun, İzmir, Antalya, Mersin) kruvaziyer gemi yanaşma yerlerinin hazırlanması, İstanbul, Antalya, İzmir'de bulunan yat limanlarının mega yatları kabul edecek şekilde revize edilmesi, özellikle Karadeniz'deki balıkçı barınaklarının yatları da kabul edecek duruma getirilmesi önerilmiştir. "Yat Turizmi Yönetmeliği"nin "Deniz Turizmi Yönetmeliği" olarak adlandırılarak sektörün bütün ihtiyaçlarını ve günün ihtiyaçlarını karşılayacak şekle getirilmesi gerektiği de saptanmıştır.

2.12 Mevcut Turizm Alanlarının Rehabilitasyonu: Bu çalışmada rehabilitasyonu öngörülen alanlar için mevcut altyapıların geliştirilmesi ve turizm sezonunun tüm yıla yayılabilmesine yönelik düzenlemelerin yapılması öngörülmüştür.

2.13 Turizm Gelişim Bölgeleri: Yerel ve bölgesel kalkınmada turizmin güçlü bir araç olarak kullanılmasına ilişkin stratejiler ortaya konulmuş ve bu doğrultuda dokuz tematik bölge düşünülmüştür. Bu bölgeler Frigya, Troya; Aphrodisya, Söğüt, Kapadokya, Göller Bölgesi, Hitit, Urartu, Gap olarak tanımlanmıştır.

2.14 Turizm Gelişim Koridorları: Belli bir güzergâhın doğal ve kültürel dokusunun yenilerek belli temalara dayalı olarak turizm amacıyla geliştirilmesine yönelik hedeflere varmak için turizm gelişim koridorları tanımlanmıştır. Bunlar Zeytin, Kış, İnanç Turizmi, İpek yolu Turizmi, Batı Karadeniz Kıyı, Yayla ve Trakya Kültür koridorları olarak tanımlanmıştır. Bu çalışmada Batı Karadeniz Kıyı koridoru Şile Sinop arasında takriben 500 kilometrelik özellikle Ankara, İstanbul gibi metropollere hizmet edecek bir iç turizm koridoru olarak öngörülmektedir. Yat turizmine yönelik olarak Şile ve Sinop yerleşmeleri arasında yer alan balıkçı barınaklarının yatları kabul edebilecek şekilde yenilenerek marina /balıkçı köyü turizm kavramı çerçevesinde gelişimi öngörülmüştür.

2.15 Turizm Kentleri: Dünya ile yarışabilecek, markalaşmış turizm kentlerinin planlanması çalışmaları yapılmış ve bu hedefler doğrultusunda; İğne Ada- Kıyı Köy, Kilyos, Saros Körfezi, Kapıdağı Yarımadası- Avşa -Marmara adaları, Datça, Kaş-Finike, Anamur Kıyı Kesimi, Samandağ, Maçka ve Kafka turizm kentleri önerilmiştir.

2.16 Eko-Turizm Bölgeleri: Bu bölümde doğa temelli turizmin gelişimi öngörülmüştür. Eko-turizm uygulanacak bölgelerde milli değerlerin korunması ve tanıtımında katkıda bulunulması, yerel halkın kalkınmasına katkı sağlayacak etkinliklerin yapılması, doğal

kaynaklarımızın kullanımında sürdürülebilirlik ilkesine bağlı kalınması ve biyolojik çeşitliliği korunmasını hedefleyen eko-turizmin yaygınlaşması önerilmiştir.

3. Türkiye Turizm Stratejisinin Uygulanması: Çalışmanın bu bölümünde Türkiye Turizm Stratejisinin yapımına yönelik kurumsal yapılanma ve yönetim için bir model önerilmiş ve kurumlar arası ve kurum içindeki katılımcıların görev ve sorumlulukları düzenlenmiştir. Bu model kamu kurumları, kültür ve turizm bakanlığı, sektör kuruluşlarından oluşan altyapının, Türkiye Turizm Stratejisinin uygulanması sürecinde en üst düzeyde politika belirleme ve karar alacak olan Ulusal Turizm Konseyinin bütünleşmesi olarak öngörülmüştür. Bu konsey Kültür ve Turizm Bakanlığına veri sağlayan, politikaların uygulanmasında, değerlendirilmesinde ve yönlendirmede etkin olması düşünülen bir konseydir.

Türkiye Turizm Stratejisinin uygulanmasında 2023 yılı öngörülerek hazırlanmış hedeflere yönelik eylem planı: eylemler, sorumlu ve ilgili kuruluşlar, eylemin başlangıç ve süreleri olarak tablolar şeklinde hazırlanmıştır. Eylem planı, turizm sektörünün güçlendirilmesine yönelik olarak hazırlanmış stratejilerin (2.1-2.16) başlıkları altında verilmiştir.

4. Sonuç: Deniz turizmine ilişkin olarak özellikle ortaya çıkan stratejiler sonuç olarak ortaya konulacaktır.

Ulaşım ve altyapı güçlendirilmesi (2.6) bölümünde ülkemizin deniz turizminde hak ettiği payı alması için Marmara ve Karadeniz'de bulunan balıkçı barınaklarının (27 adet) yat turizmine yönelik fizibilite ve uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması önerilmiştir. Aynı çerçevede 9 adet yat limanının (Samandağ, Anamur, Dalaman, Ören , Datça, Geyikli, Bozcaada, Gökçeada, Saroz Körfezi) fizibilite uygulama projelerinin gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür. Deniz turizmi geliştirilmesi için kruvaziyer limanlara önem verilerek 11 adet kruvaziyer limanının (Samandağ, Antalya, Kuşadası, Çeşme, Çanakkale, İstanbul Galata, İstanbul Haydarpaşa, İstanbul Ataköy, Zeytinburnu ,Samsun, Trabzon) fizibilite ve uygulama projelerinin gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Balıkçı barınakları, yat ve kruvaziyer limanlarıyla ilgili çalışmalarını başlangıç tarihi 2009 olarak belirlenmiş ve tamamlanma süresi ise 2 yıl olarak belirtilmiştir.

Ayrıca, turizm çeşitlendirilmesi (2.11) başlığı altında ağırlık verilen yat turizmi ve deniz turizmi ne ilişkin yönetmeliklerin hazırlanmasının 2007-2008, yat limanlarına yönelik standartların belirlenmesi ve planlanması ise 2007-2009 olarak öngörülmüştür.

C.2.4. TINA Türkiye Çalışması

TINA (Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey) – *Türkiye Ulaşım Altyapının Gereksinmelerinin Değerlendirilmesine Teknik Yardım* çalışması, Avrupa Birliği müktesebatı (acquis communautarie), bir Avrupa Ulaşım Ağının ortaya çıkarılmasını öngörmektedir. Bu bağlamda; TINA ile Türkiye'nin Avrupa Birliğine uyum sürecinde, Birliğin Ulaşım Ağına ve koşullarına uygun bir ulaştırma ağına kavuşması için yapılması gerekenler belirlenmektedir. Proje kapsamında; kara ve demiryolları ile deniz ve hava limanlarından oluşan çok modlu bir ulaşım ağının tanımı yapılmakta ve değerlendirilmektedir.

Bu nedenle, Projeden yararlananların (Ulaştırma Bakanlığı ve DPT) oluşturduğu bir "Yönlendirme Komitesi"nde denetim ve yönlendirmesi altında, Türk ve AB ilgililer ortaklaşa çalışmışlardır. Raporu bir Danışmanlar Grubu hazırlamıştır

TINA bulgularına göre; 2004-2020 döneminde dikkate değer bir yolcu trafiği artışı beklemektedir. Bu dönemde, özel araç ve havayolu ile yapılacak yolcu taşımacılığının artacağı, buna karşılık otobüs ile yapılacak seyahatlerin hesaplanmaktadır. Ekonomide olumlu gelişmelere koşut olarak, zamanın değerinin daha artacağı tahmin edilmektedir.

Bunun doğal sonucu olarak, daha hızlı ulaşım modları daha fazla yolcu çekecektir. Bu bağlamda, araç sahipliliği daha da artacaktır. Demiryollarında; önemli yatırım yapılan hatlarda yolcu sayısı artacak, yatırım ve yapılmayan hatlarda ise azalacaktır.

Deniz yolları TINA raporunda yük taşımacılığı bazlı değerlendirilmiştir.

Tablo C.10: TINA Yolcu Trafiği Tahminleri

Transport Mode (passenger)	Base Year 2004		Reference Scenario 2020		Long-Term Investment Scenario 2020		Alternative Scenario 2020	
	Billion pass-km	Market share	Billion pass-km	Market share	Billion pass-km	Market share	Billion pass-km	Market share
Private cars	80.8	52.9 %	153.8	59.7 %	146.9	57.5 %	149.6	57.6 %
Bus	64.1	42.0 %	88.8	34.5 %	88.8	34.8 %	90.7	35.0 %
Rail	5.0	3.3 %	5.6	2.2 %	10.4	4.1 %	10.0	3.9 %
Air (domestic travellers)	2.8	1.8 %	9.5	3.7 %	9.4	3.7 %	9.0	3.5 %
Total	**152.7**	**100.0 %**	**257.7**	**100.0 %**	**255.5**	**100.0 %**	**259.5**	**100.0 %**

TINA kapsamında 3 aşamalı bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

İlk aşamada bir trafik talep tahmin modeli geliştirilmiş ve 2020 yılına göre taşıma talepleri ve yolcu ve yük akımları tahmin edilmiştir.

İkinci aşamada, model sonuçları kullanılarak çok modlu bir ağ tanımlanmış ve analiz edilmiştir. Bu aşamada ayrıca, Çok Kriterli Analiz yöntemi ile ağlar üzerindeki proje öncelikleri saptanmıştır.

Son aşamada ize GIS teknolojileri kullanılarak ortak bir veri tabanı yaratılmıştır.

TINA kapsamında tahminler farklı senaryolar kullanılarak yapılmıştır. Bunlar aşağıda gösterilmiştir. Senaryolar yazımına esas olan değerler ise; **2004 Baz Yılı**'nda **(BY)** gerçekleşen taşımacılık miktarlarıdır.

Referans Senaryo (RS), Bu senaryoda, devam eden yatırımların 2020 yılına dek tamamlanacağı varsayılmış ve bu projelerin etkileri değerlendirilmiştir. Senaryo, Türk yetkililere danışılarak hazırlanmıştır.

Uzun Dönemli Yatırımlar Senaryo (UDY), Bu senaryoda, referans senaryodaki tüm yatırımlar alınmış, ayrıca 2020 yılında dek bitebilecek proje olarak daha az gelişmiş diğer olası yatırımlar da bunlara eklenmiştir.

Alternatif Senaryo (AS), Bu senaryo, Talep Tahminleri çalışmasında ortaya çıkan sorunları çözmek üzere Proje Takımı tarafından gerçekleştirilen tahmini yatırımların Uzun Dönemli Yatırımlar Senaryosuna eklenmesi ile oluşturulmuştur.

C.2.4.1. 2004 Baz Yılı Değerlendirmeleri (BY)

A. Karayolu:

Türkiye'de yolcu taşımacılığı daha çok karayollarında özel araçlar ve otobüsler tarafından gerçekleştirilmektedir. En yüksek yolcu hacmi İstanbul metropolünü besleyen ana akslarda özellikle İstanbul'un batısındaki Silivri ve doğusundaki Adapazarı arasında görülmektedir.

Ana bağlantılar yolcu ulaşım hacminin yıllık 20 milyonun üzerinde olduğu İstanbul – İzmit – Adapazarı – Gerede – Ankara bağlantısıyla temsil edilmektedir.

Bunun ötesinde yer alan diğer yüksek yoğunluk; İzmit – Bursa – Balıkesir – İzmir – Aydın, Adapazarı – Afyonkarahisar – Antalya, Ankara – Afyonkarahisar - İzmir, Afyonkarahisar – Konya – Ereğli, Ankara – Aksaray – Tarsus, akslarında, kuzeydoğu kesimine doğru ise; Ankara – Kırıkkale – Kayseri, Kırıkkale – Samsun – Ordu – Trabzon ve güney kesimde Mersin – Tarsus – Osmaniye – Gaziantep – Sanlıurfa aksında görülmektedir.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.7: Atama Sonuçları, YOGT(AADT), Baz Yıl 2004

Demiryolu:

Modelleme sonuçlarına göre Türkiye'de demiryolu ulaşım modu olarak düşük bir pazar payına sahiptir. Demiryolu yolcu taşımacılığı için, en yüksek yolcu yoğunluğu Trakyada Muratlı –İstanbul ve Anadoluda İstanbul – Gebze – Izmit – Arifiye (Adapazarı) – Eskisehir – Ankara, İzmir – Manisa – Akhisar hatlarıdır. Yanı sıra Mersin – Adana – Osmaniye – İskenderun/Narlı hatları da önemli yolcu payına sahiptir. Modelleme yaklaşımı Türkiye'nin bölgeleri arasındaki bölgelerarası seferleri de kapsamaktadır. Bu nedenle modelleme yaklaşımı bölgesel demiryollarındaki talebin sadece belli bir kısmını kapsamaktadır. Demiryolu yolcu atama haritası Şekil C.8'de gösterilmiştir.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.8: Atama Sonuçları, Demiryolu Yolcu Trafiği, Baz yıl 2004

B. Havayolu Ulaşımı:

Türk havalimanlarına 2004'te gelen ve giden iç hat yolcu sayıları şekil 3,6'da gösterilmiştir. Buna göre; İstanbul Atatürk Havaalanı, Ankara Esenboğa Havaalanı, İzmir Adnan Menderes Havaalanı, Trabzon ve Antalya havalimanları en çok iç hat yolcusuna sahip havalimanları olarak öne çıkmaktadır.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.9: İç Hat Yolcu Talebi, Baz Yıl 2004

Türk havalimanlarına 2004'te gelen ve giden dış hat yolcu sayıları şekil 3,7'de gösterilmiştir. Antalya ve Atatürk havalimanları sırasıyla 12,5 milyon ve 10,2 milyonluk en yüksek dış hat yolcu hacimleriyle öne çıkmaktadırlar.

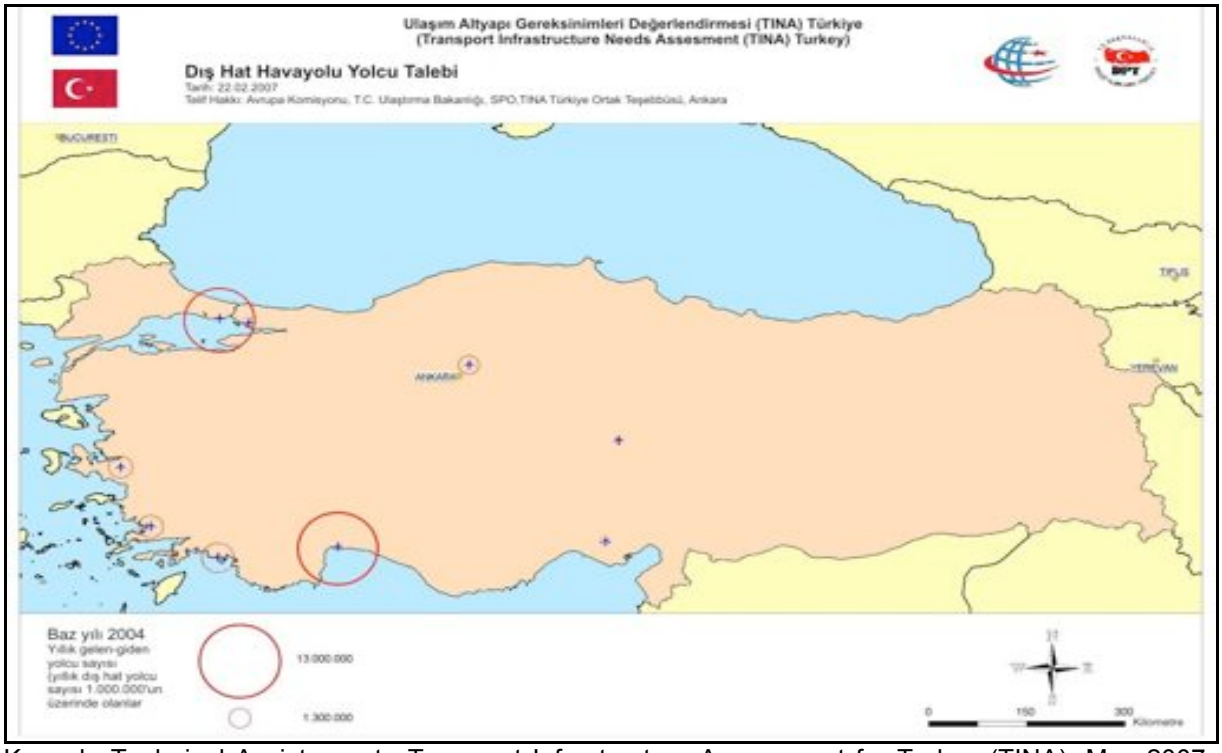

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.10: Dış Hat Yolcu Talebi, Baz Yıl 2004

C.2.4.2. Referans Senaryo (RS)

A.Karayolu Ulaşımı:

Karayolu ulaşımındaki yolcu akışındaki artış ülkenin bütün bölgeleri için geçerlidir fakat büyümenin boyutu Batı kesiminde daha belirgindir. 2020 Referans Senaryosu'nda ana yolcu aksları;"İstanbul – İzmit – Ankara", "İzmit – Bursa – Balıkesir – İzmir", "Adapazarı – Kütahya – Afyonkarahisar – Antalya", Orta Anadolu'yu Güney ve Kuzey Anadolu'ya bağlayan; "Ankara – Aksaray – Tarsus" ve"Ankara - Kırıkkale – Çorum – Samsun – Ordu – Trabzon" aksları ile "Silifke – Mersin – Adana – Osmaniye – Gaziantep – Şanlıurfa" aksı olarak belirlenmiştir.

Ayrıca; "Bursa – Eskisehir – Sivrihisar" kesimi ile "Afyonkarahisar – Konya – Pozantı", "Dinar – Denizli – İzmir" ve "Kayseri – Tarsus Kavşağı" bağlantıları önem kazanacaktır. Hem doğu-batı hem de kuzey-güney doğrultusundaki akışlar için kavşak noktası olan ve ülkenin batısındaki stratejik konumu ile Afyonkarahisar yolcu ulaşımı için önemli bir merkez haline gelecektir.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.11: Atama Sonuçları, YOGT(AADT), Referans Senaryo 2020,

B. Demiryolu Ulaşımı:

Demiryolu modu ile ilgili olarak yolcu miktarlarında genelde ılımlı bir artış beklenebilir. Ancak, demiryolu yolcu taşımacılığı için tahminler farklılaşmış bir yapıyı ortaya koymaktadır: Yüksek-

hızlı hatlarda yolcu miktarlarında bir artış beklenebilirken, önemli altyapı yatırımı eksikliğine sahip hatların, yolcuların diğer modlara, özellikle de özel araçlara kayması beklenebilir. Bu modlar arası kaymaların ardında, Türkiye'de beklenilen olumlu ekonomik gelişme yatmaktadır. Bilindiği gibi, ekonomi ve gelir yükselirse, zamanın değeri de artmaktadır. Eğer bir ulaşım modunda seyahat süresinin ağırlığı daha yüksekse, uzun seyahat süresine sahip bu modlar daha az çekici olmaktadır. Bu nedenle bazı demiryollu hatlarında; seyahat süresini önemli ölçüde değiştirecek altyapı yatırımları yapılmayacaksa, bu hatlarda yolcu kaybı ortaya çıkacaktır.

İstanbul-Ankara arasındaki yeni yüksek hızlı bağlantı ile bu hattaki yolcu sayısının artması beklenmektedir: örnek olarak, Eskişehir-Ankara arasındaki bölümü yılda 6 milyondan fazla, Polatlı-Ankara arasındaki bölümü de 4,7 milyon yolcunun kullanması beklenmektedir. Polatlı-Konya arasındaki yeni yüksek hızlı demiryolu bağlantısı için yolcu tahmini yıllık 2,5 milyondur. Demiryolu yolcu atama sonuçları Şekil C.12'de gösterilmiştir.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.12: Atama sonuçları, demiryolu yolcu trafiği, Referans Senaryo 2020,

C. Havayolu Ulaşımı:

2020 yılında Atatürk Havalimanı'nın 13,1 milyon iç hat yolcusuna, Ankara Esenboğa Havalanın ise büyük ölçüde iç hat yolcusuna hizmet etmesi beklenmektedir. Ayrıca Trabzon, Adana, Antalya, İzmir ve Samsun havalimanları için de önemli ölçüde yolcu talepleri oluşacağı tahmin edilmektedir. Havalimanlarına göre gelen giden yolcu sayıları Şekil C.13'de verilmiştir.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.13: İç Hat Yolcu Talebi, Referans Senaryo 2020,

Referans Senaryoya göre; 2020'ye kadar İstanbul'da Atatürk ve Sabiha Gökçen, Ankara'da Esenboğa ve Anadolu'da Kayseri ve Trabzon havaalanlarındaki uluslararası yolcu artış hızının %6 olacağı öngörülmektedir. Antalya, Adana, İzmir-Adnan Menderes, Muğla-Dalaman ve Milas-Bodrum gibi turistik havalimanlarındaki yabancı yolcu artış hızının ise %4,3 düzeyinde olması beklenmektedir. Dış hat yolcu hacminin 100,000'in üzerinde olduğu bütün havaalanlarının hacimleri Şekil C.14'de gösterilmiştir.

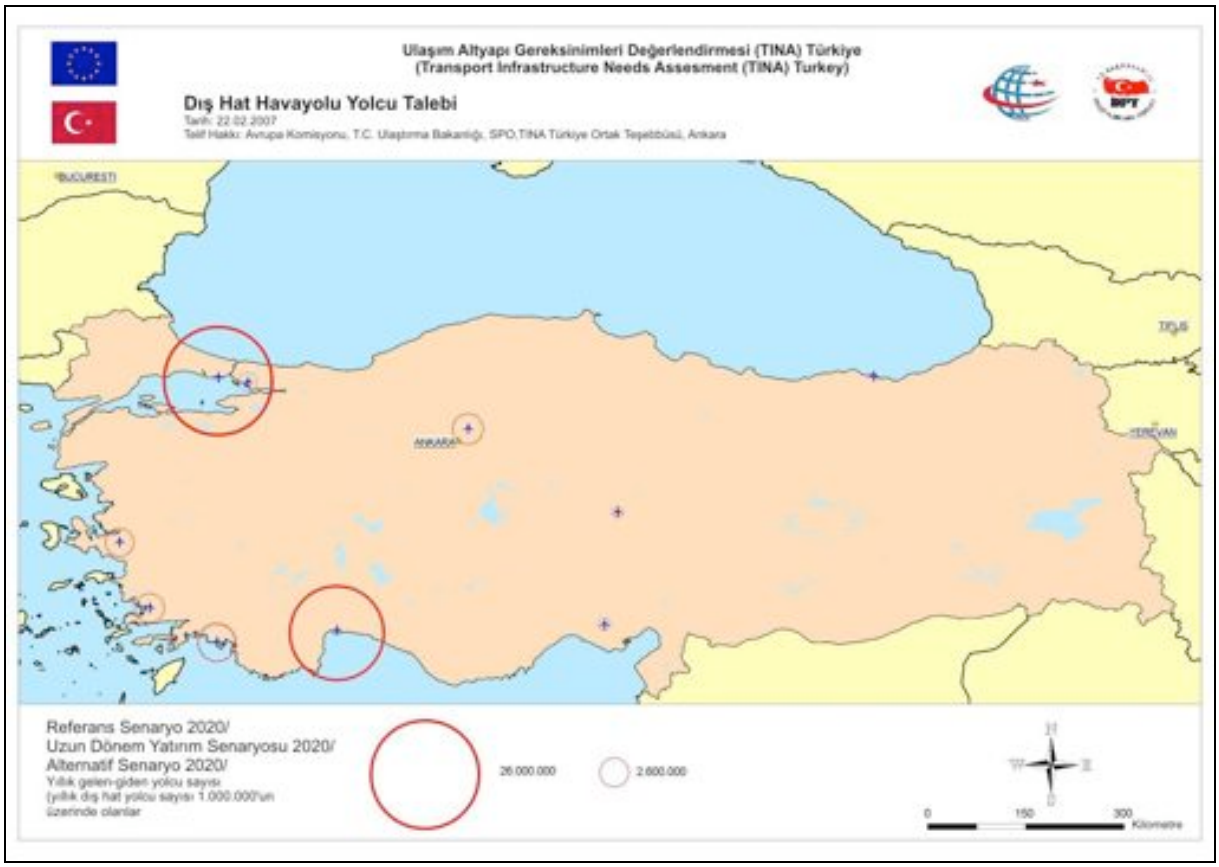

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.14: Dış Hat Yolcu Talebi, Referans Senaryo 2020,

C.2.4.3. Uzun Dönem Yatırım Senaryosu (UDY)

A.Karayolu Ulaşımı:

Uzun Dönem Yatırım Senaryosu'nun karayolu yolcu atama sonuçları Referans Senaryo'na benzerlikler göstermektedir. Bir fark haricinde ana akslar aynı kalmaktadır: UDY senaryo'sunda "Gerede – Merzifon – Erzincan – Erzurum – Agrı – Gürbulak (İran sınırı)" boyunca yer alan kuzey aksındaki yollar tamamen bölünmüş yola dönüştürülecektir.

UDY senaryosunun altyapı yatırım varsayımlarıyla kuzeyde "Gerede – Merzifon – Samsun – Ordu – Trabzon – Rize" boyunca önemli bir yolcu aksının oluşması beklenebilir. UDY Senaryosu'nun yatırım programı uygulandığı takdirde önem kazanacak diğer bir aks ise diğer karayolu kesimlerinden de seyahatleri çekebilecek olan ve Korkuteli üzerinden işleyecek olan "Antalya-Denizli" aksıdır.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.15: Atama sonuçları, YOGT(AADT), Uzun Dönem Yatırım Senaryosu 2020

B. Demiryolu Ulaşımı:

Demiryolu atama tahminleri ile ilgili olarak; UDY yatırım paketi sayesinde "İstanbul – Sakarya" arasındaki yüksek hızlı hatta yolcu sayısının her yıl 10–11 milyon artması beklenmektedir.

Ayrıca Polatlı ve Konya arasındaki yüksek hızlı hatta yılda 3,2 milyon yolcu taşınması bekleniyor. İzmir – Balıkesir – Bandırma hattının, Bandırma-Osmaneli arasındaki yeni yüksek hızlı hattan önemli ölçüde faydalanması bekleniyor. Polatlı-Afyonkarahisar arasındaki yeni yüksek hızlı hat için yıllık 1,9 milyon yolcu öngörülürken, Ankara-Sivas arasındaki yeni yüksek hızlı hatta 2,6 milyon yolcu taşınacağı tahmin edilmektedir. Ankara ve Sivas arasındaki yeni yüksek hızlı demiryolu hattı için beklenen talep, hattın hizmet alanında hattı yeterli ölçüde besleyecek talep potansiyelinden yoksun görünüyor. Ayrıca demiryolu modunun, Ankara-Malatya ya da Ankara-Erzincan gibi, Ankara'dan Sivas'ın ötesine olan seferlerde diğer modlara, özellikle hava ve otobüs servislerine karşı, rekabet gücü yüksek değil. Şekil C.16'da UDY Senaryosu'ndaki demiryolu yolcu akışını göstermektedir.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.16: Atama Sonuçları, Demiryolu Yolcu Trafiği, Uzun Dönem Yatırım Senaryosu 2020

C. Havayolu Ulaşımı:

İç hat havayolu ulaşımı hacmi UDY Senaryosu'nda Referans Senaryosu'ndaki hacmin çok az altındadır. Atatürk Havaalanı iç hat yolcusunun 12,4 milyon, Esenboğa Havaalanı'nda ise ise 5,3 milyon olması beklenmektedir. Türk havalimanlarına 2020'de gelen ve giden dış hat yolcu sayıları tahminleri Şekil C.17'de gösterilmiştir.

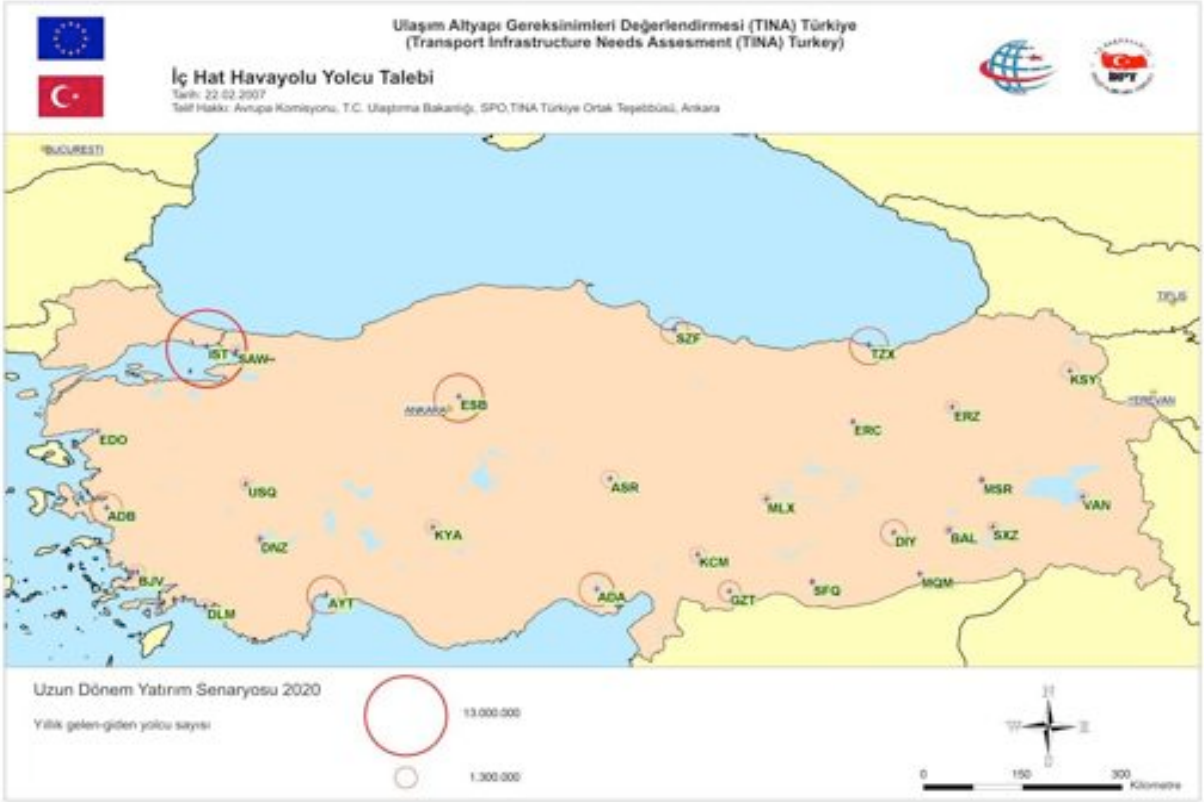

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.17: İç Hat havayolu Yolcu Talebi, Uzun Dönem Yatırım Senaryosu 2020

C.2.4.4. Alternatif Senaryo (AS)

<u>A. Karayolu Ulaşımı:</u>

AS karayolu altyapı varsayımlarında; dört şeritli (2x2) yolların altı şeride (2x3) , iki şeritli (2x1) yolların dört şeride (2x2) çıkarılmasının, bu güzergahlar üzerinde önemli talep değişikliğine neden olacağı düşünülmektedir. “Ankara-İstanbul” aksı ile “İstanbul-Zonguldak Duble Yolu’nun, “Osmaniye – Kahramanmaraş – Malatya – Elazığ – Van” aksı gibi AS kapsamında geliştirilen yolların, diğer güzergahlardan trafik çekeceği tahmin edilmektedir. Bunun temel nedeni bu güzergahlarda seyahat süresinin kısalması olacaktır. Çoğu kez bu tür güzergahlarda fiziki uzaklık artmasına karşın, zaman mesafenin kısalması, bu güzergahlara trafik kaymasına neden olmaktadır.

Alternatif Senaryosu yolcu taşımacılığı atama sonuçları Şekil C.18’de gösterilmiştir.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.18: Atama Sonuçları, Karayolu Yolcu Trafiği, Alternatif Senaryo 2020

B. Demiryolu Ulaşımı:

UDY ve AS (Alternatif senaryo) arasındaki demiryolu altyapı yapılandırmasının en belirgin fark, Silifke ve Göksu Nehri vadisi üzerinden geçen Mersin ve Karaman arasındaki yeni hızlı tren hattıdır.

Bu demiryolu hattında yolcu talep hacminin yıllık yaklaşık 1 milyon olacağı öngörülmektedir. Ayrıca, yeni yüksek hızlı demiryolu bağlantısının uygulanması ile Polatlı – Konya arasındaki yeni yüksek hızlı hat nedeni ile konvansiyonel Konya-Karaman hattında da kısmi bir artış beklenmektedir. Mersin-Karaman ilişkisinde karayolundan demiryolu modal kayma gerçekleşebilir, ancak ALT senaryosu sadece demiryolu altyapısını değil karayolu modunu da geliştirdiği için hacim sınırlı olacaktır . Şekil C.19'da ALT Senaryosu'ndaki demiryolu yolcu akışını göstermektedir.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.19: Atama Sonuçları, Demiryolu Yolcu Trafiği, Alternatif Senaryo 2020

C. Havayolu Ulaşımı:

Karayolu ulaşım modundaki geniş çaplı gelişmeler nedeniyle ALT senaryodaki iç hat yolcu hacimleri UDY Senaryosu'nun biraz altındadır. Örneğin, Atatürk Havalimanı iç hat yolcu sayısının 11.5 milyona, Esenboğa Havalimanı iç hat yolcu sayısının ise 4.8 milyona ulaşması beklenmektedir. 2020 için gelen giden yolcu sayısı Şekil C.20'de gösterilmiştir.

ALT Senaryo'daki dış hat yolcu talebi Referans Senaryo'nunkiyle aynıdır.

Kaynak: Technical Assistance to Transport Infrastructure Assessment for Turkey (TINA), May 2007, Ankara

Şekil C.20: İç Hat Yolcu Talebi, Alternatif Senaryo 2020

C.2.4.5. Yolcu Taşımacılığında TINA Bulgularının Değerlendirilmesi

TINA bulgularına göre; 2004–2020 döneminde dikkate değer bir yolcu trafiği artışı beklemektedir. Bu dönemde, özel araç ve havayolu ile yapılacak yolcu taşımacılığının artacağı, buna karşılık otobüs ile yapılacak seyahatlerin hesaplanmaktadır. Ekonomide olumlu gelişmelere koşut olarak, zamanın değerinin daha artacağı tahmin edilmektedir.

Bunun doğal sonucu olarak, daha hızlı ulaşım modları daha fazla yolcu çekecektir. Bu bağlamda, araç sahipliliği daha da artacaktır. Demiryollarında; önemli yatırım yapılan hatlarda yolcu sayısı artacak, yatırım ve yapılmayan hatlarda ise azalacaktır.

ARA RAPOR GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Turizm Kıyı Yapıları Master Planı Çalışması kapsamında, yapılan çalışmalar ve elde edilen sonuçlar maddeler halinde aşağıda özetlenmektedir.

- Konuya ilişkin kuruluşlar (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (DPT), Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı ve ilgili diğer kuruluşlarla görüşmeler yapılarak görüşleri alınmıştır. Bu aşamada ilgili kuruşların raporlarına ve verilerine ulaşılmıştır. Raporların değerlendirilmesi, veri derleme veri tabanı oluşturma, sayısallaştırma, yapılmış ve yapılmaya da devam edilmektedir.

- Ülkemizde turizm kıyı yapıları ile ilgili master plan çalışması 1992 ve 1997 yıllarında yapılmıştır. Konuyla ilgili çalışmalar Turizm Bakanlığının bünyesinde sürdürülmüştür. Yat Turizmi Master Planı (1992), Yat Turizmi Master Planı (1997), Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı (2007-2013) ve TINA çalışmaları turizmle ilgili genel bir çerçeve çizecek şekilde değerlendirilmiştir. Yapılan bu çalışmalar kapsamında turizm sektörüne bütünsel bir bakış açısıyla bakılması gerekliliği ortaya konulmuştur.

- Türkiye coğrafi konumu, kıyı uzunluğu, deniz turizmine uygun iklim koşulları, uygun yat güzergahları, mevcut yat limanları ve altyapısı, tarihi, doğal ve kültürel hazineleri ile Doğu Akdenizin yat ve kruvaziyer turizmi için çekim merkezlerindendir. Bu çalışma kapsamında söz konusu güçlü yönlerin yanında zayıf yanlarda tespit edilerek deniz turizminin uluslararası düzeyde çekim merkezi haline getirilmesi konusunda planlama çalışmaları yapılacaktır.

Bu aşamadan sonraki çalışmalar iş tanımında yer alan başlıklara göre sürdürülecektir.

EKLER

Ek 1: Deniz Turizmi Yönetmeliği

*24/07/2009 tarih ve 27298 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

i) Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; denizcilik ve turizm hizmetleri açısından deniz turizmi tesisleri ve araçlarının yatırım ve işletmeciliğinin geliştirilmesi, teşviki, bunların güvenli bir biçimde kullanılması, bu işletmelerin ülke ekonomisine ve ülke turizmine yararlı olacak şekilde nitelik ve standartlarının belirlenmesi, bu alanda faaliyet gösteren yatırımcı ve işletmecilerin uyması gereken asgari kuralların belirlenerek deniz turizmi sektörünün uluslararası alanda rekabet gücünün artırılması ve kalitesinin yükseltilmesini sağlamaktır.

ii) Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; deniz turizmi tesisleri ile deniz turizminde çalışacak gezi, spor ve eğlence amaçlı Türk bayraklı ticari kayıtlı deniz araçları ve yabancı bayraklı deniz araçları işletmelerine turizm yatırımı ve turizm işletmesi belgelerinin verilmesini, bu işletmelerin yönetim, personel ve işletme özellikleri ile uymak zorunda oldukları fiziki şartları, Türk ve yabancı bayraklı deniz araçlarının karasularımızdaki seyir esasları, Türkiye'de kalış süreleri ve kabotaj hakları ile deniz turizminin geliştirilmesi amacıyla alınacak diğer tedbirleri kapsar.

(2) Turizm amacı dışında yük ve yolcu taşımacılığı yapan deniz araçları bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

iii) Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (4) numaralı alt bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

iv) Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Bakan: Kültür ve Turizm Bakanını,

b) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,

c) Belgeli işletmeler: Bakanlıkça turizm yatırımı belgesi veya turizm işletmesi belgesi verilmiş deniz turizmi tesisleri veya araçlarını,

ç) Deniz turizmi araçları: Deniz turizmi hizmetinde gezi, spor, eğlence amaçlı, denize elverişlilik belgesine sahip, gerçek ve tüzel kişilere ait özel ve ticari yatları, kruvaziyer gemileri, günübirlik gezi teknelerini, yüzer otel, yüzer lokanta, su üstünde veya su altında hareket etme kabiliyetine sahip araçlar ile diğer deniz turizmi araçlarını,

d) Deniz turizmi araçları yatırım ve işletmecisi: Bakanlıktan alınan turizm yatırım belgesi ile yatırımı yapan veya işletme belgesi almak suretiyle sahip oldukları veya kiraladıkları Türk veya yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarını, mürettebatlı veya mürettebatsız olarak gezi, spor ve eğlence amacıyla geçici süreler ile kiraya veren, kendi ürünlerinin pazarlamasını yapan, gerçek veya tüzel kişileri,

e) Deniz turizmi işletmeleri: Türk veya yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerce, birlikte veya ayrı ayrı gerçekleştirilen deniz turizmi tesisleri ve deniz turizmi araçlarını işleten ticari işletmeleri,

f) Deniz turizmi tesisleri: Turizm yatırımı kapsamında bulunan veya turizm işletmesi faaliyetinin yapıldığı, münhasıran deniz turizmi araçlarına güvenli bağlama, karaya çekme, bakım, onarım hizmetleri, bu araçlarla gelen yolculara yeme, içme, dinlenme, eğlence, konaklama gibi hizmetlerden birkaçını veya tamamını sunan kruvaziyer gemi limanı, yat limanı, çekek yeri, rıhtım ve iskele gibi turizm tesislerini,

g) Deniz turizmi tesisleri yatırım veya işletmecisi: Bakanlıktan turizm yatırım veya turizm işletme belgesi almak suretiyle deniz turizmi tesisi yatırım ve işletmeciliği ile tesislerinin pazarlamasını yapan, faaliyet alanları Bakanlıkça belirlenen gerçek veya tüzel kişileri,

ğ) Deniz turizmi yatırımı: Türk veya yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerce, deniz turizmi tesislerine ve deniz turizmi araçlarına yapılan yatırımları,

h) Doğrudan turizm işletmesi belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen deniz turizmi tesisi ve deniz turizmi araçları işletmelerine turizm yatırımı belgesi almadan doğrudan turizm işletmesi belgesi taleplerinde verilen belgeyi,

ı) Kanun: 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununu,

i) Kısmi turizm işletmesi belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen deniz turizmi tesis ve deniz turizmi araçları işletmelerine tür ve sınıfının gerektirdiği asgari nitelikleri sağlaması durumunda yapılacak olan diğer üniteleri yatırım kapsamında tutularak verilen belgeyi,

j) Seyir izin belgesi: Türk bayraklı deniz turizmi araçları ile yabancı limanlardan gelen veya Türkiye'de kışlayan yabancı bayraklı deniz araçlarının vardıkları ilk Türk limanında veya kışlamak üzere kaldıkları son bağlama yerinde yapacakları araç, personel, yolcu ve sefer ile ilgili beyan ve işlemlerin yer aldığı, ayrıca liman seferi dışında yapacakları yolculuğa müsaade edildiğini gösteren, liman çıkış belgesi yerine de geçen belgeyi,

k) Sınıflandırma: Bu Yönetmelikte yer alan turizm işletme belgeli deniz turizmi tesisleri ve araçlarının asgari nitelikler, kapasite, fiziki özellikler, kullanılan malzeme standardı, işletme ve hizmet kalitesiyle personelin nitelikleri ve eğitim düzeyi gibi ölçütlerin sınıflandırma komisyonunca değerlendirilerek sınıfının belirlenmesini,

l) Turizm işletmesi belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen deniz turizmi tesisleri ve deniz turizmi araçları işletmelerine işletme aşamasında verilen belgeyi,

m) Turizm yatırımı belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen deniz turizmi tesisleri ve deniz turizmi araçları işletmelerine yatırım aşamasında verilen belgeyi,

n) Yatçı: Mürettebat ve diğer hizmet personeli dışında gezi, spor, eğlence amacıyla yatta bulunan kişileri,

o) Yolcu: Ticari olarak kullanılan bir deniz turizmi aracında, gemi adamı ve görevli diğer personel ile sahibi, işletmecisi veya bunların temsilcileri dışında gezi, eğlence ve spor hizmetlerini belli bir ücret karşılığında alan kişileri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Deniz Turizmi Tesislerinin Genel Nitelikleri ve Türleri

i) Yerleşme özellikleri

MADDE 5 – (1) Deniz turizmi tesisleri; deniz araçlarına navigasyon, manevra, yanaşma, bağlanma, barınma, karaya çekilme hizmetleri sunan ve bu hizmetleri ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yeterli emniyet düzeyini sağlayacak şekilde fiziki özelliklere göre tasarlanmış alt yapıya sahip ve tesisten beklenen turizm hizmetinin en iyi biçimde verilmesini sağlayacak nitelikleri taşıyan, gerekli donanım, tesisat ve üst yapı ile yeterli kara, deniz alanı ve kara ulaşım bağlantılarına sahip alanlarda kurulur.

(2) Deniz turizmi tesisleri gümrüklü saha sayılmaz. Ancak, hudut kapısı olarak ilan edilmiş deniz turizmi tesislerinde, yalnızca hudut giriş ve çıkış işlemlerinin yapılması için ayrılmış deniz turizmi aracının yolcusu, yolcu eşyası ve deniz turizmi aracına ilişkin giriş ve çıkış işlemlerinin yapıldığı bölge gümrüklü alandır.

(3) Kruvaziyer gemi limanları ile dört ve beş çıpalı yat limanlarında, imar planlarına uyulmak kaydıyla ve turizm hizmetini kolaylaştırmak ve kalitesini artırmak amacıyla, 10/5/2005 tarihli ve 2005/8948 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğe uygun konaklama, yeme, içme tesisleri ile yat limanlarında, bağlama kapasitesinin %30'u kadar yatçı konaklama tesisleri yapılabilir.

(4) Belgeli kruvaziyer limanlar ile beş çıpalı yat limanları bünyesinde konaklama, yeme, içme veya eğlence hizmeti verebilecek nitelikte ve kendiliğinden hareket etme kabiliyetine sahip olmayan, ancak bir römorkör vasıtasıyla çekilen en fazla on odalı yüzer otel, en fazla yüz kişilik yüzer lokanta yapılabilir.

ii) Alt yapı nitelikleri

MADDE 6 – (1) Deniz turizmi tesislerinde aşağıda belirtilen alt yapı nitelikleri aranır:

a) Deniz araçlarının düzenli ve emniyetli bir şekilde yanaşabileceği ve bağlanabileceği, işletme niteliğine uygun rıhtım ve iskeleler.

b) Denizcilik mevzuatına uygun denizden emniyetli yaklaşma ve girişi sağlayacak fenerler ve her türlü işaretler.

c) Deniz turizmi tesislerinin tüm üniteleri ile çevre, iskele, rıhtım dâhil sahanın sağlıklı ve emniyetli aydınlatılmasını sağlayan sistem ve jeneratör.

ç) Tesis kapasitesi ile orantılı temiz su deposu, araç bağlama yerlerine de hizmet veren sağlığa uygun, kullanma suyu ve devamlı sıcak su hizmeti sağlayan tesisat.

d) Tesisin tüm sahası içinde yangın ihbar ve ikaz sistemleri ile yangın istasyonu ve yangın söndürme cihazlarından oluşan yangın önleme istasyonları.

e) Atık kabul lisans belgesi olmayan tesislerde, sintine suyu, slaç, atık yağ, çöp ve pis su gibi katı ve sıvı atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine uygun şekilde bertarafı, hizmete uygun kapalı depolama ve arıtma tesisatı.

f) Kara park sahası, iskele, rıhtım ve yüzer iskeleler üzerinde, uygun mesafelere konan, deniz turizmi araçlarının içme ve kullanma suyu, televizyon, telefon ve elektrik ihtiyacını karşılayan deniz araçlarına doğrudan hizmet sağlayan kutular.

g) Bedensel engellilere de hizmet verecek şekilde bağlama kapasitesinin %10'u kadar otopark.

ğ) Dahili ve harici telefon, faks, post cihazı, data, internet, haberleşme sistemleri, denizde seyreden araçlar ile haberleşme ve arama kurtarma için uygun frekanslarda çalışabilecek çok kanallı VHF bantlarına haiz telsiz alıcı verici cihazları.

h) Bağlama yerlerine de hizmet verecek şekilde düzenlenen ambulans, itfaiye araçları, çöp kamyonu ve genel araçların geçmesine uygun tesis içi araç yolları.

ı) Gürültü azaltılmasına ilişkin yapı ve sistem.

iii) Üst yapı nitelikleri

MADDE 7 – (1) Deniz turizmi tesislerinde aşağıda belirtilen üst yapı nitelikleri aranır:

a) Deniz turizmi tesislerine emniyetli ve kontrollü giriş sistemi.

b) Ön büro ve yönetim ünitesi.

c) Dinlenme ihtiyaçlarının karşılandığı bir salon.

ç) Yeme, içme ünitesi.

d) Kadın ve erkekler için yeterli sayıda duş ve tuvalet.

e) Gümrüklü veya gümrüksüz satış ünitesi.

f) İlk yardım malzeme ve gereçleri bulunan dolap.

g) Deniz turizmi tesisi ve deniz turizmi araçlarında çalışan personel için yeme, içme, duş, tuvalet ve dinlenme yeri.

ğ) Akaryakıt ikmal imkânı veren sistem veya ünite.

h) Deniz araçları için emanet ve malzeme depoları.

ı) Spor tesisleri.

i) Limana emniyetli giriş ve çıkışları sağlayan ve kılavuzluk hizmeti verebilen palamar botu.

j) Denizden yangına ilk müdahaleyi yapabilen yangın söndürme botu veya yangın söndürme sistemi.

k) Bakanlar Kurulu kararı ile deniz hudut kapısı olarak belirlenen deniz turizmi tesislerinde, hudut giriş ve çıkış işlemlerini yapmaya yetkili kamu birimleri için kamu hizmet binası.

iv) Kruvaziyer gemi limanları

MADDE 8 – (1) Kruvaziyer gemi limanları, 5 inci maddedeki niteliklere sahip, yerli ve yabancı ziyaretçilerin giriş ve çıkışlarında dinlenme, yeme, içme, konaklama ve alış veriş gibi sosyal ve ticari üniteleri bulunan deniz turizmi tesisleridir.

(2) Kruvaziyer gemi limanları; A ve B tipi kruvaziyer gemi limanları olmak üzere ikiye ayrılır.

a) B tipi kruvaziyer gemi limanları 6 ncı ve 7 nci maddelerde yer alan niteliklerin yanısıra aşağıda belirtilen nitelikleri de taşır:

1) En az bir kruvaziyer geminin yanaşabileceği, yeterli uzunlukta güvenli fonksiyonel yolcu indirme yeri.

2) En az bir gemiden inen yolcunun hizmet alabileceği kruvaziyer terminali.

3) Tur otobüsleri için park yeri ve taksi durağı.

4) Personel, yolcu ve bagaj güvenlik kontrol ünitesi.

5) Danışma ünitesi.

6) Kamu hizmet binası.

7) Yeme, içme yerleri ve dinlenme salonları.

8) Kapalı devre güvenlik sistemleri.

9) Anons yayın sistemleri.

10) İlk yardım ünitesi.

11) Bedensel engelliler için tuvalet ve özel düzenlemeler.

12) Posta ve diğer iletişim hizmet ünitesi.

13) Gümrüklü ve gümrüksüz satış üniteleri.

14) Sergi ve gösteriler için uygun mahaller.

15) Yakın çevrede yoksa banka hizmet ünitesi.

16) Personel toplantı salonu.

b) A tipi kruvaziyer gemi limanları, B tipi kruvaziyer gemi limanlarında aranan şartların yanısıra aşağıda belirtilen nitelikleri de taşır:

1) Aynı zamanda dört adet kruvaziyer geminin yanaşabileceği, aynı anda birden fazla kruvaziyer geminin yolcularını indirebileceği güvenli fonksiyonel yolcu indirme yerleri.

2) Birden fazla gemi yolcusunun hizmet alacağı, giriş ve çıkışın ayrı ayrı yapılacağı iki adet terminal binası.

3) İşletme ve yönetim birimleri.

4) Yolcu nakliyesi için körük sistemleri.

5) Valiz nakliye alanı, yükleme ve boşaltma sistemi.

6) Turizm seyahat acenteleri ve tur operatörleri işletme ofisleri.

7) Konferans ve toplantı salonu.

8) Eğlence mekânları.

9) VIP hizmeti salonu.

10) Yeme, içme tesisleri.

11) Helikopter pisti.

12) Revir.

v) Yat limanları

MADDE 9 – (1) Yat limanları; 5 inci maddedeki niteliklere sahip, yatların bağlanabilecekleri ve yatçıların yatlarından yürüyerek çıkabilmelerine olanak sağlayan iskelelere, dinlenme, konaklama ve alışveriş gibi sosyal tesisler ile yatlara bakım, onarım, karaya çekme ve teknik hizmet sunan birimlere sahip deniz turizmi tesisleridir.

(2) Yat limanları; üç çıpalı yat limanları, dört çıpalı yat limanları, beş çıpalı yat limanları olarak üçe ayrılırlar.

a) Üç çıpalı yat limanları; 6 ncı ve 7 nci maddelerde yer alan niteliklerin yanısıra aşağıda belirtilen nitelikleri de taşır:

1) Satış üniteleri.

2) Kadın ve erkek yatçılar için bağlama kapasitesinin en az % 5'i kadar duş ve tuvalet.

3) Çamaşır ve bulaşık yıkama yerleri.

4) Yatçıların dinlenmelerini ve bir arada bulunmalarını sağlayan sosyal tesis.

5) Bedensel engelliler için tuvalet ve özel düzenlemeler.

b) Dört çıpalı yat limanları, üç çıpalı yat limanları için aranan şartların yanısıra aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

1) Lokanta veya kafeterya.

2) Kadın ve erkek yatçılar için bağlama kapasitesinin en az %10'u kadar duş ve tuvalet.

3) Kuru temizleme hizmeti.

4) Yat çekek alanı ve vinç sistemleri.

5) Bakım onarım hizmeti.

6) Yatçı eşya depoları.

7) Bağlama kapasitesinin en az %20'si kadar otopark alanı veya otopark hizmeti.

8) Tenis kortu.

9) Yüzme havuzu veya plaj yeri.

10) Aletli jimnastik, masaj, sauna, hamam imkânlarının sağlandığı üniteler.

c) Beş çıpalı yat limanları, dört çıpalı yat limanları için aranan şartların yanısıra aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

1) Helikopter pisti.

2) Banka hizmetleri ünitesi.

3) Revir.

4) Sergi, konser, eğlence mekânları.

5) Toplantı salonu.

6) En az iki tenis kortu.

7) Bağlama kapasitesinin en az %30'u kadar otopark.

(3) Üç çıpalı yat limanlarında 6 ncı maddenin (h) bendi ile 7 nci maddenin (e) ve (ı) bentlerinde yer alan nitelikler ihtiyaridir.

vi) Diğer tesisler

MADDE 10 – (1) Diğer tesisler; işletmenin niteliğine göre 5 inci maddedeki niteliklere sahip, kruvaziyer limanlar ve yat limanları dışında, gezi, spor ve eğlence amaçlı deniz turizmi araçlarına güvenli bir şekilde karaya çekme, bakım ve onarım hizmetleri ile denize indirme hizmetleri sunan yerlerdir.

(2) Diğer tesisler, rıhtım ve iskeleler ile çekek yerleri olmak üzere ikiye ayrılır.

a) Rıhtım ve iskeleler aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

1) Korunmuş su alanında deniz araçlarının güvenli yanaşabilmesi ve bağlanması imkânı.

2) İdare ofisi.

3) Rıhtım, sabit veya sökülebilir iskele.

4) Deniz araçlarından tahliye edilen atıkların çevreye zarar vermeyecek şekilde toplandığı ünite.

5) Yakın çevrede bulunmaması halinde temel ihtiyaçların karşılanabileceği satış ünitesi.

6) Kadın ve erkek yatçılar için duş ve tuvalet.

7) Deniz araçlarının giriş ve çıkışı, kontrolü, yangın ve hırsızlık yönünden emniyetini sağlayıcı tedbirler.

8) Tesis bünyesinde bulunmaması halinde tuvalet, duş ve yeme, içme hizmetleri için dışarıdan hizmet alımı.

b) Çekek yerleri aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

1) Yönetim binası.

2) İlk yardım hizmeti.

3) Deniz turizmi aracı niteliğine uygun çekek teçhizatı.

4) Çekek teçhizatına uygun parmak iskele, rıhtım, eğimli rıhtım, çekme havuzu gibi deniz yapısı.

5) Uygun büyüklükte çekek alanı.

6) Çalışanlar için duş, tuvalet, ortak yeme, içme mahalli ve dinlenme yeri.

7) Katı ve sıvı atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine uygun şekilde bertarafı, hizmete uygun kapalı depolama ve arıtma tesisatı.

8) Malzeme deposu.

9) Palamar hizmeti ve yangın söndürme botu.

10) Sahanın sağlıklı ve emniyetli aydınlatılmasını sağlayan sistem ve jeneratör.

11) Tesiste yangın ihbar ve ikaz sistemleri ile yangın söndürme cihazlarından oluşan yangın önleme istasyonları.

(3) Birden fazla çekek yeri bulunan yerlerde ikinci fıkranın (b) bendinin (2), (6), (7) ve (11) numaralı alt bentlerinde yer alan hizmetler için merkezi ortak ünitelerden yararlanılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Deniz Turizmi Tesislerinin Belgelendirme Şartları

i) Turizm yatırım belgesi başvurusu

MADDE 11 – (1) Gerçek ve tüzel kişiler, bu Yönetmelikte belirlenen nitelikleri taşımak kaydıyla turizm yatırımı belgesi alarak deniz turizmi tesisi yatırımı yapabilir. Bakanlıkça verilen turizm yatırımı belgesi, belgede isimleri yazılı gerçek ve tüzel kişilere ait olup, Bakanlığın izni olmadan üçüncü kişilere devredilemez. Tahsisli arazilerin belge devirlerinde ayrıca mal sahibinin de uygun görüşü aranır. Turizm yatırım belgesi taleplerinde, aşağıda belirtilen belgelerin aslı veya aslını vermeye yetkili merci tarafından veya aslı gibidir şeklinde noterce onaylanmış suretleri ile yazılı olarak Bakanlığa başvurulur. Bu belgelerin ve Bakanlıkça gerekli görülmesi halinde istenecek diğer bilgi, belge ve projelerin içeriği Bakanlıkça belirlenir.

a) Başvuru dilekçesi.

b) Yatırımın yeri, türü ve sınıfı, kapasitesi, finansmanı ve pazarlaması gibi bilgileri içeren rapor.

c) Yatırıma ilişkin ilgili kurum görüşleri.

ç) Ortaklardan birinin veya birkaçının adına yatırımcı veya işletmeci olarak belge düzenlenmesinin talep edilmesi halinde bu hususta ortaklar arasında düzenlenen muvafakatname.

d) Talebin şirket veya adi ortaklık adına yapılması halinde tescile ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile imza sirküleri, isim tescili yapılmış ise tescile ilişkin belge.

e) Tesisin türü, yeri, büyüklüğü veya konumu gibi nedenlerle özellik arz eden yatırımların bu özelliklerini genel olarak yansıtan uygun ölçekte fikir projesi ve vaziyet planı.

(2) Tadilat yapılması durumunda, birinci fıkranın (b), (c) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeler ile Bakanlığa yazılı olarak başvurulur.

ii) Turizm işletmesi belgesi başvurusu

MADDE 12 – (1) Gerçek ve tüzel kişiler bu Yönetmelikte belirlenen nitelikleri taşımak kaydıyla turizm işletmesi belgesi alarak deniz turizmi tesisi işletmeciliği yapabilir. Bakanlıkça verilen turizm işletmesi belgesi, belgede isimleri yazılı gerçek ve tüzel kişilere ait olup, Bakanlığın izni olmadan üçüncü kişilere devredilemez.

(2) Belgeli turizm yatırımının tamamlanıp işletmeye hazır olması durumunda, belge sahibi tarafından aşağıda belirtilen belgelerin aslı veya aslını vermeye yetkili merci tarafından veya aslı gibidir şeklinde noterce onaylanmış suretleri ile birlikte Bakanlığa başvurulur. Bu belgelerin ve Bakanlıkça gerekli görülmesi halinde istenecek diğer bilgi, belge ve projelerin içeriği Bakanlıkça belirlenir.

a) Başvuru dilekçesi.

b) Denizcilik Müsteşarlığından alınacak işletme izni veya geçici işletme izni.

c) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı.

ç) İşletme iç talimatı.

d) Teminat.

e) Sigorta.

iii) Doğrudan turizm işletmesi belgesi başvurusu

MADDE 13 – (1) Gerçek ve tüzel kişiler, turizm yatırımı belgesi almadan doğrudan turizm işletmesi belgesi taleplerinde 11 inci ve 12 nci maddelerde belirtilen belgelerle birlikte Bakanlığa yazılı olarak başvurur.

iv) Deniz turizmi tesislerinin belge devri

MADDE 14 – (1) Tahsisli yatırım ve işletmelerin tahsis koşulları saklı kalmak kaydıyla, turizm belgesinin devrine ilişkin taleplerde, deniz turizmi tesisinin yatırım ve işletme durumuna göre deniz turizmi tesisleri yatırım veya işletmecisi, 11 inci veya 12 nci maddelerde belirtilen belgelerin aslı veya aslını vermeye yetkili merci tarafından veya aslı gibidir şeklinde noterce onaylanmış suretleri ile yazılı olarak Bakanlığa başvurur.

v) Deniz turizmi yatırımı belgesinin süresi ve yatırımın izlenmesi

MADDE 15 – (1) İnşaata başlama süresi belge tarihinden itibaren iki yıla, işletmeye açılma süresi ise yatırım belgesi verilmesinden itibaren dört yıla kadar olmak üzere yatırımın özellikleri ve yatırıma başlama koşulları dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir. Ancak işletmeye açılma süresi, belge sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda uzatılabilir. Tahsisli arazilerde bu süre tahsis koşullarına göre belirlenir. Kısmi turizm işletmesi belgesinde yatırım kapsamında kalan üniteler, yatırımın niteliğine göre Bakanlıkça belirlenen süreler içerisinde tamamlanmak zorundadır. Bu süre belge sahibinin talebi halinde ve Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda uzatılabilir.

(2) Mücbir sebepler ile kamudan kaynaklanan ve Bakanlıkça kabul edilebilir hukuki ve idari uyuşmazlıklardan doğmuş sebeplerin devam ettiği sürece yatırım süreleri işletilmez.

vi) Özel düzenlemeler

MADDE 16 – (1) Deniz turizmi tesisi yatırımı veya işletme belgesi; bu Yönetmelikte yer alan ve kendi tür ve sınıfı için gerekli asgari nitelikleri sağlayan birden fazla türün bir araya gelerek oluşturacakları tesislere de verilebilir. Bu tesislerin bünyesinde Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelikte yer alan türler bulunabilir, ancak bu tesis türleri deniz turizmi tesisinden önce işletmeye geçemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Deniz Turizmi Tesislerinin İşletme Esasları

i) Deniz turizmi tesislerinin idaresi

MADDE 17 – (1) Deniz turizmi tesisleri, işletmeciler tarafından ikinci fıkrada belirtilen esaslar dahilinde hazırlanan ve Bakanlıkça onaylanan işletme iç talimatı uyarınca idare edilir.

(2) İşletme iç talimatında;

a) İşletmenin niteliğine göre kapsamı farklılık gösterebilen nitelikte, turizm amaçlı deniz araçlarının limana girişi, bağlanması, kışlaması, karaya çekilmesi, bakım ve onarımı, denize indirilmesi ve limandan çıkışlarına,

b) Donatan, malik, kaptan, amatör kullanım amacıyla deniz turizmi aracını kiralayan kişiler ile mürettebat ve turizm amaçlı deniz araçlarında bulunan kişilerin liman tesislerinde veya limandaki diğer deniz araçlarında meydana getirebilecekleri hasar ve zararların tazmininden bizzat sorumlu olduklarına,

c) Deniz turizmi tesisi işletmesinin, işletme faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında turizm amaçlı deniz araçlarında ve bunların sahip, mürettebat ve yerli veya yabancı yolcularında meydana gelebilecek hasar ve zararlardan sorumlu olduklarına,

ç) Deniz turizmi tesisinde bağlı deniz turizmi aracı sahibinin veya ekibinin değişmesi halinde, yeni sahibinin adı, soyadı ve açık adresi ile bu talimatta yer alan kurallara uyacağını bildiren bir belgeyi liman idaresine vermesinin zorunlu olduğuna, aksi halde bu kurallara uyulmamasından doğacak sonuçlardan eski sahibinin sorumlu tutulacağına,

d) Deniz turizmi tesisinde bağlı deniz araçlarının olağanüstü hallerde bağlama yerlerinin değiştirilebileceğine, gerekli acil tamiratın donatan veya kaptan adına yaptırılabileceğine ve buna ilişkin bedellerin kaptan veya donatandan tahsil edileceğine,

e) Deniz turizmi tesisinin huzur ve güvenini bozan ilgililerin uyarılacağına, gerekiyorsa anlaşmaların tek taraflı olarak feshedilebileceğine ve deniz araçları ile birlikte tesis sınırları dışına çıkartılabileceğine,

f) Kötü hava şartlarında ve irtifak hakkı ve kira sözleşmesi hükümleri saklı kalmak şartıyla deniz turizmi tesisine bağlanamayacak deniz araçlarına,

ilişkin hükümler yer alır.

(3) Deniz turizmi tesisi işletme talimatı, Türkçe, İngilizce ve tesis yönetiminin uygun göreceği diğer dillerde yazılarak deniz turizmi liman tesislerinin idare binasının görünür bir yerinde ve okunacak şekilde devamlı bir biçimde bulundurulur.

(4) Deniz turizmi tesisleri, tesislerinden faydalanan deniz turizmi araçları ile ilgili çeşitli bilgileri, ilgili kamu idaresince istenildiğinde elektronik ortamda verebileceği sistemi tesis eder.

ii) Bağlama sözleşmesi

MADDE 18 – (1) Deniz turizmi tesisleri ile deniz turizmi araçlarının donatan veya kaptanları arasında; tesislerine bağlanan veya karaya çekilen deniz araçları ile ilgili olarak bağlama sözleşmesi yapılması zorunludur. Yapılan bağlama sözleşmesinin bir sureti, donatan veya kaptana verilir.

(2) Deniz turizmi aracının bağlama sözleşmesi süresinin bitiminden itibaren beş yıl sonunda tesis işletmesine başvurmaması ve sözleşmesini yenilememesi halinde deniz turizmi aracı terk edilmiş sayılır. Bu durumda, deniz turizmi tesisi işletmesi durumu liman başkanlığına ve gümrük idaresine bildirir.

iii) İşletme müdürünün nitelikleri

MADDE 19 – (1) Deniz turizmi tesisi işletmelerine işletme müdürü olarak atanacak kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) En az lise mezunu olup denizcilik veya turizm sektöründe en az üç yıl çalışmış olmak veya yüksekokul mezunu olmak.

c) 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa muhalefetten, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 36 ncı maddesi veya 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 30 uncu maddesinde yer alan suçlardan ve organize suçlardan cezalandırılmamış olmak.

iv) İşletme müdürünün yetki ve sorumlulukları

MADDE 20 – (1) Deniz turizmi tesisi işletmelerinde güvenlik, düzen, temizlik ve çalışan personel arasındaki koordinasyon ile aşağıda belirtilen hizmetler işletme müdürü tarafından sağlanır:

a) Bu Yönetmelik ve işletme iç talimatının öngördüğü görevleri yapmak ve gerekli tedbirleri almak.

b) Turizm amaçlı deniz araçlarının limana giriş, bağlama, kalış, bakım, onarım ve çıkışlarını düzenlemek.

c) Olağanüstü hallerde ve mücbir sebeplerle deniz turizmi tesisinde bulunan turizm amaçlı deniz araçlarının bağlama yerlerini değiştirmek, zorunlu tamiratları donatan veya kaptan adına yaptırıp bedellerini tahsil etmek.

ç) Deniz turizmi tesislerinde huzur, güven ve düzeni bozanları uyarmak, bu konuda ilgili mercileri bilgilendirmek.

d) Tesisin uygun olması halinde ve liman başkanının talebi üzerine, olağanüstü hallerde deniz araçlarının deniz turizmi tesislerinden yararlanmalarına izin vermek.

e) Yabancı bayraklı turizm amaçlı deniz araçlarının 46 ncı maddeye göre Türkiye'de bırakılmaları halinde, bu araçların işletmenin sorumluluğu altına alındığını gösteren gümrük ve liman idaresine muhatap belge düzenlemek.

f) Giriş ve çıkış işlemi yaptırmayan deniz araçlarının durumlarını derhal limanlardaki yetkili kurum temsilcilerine bildirmek.

v) Deniz turizmi tesisi işletmelerinin yetki ve sorumlulukları

MADDE 21 – (1) Deniz turizmi tesisi içinde terk edilen deniz araçları ile çalınan, batan veya kaza neticesi parçalanarak tekrar yurtdışına çıkarılması mümkün olmayan yabancı bayraklı deniz araçlarının gümrük vergilerinden deniz turizmi tesisi işletmeleri sorumlu tutulamaz ve yediemin olarak gösterilemez. Ancak bu durumdan gümrük idaresine bilgi verilir.

(2) Deniz turizmi tesisi işletmeleri; Bakanlıkça belirlenen miktar ve kurallara uygun teminat vermek ve sigorta güvenliğini sağlamak zorundadır.

(3) Sahil güvenlik botları, zorunlu ve başka imkân bulunmadığı hallerde, işletme müdürü ile koordineli ve geçici olarak işletmeye girebilir ve zorlayıcı neden halinin devamınca işletmede bağlanabilir.

(4) Deniz turizmi tesisi işletmeleri, tesislerinde bulunan ve tesislerine gelen deniz turizmi araçlarının katı ve sıvı atıklarını almakla sorumludur.

(5) Çeşitli suçlar nedeniyle el konulan deniz araçları ve mallar deniz turizmi tesislerine bırakılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Deniz Turizmi Araçlarının Türleri

i) Kruvaziyer gemiler

MADDE 22 – (1) Kruvaziyer gemiler, gezi, eğlence ve spor amacıyla önceden belirlenmiş program ve rotada seyreden, deniz turizmi ticaretinde kullanılmaya uygun konaklama, yeme, içme, eğlence, dinlenme, spor etkinliklerine uygun üniteleri bulunan, denize elverişli olan deniz turizmi aracıdır.

(2) Kruvaziyer gemiler aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

a) Danışma ve kabul holü.

b) Yönetim birimleri.

c) Bagaj taşıma hizmeti.

ç) Telefon, faks ve internet hizmetleri.

d) Revir.

e) Kamaralar.

f) Yüzme havuzu.

g) Spor, eğlence, yeme, içme, dinlenme üniteleri.

ğ) Oyun, televizyon, kütüphane ve okuma salonu.

h) Çocuk oyun yerleri ve bu yerlerde çocuklar için özel tuvaletler.

ı) Satış üniteleri.

i) Çamaşır yıkama, ütüleme ve kuru temizleme üniteleri.

j) Yolcu kapasitesi ile orantılı çok amaçlı salon.

k) Müşteri ve servis asansörleri.

l) Sinema.

m) Kuaför ve güzellik salonu.

ii) Yatlar

MADDE 23 – (1) Yatlar, gezi, spor ve eğlence amacıyla deniz turizmi ticaretinde kullanılmaya uygun, taşıdığı yolcu sayısı onikiyi geçmeyen, yük, yolcu ve balıkçı gemisi niteliğinde olmayan, kamarası, tuvaleti ve mutfağı olan deniz aracıdır. Kabotaj seferinde yüz mille sınırlı, en yakın karadan yirmi milden fazla uzaklaşmamak koşulu ile taşıdığı yolcu sayısı otuzaltıyı geçmeyen, tonilato belgesinde yat olduğu belirtilen deniz turizmi araçları da bu kapsamdadır.

(2) Oniki yatak kapasitesinden fazla, tonilato belgelerinde yolcu gemisi olarak nitelendirilmiş yat tipinde inşa edilmiş deniz araçları da bu kapsamda belgelendirilir.

(3) Deniz turizmi hizmetinde kullanılacak yatlar aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

a) Yatçı sayısı ile uyumlu yemek masası, mini bar, oturma ve güneşlenme grupları.

b) Kapasiteye uygun bulaşık makinesi, fırın, buzdolabı veya buz kutusu, kumanya için yeterli depo, yeterli hazırlık yerleri ve bulaşık yıkama yerini kapsayan mutfak.

c) Teknik normlara uygun yatak, genel aydınlatma ve gece lambası, saç kurutma makinesi, tuvalet masası ve aynası, kişisel temizlik kiti, elbise dolabı, perde, kliması olan rahat kullanıma imkân verebilecek şekilde düzenlenmiş, suyun yayılımını engelleyici önlemler alınmış duşlu ve tuvaletli kamaralar.

ç) Mürettebatsız kiralanan yatlar hariç personel için ayrı kabin, duş ve tuvalet.

iii) Günübirlik gezi tekneleri

MADDE 24 – (1) Günübirlik gezi teknesi, gezi, spor, eğlence ve turizm amacıyla limandan aldığı yolcuları aynı gün aynı limanda indiren, denize elverişlilik belgesine sahip deniz turizmi aracıdır.

(2) Günübirlik teknelerin bu Yönetmeliğe göre tür ve kapasiteleri, çalışma usul ve esasları ile belgelendirilmesine ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

iv) Dalabilir deniz turizmi aracı

MADDE 25 – (1) Dalabilir deniz turizmi aracı, insan taşıyan, fiziksel olarak su altında ve su üstünde seyir esnasında bir desteğe bağlı olmaksızın hareket edebilen veya her durumda su üstü desteği ile su altında çalışan, denize elverişlilik belgesinde dalabilir deniz turizmi aracı olarak belirtilen araçtır.

(2) Dalabilir deniz turizmi araçları, Denizcilik Müsteşarlığından alınacak faaliyet iznine göre Bakanlıkça deniz turizmi araçları işletmeciliği kapsamında belgelendirilir.

v) Diğer deniz turizmi araçları

MADDE 26 – (1) Diğer deniz turizmi araçları; bu Yönetmelikte tanımlanan deniz turizmi araçları dışında, turizm amaçlı su altı ve su üstü faaliyetlerini yapan deniz araçları ile teknolojik ve sektörel gelişmeye paralel olarak gelişen gezi, spor ve eğlence amacı ile faaliyette bulunan araçlardır. Diğer deniz turizmi araçları, yüzer deniz turizmi araçları, özel

deniz turizmi araçları ve turizm amaçlı su altı ve su üstü faaliyet araçları olmak üzere üçe ayrılır.

(2) Yüzer deniz turizmi araçları; Türk karasularında veya limanlarında turizm amaçlı olarak konaklama, yeme, içme veya eğlence hizmeti verebilecek nitelikte ve kendiliğinden hareket etme kabiliyetine sahip veya bir römorkör vasıtasıyla çekilen, toplam kapasiteleri belirlenmiş ve kullanım amacı belirtilmiş, denize elverişlilik belgesi olan deniz aracıdır.

a) Kendiliğinden yüzer deniz turizmi araçları aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

1) Deniz aracının demirleme ve bağlama yerleri ile mola duraklarını ve dolaşacağı güzergahı belirten ilgili liman başkanlığınca onaylanmış harita.

2) En az yüz kişilik kapasite.

b) Kendiliğinden hareket etme kabiliyeti olmayan yüzer deniz turizmi araçları aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

1) Deniz aracı hakkında emniyet, denizde can ve mal güvenliği mevzuatı ile deniz mevzuatı yönünden yetkili kuruluşların uygun görüşünü gösterir belge.

2) Yüzer otel olarak işletilmeleri halinde en az yüzyirmi yatak, yüzer lokanta olarak işletilmeleri halinde en az yüz kişilik kapasite.

3) Valilikçe verilen işletme izni.

(3) Özel deniz turizmi araçları; bu Yönetmelikte belirlenmiş olan türleri veya nitelikleri sağlamayan ancak, özgünlük, üstün hizmet, ulusal veya uluslararası şöhret gibi nitelikleri nedeniyle işletme özelliği arz ettiği için veya kültürel, sanatsal veya tarihsel açıdan önem taşıdıkları için Bakanlıkça belgelendirilmeleri uygun görülen deniz turizmi araçlarıdır.

(4) Turizm amaçlı su altı ve su üstü faaliyet araçları; yolcularına dalma hizmeti ve eğitimi veren, yeterli ve gerekli ekipmana sahip deniz aracı ile gezi, spor ve eğlence amaçlı ticari deniz araçlarıdır.

ALTINCI BÖLÜM

Deniz Turizmi Araçlarının Belgelendirme Şartları

i) Deniz turizmi araçları yatırım ve işletmeciliği

MADDE 27 – (1) Deniz turizmi araçları işletmecileri, mülkiyetlerinde bulundurdukları veya kiraladıkları deniz turizmi aracını, mürettebatlı veya mürettebatsız olarak gezi, spor, eğlence amacıyla kiralayan, pazarlamasını yapan, Bakanlıktan belgeli gerçek ve tüzel kişilerdir.

(2) Yabancı bayraklı deniz araçlarının kiralanması ve yabancı deniz araçları işletmelerinin Türkiye'deki temsilciliği, Türk bayraklı deniz araçlarına sahip Bakanlıktan belgeli işletmeler tarafından yapılır. Yabancı bayraklı yatları kiralayan veya yabancı yat işletmelerinin temsilciliğini yapan Bakanlıktan belgeli işletmelerin, yabancı işletme ve yabancı bayraklı yatın çalışma usul esasları, kapasitesi ve istenilen bilgi ve belgeler Bakanlıkça belirlenir.

(3) Bakanlıkça verilen yatırım ve işletme belgeleri, belgede isimleri yazılı gerçek veya tüzel kişilere ait olup, Bakanlığın izni alınmadan üçüncü kişilere devredilemez.

(4) Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçları işletmeleri münhasıran seyahat acenteleri tarafından yapılan faaliyetleri yapamaz, tur, paket tur ve transfer hizmetleri düzenleyemez. Düzenlemeleri halinde 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu kapsamında cezalandırılırlar. Deniz turizmi araçları işletmelerinin kendi ürünlerini pazarlamaları, rezervasyon yapmaları ve satmaları, deniz turizmi araçlarının seyr-ü seferinde yolcu taşımaları seyahat acenteliği sayılmaz. Seyahat acentalığı faaliyeti yürütenlerin deniz turizm araçları işletme belgesi iptal edilir.

ii) Turizm yatırımı belgesi başvurusu

MADDE 28 – (1) Gerçek ve tüzel kişiler, bu Yönetmelikle belirlenen nitelikleri taşımak kaydıyla turizm yatırım belgesi alarak deniz turizmi araçları işletmeciliği yatırımı yapabilirler. Turizm yatırım belgesi taleplerinde, Bakanlıkça gerekli görülecek belgeler ile aşağıda belirtilen belgelerin aslı veya aslını vermeye yetkili merci tarafından veya aslı gibidir şeklinde noterce onaylanmış sureti ile yazılı olarak Bakanlığa başvurulur:

a) Başvuru dilekçesi.

b) Ortaklardan birinin veya birkaçının adına yatırımcı veya işletmeci olarak belge düzenlenmesinin talep edilmesi halinde bu hususta ortaklar arasında düzenlenen muvafakatname.

c) Talebin şirket veya adi ortaklık adına yapılması halinde tescile ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile imza sirküleri, isim tescili yapılmış ise tescile ilişkin belge.

ç) Deniz turizmi aracı yapım sözleşmesi.

d) Proje ve araç inşa izin belgesi.

iii) Turizm işletmesi belgesi başvurusu

MADDE 29 – (1) Gerçek ve tüzel kişiler, bu Yönetmelikle belirlenen nitelikleri taşımak kaydıyla turizm işletmesi belgesi alarak deniz turizmi aracı işletmeciliği yapabilir.

(2) Belgeli turizm yatırımının tamamlanıp işletmeye hazır olması durumunda, belge sahibi tarafından Bakanlıkça gerekli görülecek belgeler ile aşağıda belirtilen belgelerin aslı veya aslını vermeye yetkili merci tarafından veya aslı gibidir şeklinde noterce onaylanmış sureti ile birlikte Bakanlığa başvurulur:

a) Başvuru dilekçesi.

b) Gemi tasdiknamesi veya tonilato belgesi.

c) Denize elverişlilik belgesi.

ç) Teminat.

d) Ortaklardan birinin veya birkaçının adına yatırımcı veya işletmeci olarak belge düzenlenmesinin talep edilmesi halinde bu hususta ortaklar arasında düzenlenen muvafakatname.

e) Sigorta poliçesi.

iv) Doğrudan turizm işletmesi belgesi başvurusu

MADDE 30 – (1) Gerçek ve tüzel kişiler, turizm yatırımı belgesi almadan doğrudan turizm işletmesi belgesi taleplerinde 28 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentleri hariç, 28 inci ve 29 uncu maddelerde belirtilen belgelerle Bakanlığa yazılı olarak başvurur.

v) Deniz turizmi araçları işletmeleri belge devri başvurusu

MADDE 31 – (1) Deniz turizmi araçları yatırım ve işletmelerinin belge devrine ilişkin taleplerde, deniz turizmi araçları yatırımcısı veya işletmecisi, işletmenin durumuna göre, yatırım ve işletme belgesi başvurularında belirtilen belgelerin aslı veya aslını vermeye yetkili merci tarafından veya aslı gibidir şeklinde noterce onaylanmış sureti ile birlikte Bakanlığa yazılı olarak başvurur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Deniz Turizmi Araçları İşletmelerinin Çalışma Esasları

i) İşletme adresi

MADDE 32 – (1) Kruvaziyer gemi ve kapasitesi otuz yatak ve üzerinde olan yat işletmelerinin müşterileri ile ilişkilerini düzenleyeceği bir büro kurmaları zorunludur.

(2) Kapasitesi otuz yatağın altında olan yat işletmesinin bir büro ile hizmet anlaşması düzenlemesi gerekir.

(3) Günübirlik gezi teknesi, dalabilir deniz aracı ve diğer deniz turizmi araçları işletmesi Bakanlığa irtibat adresi bildirir.

İşletme müdürünün nitelikleri

MADDE 33 – (1) Deniz turizmi araçları işletmelerine işletme müdürü olarak atanacak kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) En az lise mezunu olup denizcilik veya turizm sektöründe en az üç yıl çalışmış olmak veya yüksekokul mezunu olmak.

c) 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa muhalefetten, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 36 ncı maddesi veya 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 30 uncu maddesinde yer alan suçlardan ve organize suçlardan cezalandırılmamış olmak.

Yatların kiralanmasında mürettebat

MADDE 34 – (1) Deniz turizmi araçları işletmeciliği bünyesindeki Türk ve yabancı bayraklı, yatçı sayısı onikiyi geçmeyen yatların mürettebatsız olarak kiraya verilebilmesi için, kiralayan yatçılardan en az birisinin yeterli nitelikte ehliyet sahibi olması gerekir.

Yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarının kiralama esasları

MADDE 35 – (1) Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçları işletmeleri, yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarını, turizm amaçlı ticari faaliyetlerde kullanılmak üzere Bakanlığın izniyle beş yıla kadar kiralayabilir. Bu izinler gerektiğinde Bakanlıkça uzatılabilir. Bu işletmelerden deniz turizminin geliştirilmesi için Bakanlıkça her yıl belirlenen miktarda altyapı hizmetlerine katkı payı alınır. Bu katkı payı Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğüne yatırılır.

(2) Yabancı bayraklı deniz turizmi araçları, yabancılara ve yurtdışında ikamet eden Türk vatandaşlarına kiralanır.

Bayrak çekme

MADDE 36 – (1) Kanunun 27 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 823 üncü maddesine bağlı kalmaksızın, Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçları işletmelerinin 35 inci madde uyarınca kiralanan yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarına kira süresince Türk bayrağı çekilmesine izin vermeye Bakanlık yetkilidir. Bu şekilde Türk bayrağı çekilen deniz turizmi araçlarından deniz turizminin geliştirilmesi için Bakanlıkça her yıl belirlenen miktarda altyapı hizmetlerine katkı payı alınır. Bu katkı payı Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğüne yatırılır.

Yabancı işletmeler

MADDE 37 – (1) Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ve 27 nci maddesi uyarınca, Türkiye dışında kurulu yabancı bayraklı deniz turizmi araçları işletmelerinin, bu araçlarını turizm amacıyla Türkiye'de işletmelerine Bakanlıkça beş yıla kadar izin verilebilir. Bu iznin verilebilmesi için yabancı işletmenin en az bir kruvaziyer gemiyi veya altmış yatak kapasitesine sahip yabancı bayraklı yatlarını Türkiye'de bulundurarak yurtdışında pazarlamaları gerekir. Bu izinler gerektiğinde Bakanlıkça uzatılabilir. Bu işletmelerden deniz turizminin geliştirilmesi için Bakanlıkça her yıl belirlenen miktarda altyapı hizmetlerine katkı payı alınır. Bu katkı payı Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğüne yatırılır.

Muayene ve ölçüm

MADDE 38 – (1) Türk ve yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarının muayene ve ölçümleri, ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat hükümlerine göre yapılır.

(2) Yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarının sahip oldukları aynı nitelikteki belgeler ve muayeneler geçerlidir.

(3) Yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarının tonajlarını belirlemede kullanılacak usul ve esasları tespit etmeye Denizcilik Müsteşarlığı yetkilidir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Türk Karasularında Seyir Esasları

Liman başkanlığı

MADDE 39 – (1) Liman başkanlığı, turizm amaçlı deniz araçlarının liman giriş ve çıkış işlemlerinde, mülki idare amirinin talimatlarına göre hudut kapılarında işlemleri yürüten yetkili kamu idaresidir.

Hudut giriş ve çıkış işlemleri

MADDE 40 – (1) Türkiye'ye deniz yoluyla giren veya Türkiye'den çıkan her türlü deniz aracı, deniz hudut kapılarından giriş ve çıkış yapmak zorundadır.

(2) Deniz araçlarının hudut giriş ve çıkış işlemleri; beyan esasına dayalı olarak seyir izin belgesi üzerinde, liman başkanı tarafından yapılır ve ilgili kamu kurumları liman başkanı tarafından bilgilendirilir. Söz konusu işlemler sırasında işbirliği yapılan ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerekli görüldüğü hallerde, bu kurumların inceleme ve araştırması sonuçlanıncaya kadar deniz aracının limana girmesine veya limandan ayrılmasına izin verilmez.

(3) Deniz aracının hudut giriş ve çıkış işlemleri sırasında deniz aracı sahibinin veya kaptanının pasaportları üzerine deniz aracına ait herhangi bir kayıt düşülmez.

(4) Deniz seyri dışında herhangi bir nakliye vasıtasıyla Türkiye gümrük bölgesine getirilen deniz araçlarının hudut girişlerine ilişkin seyir izin belgesi işlemleri denize ilk indirildikleri yerde başlar.

Deniz turizmi araçlarının seyir izin belgesi

MADDE 41 – (1) Deniz turizmi araçlarının araç, gümrük, personel, yolcu, pasaport, sıhhi muamele, liman, eşya ve sefer ile ilgili diğer beyan ve işlemlerinin tamamı seyir izin belgesi üzerinde yapılır. Türk karasularında seyirde kullanılacak belgelerin ve bu belgelerin, biçim, basım, dağıtım ve kullanım şekline ilişkin esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(2) Bakanlıkça belirlenen esaslara uygun olarak hazırlanan seyir izin belgesinin basım ve dağıtımı, Bakanlıkça her yıl döviz ve Türk Lirası olarak belirlenecek miktarlar karşılığında Bakanlık Döner Sermaye Merkez İşletmesince yapılır. Döner Sermaye Merkez İşletmesi bu belgelerin dağıtımını meslek kuruluşları aracılığıyla da yapabilir. Bu durumda net hâsılattan görevlendirilen kuruluşa idari ve genel giderler karşılığı % 10 pay ödenir ve kalanı Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğüne gelir kaydedilir.

Türk limanları arasında seyir esasları

MADDE 42 – (1) Hudut giriş işlemini tamamlamış Türk ve yabancı bayraklı deniz turizmi araçları, Türk karasuları ve limanları arasında liman başkanlığının onayı ile serbestçe dolaşabilir.

(2) Hudut giriş işlemini tamamlamış yabancı bayraklı özel deniz araçları Türkiye'ye girişte Türk liman ve karasularında yapacakları seyirleri, güzergâhlarını seyir izin belgesi üzerinde belirterek serbestçe seyredebilir. Türk bayraklı özel deniz araçları Türk limanları arasında yapacakları seferlerde seyir izin belgesi kullanmaz.

(3) Kruvaziyer gemiler dışında Bakanlıktan belgeli Türk ve yabancı bayraklı deniz turizmi araçları, Türk karasularında her ticari seferin sonuna kadar geçerli olmak üzere seyir

izin belgesi ile seyreder. Kruvaziyer gemiler, seyir izin işlemleri açısından diğer gemilerin tabi oldukları işlemlere tabidir.

(4) Seyir izin belgesinin deniz turizmi araçları sahipleri veya kaptanları tarafından doğru ve noksansız bir biçimde doldurularak imzalanması ve süresi içerisinde deniz turizmi aracında bulundurulması zorunludur.

(5) Kaptanın, seyir izin belgesinin sefer süresince deniz turizmi aracında kalan nüshasını liman başkanlığına teslim etmesi ile sefer tamamlanmış olur.

(6) Türk Boğazlarından geçişler bakımından 1936 tarihli Montrö Boğazlar Rejimi Sözleşmesi ile 8/10/1998 tarihli ve 98/11860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kabul edilen Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü hükümleri saklıdır.

(7) Seferini tamamlayan deniz turizmi araçları, sefer bittikten en geç oniki saat içinde liman başkanlığına bildirimde bulunurlar.

(8) Deniz turizmi tesislerinde kışlayan yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarının seyir izin belgeleri kışlama süresince geçerlidir.

Sıhhi muamele

MADDE 43 – (1) Deniz turizmi araçlarının seyir izin belgesi kapsamında yaptıkları vize, patente dâhil sıhhi muamele, yabancı bir limana uğramadıkları ve Türkiye'de kaldıkları sürece ayrıca bir işleme gerek olmaksızın geçerlidir.

(2) Ancak, ölüm ve bulaşıcı hastalık halinin en yakın liman başkanlığına veya en yakın mülki idare amirliğine bildirilmesi zorunludur.

Deniz turizmi araçları seyir bölgeleri, kontrolü ve geliştirilmesi

MADDE 44 – (1) Türk ve yabancı bayraklı veya yabancıların kullandıkları deniz turizmi araçları; Türk karasularında Kanunun 28 inci maddesi uyarınca 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu uyarınca belirlenen askeri yasak bölgeler, askeri güvenlik ve özel güvenlik bölgeleri dışında kalan Türk karasularında kıyı ve koylara başkaca bir tahdit bulunmaması kaydıyla yanaşabilir, geceleyebilir ve demirleyebilir.

(2) Seyir bölgelerinde deniz araçlarının seyretme, demirleme, durma ve dalmalarında sakınca görülen yerler, ilgili kamu idarelerince Bakanlık koordinatörlüğünde belirlenerek duyurulur. Denetim bu konuda görevli kurumlarca yapılır.

Mücbir sebepler ve olağanüstü haller

MADDE 45 – (1) Mücbir sebepler ve olağanüstü haller veya 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunda öngörülen yükümlülükler nedeniyle gerekebilecek zorunlu liman giriş veya çıkış işlemlerinde, beyanı sonradan yapmak kaydıyla deniz turizmi araçlarına istisna tanınır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Yabancı Deniz Turizmi Araçlarının Kalış Süreleri ve Kabotaj Hakları

Deniz turizmi araçlarının Türkiye'de bırakılması ve kalış süreleri

MADDE 46 – (1) Yabancı bayraklı deniz turizmi araçları; Bakanlıktan belgeli deniz turizmi tesislerinde ayrıca bir izne gerek kalmaksızın beş yıla kadar denizde ve karada kışlama, bakım ve onarım amacıyla bırakılabilir. Belgeli deniz turizmi tesislerinde beş yıl kalan ve bu süre içerisinde sahipleri tarafından en az bir kez kullanılan yabancı bayraklı özel yatların kalış süresi Bakanlıkça beş yıl daha uzatılabilir.

(2) Yabancı bayraklı deniz turizmi araçlarının deniz turizmi tesislerine bırakılarak donatan, sahip ve kaptanının Türkiye dışına çıkmak istemesi halinde, deniz turizmi tesis işletmesi, deniz turizmi aracını sorumluluğu altına alarak durumu seyir izin belgesi üzerine işler ve bağlı bulunduğu gümrük idaresine ve liman başkanlığına bildirir.

(3) Bağlama sözleşmesi süresinin bitiminden itibaren beş yıl sonunda liman işletmesine başvurmayan veya sözleşmesini yenilemeyen deniz turizmi araçları ile ilgili olarak 4458 sayılı Gümrük Kanununun tasfiye hükümleri uyarınca işlem yapılır.

(4) Bu Yönetmeliğin 35 inci ve 37 nci maddeleri uyarınca ticari faaliyette bulunan yabancı bayraklı yatların Türkiye'de belgeli deniz turizmi tesisinde kışlamaları şarttır. Ticari faaliyette bulunan yabancı bayraklı yatlardan, kışlama yapılmaması halinde, deniz turizminin geliştirilmesi için Bakanlıkça her yıl belirlenen miktarda altyapı hizmetlerine katkı payı alınır. Bu katkı payı Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğüne yatırılır.

Kabotaj hakları

MADDE 47 – (1) Türkiye'ye hudut girişi yapan Türk karasuları ve limanları arasında seyreden veya Türkiye'de kışlayan yabancı bayraklı yatlar, sahipleri ve yat sahibince yazılı yetki verilmiş kişiler tarafından, ticari amaç taşımamak kaydıyla gezi, spor ve eğlence amacıyla seyir izin belgesi ile serbestçe kullanılabilir. Bu çeşit yatlara karşılığında hiçbir ücret alınmadan yalnızca gezi, spor ve eğlence amacıyla Türk veya yabancı ziyaretçi alınması mümkündür.

(2) Çok sahipli yabancı bayraklı özel yatlar ile yabancı kulüp, dernek ve birliklere ait yatlar bir yıl içerisinde gezi, eğlence ve spor amacıyla en fazla dört sahibi tarafından kullanılabilir. Bu yatların dört sahipten fazla kullanılması halinde, deniz turizminin geliştirilmesi için Bakanlıkça her yıl belirlenen miktarda altyapı hizmetlerine katkı payı, seyir izin belgesi ücretine eklenerek alınır.

(3) Türkiye'ye giriş yapan yabancı bayraklı özel yatların sahip veya sahibince yetkili kılınmış kişilerin talimatı üzerine, kaptan ve mürettebatı ile bulunduğu Türk limanından bir başka Türk limanına yatçı olmadan seyri sefer sayılmaz.

(4) Deniz turizmi araçları işletmesi belgesi bulunmayan yabancı bayraklı ticari yatların, belirli bir program dâhilinde veya programsız olarak ücret karşılığı yatçı alarak Türk limanları arasında gezi tertip etmeleri halinde 815 sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcrayı San'at ve Ticaret Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. Yurtdışından yatçısı ile gelen Bakanlıktan belgesiz yabancı bayraklı ticari yatların seyir esasları Bakanlıkça belirlenir. Bu yatlardan, deniz turizminin geliştirilmesi için Bakanlıkça her yıl belirlenen miktarda altyapı hizmetlerine katkı payı, seyir izin belgesi ücretine eklenerek alınır.

(5) Turizm ve tanıtma açısından önem taşıyan deniz turizmi faaliyetlerinin bu madde kapsamı dışında değerlendirilmesi Bakanlığın uygun görüşü ile mümkündür.

ONUNCU BÖLÜM

Ortak Hükümler

i) Başvuruların değerlendirilmesi

MADDE 48 – (1) Deniz turizmi tesisleri ve deniz turizmi araçlarına turizm yatırımı belgesi verilmesi, bu belgenin kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesine çevrilmesi, kapsamının değiştirilmesi, adres ve kapasite değişikliği, belge devri ve süre uzatımı konularına ilişkin talepler Bakanlıkça değerlendirilir.

(2) Deniz turizmi tesis ve araçlarının, turizm işletmesi belgesi veya kısmi turizm işletmesi belgesi taleplerinde, tesisin veya aracın türü, asgari nitelikleri, kapasitesi, fiziki özellikleri, kullanılan malzemelerin standardı, işletme ve hizmet kalitesi ile personelin nitelikleri bu Yönetmelik kapsamında denetlenerek değerlendirilir ve uygun görülenler Bakanlıkça belgelendirilir.

ii) Değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 49 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında bulunan yatırım ve işletmeler, belge kapsamında değişiklik yapmak istedikleri takdirde, bu değişiklikleri yapmadan önce Bakanlığa bildirimde bulunur. Adres değişikliği Bakanlığa bildirilmediği takdirde, Bakanlıkta mevcut adrese yapılan tebligat, 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca kendilerine yapılmış sayılır.

iii) Teminat

MADDE 50 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında belgelendirilen deniz turizmi işletmeleri, müşterilerine sunacakları hizmetler ve faaliyetleri nedeniyle yapacakları işlemlerinden doğacak yükümlülüklerine karşılık olmak üzere, işletme teminatını vermek zorundadır.

(2) Teminat, Bakanlık emrine kayıtsız, şartsız, kesin ve süresiz banka teminat mektubu olarak verilir.

(3) Alınacak teminatın miktarı, işletmenin türüne göre her yıl Bakanlıkça belirlenir. İşletme teminatı birinci fıkradaki yükümlülükler dışında başka bir alacak için temlik, rehin ve haciz edilemez. İşletme teminatında meydana gelen eksilme, Bakanlığın yazılı uyarısı üzerine ilgili işletme tarafından en geç otuz gün içinde tamamlanır.

(4) Faaliyetlerine son vermek isteyen işletmelerin işletme belgeleri Bakanlıkça geri alınır. İşletme teminatı belgenin geri alınmasından itibaren bir yıl süre ile birinci fıkradaki yükümlülükler için Bakanlık emrinde tutulur, bir yılın sonunda iade edilir.

(5) İşletme belgelerinin Bakanlıkça iptal edilmesi halinde işletme teminatı bir yıl süreyle birinci fıkradaki yükümlülükler için alıkonulur, bu sürenin sonunda işletmenin borcu çıkmadığı takdirde Hazineye gelir kaydedilir.

(6) Deniz turizmi tesisi işletmeleri ve deniz turizmi araçları işletmeleri taahhüt ettikleri hizmetleri aynen gerçekleştirmedikleri durumda, bundan doğan zararları tazmin etmekle yükümlüdür. Bu işletmelerin kusurları neticesinde meydana gelecek sigorta kapsamı dışındaki zararlar, Bakanlık emrindeki teminattan ödenir ve durum ilgili işletmeye bildirilir.

iv) Sigorta

MADDE 51 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında belgelendirilen deniz turizmi tesisi işletmelerinin, üçüncü şahıs mali mesuliyet veya marina sorumluluk veya liman sorumluluk sigortası yaptırmaları zorunludur.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında belgelendirilen deniz turizmi araçları işletmelerinin, işletme belgelerinde belirtilen deniz turizmi araçlarının mürettebatına, ziyaretçilerine ve üçüncü kişilere verebileceği zararları kapsayan sigorta yaptırmaları zorunludur.

v) Faaliyet raporları

MADDE 52 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında faaliyette bulunan deniz turizmi işletmeleri, her yıl Ocak ayı içinde, bir önceki yıl Türkiye'ye getirdiği turist sayısı ve işletmelerinde konaklayan ve kışlayan deniz araçlarına ilişkin bilgiler ile turizm değerlendirmelerine ilişkin görüşlerini Bakanlığa bir rapor halinde bildirir.

vi) Tanıtım, bilgilendirme ve fiyat tarifeleri

MADDE 53 – (1) Deniz turizmi işletmelerinin tanıtımı Bakanlıktan alınan belgeye uygun olarak yapılır. Tanıtımında tüketici hakları açısından doğru bilgilere yer verilir, ülke turizmini zedeleyecek ya da yanıltıcı olabilecek tanıtımlarda bulunulamaz.

(2) Bakanlıktan belgeli deniz turizmi işletmeleri, Bakanlıkça istenen her tür bilgiyi ve belgeyi zamanında ibraz etmekle yükümlü olup belge kapsamındaki değişiklikleri Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu Yönetmelik uyarınca faaliyette bulunacak deniz turizmi işletmeleri fiyat tarifelerini Kanunun 10 uncu maddesi uyarınca hazırlayıp onaylatarak uygulayabilir. Onaylı fiyat tarifeleri, müşteri profiline göre belirlenecek dillerde, gerektiğinde müşteriye verilmek üzere hazır bulundurulur.

vii) Personel nitelikleri

MADDE 54 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında faaliyette bulunan deniz turizmi işletmelerinde denizcilikle ilgili tüm hizmetler gemi adamı belgesine, diğer hizmetler ise uygun sertifikaya sahip kişilerce yürütülür. Görevli personelin hizmet standardını yükseltmek amacıyla eğitim için gerekli önlemler işverenler tarafından alınır ve uygulanır. Çalışanlar işlerine ve görev mahallerine uygun, özel ve temiz kıyafet giyer. Her işletmede ilk yardım konusunda sertifikalı personel çalıştırılır.

viii) Deniz turizmi işletmelerinin yetkileri

MADDE 55 – (1) Deniz turizmi tesisi ve araçları işletmeleri, tesislerine gelen ve tesislerinde bulunan turizm amaçlı deniz araçlarının hudut giriş ve çıkış işlemleri ile Türk karasuları ve limanları arasındaki seyirlerine ilişkin ilgili kamu kurumları nezdinde yapılması zorunlu işlemleri için aracılık yapabilir. Bu işletmelerden aracılık faaliyetleri için başka bir belge aranmaz. İşletme, bu işlemleri yürütecek personeli ilgili kamu kurumlarına bildirir.

ix) Deniz turizmi işletmelerinin belgesinin iptali

MADDE 56 – (1) Kanunun 34 üncü maddesinde belirtilen nedenlerden en az birinin gerçekleştiğinin tespit edilmesi durumunda deniz turizmi işletme belgesi iptal edilir.

x) Sınıflandırma

MADDE 57 – (1) Deniz turizmi tesislerinin ve araçlarının fiziksel nitelikleri ile işletme ve hizmet kalitesinin sürekliliğinin değerlendirilmesi amacıyla turizm işletmesi belgeli tesislerde ve araçlarda talep üzerine veya Bakanlığın gerekli gördüğü hallerde sınıflandırma çalışması yapılır. Sınıflandırma çalışmaları için deniz turizmi tesisinin ve aracının tür ve sınıfının nitelikleri, kapasitesi, fiziki özellikleri, kullanılan malzemenin standardı, işletme ve hizmet kalitesi ile personel nitelikleri ve eğitim düzeyi gibi kıstasların yer aldığı, puanlama sistemine dayalı, Bakanlıkça düzenlenen değerlendirme formları sınıflandırma komisyonunca değerlendirilir.

(2) Sınıflandırma komisyonu; bir Bakanlık kontrolörü başkanlığında bir Bakanlık temsilcisi ile turizm işletmesi belgeli tesis veya aracın bağlı olduğu odanın, derneğin ya da kooperatifin bir temsilcisinden oluşur. Sınıflandırma çalışmaları sonucunda; deniz turizmi tesisi veya aracının üst sınıf için belirlenen puan barajını aşan üstün hizmet düzeyindeki işletmelere yeni sınıfın gerektirdiği asgari fiziksel niteliklere bakılmaksızın bir üst sınıfı, nitelikleri düşük olanlara ise asgari fiziksel niteliklerini taşıdıkları sınıfın bir alt sınıfı verilebilir.

xi) Mütekabiliyet ve yetki

MADDE 58 – (1) Türkiye'de kışlayan ve yabancı limanlardan gelen yabancı bayraklı deniz turizmi araçları için, yabancı ülkelerde Türk bayraklı deniz turizmi araçlarına yapılan uygulamalar dikkate alınarak Bakanlıkça mütekabiliyet esasına uygun gerekli tedbirler alınır.

(2) Kanun ve bu Yönetmeliğe göre yükümlülüklerini yerine getirmeyen yerli ve yabancı deniz araçlarının seyirleri, Bakanlığın teklifi üzerine ilgili mevzuata göre Denizcilik Müsteşarlığınca durdurulabilir.

xii) Bakanlıkça düzenlenecek hususlar

MADDE 59 – (1) Bakanlıkça;

a) Başvuruların değerlendirilmesine,

b) Belgelendirmeye,

c) Sınıflandırmaya,

ç) Yabancı bayraklı yatları kiralayan veya yabancı yat işletmelerinin temsilciliğini yapan işletmelere,

d) Türk karasularında faaliyette bulunan yabancı bayraklı deniz araçlarının ve yabancı işletmelerin çalışmasına ve bu yatların sahipleri tarafından kullanılmasına,

e) Günübirlik teknelerin, su altı ve su üstü deniz araçlarının tür, kapasite ve çalışmalarına,

f) Turizm belgesi ve plakete,

ilişkin usul ve esaslar ile bu Yönetmeliğin uygulanmasında ihtiyaç duyulan diğer hususlar belirlenir.

xiii) Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 60 – (1) 8/6/1983 tarihli ve 83/6708 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yat Turizmi Yönetmeliği ile 10/5/2005 tarihli ve 2005/8948 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin 50 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

i) Yat limanları ve yat işletmeleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihinden önce belgelendirilen yat limanları ve yat işletmelerinin, fiziki nitelikleri ve işletme nitelikleri değiştirilmediği sürece, belgeleri geçerliliğini korur. Belgeli işletmeler, bu Yönetmelikte yer alan can ve mal güvenliği ile ilgili hükümler dışında fiziki niteliklerini değiştirmek zorunda değildir.

ii) Deniz turizmi araçlarının belgelendirilmesinde süre

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Deniz turizmi araçları, bu Yönetmeliğin yayımından itibaren bir yıl içinde deniz turizmi araçları işletmeciliği belgesi almak zorundadır. Süresinde deniz turizmi araçları işletmeciliği belgesi almayan deniz turizmi araçlarının faaliyetlerine liman başkanlıklarınca izin verilmez. Bu süreyi bir defaya mahsus olmak üzere altı ay uzatmaya Bakanlık yetkilidir.

iii) Mevcut başvurular

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan başvurular, başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

iv) Yürürlük

MADDE 61 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

v) Yürütme

MADDE 62 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek 2: Yat Limanlarının Altyapı ve Üstyapı Nitelikleri ve Planlama Kriterleri

1-Yat Limanları Altyapı ve Üstyapı Nitelikleri

Altyapı nitelikleri:

Yat Limanları altyapı yatırımları açısından aşağıdaki niteliklere sahip olmalıdır.Bu nedenle;

a) Korunmuş su alanında limanı kullanacak en büyük tasarım teknesi dikkate alınarak su derinliği belirlenmelidir,

b) Yatların düzenli ve emniyetli bir şekilde yanaşabileceği ve bağlanabileceği nitelikte rıhtım ve iskeleler tasarlanmalıdır,

c) Yat limanı içinde liman içi çalkantısı ve soluganları en az düzeyde tutacak ve dalga enerjisini söndürecek rıhtım ve iskeleler tasarlanmalıdır

c) Yat limanına denizden emniyetli girişi sağlayacak fenerler konulmalıdır

e) Rıhtım ve iskelelerde bağlamaya elverişli mapa ve aneleler yerleştirilmelidir.

f) Rıhtım ve iskeleler yeterli derecede aydınlatılmalıdır,

g) Yatlara basınçlı su ve elektrik bağlantısı yapılabilecek alt yapı tesisleri inşaa edilmelidir.

Üstyapı nitelikleri:

Yat limanlarında bulunması gerekli asgari üstyapı tesisleri ile sağlanması zorunlu hizmetler aşağıda belirtilmiştir.

a) Rıhtım ve iskelelerde yatlara elektrik ve tatlı su bağlantısı sağlayan kutular,

b) Yat limanı idare binası

c) Kadın ve erkek yatçılar için ayrı duş ve alafranga WC grupları (bağlama kapasitesinin % 5`i kadar),

d) Çöplerin liman dışına atılması ile katı ve sıvı atıklardan çevrenin etkilenmemesini sağlayacak tasfiye tedbirleri,

e) Acil ihtiyacı sağlamaya yeterli jeneratör ile yedek su deposu,

f) Kullanılmış yağ toplama yeri,

g) Kadın ve erkek görevliler için ayrı soyunma yerleri, duş, WC ve ortak oturma ve dinlenme yerleri,

h) Yat limanında emniyeti sağlamak, kılavuzluk hizmetleri vermek, palamar botu olarak kullanılmak ve yat limanının deniz ile tüm diğer ilişkilerini sağlayacak motorlu bir tekne,

i) İlk yardım imkanı,

j) Yangın söndürme sistemi,

k) Tekneler için güvenlik önlemleri.

2- Tekne Tipleri ve Boyutları:

Tekneler boyutlarına ve yelkenli olup olmadıklarına göre sınıflandırılmaktadırlar. Bu sınıflandırmaya göre Tablo EK.2.1'de tipik tekne boyutları tanımlanmıştır.

Tablo EK.2.1: Teknelerin Tipik Tasarım Parametreleri (PIANC 1995)

Uzunluk (m)	Su çekimi (D) (m)		Genişlik (B) (m)	
	motorlu	yelkenli	motorlu	yelkenli
0-5	0.80	1.40	2.20	1.80
5-9	1.00	2.00	3.60	3.00
9-12	1.20	2.40	4.10	3.40
12-15	1.040	2.080	4.80	3.90
15-20	1.660	3.40	5.30	4.40

3- Ulaşım Kanalı ve Liman Girişi:

Yerleşim planı hazırlanırken ulaşım kanalı rüzgar, dalga etkisi ve kumlanmaya karşı yeterince korunaklı biçimde tasarlanmalıdır. Bu tasarımda ulaşım kanalını aynı anda kullanacak olan tekne sayıları ve genişlikleri dikkate alınmalıdır.

Limana giren ve çıkan tekne trafiğinin istisnai şartlar altında bile (sis, karanlık, rüzgar gibi) emniyetli olması için ulaşım kanalı belirli bir minimum genişliğe sahip olmalıdır. Her ne kadar liman girişi boyutlarında ulaşım kanalı boyutları belirleyici olsa da normal şartlar altında liman girişinin genişliği (B) limanı kullanan **en büyük tekne genişliğinin 5 katı civarında ya da L+2 metre (burada L limandaki en uzun tekne boyu) olmalıdır** eğer bu değer 30m'den küçükse minimum genişlik 30 m alınmalıdır. Bu durum, ancak teknelerin düşük hızla seyir yapmaları halinde yeterlidir. Eğer liman girişinde tekneler birbirlerini sıklıkla geçiyorlarsa ilave genişlik gerekmektedir.

Ön planlama için ulaşım kanalının (Şekil EK.2.1) manevraya müsaade edecek kadar geniş olması gerekmektedir. Bu amaçla, ulaşım kanalı genişliği (W), **2.5L** olarak alınmaktadır. Korunmuş bölgelerde bu değerler sırasıyla **1.75L** ve hatta **1.5L**'e kadar indirilebilir. Detay tasarımda yat limanı ulaşım kanalı genişliği (W) aşağıdaki bağıntı yardımıyla hesaplanabilir;

$W=n.S+2.4+1.6(n-1)B_{maks}$ .....(1)

Burada;

W = Navigasyon kanalının en alçak su seviyesinde genişliği(m),

n = bir sırada seyir eden tekne sayısı,

B_{maks} = en büyük tasarım teknesinin genişliği (m),

S = yelkenlinin direk yüksekliğinin izdüşüm uzunluğu (m)

(en büyük yelkenlinin direk yüksekliği alınır)

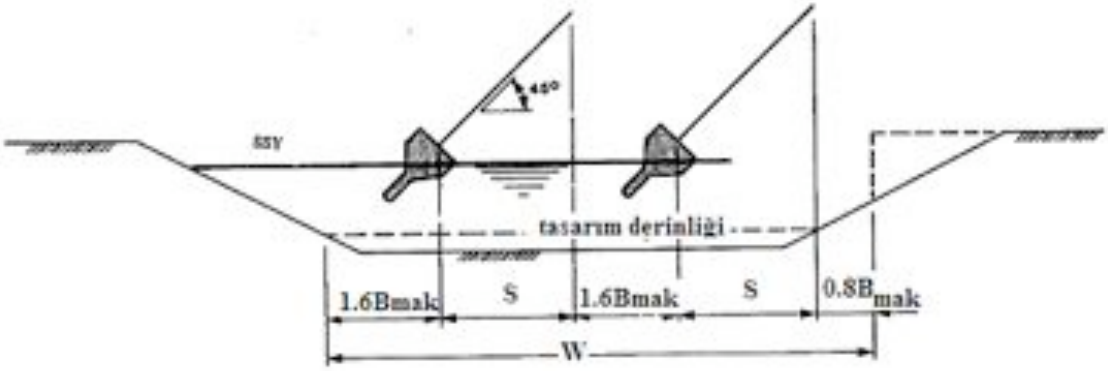

Şekil EK.2.1: Bir Yat Limanına Ait Ulaşım Kanalı

Kanal derinliği genellikle düşük su seviyesinden ölçülerek hesaplanmalıdır. Ulaşım kanalı su derinliği **DLH Kıyı ve Liman Yapıları Teknik Esasları (2007)**'de belirtilen ticari limanlardaki kriterler dikkate alınarak hesaplanacaktır. Ancak yaklaşık olarak 2-3 knot hızla giden küçük bir tekne için squat (teknenin hareketinden kaynaklanan su seviyesi farkı) genellikle 0.3-0.5 m civarında alınmalıdır. Aynı squat değeri, liman içi manevra dairesinin tasarımında da kullanılmaktadır.

4- Manevra Dairesi ve İç Kanallar:

Manevra dairesinin çapı (D) için verilen kriterlerden biri; limanı kullanacak en büyük tekne boyunun,L, **2-2.5 katı** olarak alınır (D=(2~2.5)L). Bu daire içinde squat 0.2 m civarında alınmaktadır. Şekil EK.2.2 ve Şekil EK.2.3'de tip yat limanı yerleşim planı verilmiştir. Yerleşim planında iç kanal ve seyir yolları gösterilmiştir.

5- Liman İçi Yerleşim:

Yat limanlarında teknelerin yanaşması için genellikle sabit yada yüzen iskeleler kullanılmaktadır (Şekil EK.2.2).

İç Kanal

- İç kanal genişliği(B_1) için en az 20 metre ile 1.5L metre değerinlerinden büyük olanı alınmalıdır (L: Kanalda bağlı olan en uzun tekne boyu olarak seçilmelidir).
- İç kanal kuvvetli rüzgar ve akıntı etkisinde ise kanal genişliği en az 1.75 L olmalıdır.

Seyir Yolu

- Kanal genişliği (B_2); karşılıklı iskelelere bağlanmış teknelerin iskeleye en uzak noktaları arasındaki temiz açıklık olarak seçilmelidir.
- Seyir yolu genişliği en az 1.5L olmalıdır.

- Liman gel-git etkilerinden uzak ve sadece motor yatlara hizmet ediyorsa; en küçük genişlik 1.3L metre alınabilir.
- Yanaşma yeri gel-git ve rüzgâr etkisinde ise ; seyir yolu için en küçük genişlik 2 ya da 2.5L metreye çıkarılmalıdır.
- Seyir yolundaki iskeleler esnek olarak bağlanmış ise bu tür iskele ve parmak iskeleler için en küçük genişlik 2L metre olmalıdır.

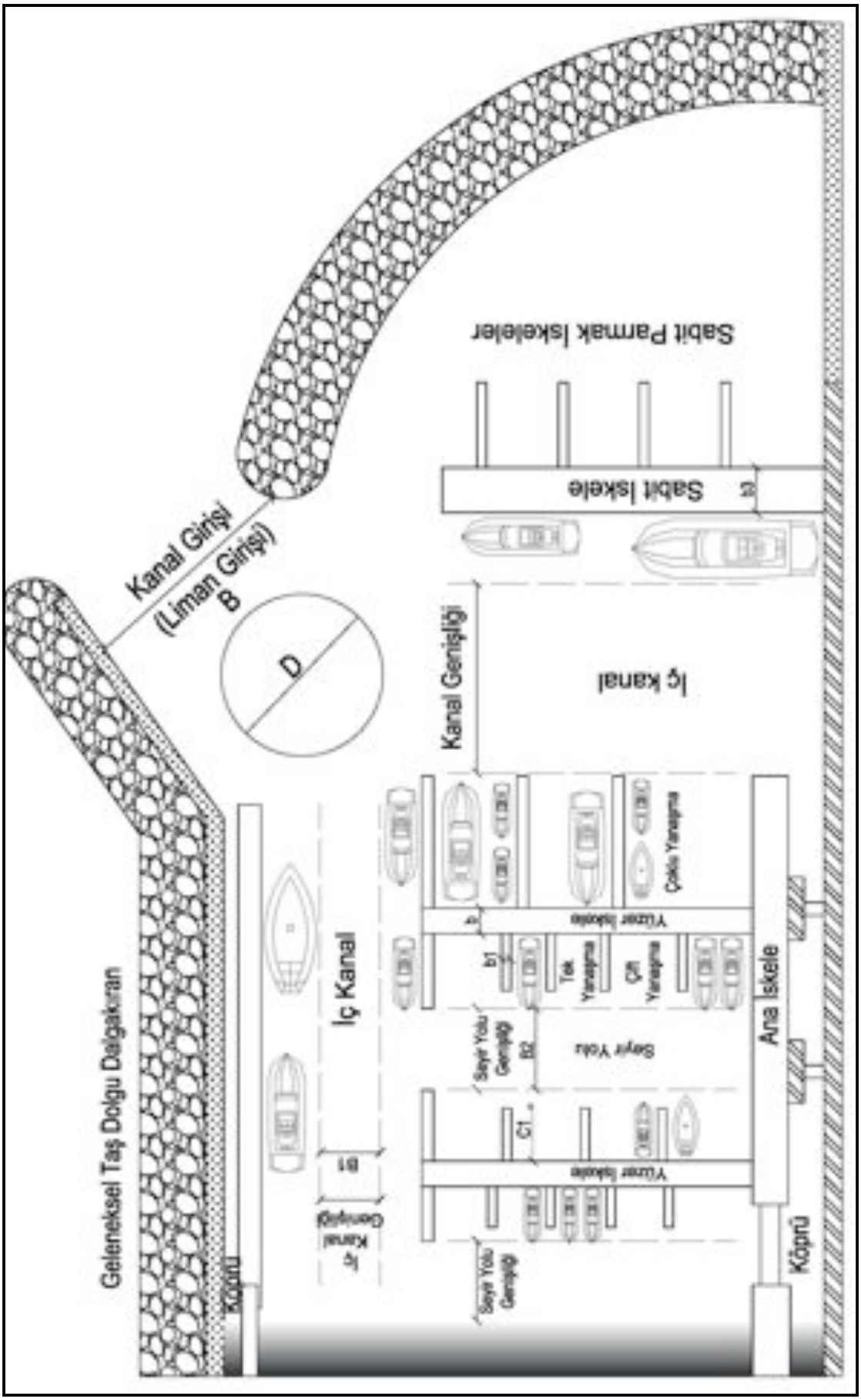

Şekil EK.2.2 Tipik Yat Limanı Yerleşim Planı

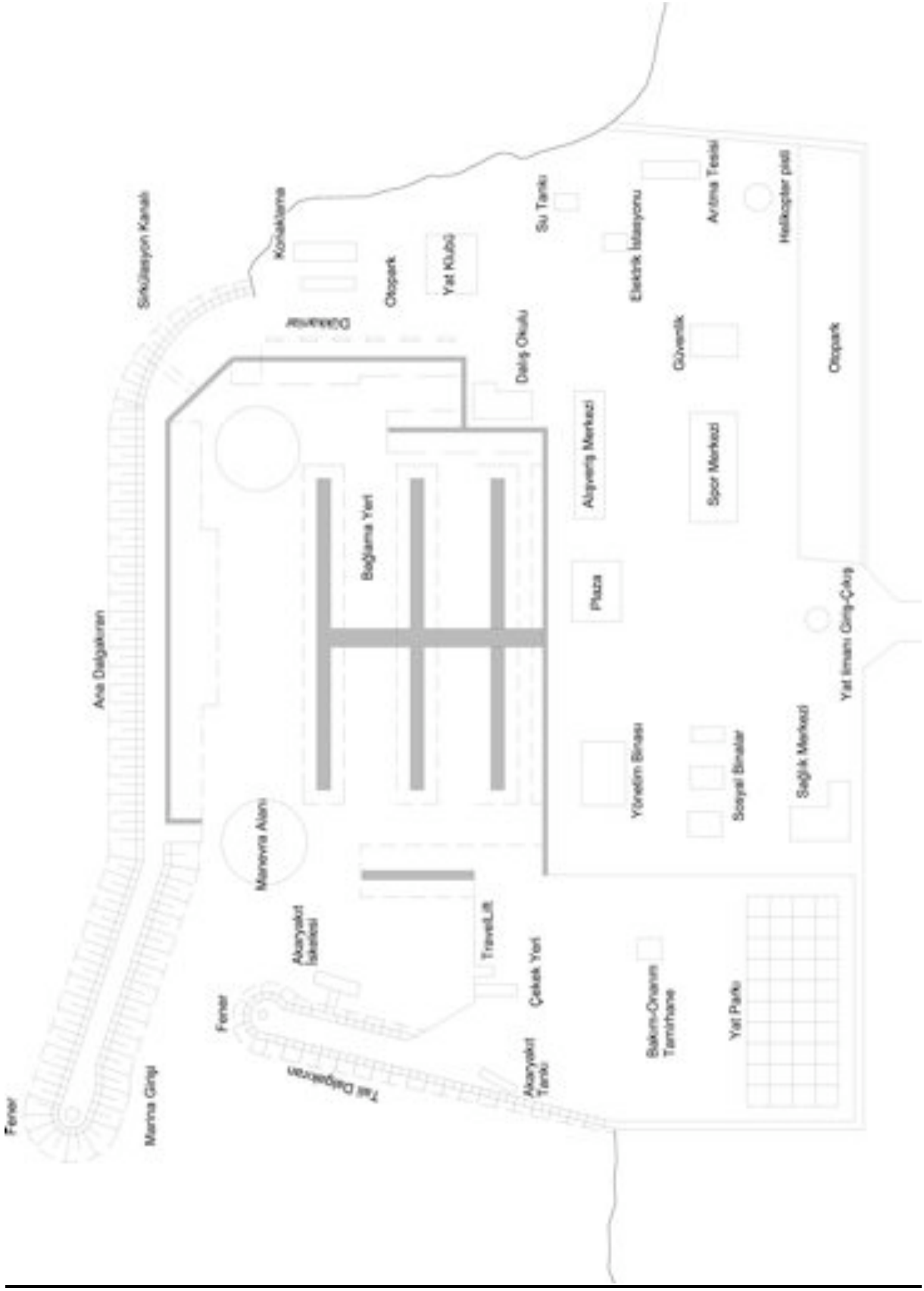

Şekil EK.2.3 Tipik Yat Limanı Yerleşim Planı_2

Bağlama Yeri Genişlikleri

- Bağlama yeri genişlik ve uzunlukları **Şekil EK.2.4**'de verilmiştir.

Yürüme Yolu ve Parmak İskele Boyutları

- Ana iskele genişliklerinin (b), 120 metreye kadar olan yollar için 2 metre tercihen 3.0 metre seçilmesi önerilir.
- Engelli kimselerin kullanacakları iskele genişlikleri, kendileri için üretilmiş araçlara uyum sağlayacak ölçülerde boyutlandırılmalıdır.
- Mini taşıma araçlarının kullanılacağı yollarda, en küçük genişlikler 3.5 ya da 4 metre olarak seçilmelidir.
- 10 metreden kısa teknelerin bağlanacağı ikincil iskeleler için en küçük genişlik (b'), 1.5 tercihen 2 metre seçilmelidir.
- Parmak iskele genişlikleri ise **Tablo EK.2.2**'de verilmiştir.

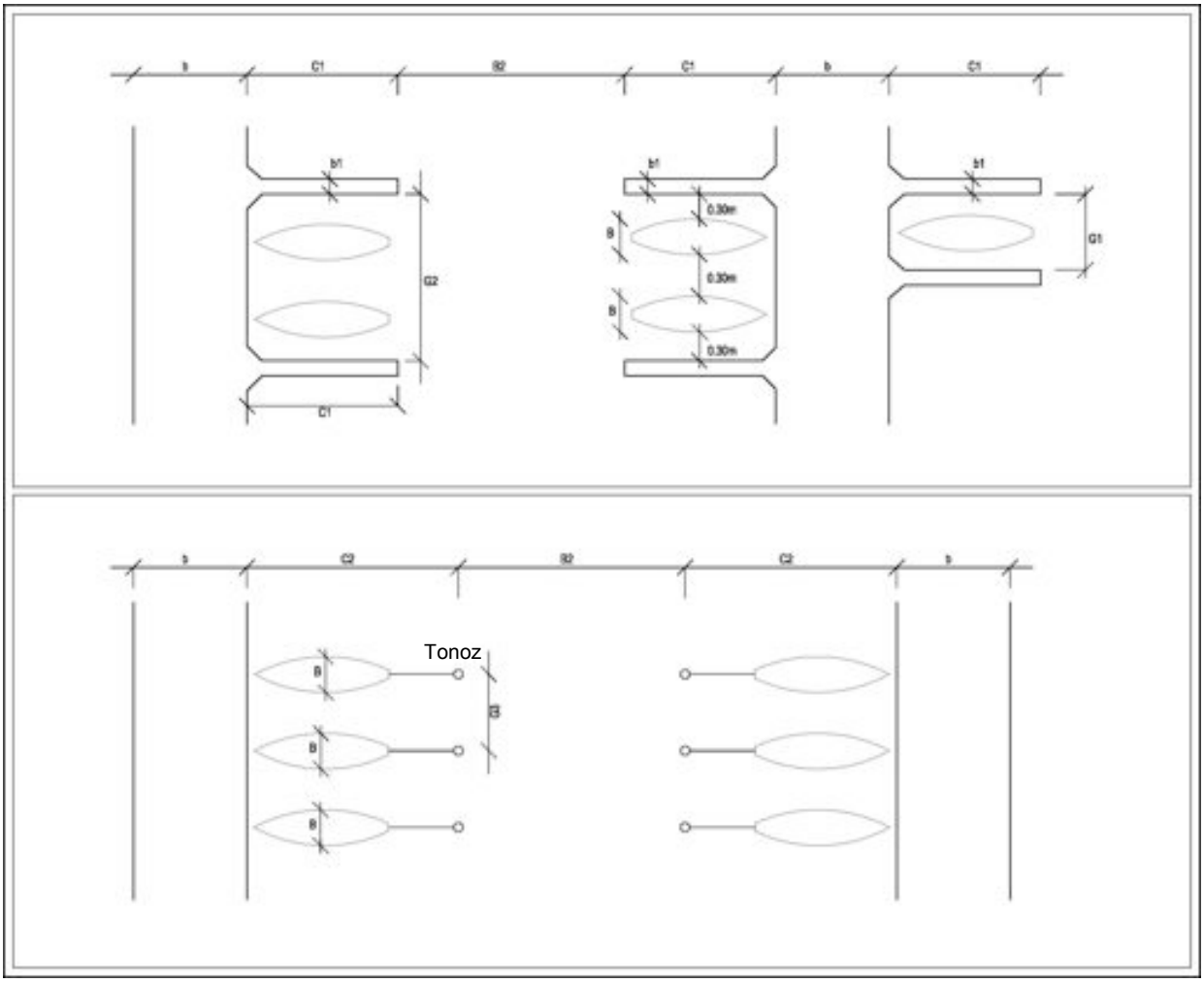

Şekil EK.2.4 Tekne bağlama düzeni ve boyutları

İskele genişlikleri

b ana iskele : 1.5-3.0m L: İskeleye bağlı olan en uzun tekne boyu

b' parmak iskele:1.0-1.5m B: İskeleye bağlı olan maksimum tekne genişliği

Tekne uzunluğu (m)	Yanaşma yeri uzunluğu C (m)	Karşılıklı iskeleler arası mesafe (B_2) (m)	İskeleler arası mesafe (G) (m)
L	C_1=(0.7~1.2)L C_2=(1.5~2.0)L	B_2=(1.5~2.0)L	G_1=B+1.5 m G_2=(2xB)+2m G_3=B+(1.0 m)
Not: Gezi yatlarının demirlenmesi sırasında bu değerler rüzgar nedeniyle yelken direklerinin temasından kaçınmak için dikkatlice hesaplanmıştır.			

Tablo EK.2.2 Minimum parmak iskele genişlikleri.

Yüzer İskeleli Yat Limanları	
Tekne Uzunluğu (m)	Parmak İskele Genişliği,b', (m)
10-12	1.0
13-15	1.4
16-20	2.0
20 metreden uzun	2.5

İskele Üst Kotları

- Liman içi su seviyesindeki değişimlerin 0.5-1.5 m arasında çalkantıya sahip olduğu yerlerde yüzen iskele sistemi kullanılmaktadır. İskele üst kotu sakin su seviyesine göre, boyu 20 metreye kadar olan tekneler için 50 santimetreden, 20 metreden uzun olan tekneler için 65 cm tercihen 75 santimetreden az olmamalıdır.
- Küçük tekneler, kano ve kürek tekneleri için tasarlanmış yüzer iskeleler bu ölçütlerin dışında tutularak tasarlanmalıdır.
- İskele döşemesinin üst kotu; tasarım su seviyesinden, tekne uzunluğu 7.5 m'den küçük tekneler için 0.8 m, tekne uzunluğu 7.5-12 m arasındakiler için 1.2 m ve 12.0 m'den uzun tekneler için 1.5 m yukarıdadır.

Engelli Kişilerin Erişimi

- Liman tasarımcılarının; engelli yatçı ve ziyaretçilere hassasiyet göstermeleri ve mümkün olan düzenlemeleri yapmaları gerekmektedir.
- Bahsi geçen düzenlemeler; kendilerine ayrılmış iniş-çıkış iskeleleri, özel asansörler, rampalar, tuvaletler, ulaşım köprüsü yanındaki araç parkları ve tüm diğer kolaylıkları kapsamalıdır.

Rampa ve Seyyar İskele (kaldırıp konulabilen) Tipi Ulaşım Köprüleri

- Rampa eğimleri 1/4'ten büyük olmamalıdır. Kıyıya bağlantılı köprü genişlikleri; portbagaj ve yayaların karşılıklı geçebilmeleri için mümkün olduğunca geniş seçilmelidir. Genişlikler 1.2 m, tutma korkulukları yüksekliği 1.10 m olarak alınabilir. Mini taşıma araçları ve diğer araçların kullanılacağı köprüler için özel ölçüler seçilmelidir.
- Engelli kimselerin kullanacağı köprüler için PIANC yayını olan 'Rekreasyonel Tekne Tesislerinde Engelli Erişimi' ya da RYA yayını olan 'Sailability' referans alınabilir.
- Erişim rampaları ve seyyar iskele tipi köprüler için acil çıkışlara da özen gösterilmelidir.

Su Derinliği

- Doğal ya da tarama sonucu elde edilen **su derinliği**; liman içinde en düşük su seviyesi durumunda hareket eden **maksimum su çekimli teknenin** su çekiminden en az 0.5 metre daha fazla olmalıdır.
- Tipik su çekimleri **Tablo EK.2.1'**de verilmiştir:
- Kanal girişinde; geçen araçların neden olabileceği aşırı dalga yüksekliği ilave derinlik olarak dikkate alınmalıdır.

Su Kalitesi

- Yat limanlarındaki su kalitesi gün geçtikçe önemini arttırmaktadır.
- Su üzerinde yüzen artıklarla birlikte kirli suyu olan yat limanları, yasadışı olmalarının yanı sıra hoş olmayan görüntülere de neden olmaktadır.
- Liman yöneticileri, ilgili kurum ve kuruluşların önerilerine bağlı kalarak kendi limanları için 'temiz su' kurallarını oluşturmalıdırlar. Bu kurallar;
  — Yat limanının itibarının artmasını,

  — Yat Limanı işletmecileri -yatçıların ilişkilerinin gelişmesini,

  — Yerel yetkililerin güvenlerinin sağlanmasını,

  — Çevresel kirlenmenin vereceği zararların önlenmesini ,

  — İlgili sağlık ve güvenlik şartlarına uyulmuş olunmasını sağlayacaktır.

- Liman içinde su sirkülasyonunun olması gereklidir.
- Gerekli önlemlerin alınabilmesi için liman içinde sirkülasyon durumunun tespiti için liman içinde akıntı ve su kalitesi ölçümleri yapılmalıdır.

- Her liman yönetimi, kendi çevre ve atık yönetim planını oluşturmalı ve bu plan dâhilinde görev alacak personeli yetiştirmelidir.
- Liman yönetimi;
  — Mavi bayrak şartlarını sağlamalı,

  — Önlemenin temizlemekten daha iyi olduğunu hatırlamalı,

  — Düzenli temizlik etkinlikleri düzenlemeli,

  — Kullanıcıları bilgilendirmelidir.

Super Yatlar için Ek Tasarım Ölçütleri

Bu tekneler diğer teknelerden her açıdan büyük olup tasarım ölçütlerinde özele olarak düşünülmelidir. Göz önüne alınması gereken ana ölçütler şunlardır;

- İskele üst kotları en az 70 cm tercihen 75 santimetreye çıkartılmalıdır.
- İç Seyir kanalının genişliği 1.75L'ye çıkartılmalıdır.
- 63, 125 veya 600 amperlik trifaze prizlerle güç aktarılmalıdır.
- En az 70 milimetrelik pompa ağzı olan uygun yakıt ikmal deposu bulunmalıdır.
- Çiftli bağlama yeri genişlikleri; usturmaçalar da dâhil olmak üzere 2x B +3 metre olmalıdır.

Seyir Yardımı

- Liman içinde tüm yönlendirme işaretleri; yeterli boyutlarda tasarlanmalı ve liman yetkilileri tarafından onaylanmalıdırlar.
- Tüm seyir ışık ve işaretleri; yaklaşan yabancılar için net bir şekilde seçilebilir olmalıdır. Bu işaretler;
  — Varış mesafesinin,

  — Giriş ağzının,

  — Yüksek su seviyelerinde görülemeyen çukur ve kayalıkların,

  — Diğer araçlar ve sabit yapıların fark edilmeleri için gereklidir.

- Yönlendirme gereçleri düzenli olarak bakıma alınmalı, sürekli çalışmaları sağlanmalıdır.
- Derinlikleri gösteren işaretlerdeki karakter büyüklükleri 25 santimetreden az olmamalı ve net görülebilmelidir. Karakterler metrik düzende olmalıdır.

6- Park Alanı

Yat limanlarında, müşteriler, personel ve ziyaretçiler için araç parkları bulunmalıdır. Yat limanındaki araba parkının boyutları, limanda kalan tekne sayısına bağlı olarak planlanmalıdır.

- Park yeri alanı bağlama yeri başına 0.75 araç park yeri olarak tasarlanmalıdır. Ancak; tüm teknelerin 40 metreden uzun olması durumunda bu oran 1.5'a yükseltilmelidir.
- Her personel için 1 adet ve liman yönetimindeki her gezi teknesi için 3 adet araç park yeri tasarlanmalıdır.
- Uygun olması durumunda personel için ayrılan park yerlerinin yat sahiplerinin park yerlerinden ayrılması gerekmektedir.
- Park yerleri 5 x 2.5 m^2 'den az olmamalıdır.
- Engelliler için ayrılmış park yerleri olmalıdır.
- Otopark alanları, sezon dışında çekek yeri olarak kullanılabilir.
- Tesis girişlerinde şifreli ya da kartlı sistemler kullanılmalıdır.
- Alışveriş için kullanılacak arabaları; 20 bağlama yeri başına 1 adet olacak şekilde tasarlanmalıdır. Bu arabalar liman içindeki tüm yüzeylerde hareket edebilecek şekilde seçilmelidir. Jetonlu geri getirme sistemi karışıklığı önlemeye fayda sağlayacaktır.

7- Çekek Yeri

Teknelerin karaya alınabilmesi çekek hizmetlerinin verilmesi gereklidir. Çekek yeri rıhtım dış hattından içeri giren bir dikdörtgen havuz şeklinde oluşturulabilir. Çekek yerinin genişliği 6.0 m ile 8.5 m. arasında değişmektedir. Uzunluğu ise en büyük teknenin uzunluğunun %75'kadar alınabilir. Modern limanlarda genellikle travel lift (vinç) kullanılır. Modern limanlarda travel lift (vinç) kullanılmaktadır. Çekek yerinin ölçütlendirilmesinde travel liftin her iki yöndeki aks açıklıkları, boyları ve kaldırma kapasiteleri gözetilmelidir.

Travel lift imkânlarının kısıtlı olduğu durumlarda, su derinliklerinin de uygun olması durumunda eğimli kızak rampaları düzenlenerek, teknelerin karaya alınır. Çekek hizmetleri için kızak sistemleri de tercih edilmesi durumunda, genel olarak kızak tabanı genel olarak beton plaklarla kaplanır ve taban eğimi 1:7~1:12 arasında alınabilir. Kızak içine lastik tekerli treyler girmesi mümkün olabildiği gibi bazı hallerde ray döşenerek özel imal edilmiş çekek arabalarının kullanılması da söz konusudur. Kızak bulunan çekek alanlarında, rampa gerisinde manevra ve halat-ırgat sistemi için yeterli alan bırakılmalıdır.

8- Hizmet Yapıları

Tuvalet ve Banyolar

Bu tesisler kolay ulaşılabilir olmalı ve en uzak yanaşma yeri dahil 300 metreden daha uzakta olmamalıdır.

Tablo EK.2.3 Yat limanı sıhhi tesis sayıları.

Tesis	Bay	Bayan
Tuvalet	50 bağlama başına 1 adet	50 bağlama başına 1 adet
Pisuar	75 bağlama başına 1 adet	-
Lavabo	50 bağlama başına 1 adet	75 bağlama başına 1 adet
Duş	75 bağlama başına 1 adet	75 bağlama başına 1 adet
Küvet	Her blokta 1 adet	Her blokta 1 adet

- Tuvaletlerden engelli kimselerinde faydalanması sağlanmalıdır.
- Tüm tesislerde sabun, el kurutucu, havlu, sıcak su, tuvalet kâğıdı ve fırçası bulunmalıdır.
- Tüm tesisler 110 lüksten az olmamak kaydıyla yeterli ışıklandırılmış ve düzenli kontrol gören havalandırma sistemi ile havalandırılmakta olmalıdır.
- Düzenli ve dikkatli kullanımı teşvik edecek olan; çok yüksek standartlarda temizlik koşulları sağlanmalıdır.
- Uygun olması durumunda personel için tesislerin müşterilerinkilerden ayrılması gerekmektedir.
- Tesis girişlerinde şifreli ya da kartlı sistemler kullanılmalıdır.
- Tesis içlerinde kirletici maddeler ve bunların uzaklaştırılması hakkında bilgilendirici uyarı ve işaretler bulunmalıdır.
- Tesislerde yıkama ve kurutma makineleri bulunmalıdır.

Tablo EK.2.4 Çamaşır yıkama tesisi sayıları.

Çamaşır Makinesi	300 bağlama başına 1 adet
Kurutma Makinesi	300 bağlama başına 1 adet

Atölyeler: Liman içinde bakım onarım, tamir işlerinin yürütülmesi için gerekli atölyeler gerektiği takdirde yapılmalıdır. Çekek alanının büyüklüğüne ve verilecek hizmet çeşidine göre atelye sayısı ve boyutları belirlenmelidir.

Yatçı Depoları: Yatçıların özel eşyalarının geçici saklamak üzere kullanacakları depolar küçük odalar şeklinde planlanmaktadır. Limanın tekne kapasitesine bağlı olarak sayısı belirlenmelidir.

İdari Bina: İdari bina, liman yönetimi ile ilgili tüm birimleri içerdiği gibi, resmi kurumların ofislerini de kapsamalıdır. Bu yapı içinde teknecilerin bilgi alacakları, resepsiyon, meteoroloji, danışma gibi bölümler ayrılmalı, ilk yardım ve sağlık odası, fax-telefon-internet ofisleri de düşünülmelidir.

Diğer: Yat limanı içinde teknecilere hizmet vermek üzere, banka-döviz büroları, marketler, tekne malzemeleri satış alanları ve yat kulübü şeklinde düzenlenmiş sosyal alanlar planlanabilir.

İçme Suyu: Teknelerin içme suyu genellikle iskele ve rıhtım boyunca yerleştirilmiş servis kutularından sağlanmaktadır. Servis kutularının yerleşimi hizmet verilecek tekne sayısına göre belirlenmeli uygun basınç ve miktarda su verebilecek su deposu ve içmesuyu hattı tasarlanmalıdır.

Yangın suyu hattı içme suyu hattından ayrık olarak planlanmalıdır. Liman içinde ortalama olarak 30~50 metre aralıklarla yangın hidrantları bulunmalıdır.

Güç Kaynağı: Teknelerin güç ihtiyaçları tekne tipine bağlı olarak değişmektedir. Liman içindeki tekne yerleşimine göre servis kutularının dağılımı yapılmalı ve tekne ihtiyacına uygun güçte elektrik temin edilmelidir. Her bir tekne 6 m'lik bir kablo ile servis kutularına ulaşabilmelidir.

Akaryakıt: Teknelere akaryakıt satışının öngörüldüğü limanlarda, akaryakıt pompaları ve tanklarının emniyet nedeniyle genel olarak limanın dışına veya girişine yakın bir yere yerleştirilmesi önerilmektedir. Bu amaçla tekne ve yaya trafiğinden az etkilenen bir alanda akaryakıt iskelesi ve rıhtımı oluşturulabilir.

Atık su: Yat limanlarında atıklar genel olarak mobil sistemlerle toplanmaktadır. Atık suların toplanması Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun olarak yapılmalı ve yürürlükteki yönetmeliklere uyum sağlamalıdır. Limanın bulunduğu bölgede kentsel alan atık su şebekesinin bulunduğu durumlarda bu şebekeden yararlanmak mümkün olabilir. Şebeke bulunmayan bölgelerde toplanan atık suyun liman sahası içinde arıtılması gerekli altyapı tasarlanmalıdır.

Sintine suyu: Limanlarda sintine suyu alımı hizmeti verilmelidir. Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun olarak gerekli tesisler liman sahası içinde planlanmalıdır.

Katı Atıklar

Geri dönüşümlü, zehirsiz ve zehirli katı atıkların ayrı ayrı toplanabileceği, özel tasarlanmış çöp kutularının rıhtımlar boyunca ve gerekli yerlere yerleştirilmeli ve düzenli olarak toplanması sağlanmalıdır.

Diğer:

Yat limanında kullanıcıları koruyacak sağlık ve güvenlik önlemlerini almalıdırlar.

Yangın kontrolü ve önlenmesine yönelik tedbirler alınmalıdır. Gerekli tüm uyarıcı işaretler yerleştirilmelidir.

Ek 3: Yat ve Gezinti Tekneleri Sınıflandırmaları

Yat ve gezinti tekneleri istatistiklerinde çok çeşitli sınıflandırmalar mevcuttur. Tekne büyüklüğü inşa malzemesi, sevk sistemi sınıflandırmalara temel teşkil etmektedir. İnşa malzemesine göre sınıflandırma:

a) Çelik tekneler

b) Alüminum tekneler

c) Ahşap tekneler

d) Kompozit malzemeli tekneler

e) Beton tekneler

f) Plastik tekeler

g) Diğer malzemeler

Şeklinde yapılabilir. Yat ve gezinti teknelerinin özelliği her bir malzeme çeşidinin değişik amaçlı ve büyüklükteki teknelerde tercih edilmesidir.

Sevk sistemine göre ve yerleştirmeye göre sınıflandırmada en çok rastlanan yat ve gezinti tekneleri sınıflandırma kategorileri

a) Yelkenli tekneler: Yelkenli tekneler yardımcı mtorlarının olup/ olmamasına ve tekne boyuna göre sınıflara ayrılmaktadır. Sınıflandırmada genelde kullanılan büyüklükler:

    1. 2,5-7,5 m arası tekneler
    2. 7,5-12 m arası tekneler
    3. 12-24 m arası tekneler
    4. 24 metreden büyük tekneler

b) Dıştan takmalı motorlara sahip gezinti tekneleri: Dıştan takma motorlu tekneler motoru ve pervanasi bir bütün olarak takılıp çıkarılabilen teknelerdir. Çeşitli sınıflandırmalar bulunmasına rağmen en çok kullanılan sınıflandırmalar tekne boyutuna göre yapılmaktadır.

    1. 2,5-7,5 m arası tekneler
    2. 7,5-12 m arası tekneler
    3. 12-24 m arası tekneler
    4. 24 metreden büyük tekneler

c) İçten takma motorlara sahip tekneler: Motorları ve dişli sistemleri tekne içine monte edilmiş pervanaelerine ait şaft sistemi ile güç aktaran teknelerdir. Rastlanılan sınıflandırma:

1. 2,5-7,5 m arası tekneler
2. 7,5-12 m arası tekneler
3. 12-24 m arası tekneler
4. 24 metreden büyük tekneler

d) Kıçtan takma motorlara sahip tekneler: Genelde içten takmalı motorlarla beraber değerlendirilen, motoru içten takma olup dişli sistemi pervane ile beraber hareket edebilen sevk sistemine sahip teknelerdir.

e) Kanolar ve kürekle sevkli tekneler: Kendi sevk sistemleri olmayan, kürekle sevk edilen teknelerdir.

f) Şişirilebilir tekneler: Hava ile şişirildiğinde yüzebilirlik sağlayan genelde kauçuk esaslı tekne tipi olup, şişirilebilen tekneler 6 gruba ayrılabilir:

1. Spor: Günlük deniz kenarında kullanılan can kurtarma veya profesyonel kullanıma açık olmayan şişirilebilir tekneler
2. Yumuşak dipli: Yat erişim botu veya balıkçılık amacıyla kullanılan esnek dip yapısına sahip şişirilebilir tekneler
3. Takılabilen rijit dipli: yumuşak dipli şişirilebilir teknelerle benzer amaçlı ancak dip yapısının rijitliğini sağlamak için ahşap veya aliminyum takılanilen dip yapılı tekneler
4. Set dipli: V kesitli dibe sahip olan genelde kompozit dip yapısı olan yan bordaları şişirilebilen tekne
5. Spor Tünel: Katamaran veya tünel bot şeklinde tasarlanmış su sporları için kullanılan şişirilebilir tekne
6. Can Salı: Can kurtarma amaçlı gemi kullanımındaki sallar

g) Jet Skiler: Genelde kişisel amaçlı su jeti ile tahrikli su araçları

h) Süper yatlar: 24-42 metre arası boya sahip yatlar

i) Mega yatlar: 42 metreden uzun boya sahip tekneler mega yat olarak sınıflandırılır. Süper ve Mega yat arasında net bir ayrım olmamakta ve her iki tip aynı adla anılabilmektedir.

Ek 4: Kamu ve Özel Sektör Tarafından İşletilen ve Henüz İşletmeye Alınmamış Turizm Kıyı Yapıları

A. İşletmedeki Turizm Kıyı Yapıları:

KAŞ MARINA			
Yat Limanı Özellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 12' 05" N / 29° 26' 09" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)		
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 450 150	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)	4	5
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	 70 ton var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 var var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Karayolu	 Dalaman Havalimanı 140km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Yüzme Havuzu, Tenis Kortu, Kafe, Restaurant, SPA, Kuaför ATM, Döviz Rent a Car	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

SETUR AYVALIK MARINA

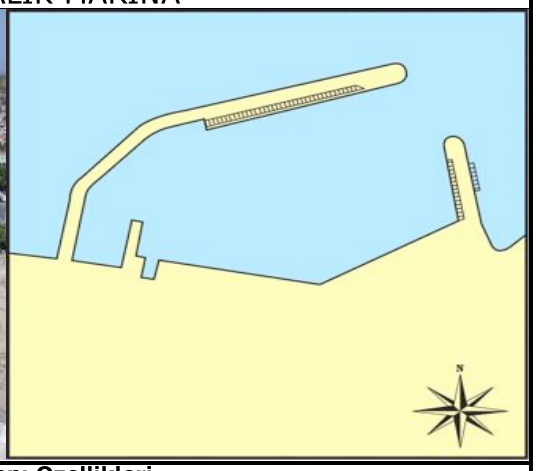

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	39° 19' 00'' N / 26° 41' 00'' E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 200 150	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		04.Tem
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	açık otopark 80 ton var var var var yok	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 24 saat özel güvenlik ve alarm sistemi var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Karayolu	 İzmir (Uluslarası) 150 km Ayvalık Otogarına 2 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var Bar, Restaurant, Koşu yolları, Yürüyüş parkuru ATM Rent a Car	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

SETUR KUSADASI MARİNA

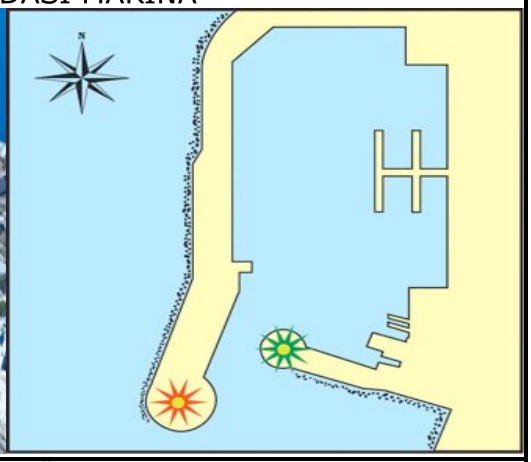

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	37° 52' 00' N / 27° 15' 30' E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 350 175	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)	2	5
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	Var Var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	60 arac kapasiteli açık otopark 80 ton var var var yok	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 24 saat özel güvenlik ve alarm sistemi marina revirinde hemşire ve anlaşmalı doktor	
	Ulaşım Olanakları Hava Yol	 İzmir (Uluslararası) 90 km / Selçuk Havalimanı (yerel) 15 Kuşadası Otogarı 500m uzaklıktadır	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var Bar, restaurant, 2 tenis kortu, 1 yüzme havuzu, yakın çevrede su sporları, dalış, carting marina icinde banka, ATM Rent a Car	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

MARMARİS YAT MARİN

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar	36° 49' 05"N 28° 18' 32"E	
	İmar Onay Tarihleri		
	Proje Onay Tarihleri		
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet)		
	Deniz	650	
	Kara	1000	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri	var	
	Akaryakıt İstasyonu	var	
	Otopark kapasitesi	var	
	Travel Lift Kapasitesi	50, 70, 330 ton	
	Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...)	var	
	Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti	var	
	Güç Kaynağı	var	
	Yangın Söndürme	var	
	Sintine suyu alma	var	
	Atık su Arıtma Tesisi	var	
	Katı Atık Tesisi	var	
	Teknik Servis (Bakım Onarım)	var	
	Helikopter Pisti	var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük	var	
	Emniyet Hizmeti	var	
	Sağlık Hizmeti	var	
	Ulaşım Olanakları		
	Hava		
	Yol		
	Meteroloji Hizmeti	var	
	Duş	var	
	Çamaşırhane	var	
	Yat Klübü		
	Market	var	
	Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi..	Restaurant, café, yüzme havuzu, çocuk parkı, kütüphane, park ve gezi alanı, voleybol sahası	
	Bankacılık Hizmeti	ATM	
	Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car	Sigorta, Charter, Rent a Car	
	Emanet Hizmeti		

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

ÇANAKKALE MARINA

Yat Limanı Özellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	40° 08' 48" N / 26° 23' 54" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	65	
	Yat Limanı Alanı (m^2) Deniz Kara		
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)	4	5
		Var	Yok
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var	
	Ulaşım Olanakları Hava Yol		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

ESKİFOÇA YAT YANAŞMA YERİ

Yat Limanı Ozellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	38° 40' 05" N / 26° 44' 49" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	75	
	Yat Limanı Alanı (m^2) Deniz Kara		
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
		Var	Yok
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti		
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Hava Yol		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti		
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

DALYANKÖY YAT YANAŞMA YERİ

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	38° 21' 55" N / 26° 19' 10" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	100	
	Yat Limanı Alanı (m^2) Deniz Kara		
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
		Var	Yok
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti		
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Hava Yol		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti		
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

ATAKÖY YAT LİMANI

Yat Limanı Ozellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	40° 58' 22" N / 28° 52' 55" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 700 100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		5
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var 70 ton var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 var İlkyardım ve doktor	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Karayolu		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Tenis kortu, basket sahası, yüzme havuzu, café, restaurant, cocuk parkı, fitness salonu Taksi, Rent a Car, Broker	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

Setur KALAMIŞ & FENERBAHÇE MARINALARI

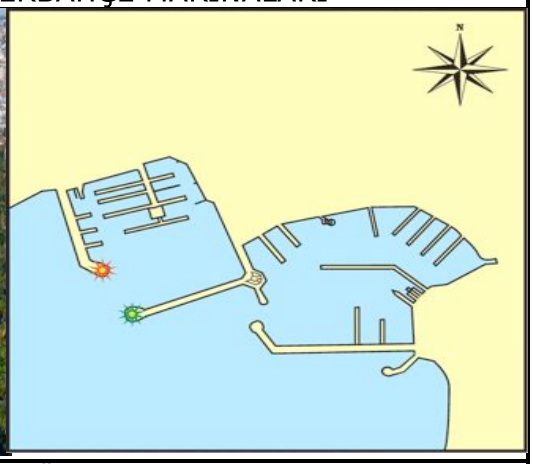

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	40° 58 42' N 29° 02 12' E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 1,069 220	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)	2,135 m	
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		6,5
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	Var Var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	375 araç kapasiteli açık otopark 60 ton var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	24 saat güvenlik	
	Ulaşım Olanakları Havaalanı Karayolu	 İstanbul Atatürk Havalimanı 27 km, Sabiha Gökçen Hav	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var Bar, restaurant, koşuyolları ve yürüyüş parkuru ATM Rent a Car	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

KEMER TURKIZ MARINA

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 36' 00" N / 30° 34' 00" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)		
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 240 120	
	Yat Limanı Alanı (m^2) Deniz Kara		
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
		Var	Yok
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var 60 ton var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var var var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Karayolları	 55 km International Antalya Airport	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Café, restaurant, yüzme havuzu, tenis kortu ATM Rent a Car	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

GÖCEK CLUB MARİNA

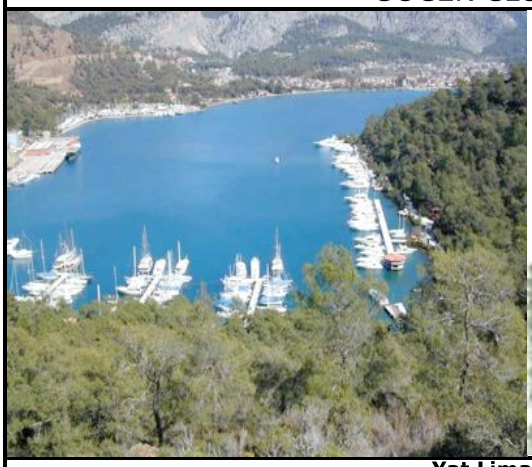

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 45' 00"N 28° 55' 50"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	205	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var yok var var var var var yok	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var 24 saat güvenlik var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehirmerkezi	 Dalaman Havalimanı 22km Fethiye 35km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Restaurant, café, türk hamamı, jimnastik salonu ATM, Döviz Rent a Car	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

ALBATROS MARINA

Yat Limanı Ozellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 50' 48" N / 28° 17' 12" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 150 (kışın 60) 240	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Craddle Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var 20 ton 200 ton var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var var Marinanın yakınında klinik var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Karayolu	 Adnan Menderes Havalimanına 15 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var Restaurant, Bar, sinema Charter, Broker, Rent a Car var	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

GÖCEK BELEDİYE MARİNASI

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 45' 16"N 28° 56' 48"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	150	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Karayolu	20 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var yok Restaurant, café Döviz Rent a Car, Taksi	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

SETUR ALTINYUNUS ÇEŞME LİMANI

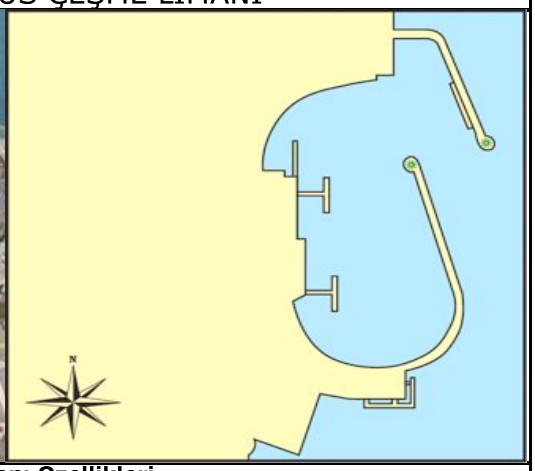

Yat Limanı Özellikleri

	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	38° 19' 30" N / 26° 20' 48" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 180 60	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		4
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	Var Var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	60 arac kapasiteli açık otopark 60 ton var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 24 saat özel güvenlik ve alarm sistemi marina revirinde hemşire ve Anlasmali otel doktoru	
	Ulaşım Olanakları Hava Yol	 İzmir Adnan Menderes Havalimanı 95 km Çeşme Otogarı 4 km - Ilıca otogarı 2 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	 var var var Bar, restaurant, tenis kortu, yüzme havuzu, fitness center, sauna, kuafor, rüzgar sörfü, dağ turlari yok Rent a Car	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

LEVENT İZMİR MARİNA

Yat Limanı Ozellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	39° 24' 25" N / 27° 04' 07" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 70 60	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var var var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	Sehirde var Marinanin yakininda klinik var	
	Ulaşım Olanakları Hava Yol	 Adnan Menderes Havalimnaina 15 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var Restaurant, Bar Charter, Sigorta, Rent a Car var	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

ÇELEBİ MARİNA

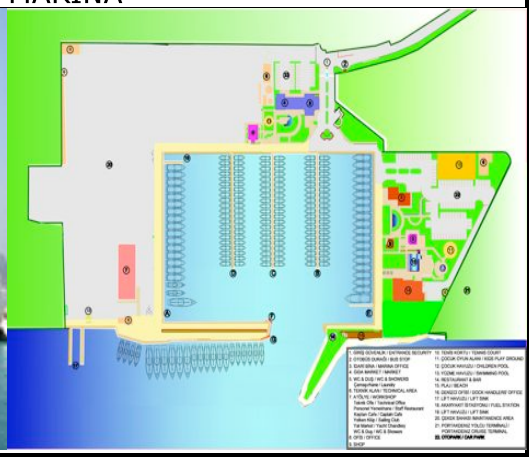

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 49' 57" N / 30° 36' 28" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 235 300	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
		Var	Yok
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	200 arac 60, 75 ve 200 ton var var var var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var var var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir merkezi	 Antalya Uluslararası Havalimanına 30 km Antalya Şehir Merkezine 5 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, gezi ve park alanlari, basketbol sahasi, plaj Banka, ATM	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

BODRUM MİLTA MARİNA

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	37° 02' 00" N 27° 25' 50" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat		
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var 70 tonluk var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 var var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Karayolu		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Restaurant, Bar var	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

NETSEL MARMARIS Marina

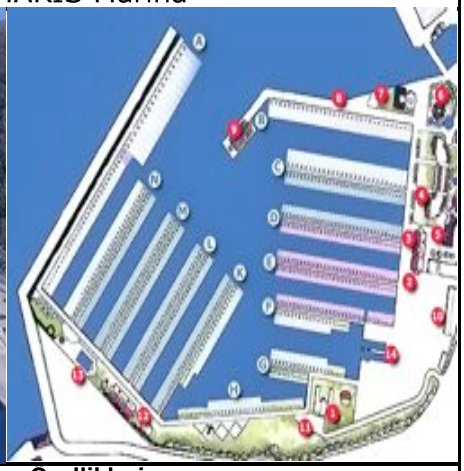

Yat Limanı Özellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 51' 00"N 28° 16' 00"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 720 50	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)	4	18
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	Var Var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	40 arac kapasiteli açık otopark 100 ton var var var var var yok	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 24 saat özel güvenlik ve alarm sistemi saglik merkezi	
	Ulaşım Olanakları Hava Yol	 Dalaman Havalimanı 90 km Marmaris Otogarı 3 km uzaklıktadır	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Bar, restaurant, tenis kortu, yüzme havuzu, fitness center, sauna, kuafor, rüzgar sörfü, dag turlari yok Rent a Car, charter	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

ADOPORT MARINA

Yat Limanı Özellikleri

	Koordinatlar	36° 50' 15" N / 30° 36' 18" E	
	İmar Onay Tarihleri		
	Proje Onay Tarihleri		
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet)		
	Deniz	70	
	Kara	400	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)	217m	
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		9m
	Çekek Yeri	var	
	Akaryakıt İstasyonu	var	
	Otopark kapasitesi	var	
	Travel Lift Kapasitesi	60 ton	
	Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...)	var	
	Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti	var	
	Güç Kaynağı	var	
	Yangın Söndürme	var	
	Sintine suyu alma	var	
	Atık su Arıtma Tesisi		
	Katı Atık Tesisi		
	Teknik Servis (Bakım Onarım)	var	
	Helikopter Pisti		
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük		
	Emniyet Hizmeti	var	
	Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları		
	Havaalanı	Antalya Havaalanına 20 km	
	KaraYolu	Antalya şehir merkezine 12 km	
	Meteroloji Hizmeti	var	
	Duş	var	
	Çamaşırhane	var	
	Yat Klübü		
	Market	var	
	Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi..	Restaurant, Bar	
	Bankacılık Hizmeti		
	Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car	Charter, Sigorta, Rent a Car	
	Emanet Hizmeti	var	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

SETUR Finike Marina

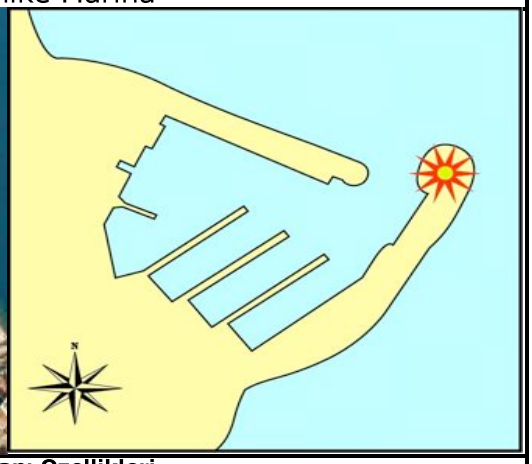

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 51' 00"N 28° 16' 00"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yaz Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 270 150	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		5
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	Var Var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	100 arac kapasiteli açık otopark 80 ton var var var yok	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 24 saat özel güvenlik ve alarm sistemi ilk yardim	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Karayolu	 Dalaman Havalimanı 225km , Antalya Havalimanı 125k	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Bar, restaurant, yüzme havuzu, yakın çevrede su sporları, trekking, binicilik, dalış yok Rent a Car, charter	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

ECE SARAY MARINA

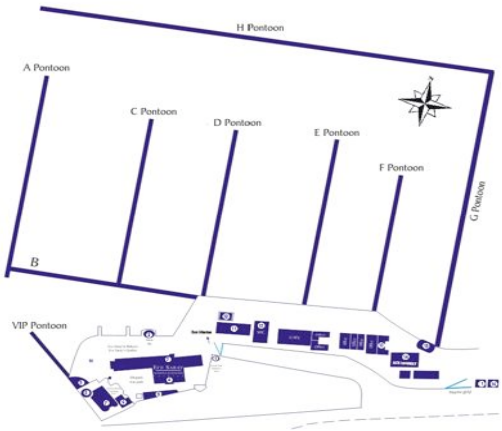

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 44' 09" N / 28° 56' 55" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	400	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var var var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var var ilkyardım	
	Ulaşım Olanakları Havaalanı Şehir Merkezi	 Dalaman Havaalanına 55 km Fethiye Şehir Merkezinde	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Café, restaurant ATM, banka Charter, rent a car	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

LETOONİA JETTY

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 38' 09"N 29° 05' 57"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	30	
	Yat Limanı Alanı (m^2) Deniz Kara		
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
		Var	Yok
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok yok	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti		
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Havaalanı Şehir Merkezi		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	Restaurant, café, yüzme havuzu, çocuk parkı, kütüphane, park ve gezi alanı, voleybol sahası	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

MY MARİNA			
Yat Limanı Özellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 49' 23"N 28° 33' 56"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	68	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti		
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Hava Yol		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	Restaurant, café,	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

PORT GÖCEK

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 44' 09" N / 28° 56' 55" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 380 180	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var 70 tonluk var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var var ilkyardim	
	Ulaşım Olanakları Havaalanı Karayolu	 Dalaman Havaalanına 22 km Göcek Şehir Merkezinde	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var café, restaurant, thavuz, plaj, acik hava sinemasi ATM Broker, rent a car var	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

SKOPEA MARİNA

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 45' 18"N 28° 56' 12"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	80	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)	3	5
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Yol	Dalaman Havalimanına 20 km Göcek merkezde	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var Restaurant, café, yüzme havuzu, çocuk parkı, park ve gezi alanı, voleybol sahası	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

D-MARİN TURGUTREİS MARİNA

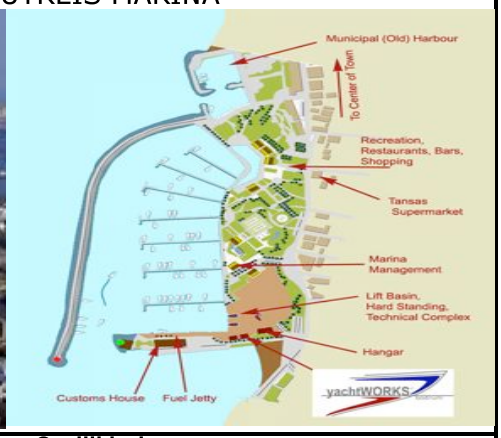

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 59' 57'' N 27° 15' 19'' E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 550 100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)	2,135 m	
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)	3	8
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	Var Var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	18'i kapalı toplam 118 araç kapasiteli otopark 100 ton Business Lounge (telefon, faks, bilgisayar, internet) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti var Var Yangın ihbar-ikaz ve söndürme sistemleri, yangın palamar botu Var Var Var Var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	Var 24 saat kameralı kontrol İlkyardım, ambulans, doktor	
	Ulaşım Olanakları Hava Yol	 Bodrum-Milas Uluslararası Havaalanı'na 1 saat Bodrum'la 20 km, Muğla'ya 150 km, İzmir'e 300 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	Türkçe/İngilizce günlük hava raporu özürlü duşuda mevcuttur var Var Süpermarket Alışveriş Merkezi, kafe-bar-restoran, fitness-sauna, yüzme havuzu, tenis kortu, spor sahaları ve yat sahiplerine çalışma ofisi, park ve gezi alanları Banka, ATM, döviz bozma Yat broker ve sigorta hizmetleri, Charter ve seyahat acentaları, Rent a Car	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

Atami Jetty

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	37° 07' 42" N 27° 25' 12" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanaşma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	30	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)	150	
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Yol	Dalaman Havalimanına 22 km Fethiye 33km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var Restaurant, bar, café, yüzme havuzu, çocuk parkı	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

YALIKAVAK MARINA

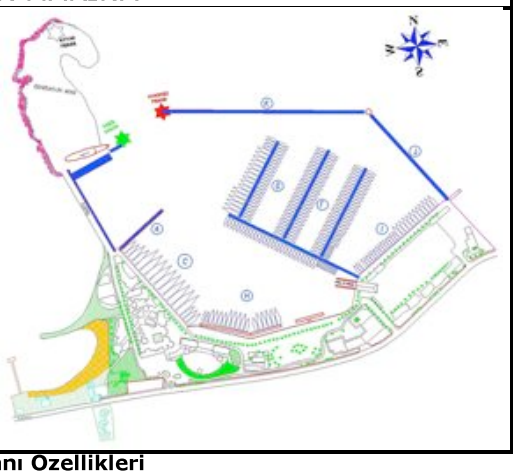

Yat Limanı Ozellikleri

	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 51' 00"N 28° 16' 00"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 336 100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)	10	100
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	Var Var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	100 arac kapasiteli açık otopark 100 ton var var var var var var var var yok	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var 24 saat özel güvenlik ve alarm sistemi Klinik	
	Ulaşım Olanakları Hava Yol	 Bodrum International Airport : 50 km Bodrum Şehir Merkezi 17 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Bar, restaurant, yüzme havuzu, Butik pansiyon, amfi tiyatro yok Rent a Car, charter	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

YATLIFT

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	37° 02' 00" N 27° 25' 50" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat	Çekek Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 400	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	20 ve 70 tonluk var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var	
	Ulaşım Olanakları Hava Yol		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti		
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

AĞANLAR YAT ÇEKEK YERİ

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	37° 00' 49" N 27° 27' 04" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Çekek Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	200	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	40 ton var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Yol		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti		
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

PUPA MARİNA

Yat Limanı Ozellikleri

	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 49' 44" N" N / 28° 56' 55" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat		
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	30	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir merkezi	Marmaris Şehir Merkezine 8 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var Restaurant, bar, havuz, plaj, acik hava sinemasi Broker	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

MARTI MARINA

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	40° 58' 22" N / 028° 52' 55" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Tali Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 350 100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	 var ilkyardım	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir Merkezi		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var café, restaurant, havuz, plaj, acik hava sinemasi	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

SUN MARINA			
Yat Limanı Ozellikleri			
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 49' 06" N / 28° 18' 24" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Çekek Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	30 ton var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir Merkezi		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var Restoran, Bar	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

KUMLUBÜKÜ YAT CLUB

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 44' 69"N 28° 16' 49"E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Yat Yanasma Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	35	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	yok yok	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir Merkezi		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	Restaurant, café	

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

ALAÇATI MARİNA

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar	37° 02' 00" N 27° 25' 50" E	
	İmar Onay Tarihleri		
	Proje Onay Tarihleri		
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet)		
	Deniz	260	
	Kara	250	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri	var	
	Akaryakıt İstasyonu		
	Otopark kapasitesi		
	Travel Lift Kapasitesi	70 tonluk	
	Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...)	var	
	Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti	var	
	Güç Kaynağı		
	Yangın Söndürme		
	Sintine suyu alma		
	Atık su Arıtma Tesisi		
	Katı Atık Tesisi		
	Teknik Servis (Bakım Onarım)	var	
	Helikopter Pisti		
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük		
	Emniyet Hizmeti	var	
	Sağlık Hizmeti	var	
	Ulaşım Olanakları		
	Havalimanı		
	Şehir Merkezi		
	Meteroloji Hizmeti	var	
	Duş		
	Çamaşırhane		
	Yat Klübü	var	
	Market	var	
	Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi..	Restaurant, Bar	
	Bankacılık Hizmeti		
	Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car		
	Emanet Hizmeti		
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

ATABAY MARINA

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	40° 58' 22" N / 028° 52' 55" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Çekek Yeri	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	2 tane 100 tonluk var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti		
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir Merkezi		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti		

*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

B. Yapımı Tamamlanmış ama Henüz İşletime Açılmamış Yat Limanları:

ÇEŞME MARİNA			
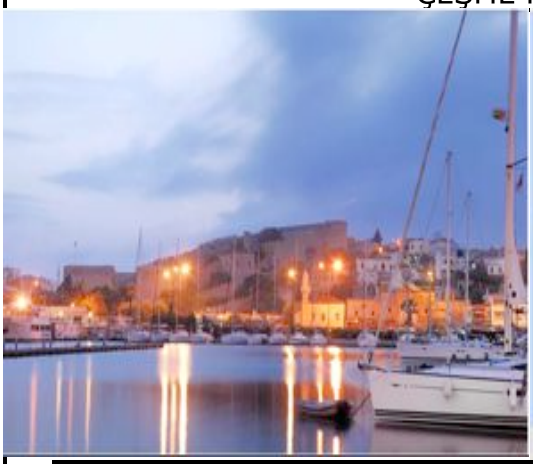			
	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	38° 19' 25" N / 26° 18' 07" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 400 100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var 80 ton var var var var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var var var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir Merkezi		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, gezi ve park alanlari, SPA, kapali spor salonu ATM Rent a Car var	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

GAZİPAŞA MARİNA

Yat Limanı Özellikleri

	Koordinatlar	36° 15' 45" N / 32° 16' 45" E	
	İmar Onay Tarihleri		
	Proje Onay Tarihleri		
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet)		
	Deniz	200	
	Kara	100	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
		Var	Yok
	Çekek Yeri	var	
	Akaryakıt İstasyonu	var	
	Otopark kapasitesi	var	
	Travel Lift Kapasitesi	80 ton	
	Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fa Internet, Telex...)	var	
	Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti	var	
	Güç Kaynağı	var	
	Yangın Söndürme	var	
	Sintine suyu alma	var	
	Atık su Arıtma Tesisi	var	
	Katı Atık Tesisi	var	
	Teknik Servis (Bakım Onarım)	var	
	Helikopter Pisti	var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük	var	
	Emniyet Hizmeti	var	
	Sağlık Hizmeti	var	
	Ulaşım Olanakları		
	Havalimanı	Antalya Uluslararası Havalimanına 165km	
	Şehir merkezi	Antalya Şehir Merkezine 170km	
	Meteroloji Hizmeti	var	
	Duş	var	
	Çamaşırhane	var	
	Yat Klübü	var	
	Market	var	
	Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi..	Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, gezi ve par alanları, Basketbol sahasi, plaj	
	Bankacılık Hizmeti	Banka, ATM	
	Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car	Rent a Car	
	Emanet Hizmeti		

* Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir

ALANYA MARINA

	Yat Limanı Özellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	36° 33' 25" N / 31° 57' 07" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 287 160	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)		
		Var	Yok
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fax, Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	200 arac 20 ve 100 ton var var var var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var var var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir Merkezi	 Antalya 140 km	
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, gezi ve park alanlari, SPA, kapali spor salonu ATM Rent a Car var	
*Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir			

D-MARİN DİDİM MARİNA

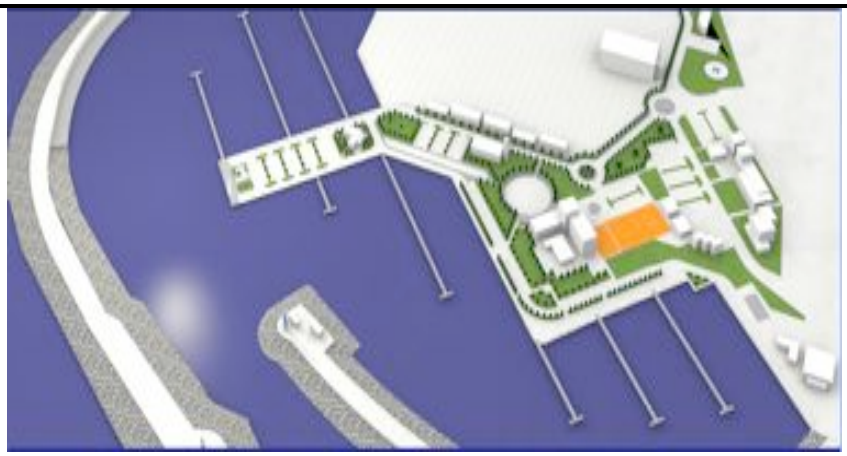

	Yat Limanı Ozellikleri		
	Koordinatlar İmar Onay Tarihleri Proje Onay Tarihleri	37° 02' 00" N 27° 25' 50" E	
Yat Limanı Alt Yapı Özellikleri	Yat Limanın Sınıfı (Ana Yat Limanı, Tali Yat Limanı, Yat Yanaşma Yeri, Çekek Yeri)	Ana Yat Limanı	
	Yat Limanı Kapasitesi (Adet) Deniz Kara	 580 600	
	Bağlama Yeri Uzunluğu (m)		
		Minimum	Maksimum
	Yat Limanı Derinliği (m)	3	10
	Çekek Yeri Akaryakıt İstasyonu	var var	
	Otopark kapasitesi Travel Lift Kapasitesi Haberleşme Hizmetleri (Telefon, Telsiz, PTT, Fa Internet, Telex...) Elektrik, Su ve Telefon Hizmeti Güç Kaynağı Yangın Söndürme Sintine suyu alma Atık su Arıtma Tesisi Katı Atık Tesisi Teknik Servis (Bakım Onarım) Helikopter Pisti	var 400 ve 75 tonluk var var var var var var var	
Yat Limanı Üst Yapı Özellikleri	Gümrük Emniyet Hizmeti Sağlık Hizmeti	var var var	
	Ulaşım Olanakları Havalimanı Şehir Merkezi		
	Meteroloji Hizmeti Duş Çamaşırhane Yat Klübü Market Sosyal tesis Tipleri Restaurant, Tenis Kortu, Yüzme Havuzu, Alışveriş Merkezi, Tiyatro. Binicilik, Çocuk Parkı, Kreş gibi.. Bankacılık Hizmeti Sigorta, Broker, Charter, Rent a Car Emanet Hizmeti	var var var var var Restaurant, Bar, fitness, sauna, tennis kortu var	

* Bilgiler Saha Çalışmaları Sonucunda Güncellenecektir.